

ZESTIG GEZICHTEN VAN DE NEDERLANDSE FISCALITEIT

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs 1954-2014

WAT EEN VAK



De NOB is opgericht op een zaterdag*middag*. In 1954 bestreek de werkweek nog vijfeneenhalve dag en met een beroepsvereniging beginnen werd kennelijk beschouwd als iets wat je maar in je eigen tijd moest doen. Ik heb het over zaterdag 6 november 1954. Er zijn vrijwel geen schriftelijke bronnen die ons vertellen hoe het die middag is toegegaan. Wel weten we dat er zo'n dertig aanwezigen waren, die eensgezind Willem Meijburg tot eerste voorzitter kozen.

Lang is de NOB zo'n klein clubje gebleven. Het richtte zich hoofdzakelijk op één thema: voorkomen dat er voor ons beroep een wettelijke regeling zou komen. We hebben ons altijd op het standpunt gesteld dat zo'n regeling niet nodig was – we konden onze eigen boontjes wel doppen. En dat hebben we gedaan. Een wettelijke regeling is er nooit gekomen; ook al waren we er enkele keren dichtbij.

Op onze zestigste verjaardag zijn de dertig leden uit 1954 er bijna 5.000 geworden. De vitale beroepsorganisatie die de NOB anno 2014 is hecht groot belang aan kwaliteit en integriteit, mengt zich met haar ruime kennis en expertise actief in de politieke en maatschappelijke discussies over de fiscale positie van Nederland en spant zich in om overal waar dat kan het beroep belastingadviseur te promoten.

Over al deze activiteiten kan ik hele verhalen vertellen, maar dat ga ik niet doen. Met dit lustrumboek willen we vooral laten zien hoe aantrekkelijk en gevarieerd het fiscale vak is. Zestig minder bekende en bekende fiscalisten vertellen over hun werk, of een belangrijk onderdeel daarvan. Kort maar krachtig. Ze zijn (of waren) werkzaam als belastingadviseur, bedrijfsfiscalist, inspecteur, wetenschappelijk onderzoeker, docent, rechter, politicus, auteur, uitgever of nog anders. Bij elkaar geven ze een beeld van een fascinerend vakgebied, waarin het professioneel goed toeven is. Voor alle duidelijkheid: over de zestig namen is goed nagedacht, maar een dergelijke keuze behoudt altijd een arbitrair element. Nog iets bijzonders: de foto's zijn gemaakt door NOB-leden.

Fiscalist, wat een vak.

Marnix van Rij
voorzitter NOB

INHOUD

Wat een vak	Marnix van Rij	5	Het actieve lid	Machiel Lambooy	72
De vrouwelijke vennoot	Marieke Bakker	8	De hoofdredacteur	Monique Ligtenberg	74
De benjamin	Rudolf Bakker	10	De eerste voorzitter	Willem Meijburg	76
De advocaat-belastingkundige	Dick Barmantlo	12	De artiestenadviseur	Dick Molenaar	78
De raadsheer in de Hoge Raad	Bernard Bavinck	14	De bedrijfsfiscalist	Anoeska Narain	80
De NOB-vertegenwoordiger in Brussel	Tanja Bender	16	Het fiscale buitenbeentje	Nico Nobel	82
De vastgoedprofessor	Tom Berkhout	18	Dochter en vader	Aimée en René van der Paardt	84
De oud-voorzitter van de JOB	Jeroen Bijl	20	De Academic Chairman van het IBFD	Pasquale Pistone	86
De politiefiscalist	Ludwig Bindemann	22	De man van het horizontaal toezicht	Theo Poolen	88
De overstapper	Warner Bruins Slot	24	De man van het International Tax Center	Kees van Raad	90
De hoogleraar-politicus	Peter Essers	26	De vader van de btw	Koos Reugebrink	92
De voorzitter van de studievereniging	Floris Evenboer	28	De conculega	Sylvester Schenk	94
De belastingrechter	Eveline Faase	30	De oud-voorzitter van de SOB	Niek Schutte	96
De topsportersadviseur	Paul Foortse	32	De politiek adviseur	Michiel Spanjers	98
De online pionier	Yves Gassler	34	De fiscale doctor	Gerard Staats	100
De beste debater	Kuba Grabarz	36	De topdocent	Leo Stevens	102
De docent 'Procesvoering'	Theo Groeneveld	38	De grondlegger van de fiscale advocatuur	Willem Stevens	104
De principiële fiscalist	Richard Happé	40	De compliance-adviseur	Marc Stiebing	106
De Advocaat-Generaal	Mariken van Hilten	42	De voorzitter van de Commissie Wetsvoorstellen	Simon Strik	108
De grootste fiscalist	Henk Hofstra	44	De fiscale uitgever	Christiaan Thomas	110
De bankfiscalist	Hans van Horzen	46	De staatssecretaris van de Wet IB 2001	Willem Vermeend	112
De man van het Bosal-arrest	Fred de Hosson	48	De eenpitster	Sandra van der Vet	114
Het Hoofd Bureau Vaktechniek	Geert de Jong	50	De beloningsspecialist	Janet Visbeen	116
De jonge partner	Bas Jonker	52	De overstapster	Yolanda van Vught	118
De schrijver van <i>Betalen is voor de dommen</i>	Flip de Kam	54	De estateplanningspecialist	Sabine de Wijkerslooth	120
De wereldadviseur	Wilbert Kannekens	56	De deeltijdhoogleraar	Redmar Wolf	122
De btw-specialist	Herman van Kesteren	58	Het vrouwelijke bestuurslid	Caroline Zegers	124
De fiscale partners	Ben Kiekebeld en Hanneke van den Bout	60	De emeritus hoogleraar	Jaap Zwemmer	126
De vertegenwoordiger in de CFE	Henk Koller	62	Wat een club	Frits Sobels	128
De eerste winnaar van de NOB/LOF-scriptieprijs	Ton Krol	64	Curricula vitae geïnterviewden		131
De columnschrijver	Pieter Kroon	66	De auteur en de fotografen		146
De adviseur er tussenin	Jian-Cheng Ku	68	Register tijdbalk		147
De mediator	Jurgen Kuiper	70	Geraadpleegde literatuur		151
			Beeldverantwoording tijdbalk		151
			Colofon		152

DE VROUWELIJKE VENNOOT

Marieke Bakker studeerde bedrijfseconomie in Rotterdam. Op aanraden van een vriend ging ze een keer mee naar een college fiscale economie van hoogleraar Leo Stevens. Het verging haar zoals zovelen: ze was meteen verkocht. Wat een dynamiek, wat een enthousiasme! De overstap was daarna snel gemaakt. Na haar studie koos ze voor Loyens & Volkmaars (het huidige Loyens & Loeff), waar ze in 2008 – op 33-jarige leeftijd – vennoot werd.

In 1997, toen ze afstudeerde, waren de keuzemogelijkheden van fiscalisten beperkt. “De Belastingdienst had al jaren een vacaturestop, dus de adviessector was het beste alternatief. Ik kon bij Loyens & Volkmaars voor vier dagen in de week aan de slag. Eén dag bleef ik met veel plezier wetenschappelijk medewerker aan de Erasmus Universiteit, waar ik tijdens mijn studie ook al student-assistent was geweest.”

AUSTRALIË

De eerste jaren bij Loyens had ze een overwegend nationale praktijk. “Veel grotere Nederlandse bedrijven, onder meer in de energiesector vooral, maar ook vermogende dga’s. Min of meer toevallig ben ik daarna de internationale praktijk ingerold. Een Australisch advocatenkantoor, een goede zakelijke relatie van Loyens, vroeg me om er een tijdje te komen werken. Nu was Australië echt mijn land, ik was er enkele keren met vakantie geweest, dus over dat aanbod hoefde ik niet lang na te denken. Ik heb zes maanden in Sydney gewerkt – een geweldige tijd. Terug in Rotterdam lag het voor de hand dat ik Australische bedrijven en investeerders ging begeleiden die activiteiten in Nederland of ergens anders in Europa wilden opzetten. Daarnaast kreeg ik de nodige Scandinavische cliënten. Zo ben ik langzaam maar zeker steeds internationaler gaan werken.”

VESTIGINGSKLIMAAT

Ze heeft ervaren dat het vanouds fiscaal aantrekkelijke Nederlandse vestigingsklimaat een stapje terug heeft moeten doen. “We hebben de afgelopen tien jaar veel concurrentie gekregen van landen als Luxemburg, Zwitserland en Groot-Brittannië. Die hebben zaken

gekopieerd waarmee Nederland zich lange tijd onderscheidde, onder meer de deelnemingsvrijstelling en ons uitgebreide verdragenstelsel. Eén kenmerk van Nederland is altijd van groot belang geweest: dat de Belastingdienst bedrijven in veel gevallen vooraf zekerheid wil geven over de fiscale gevolgen van hun investeringen en transacties. Dat doen maar weinig landen ons na en mede daardoor zijn we nog altijd een heel aantrekkelijk vestigingsland. We moeten wel goed opletten dat we die positie behouden.”



VENNOOT

Op 33-jarige leeftijd vennoot worden – hoe moeilijk is dat? Ze lacht. “Dat is in de kern een kwestie van hard werken, goed presteren en doorzetten. Het gaat geleidelijk: stap voor stap. Aanvankelijk speelt het geen rol, maar op een bepaald moment wordt de mogelijkheid reëel. Dan zet je er ook alles voor opzij. Je moet wel ergens goed in zijn en passie uitstralen. Sommige vennoten blinken uit in vaktechniek, andere hebben veel commerciële vaardigheden. Maar er zijn er ook – en daarvan ben ik er een – die het moeten hebben van de mix van techniek en commercie.” Dat ze een vrouw is heeft ze niet als handicap ervaren. “Als je voldoet aan de gestelde eisen – en die zijn best hoog – dan maakt het niet uit. Dat is tenminste mijn ervaring. Kort voor mijn benoeming vertelde ik dat ik zwanger was. Dat was voor kantoor een verrassing, maar het heeft verder geen invloed gehad.”

ZWITSERLAND

Sinds 2011 is ze verantwoordelijk voor de kantoren van Loyens & Loeff in Zwitserland. “Ik wilde graag nog een tijdje naar het buitenland. Gelukkig kon dat. Het werk hier is heel gevarieerd: Zwitserse bedrijven en *family offices* met activiteiten in Nederland begeleiden, maar ook veel zaken van Nederlandse belastingplichtigen die gebruik willen maken van de inkeerregeling. Verantwoordelijk zijn voor een kantoor zorgt wel voor een heel andere dynamiek in je werk dan alleen fiscaal advies geven. Ik was hier nog maar nauwelijks of ik moest me al bezig houden met een kantoorverhuizing. Daarnaast ben ik nog docent aan de universiteiten van Zürich en Lausanne, waar ik het Nederlandse belastingstelsel uitleg aan studenten die een LLM-opleiding volgen.”

AANRADER

Ze vindt het absoluut een aanrader, zo’n buitenlands verblijf. “Alle clichés zijn waar: het is leerzaam, je ontmoet mensen uit een andere cultuur, het verbreedt je blik, enzovoort. Dus als je de kans krijgt dan moet je die meteen grijpen.”

1954

JANUARI

2 JANUARI >> Paus Pius XII waarschuwt bij de eerste televisieuitzending in Italië voor de gevaren van televisie kijken voor het gezinsleven.

FEBRUARI

3 FEBRUARI >> Jeen van den Berg wint de Friese Elfstedentocht in een tijd van 7 uur en 32 minuten.

MAART

1 MAART >> Op de Eniwetok-atol in de Grote Oceaan wordt de eerste waterstofbom tot ontploffing gebracht. De explosie is 750 maal krachtiger dan de bom op Hiroshima.

APRIL

1 APRIL >> De eerste Nederlandse autosnelweg, een deel van de huidige A2 van Amsterdam naar Utrecht, wordt geopend.

MEI

28-31 MEI >> Op initiatief van prins Bernhard vindt in Oosterbeek de eerste Bilderbergconferentie plaats.

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

6 NOVEMBER
In Amsterdam wordt de Nederlandse Orde van Belastingconsulenten opgericht. Er zijn rond de dertig leden. Namen van het eerste uur zijn W.H. Meijburg (voorzitter), Y.D.C. van Duyn (secretaris), A.H.G. van Arkel, J. van Lare, L.M.J. Raymann, C.L. Begheijn, J.B. Kloosterman, E. Tekenbroek en J. Kooiman.

15 DECEMBER >> Koningin Juliana ondertekent in de Ridderzaal te Den Haag het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden.



10 APRIL >> Auguste Lumière, uitvinder van de film, overlijdt.

7 MEI >> De Fransen worden door de Vietminh verslagen bij de slag van Dien Bien Phu in Vietnam.



14 AUGUSTUS >> Aftrap van de eerste wedstrijd in het betaald voetbal in Nederland, georganiseerd door de ‘wilde’ NBVB (de Nederlandse Beroepsvoetbal Bond).



1 NOVEMBER >> Het bankbiljet van 100 gulden wordt in omloop gebracht. Ontworpen door Eppo Doeve; in gebruik tot 19 januari 1978.

DE BENJAMIN

Hij is van 16 augustus 1991 – en daarmee het jongste NOB-lid. Rudolf Bakker is na zijn studie fiscale economie in Groningen sinds juli 2013 actief als belastingadviseur bij AcconAvm, standplaats Drachten.

Affiniteit met economie had hij altijd al. “Op de middelbare school was ik er goed in. Kiezen wat ik ging studeren was dan ook niet moeilijk. Fiscale economie sloot mooi aan bij mijn belangstelling. Ik heb de studie netjes in vier jaar gedaan, met nog een baantje van anderhalve dag per week in de supermarkt en een studentassistentenbaan erbij. Als je iets leuk vindt dan kost het je ook niet zo veel moeite. Ik heb geleerd dat het in de fiscale en economische vakken vaak aankomt op puzzeltjes oplossen. Over de waardering van een bedrijf bijvoorbeeld; dan was je lekker een tijd aan het stoeien met Excel-sheets. Ik vond bijna alle vakken leuk, alleen het pure recht – zoals staats- en Europees recht – lag me minder. Mijn masterscriptie ging over *tax credits* en *tax allowances* bij innovaties.”

SOLLICITEREN

In het laatste jaar van zijn studie begon hij met solliciteren. “Ik dacht: een *big four*-kantoor is een mooi begin van je carrière. Ik heb op twee kantoren een aantal maanden gewerkt als werkstudent. Bij een daarvan kon ik daarna een baan krijgen. Op zich prima natuurlijk, maar toch twijfelde ik. In die periode had ik ook een sollicitatiegesprek bij AcconAvm. Daar kreeg ik meteen een goed gevoel. Het had te maken met de manier waarop je wordt benaderd: open, er niet omheen draaien, snel ter zake komen. Zo zit ik zelf ook in elkaar. Het aanbod wat ik kreeg heb ik dan ook direct aangenomen. Het bevalt me goed. Ik krijg volop de kans te laten zien wat ik kan.”

REGIONAAL

Op kantoor Drachten werkt hij vooral voor mkb- en agrarische ondernemers. “Ik kom uit deze streek, dus veel bedrijven kende ik al van naam. Bij sommige kwam ik jarenlang elke dag voorbij op de fiets of in de auto. Heel apart om daar nu als belastingadviseur binnen te komen. Het zijn vaak familiebedrijven, geleid door de directeur-groootaandeelhouder. Zakelijk geleid uiteraard, maar daarnaast speelt ook emotie een belangrijke rol bij de bedrijfsvoering. Het gaat over de eigen



onderneming, die vaak al enkele generaties bestaat – met alle ups en downs die daarbij horen. Heel wat anders in elk geval dan de puur zakelijke en nogal hiërarchische *corporates* die een *big four*-kantoor als klant heeft.”

BREED GEBIED

Inhoudelijk beweegt Rudolf Bakker zich op een breed gebied.

“Voor een klant zoek ik van alles uit: de btw, de vennootschaps- en de inkomstenbelasting, maar als het zich aandient ook de schenk- en erfbelasting. Verder vind ik internationaal belastingrecht leuk om te doen; dat komt bij de wat grotere bedrijven ook al gauw om de hoek kijken. En ik help collega's die met een bedrijfsopvolging of reorganisatie bezig zijn. Vanuit een kantoor als dit zit je al snel bij de klant aan tafel. Ook dat is een verschil met de grote kantoren; daar houden ze je de eerste jaren binnen.”

OPLEIDINGEN

Natuurlijk volgt hij nog opleidingen. “Ik ben net begonnen met de Beroepsopleiding van de NOB. Die cursussen en trainingen zijn een prettige onderbreking van het dagelijks ritme. Verder zijn er op kantoor allerlei interne trajecten en korte cursussen: van pensioenberekeningen tot erfpacht. Ik ben ook gevraagd om te helpen bij het verder uitbouwen van internationaal belastingrecht binnen AcconAvm. Dat vond ik wel een eervolle uitnodiging.”

VARIATIE

Om de variatie in zijn werk te laten zien somt hij op waar hij deze dag mee bezig is geweest. “Ik heb voor een klant per brief bezwaar gemaakt tegen een aanslag, heb iets over subsidies uitgezocht, een aangifte inkomstenbelasting gedaan en gekeken naar een balanswaardering. Dat ik dat vandaag zou doen wist ik niet toen ik vanochtend binnenkwam. Geen dag is hetzelfde.”

AJAX

Rudolf Bakker heeft als hobby het eredivisievoetbal volgen. “Mijn hart ligt bij Ajax, maar ik ga ook graag naar Heerenveen.”

1955

JANUARI

17 JANUARI >> De eerste atoomonderzeeër, Nautilus, wordt te water gelaten.

FEBRUARI

NOB
Het bestuur stelt de ledenvergadering voor de contributie voor het lopende jaar te bepalen op f 25 voor leden jonger dan 35 jaar, f 50 voor leden tussen de 35 en 45 en f 75 voor leden ouder dan 45 jaar.

MAART

11 MAART >> Alexander Fleming, Brits bacterioloog en uitvinder van de penicilline, overlijdt.

APRIL

15 APRIL >> Ray Kroc begint met de uitbouw van een serie fastfoodrestaurants onder de naam McDonald's.

MEI

18 APRIL >> Wis- en natuurkundige Albert Einstein overlijdt.

JUNI

29 MEI >> Op een mooie Pinksterdag ontstaat de eerste file in Nederland op het knooppunt Oudenrijn.

JULI

NOB
De Commissie van Beoordeling presenteert haar voorstellen voor de test die aspirantleden moeten afleggen. Aan niet-academisch gevormde belastingconsulenten wordt voor toelating de eis gesteld dat zij ten minste vijf jaar onder leiding van een NOB-lid werkzaam zijn geweest.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

16 SEPTEMBER >> Staatsgreep in Argentinië waarbij President Juan Perón wordt afgezet.

OKTOBER

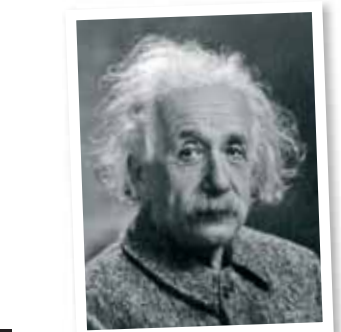
1 OKTOBER >> Prof. Liefthinx wordt benoemd tot executive director van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds.

NOVEMBER

6 NOVEMBER >> De Raad van Europa maakt de keuze bekend van een ontwerp voor een Europese vlag.

DECEMBER

6 DECEMBER >> Dr. F. Polak wordt benoemd tot directeur van het Centraal Planbureau als opvolger van dr. J. Tinbergen.



DE ADVOCaat- BELASTINGKUNDIGE

Zo maar, onverwacht, kunnen belastingplichtigen fiscale problemen hebben die uit de hand dreigen te lopen. In andere gevallen is een conflict met de Belastingdienst de voorspelbare uitkomst van een toch al moeizame relatie. In beide situaties is de belastingplichtige – familiebedrijf, beursgenoteerde onderneming, vermogende particulier – in veel gevallen aangewezen op de gespecialiseerde rechtskundige bijstand van de advocaat-belastingkundige.

Dick Barmantlo is hoofd van de Fiscale Procesgroep van KPMG Meijburg & Co. Hij begon als 'gewoon' belastingadviseur: één dus die zich primair bezighoudt met de advisering van cliënten op het gebied van het materiële belastingrecht. Maar als advocaat-belastingkundige is hij nu al geruime tijd fulltime actief op het terrein van het formele belastingrecht. Dat betekent belastingplichtigen bijstaan in conflicten met de fiscus, bezwaarschriften indienen en procedures voeren voor de rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad.

CREATIEF

Bij die bezigheden krijgt hij bijna altijd te maken met een van de drie soorten zware verweermogelijkheden die de Belastingdienst in huis heeft. "Dat zijn een bestuurlijke boete, strafvervolgning via het Openbaar Ministerie of – in een minderheid van de gevallen – omkering van bewijslast. Het bijzondere van procederen in belastingzaken is dat – behalve in het geval van omkering van bewijslast – de zogenoemde *vrije bewijsleer* van toepassing is. Dat wil zeggen dat in principe alle bewijsmiddelen zijn toegestaan: schriftelijke vastleggingen, eigen verklaringen, getuigenverklaringen, informatie uit de vakpers – noem maar op. De creativiteit van de advocaat-belastingkundige wordt dusdanig op de proef gesteld."

ONAFHANKELIJK

Hij hecht sterk aan zijn onafhankelijke positie. "Je bent in dit soort zaken altijd primair advocaat. In overleg met je cliënt bepaal je de processtrategie. Het is belangrijk dat je de informatie van je cliënt beschermt en dat je geen gegevens openbaar maakt die hij je heeft toevertrouwd. Advocaten hebben een wettelijk verschoningsrecht in belastingzaken; belastingadviseurs niet. Dat is de keerzijde van het feit dat het beroep belastingadviseur niet wettelijk geregeld is."

FAIR PLAY

'Gewone' belastingadviseurs hebben wel een *informeel* verschoningsrecht en als keerzijde daarvan een geheimhoudingsplicht, legt hij uit. "Dat is zeker geen vrijblijvend niemendalletje. In de parlementaire behandeling van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en ook in de rechtspraak is het informele verschoningsrecht nadrukkelijk erkend." Heel belangrijk



daarbij is een uitspraak van de Hoge Raad uit 2005. "Die staat bekend als het Fair play-arrest. Daarin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de Belastingdienst geen door belastingadviseurs opgestelde fiscale adviezen mag opvragen. De fiscus zou op die manier namelijk allerlei relevante informatie over de fiscale positie van bedrijven op een presenteerblaadje aangereikt krijgen. Dat zou geen *fair play* meer zijn. In deze zaak ging het om een due diligence-rapport bij een bedrijfsovername. De uitspraak gaat echter veel verder omdat de Hoge Raad in het algemeen oordeelt dat fiscale adviezen van derden – lees: belastingadviseurs – niet onder het bereik van artikel 47 van de AWR vallen. Dat artikel bepaalt dat iedereen desgevraagd verplicht is aan de inspecteur alle gegevens ter beschikking te stellen die voor zijn belastingheffing van belang kunnen zijn."

OPEN RELATIE

"Uniek in de wereld." Zo noemt hij de relatie tussen de belastingplichtigen en hun adviseurs met de Nederlandse fiscus. "We hebben een open relatie. De benaderbaarheid van de Belastingdienst is groot. Je kunt hier als adviseur rustig een inspecteur bellen en om tekst en uitleg vragen over de zaak van je cliënt. Onderhandelen met de fiscus over de hoogte van een belastingbedrag of van een opgelegde boete is ook heel gewoon. Verder is het mogelijk om afspraken vooraf te maken, bijvoorbeeld over internationale structuren, over de deelnemingsvrijstelling of over verrekenprijzen. Dat geeft bedrijven zekerheid vooraf."

MACHTSMIDDELEN

"Maar vergis je niet," voegt hij er onmiddellijk aan toe. "Als het op handhaving van fiscale wetten en regels aankomt weet onze fiscus van wanten. De Nederlandse Belastingdienst is hard voor degenen die hun fiscale verplichtingen niet nakomen en beschikt daarbij over een indrukwekkend arsenaal aan machtsmiddelen. Er bestaan vergaande informatieverplichtingen en uitgebreide boeteregels, in bepaalde gevallen geldt omkering van bewijslast en er zijn ruime mogelijkheden voor strafrechtelijke vervolging. Daarnaast kunnen ook adviseurs relatief gemakkelijk een bestuurlijke boete opgelegd krijgen. Bij elkaar heel wat. Niemand hoeft medelijden te hebben met de Nederlandse fiscus."

NOB
Ter sprake komt dat de gerechtshoven gekant zijn tegen het onderbrengen van de belastingkammers bij de hoven. Zou dit toch gebeuren, dan zou niet iedereen zijn eigen zaak kunnen verdedigen. Hier ligt een kans voor de Orde. De eerste statutenwijziging wordt doorgevoerd.

20 MAART >> Na een guerrillacampagne en een reeks terroristische aanslagen door nationalistes verleent Frankrijk Tunesië onafhankelijkheid.

4 MEI >> Koningin Juliana onthult tijdens de Dodenherdenking het Nationaal Monument op de Dam in Amsterdam.



12 OKTOBER >> Marga Klompé wordt de eerste vrouwelijke minister van Nederland.

28 OKTOBER >> De inwoners van de Hongaarse hoofdstad Budapest komen in opstand tegen de overheersing door de Sovjet-Unie.

1956

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



16 JANUARI >> De nieuwe zilveren 1 guldenmuntstukken, geslagen in 1954, worden door De Nederlandsche Bank in omloop gebracht.

14 FEBRUARI >> Er wordt een barre Elfstedentocht verreden tijdens de koudste februari in de Nederlandse meteorologische geschiedenis. De extreme kou kost diverse mensen het leven.



13 JUNI >> Het Duitse blad *Der Spiegel* onthult de Greet Hofmans-affaire. Bron is prins Bernhard.

8 AUGUSTUS >> Bij een fatale brand op duizend meter diepte komen in de kolenmijn Bois de Cazier in het Belgische Charlois 260 mijnwerkers om het leven.



4 NOVEMBER >> Sovjettroepen vallen Budapest binnen en maken een einde aan de Hongaarse opstand, waarna een grote Hongaarse vluchtelingenstroom naar het westen op gang komt.

DE RAADSHEER IN DE HOGE RAAD

Het waren Van Soest & Van Soest die hem over de streep trokken. Hun boek *Belastingen* boeide hem als student notarieel recht zodanig dat hij voor het fiscale vak koos. Vooral het systematische karakter van het belastingrecht trok hem aan. Bernard Bavinck werd belastingadviseur en zou dat 26 jaar blijven. Sinds 1 januari 2000 is hij raadsheer in de Hoge Raad; inmiddels met een aanstelling voor vijftig procent.

Na ruim een kwarteeuw voor cliënten grote en kleinere fiscale problemen te hebben opgelost vond Bernard Bavinck het mooi geweest. Hij had het vak van belastingadviseur altijd met veel plezier beoefend, maar het was natuurlijk wel één en dezelfde positie op het fiscale speelveld. Dus toen hij werd benaderd voor de functie van raadsheer in ons hoogste rechtscollege was de afweging snel gemaakt. "Al langer wilde ik wat meer fiscaal ambachtelijk bezig zijn, maar de adviespraktijk bood daarvoor nauwelijks mogelijkheden. Voor uitvoerig studeren was gewoon geen tijd. Ik had me op dat punt altijd uitgeleefd door veel te publiceren, maar daar was door de toenemende drukte een beetje de klad in gekomen. De invitatie van de Hoge Raad was dus zeer welkom."

VERGELIJKING

Hoewel zijn adviseurstijd al geruime tijd achter hem ligt, wil hij nog best een vergelijking maken. "Als adviseur switch je op een dag een aantal keren van fiscale problematiek, afhankelijk van welke cliënt aan de beurt is. Als raadsheer kan ik me de hele dag concentreren op één arrest en dat van alle kanten bekijken. De hectiek van het adviesbestaan is bij het Hoge Raad-werk afwezig en er is ook niet die eeuwige haast. Een essentieel verschil is verder de noodzaak om knopen door te hakken. Als adviseur laat je je cliënt de verschillende alternatieven en hun mogelijke gevolgen zien. Maar uiteindelijk beslist de cliënt zelf welk pad hij neemt. De taak van de Hoge Raad is juist om een uitspraak te doen en daarmee duidelijkheid voor de toekomst te scheppen."

TEAMWERK

Hij wil overigens allerm minst de indruk wekken dat het werk als raadsheer



zich uitsluitend binnen de vier muren van zijn werkkamer afspeelt. "Je doet veel op eigen kracht, dat is waar, maar uiteindelijk is een arrest toch een kwestie van teamwerk. Je moet de visies van de collega's die ook aan de zaak werken heel goed op je laten inwerken. De uiteindelijke beslissingen worden dan op woensdag genomen, als iedereen naar de raadkamer komt. Spannend? Ja, altijd weer. Maar vanaf het begin word je duidelijk gemaakt dat het geen competitie is."

VOORSPELBAAR

Hij is het beslist oneens met degenen die beweren dat cassatierechtspraak maar een achterhoedegevecht is, omdat een zaak nu eenmaal wordt gewonnen of verloren bij de rechtbank of het gerechtshof. "Dat is wel een heel beperkte opvatting. De Hoge Raad is juist belangrijk vanwege zijn eindoordeel, dat het juridische kader schept waaraan elke toekomstige casus kan worden getoetst. Daarbij wordt zoveel mogelijk geprobeerd de lijnen vanuit de bestaande jurisprudentie door te trekken. De Hoge Raad is op z'n best als hij voorspelbaar is. Juridische grilligheid betekent namelijk onherroepelijk ook rechtsonzekerheid. Als raadsheer ben je gebonden aan de jurisprudentie uit het verleden, ook als je daar niet helemaal achter zou staan. Die gebondenheid voorkomt in elk geval dat bij elke casus een rondje vrij worstelen ontstaat omdat alle raadsheren hun eigen privémening hebben. Geleidelijkheid staat bij de Hoge Raad steeds voorop."

'OM' GAAN

Intrigerende slotvraag: wanneer gaat de Hoge Raad 'om'? Niet snel, zegt hij. "Alleen als er sprake is van echt gewijzigde inzichten. Daarbij geldt wel de praktijkervaring: hoe ouder het arrest, des te groter de kans op een nieuwe visie. Als we 'om' gaan dan vermelden we dat ook expliciet in het arrest. Maar nogmaals: dat gebeurt maar weinig. De houdbaarheidstermijn van het gemiddelde arrest is vele jaren. Wel bevat een nieuw gewezen arrest bijna altijd nuanceverschillen met een of meer eerdere arresten over dezelfde materie. Dat vermelden we niet; het is aan de juridische en fiscale professionals om die te ontdekken."

1957

JANUARI

3 JANUARI >> Willy Brandt wordt tot burgemeester van West-Berlijn gekozen.



FEBRUARI

MAART

25 MAART >> Ondertekening van het Verdrag van Rome: de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap.

APRIL

1 APRIL >> De Centrale Bank van Suriname (CBvS) wordt opgericht.

MEI

JUNI

16 JUNI >> Eerste supersonische transcontinentale vlucht van Californië naar New York in 3 uur, 23 minuten en 8 seconden door John Glenn.



9 JUNI >> De Staten van Friesland stellen officieel het wapen en de vlag van Friesland vast.

JULI

AUGUSTUS



28 SEPTEMBER >> Koningin Juliana opent de Velsertunnel.

SEPTEMBER

OKTOBER



3 OKTOBER >> Lancering van Russische kunstmaan Spojnik II met aan boord de hond Laika.

NOVEMBER

1 NOVEMBER >> Invoering van maximumsnelheid van vijftig kilometer per uur binnen de bebouwde kom in Nederland.

DECEMBER



NOB

Er wordt andermaal vastgesteld dat de Orde een belangenvereniging is. 'Wij zijn belastingsspecialist en er is dus zeker geen plaats voor medewerkers van accountants.' Gewaarschuwd wordt ook voor het gevaar dat de Orde van de zijde van de grote banken bedreigt. 'De banken bemoeien zich steeds meer met zaken van fiscale aard. Juist ook tegen belastingdeskundigen uit deze categorie moeten wij bezwaren hebben.'

DE NOB-VERTEGENWOORDIGER IN BRUSSEL

Als enige nationale beroepsorganisatie van belastingadviseurs heeft de NOB een plaats in het Platform for Tax Good Governance, Aggressive Tax Planning and Double Taxation van de Europese Commissie – opgericht in april 2013. Tanja Bender, Tax Partner PwC en hoogleraar internationaal belastingrecht aan de Universiteit Leiden, vertegenwoordigt de NOB.*



De samenstelling van het Platform is heel divers. “Alle lidstaten hebben een vertegenwoordiger. Daarnaast maken vijftien belangenorganisaties en NGO’s er deel van uit. Heel uiteenlopend: van de International Chamber of Commerce tot de Confédération Fiscale Européenne en van de Bund Deutscher Unternehmen tot Oxfam Novib. De sfeer is goed, de problematiek uitdagend.”

ACTIEPLAN

In oktober 2013 werd een Work Program voor de komende drie jaar vastgesteld. “Uitgangspunt daarbij is het actieplan voor een effectievere aanpak van belastingontduiking en -ontwijking van de Europese Commissie van 6 december 2012. Daarin staan vierendertig maatregelen die de lidstaten kunnen nemen. Eén daarvan is de instelling van het Platform. Dat heeft onder meer als taak om de discussie tussen bedrijfsleven, publiek en nationale belastingautoriteiten over *good governance in tax matters* te entameren en de Europese Commissie van informatie te voorzien om op dit gebied een effectief beleid te kunnen voeren.”

DUBBELE HEFFING

Ze vindt het waarschijnlijk dat met het strakker worden van de regelgeving – niet alleen binnen Europa, maar denk bijvoorbeeld ook aan het actieplan van de OESO over *Base Erosion and Profit Shifting* van juli 2013 – het aantal situaties van dubbele heffing zal toenemen. “Jammer genoeg komt dubbele belasting ook nu nog veel voor, ondanks alle bestaande belastingverdragen. De vraag is of het nodig is om meer te doen dan nu het geval is, bijvoorbeeld bij dubbele belasting als gevolg van kwalificatieverschillen onder belastingverdragen. Binnen het Platform bleek daarover verschil van perceptie te bestaan. Sommigen zijn tevreden over de bestaande Mutual Agreement Procedures; anderen willen meer mogelijkheden, bijvoorbeeld arbitrage. Hier kunnen we als NOB een heel zinnige bijdrage leveren, want belastingadviseurs zijn bij uitstek kenners van de fiscale praktijk en van de problemen die dubbele belasting voor bedrijven oproept.”

AANBEVELINGEN

De Europese Commissie doet twee expliciete aanbevelingen aan de lidstaten. “De eerste betreft de opstelling tegenover derde landen waarvan de fiscale wetgeving niet voldoet aan de criteria voor *good governance*. Dan gaat het om eerlijke belastingconcurrentie, transparantie en het uitwisselen van informatie. Het is belangrijk dat de lidstaten hier één lijn trekken en dezelfde criteria hanteren. De tweede aanbeveling betreft agressieve tax planning, met dubbele aftrek of dubbele niet-heffing als resultaat. De lidstaten wordt aanbevolen een algemene anti-misbruikregel in de wet op te nemen en een dubbele niet-belastingbepaling in de belastingverdragen. Over de vormgeving en uitvoering van deze twee aanbevelingen zal het Platform de Commissie adviseren.”

WINSTPUNT

De instelling van het Platform illustreert volgens Tanja Bender de toegenomen maatschappelijke relevantie van de fiscaliteit. “Tax planning zal niet verdwijnen, maar wel aan banden worden gelegd. Voor Nederland betekent het dat sommige standaardstructuren waarvan buitenlandse ondernemingen nu gebruik maken aan betekenis zullen inboeten. Dat roept de vraag op hoe we aantrekkelijk blijven als vestigingsland. Als we het op dat punt laten afweten kan dat een behoorlijke klap voor de werkgelegenheid van fiscalisten betekenen. Maar zoals alles heeft ook deze ontwikkeling twee kanten. De fiscaliteit heeft meer maatschappelijke relevantie gekregen; ze is niet langer het exclusieve domein van fiscalisten. Persoonlijk vind ik dat een winstpunt.”

* Plaatsvervanger van Tanja Bender is Caroline Zegers (Tax Partner Deloitte).

1 JANUARI >> De Europese Economische Gemeenschap gaat van start en de eerste Europese Commissie treedt in functie.

1 FEBRUARI >> Met een ‘Jupiter C’-raket lanceren de Amerikanen hun eerste kunstmaan, de Explorer 1. De kunstmaan zal tot 31 maart 1970 in een baan om de aarde blijven.



NOB
De Dringende Onderwerpen Commissie (DOC) wordt met twee leden uitgebreid om de verwachte stroom nieuwe belastingontwerpen intensief te kunnen bestuderen.



1 OKTOBER >> In de Verenigde Staten wordt de National Aeronautics and Space Administration (NASA) opgericht.

8 OKTOBER >> De Zweedse chirurg Ake Senning brengt de eerste pacemaker in.

1958

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



7 FEBRUARI >> DAF presenteert een vierpersoons auto voorzien van de revolutionaire volautomatische versnellingsbak, de Variomatic.

NOB
De suggestie van prof. De Langen om met de Federatie te gaan samenwerken, onder meer bij het organiseren van congresdagen, wordt unaniem verworpen.

13 MEI >> Charles de Gaulle wordt benoemd tot minister-president van Frankrijk.

24 MEI >> Martin Schröder richt de Nederlandse luchtvaartmaatschappij Martin's Air Charter op, later omgedoopt tot Martinair.



2 SEPTEMBER >> In Zuid-Afrika kiest de parlementaire fractie van de Nasionale Party Hendrik Verwoerd tot nieuwe leider. Hij verklaart te streven naar volledige rassenscheiding en stichting van een republiek.

4 OKTOBER >> De eerste trans-Atlantische lijnvlucht met een straalvliegtuig wordt uitgevoerd door BOAC met een De Havilland Comet.

11 DECEMBER >> Het laatste Kabinet-Drees valt, er komt een einde aan de rooms-rode coalitie.

DE VASTGOEDPROFESSOR

Een blik op zijn cv laat zien waarom Tom Berkhout in meer dan één opzicht Master of Real Estate is. Hij is fiscalist, sinds 1998 hoofd van het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst, in 2002 gepromoveerd op het proefschrift *Fiscaal afschrijven op vastgoed*, sinds 2003 hoogleraar Real Estate aan Nyenrode Business Universiteit, kan een indrukwekkende lijst van wetenschappelijke en andere publicaties laten zien en is veelgevraagd inleider op congressen en seminars. Een echte vastgoedprofessor dus.

“Een niche. Maar wel een heel grote.” Zo typeert hij zijn vakgebied. “De vastgoedkunde is pas een jaar of twintig oud. Het is bij uitstek een multidisciplinair gebied. Nog niet helemaal af ook, want we zijn nog steeds bezig om de verschillende soorten deskundigheid bij elkaar te brengen. Mijn eigen belangstelling begon bij de fiscaliteit. Daarna ben ik steeds breder gegaan: verslaggeving, financiering, taxatie, bouw, fraudebestrijding. Toen het vak groeide en belangrijker werd bleek er een groot tekort aan *all round* vastgoedprofessionals te zijn. De opleiding Master of Real Estate die de Universiteit van Amsterdam met een aantal partijen uit de branche in 1993 startte was dan ook hard nodig. Die heeft het vak een enorme impuls gegeven. Inmiddels heeft ook Tilburg University een MRE-opleiding en is het ook een hbo-vak geworden.”

BRUGGEN SLAAN

Tom Berkhout sloot in 1996 zelf de Amsterdamse MRE-opleiding af met het winnen van de scriptieprijs. Achttien jaar later brengt hij als hoogleraar op Nyenrode in het *Executive Education*-onderwijs de vastgoedkennis van doorgewinterde professionals op 2014-peil. “Het zijn fiscalisten, accountants, economen, civilisten, taxateurs en nog anderen. Heel breed dus. We doen het ook *in house* bij bedrijven en zakelijke dienstverleners. Daarbij sluiten we aan bij de ontwikkeling van de vastgoeddiscipline: de fiscaliteit behandelen we niet op zich, maar in samenhang met al die andere onderdelen: verslaggeving, waardering, financiering, enzovoort. We slaan bruggen tussen eilanden, om zo te zeggen. Bij een actuele kwestie als afwaardering van vastgoed zie je het belang daarvan: daar spelen al die aspecten een rol.”

ONDERZOEK

Hij doet ook veel onderzoek. Jaarlijks samen met ING Real Estate Fund bijvoorbeeld naar het wel en wee van particuliere vastgoedbeleggers.



“Vergis je niet: dat zijn er heel wat. Mensen die in de loop van vele jaren op basis van lokale marktkennis, een goed netwerk en zowel geduld als snelheid van handelen een grote tot zeer grote vastgoedportefeuille hebben opgebouwd. Het is interessant om te weten hoe ze die financieren en wat ze van plan zijn. Opvallend is dat de meesten de vastgoedcrisis zoals die in 2007 begon goed hebben doorstaan. Liquiditeitsproblemen komen maar op beperkte schaal voor.”

KENNISCENTRUM

Dan is er het Vastgoedkenniscentrum van de Belastingdienst. Hij heeft het opgezet en leidt het sinds de start in 1998. “Ik begon met twee medewerkers; nu zijn het er negentien. Binnen de Belastingdienst adviseren we inspecteurs, accountants en taxateurs. Soms over kleine kwesties, maar meestal over grote belangen. Denk aan de bouwfraude, de belastingplicht voor woningcorporaties of de waardebepaling van vastgoed bij bijvoorbeeld energiebedrijven en ziekenhuizen. Ook het ministerie van Financiën vraagt regelmatig onze inbreng. Verder werken we steeds vaker samen met instanties als DNB, AFM en ACM. En natuurlijk onderhouden we goede contacten met de vastgoedsector, zowel formeel als informeel. We willen weten wat daar speelt, en op welke manier we kunnen helpen om problemen op te lossen dan wel vóór te zijn. Niemand heeft er wat aan als de fiscus belastingplichtigen eenzijdig zijn wil oplegt.”

DUBBEL GESCHOOLD

Hij noemde de vastgoedkunde ‘een multidisciplinair terrein’, veel breder dan fiscaliteit alleen. Maar diezelfde fiscaliteit is nog steeds wel een primair deurendoor om het vakgebied te betreden, vindt Tom Berkhout. “Als fiscalist ben je juridisch én economisch geschoold. Dat is een groot voordeel als je een carrière in de vastgoedsector ambieert. En niet alleen daar trouwens.”

1959

JANUARI

1 JANUARI >> In Cuba wordt Fulgencio Batista afgezet door Fidel Castro.



FEBRUARI

NOB
Bekend wordt dat ene drs. Merkelbag een nieuwe vereniging van academisch gevormde belastingconsulenten wil oprichten. Uit een onderzoek komt die vereniging naar voren als een gevaar voor de bona fide academisch gevormde belastingconsulent.

25 FEBRUARI >> De Tweede Kamer aanvaardt de Algemene Weduwen- en Wezenwet.

MAART

5 APRIL >> Eerste uitzending van het programma *Sport in Beeld* op de Nederlandse televisie, de voorloper van Studio Sport.

APRIL

MEI

29 MEI >> De Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) ontdekt in Kolham (gemeente Slochteren) het Groningse gas. Een bel van ca. 2.400 miljard kubieke meter.

JUNI

NOB
Informeel wordt bij de Orde van Advocaten geprotesteerd tegen het feit dat sommige advocaten als ‘belastingexpert’ optreden.



JULI

31 JULI >> Het halfmiljoenste televisietoestel in Nederland wordt verkocht.

25 JULI >> Christopher Cockerell steekt in 2 uur en 3 minuten het Kanaal over met de eerste hovercraft.

AUGUSTUS

21 AUGUSTUS >> Hawaï wordt de vijftigste staat van de Verenigde Staten van Amerika.

SEPTEMBER

OKTOBER



29 OKTOBER >> *Astérix le Gaulois*, het eerste van een serie beeldverhalen over een Gallisch dorpje dat de Romeinen weerstaat, wordt uitgegeven.

NOVEMBER

DECEMBER



13 DECEMBER >> Mies Bouwman presenteert de eerste grote tv-inzamelactie *Redt een kind*.

DE OUD-VOORZITTER VAN DE JOB



Hij leidde de Jonge Orde van Belastingadviseurs in 2002. Twaalf jaar later is Jeroen Bijl Teamleider Indirecte belastingen bij het Knowledge Centre van PwC Nederland. Op zijn fiscale pad strijden de vaktechniek en het directe klantencontact om de eerste plaats. Ze effectief combineren blijkt zo makkelijk nog niet.

Van zijn JOB-tijd herinnert hij zich vooral de confrontatie tussen 'leuk' en 'nuttig'. "Als bestuur probeerden we te doen waarvoor de JOB was opgericht: jonge belastingadviseurs van verschillende kantoren met elkaar in contact brengen. Dat mocht natuurlijk best 'leuk' zijn, maar het ging toch primair om het opbouwen van een professioneel netwerk buiten je eigen dagelijkse omgeving. De maandelijkse borrels die de JOB in een aantal steden organiseerde waren daarvoor eigenlijk niet erg geschikt. Daar was het vooral 'gezellig' en bovendien gebeurde het nogal eens dat clubjes van één kantoor bij elkaar bleven staan en er van nuttig netwerken dus niet veel terecht kwam. Bij de vaktechnische lezingen ging dat een stuk beter, maar die waren er in die tijd nog niet zo vaak als nu."

DOZEN SCHUIVEN

Hij typeert zichzelf als 'vooral een alfa'. "Mijn hart lag nooit zo bij rekenen en balansen doorgronden. De btw is dan een geweldige uitkomst, want daar gaat het om concrete transacties en om begrijpend lezen, en dat ligt me veel meer. En natuurlijk is ook het internationale karakter aantrekkelijk: overal in de EU zijn de regels hetzelfde. Mijn fascinatie voor de btw begon al tijdens mijn eerste studentstage. Bij Deloitte Leeuwarden mocht ik een maand ruiken aan de vennootschaps- en de omzetbelasting. Mijn btw-begeleider nam me mee naar zijn cliënten, waar ik in de fabriek en het magazijn mocht kijken. Btw gaat over dozen schuiven, begreep ik, en Vpb over schuiven met winst. Het eerste sprak me veel meer aan, dus daar heb ik het sindsdien bij gehouden."

VAKTECHNIEK

Hoewel hij het directe contact met ondernemers van vlees en bloed op prijs stelde, boog zijn loopbaan zich vijf jaar na de start als belastingadviseur toch om richting vaktechniek. "Ik verdeelde mijn tijd

toen fifty/fifty over advieswerk voor cliënten en het schrijven van een proefschrift over de btw-aspecten van promotionele activiteiten die ondernemingen uitvoeren – denk aan zegeltjes, twee-voor-de-prijs-van-één en dergelijke. Op een gegeven moment vond kantoor – na zeven jaar Deloitte werkte ik inmiddels al een paar jaar bij PwC – het beter dat ik voorlopig helemaal de praktijk uit ging en me honderd procent zou concentreren op de vaktechniek. Sindsdien bestaat mijn werk uit het selecteren en toepasbaar maken van informatie die de btw-adviseurs op kantoor nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen. Ik vertaal onder meer wetenschappelijk onderzoek naar de praktijk, en verspreid dat via interne nieuwsbrieven en door middel van cursussen."

DOCENT

Hij bewaart zijn kennis niet exclusief voor PwC. Jeroen Bijl is ook docent aan het International Tax Center in Leiden en in de cursus Omzetbelasting in de Beroepsopleiding Belastingadviseurs van de NOB neemt hij zijn favoriete onderwerp 'heffingsmaatstaf' voor zijn rekening. "Ik hou van kennis overdragen, van het helpen om professionals beter te maken. Maar ik mis toch ook al een aantal jaren het directe contact met klanten: vragen beantwoorden, problemen oplossen, het bedrijf bezoeken. Dat maakt het beroep van btw-adviseur nu juist zo leuk. Dus als mijn proefschrift klaar is dan ga ik terug naar de praktijk. Nee, niet voor de helft, maar voor honderd procent. Ik kijk er echt naar uit."

PROEFSCHRIFT

Maar wanneer is zijn proefschrift dan af? "Ik heb mijn promotor, Herman van Kesteren, toegezegd dat de eerste *draft* in 2014 klaar is. En dat gaat me lukken. Dus ergens in 2015 hoop ik weer fulltime de adviespraktijk in te kunnen."

1960

14 JANUARI >> Tuindorp Oostzaan staat, na een dijkdoorbraak van het Noordzeekanaal, onder water.



8 APRIL >> De Duitse regering maakt bekend circa 280 miljoen Duitse mark schadevergoeding te gaan betalen aan Nederland, waarvan de helft is bestemd voor nazi-slachtoffers.

11 MEI >> De Israëliëse geheime dienst Mossad ontvoert de oorlogsmisdadiger Adolf Eichmann uit Buenos Aires naar Israël. Eichmann wordt in Israël berecht en in 1962 opgehangen.



14 SEPTEMBER >> In Bagdad wordt de OPEC opgericht door Venezuela, Irak, Iran, Koeweit en Saoedi-Arabië.

NOB
De Confédération Fiscale Européenne (CFE) vraagt naar de tarieven van belastingdeskundigen in Nederland. Tevergeefs. Voorzitters zal de voorzitter der Orde de boot trachten af te houden, aangezien vaste tarifiering niet strookt met de opvattingen in Nederland, althans wat de Orde aangaat.

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Alle leden krijgen een ontwerp-Reglement Tuchtzaken toegezonden, opgesteld door de Commissie van Beoordeling, de ballotagecommissie die vanaf de oprichting functioneert.

29 FEBRUARI >> De oude stad Agadir in Marokko wordt verwoest door twee aardbevingen, 15.000 mensen verliezen het leven.



1 MEI >> Boven Russisch grondgebied wordt een Amerikaans U2 spionagevliegtuig neergehaald. De piloot Gary Powers wordt gevangen genomen.

1 JULI >> De grenscontroles in de Benelux worden opgeheven.



13 OKTOBER >> Tijdens de vergadering van de VN wordt Chroesjtsjov geïnterpelleerd over het recht op onafhankelijkheid van Oost-Europese landen. Chroesjtsjov ontsteekt in woede, en hamert met zijn schoen op de lessenaar om zijn woorden kracht bij te zetten; de voorzittershamer sneuvelt daarbij. Het breken van de hamer noemt Chroesjtsjov symbolisch voor het uiteenvallen van de VN.

DE POLITIEFISCALIST

Hij noemt zichzelf 'een mensenmens'. Maar hij is ook fiscalist. Combineer die twee en je komt volgens hem uit bij de loonbelasting, want dat is de meest menselijke belasting. Na twintig jaar als loonheffingspecialist bij grote kantoren gewerkt te hebben is Ludwig Bindemann sinds 2011 werkzaam bij de Nationale Politie; vanaf oktober 2013 is hij de eerste interne fiscalist aldaar.

De loonbelasting. Is er een belastingsoort die veranderlijker en wispelturiger is? Het antwoord is *nee*. Ook Ludwig Bindemann weet uit ervaring dat zijn vakgebied zich kenmerkt door een onophoudelijke stroom nieuwe regels, in combinatie met het continu aanpassen van de bestaande. "Vaak kleine dingen. Geneuzel, vinden buitenstaanders waarschijnlijk. Maar pas op, de gevolgen zijn soms heel vervelend. Een werkgever die uit onwetendheid per werknemer maandelijks een tientje loonheffing te weinig afdraagt kan door de combinatie van vijf jaar naheffing, brutering en boete met een grote financiële schadepost geconfronteerd worden."

WEINIG AANDACHT

Hij verwondert zich erover dat de loonbelasting in de universitaire opleidingen zo weinig aan bod komt. "Daar gaat de aandacht hoofdzakelijk naar de vennootschapsbelasting en het internationaal belastingrecht. Maar samen met de inkomstenbelasting leveren de loonheffingen de staat het meest op van alle belastingsoorten. Vreemd dus, zo weinig aandacht. In de Beroepsopleiding van de NOB – waar ik lange tijd docent ben geweest – hebben we daarom een stevige cursus 'Loonheffingen voor specialisten' opgezet. Wat adviseurs voor deze richting doet kiezen? Om dezelfde redenen als ik indertijd: de combinatie van meeslepende vaktechniek en werken met mensen van vlees en bloed. Loonbelasting zit heel dicht tegen arbeidsvoorwaarden aan; je moet dus verder kunnen kijken dan het puur fiscale. Ook civielrechtelijke kennis en gevoel voor menselijke verhoudingen zijn belangrijk. En natuurlijk communicatieve vaardigheden."

ELDORADO

In 2011 stapte Ludwig Bindemann van de adviessector – hij was toen partner Loonheffingen bij Mazars – over naar Nederlands grootste werkgever: de politie. Vaktechnisch gezien is het een eldorado. "Nergens kom je zoveel verschillende arbeidsvoorwaarden en speciale vergoedingsregelingen tegen. We hebben echt alles wat je op dat gebied kunt bedenken. Daarnaast doe ik ook omzetbelasting. Dat loopt van kantinereregelingen tot de samenwerkingsverbanden die de politie met een diversiteit van organisaties heeft en zelfs tot in- en uitvoer van goederen."



REORGANISATIE

Hij werkt dagelijks aan de gigantische reorganisatie die Nederlands sterke arm doormaakt. "Van zesentwintig regionale korpsen gaan we naar één Nationale Politie. Daar zitten ook veel fiscale kanten aan. Juridisch gezien is het gewoon een fusie, maar wel een met enorme gevolgen. Van arbeidsovereenkomst tot en met pensioenregeling: alles verandert. Iedereen krijgt formeel een nieuwe werkgever. Het vraagt ook veel overleg met de Belastingdienst, zowel over de afloopcontroles die ze bij de regionale korpsen doen als over de nieuwe arbeidsvoorwaardenregelingen. Maar ook over de overdrachtsbelasting, omdat bestaand vastgoed wordt overgedragen aan een nieuwe juridische entiteit. Alles bij elkaar is het echt een gigantische klus."

HORIZONTAAL TOEZICHT

In de nieuwe constellatie zal gewerkt worden met horizontaal toezicht. "Met twee korpsen waren daarover al afspraken gemaakt," zegt Bindemann. "Maar eerlijk gezegd hielden die niet veel in. Nu gaan we *full out*. Een proces van jaren, want we moeten zowel een goed functionerend tax control framework inrichten – technisch gezien een heel complex verhaal – als onze financiële mensen trainen in een aangepaste manier van werken. Gelukkig begrijpt onze inspecteur – we vallen onder de inspectie Rotterdam – ook dat zo'n ommezwaai de nodige tijd kost. En ik kan het uiteraard niet allemaal in m'n eentje. Ik zal hulp nodig hebben, zowel interne als externe."

EVEN WENNEN

Tot nu toe is hij de enige politiefiscalist. "De organisatie moest er wel even aan wennen toen ik kwam. Was dat nu echt nodig? Ze hadden het toch altijd zonder gedaan? Ja, er was best enige weerstand. Maar zo gaat het bij reorganisaties: dingen veranderen. Onderhandelen met de Belastingdienst bijvoorbeeld – wat de korpsen zelf deden – wordt nu gecentraliseerd. Dat is jammer voor de mensen die het deden, want het is leuk werk. Ik begrijp hun teleurstelling maar al te goed."

1961

JANUARI

NOB
Besloten wordt ~~F~~100 te doneren aan het Nederlandsch Belastingmuseum, dat 25 jaar bestaat.

9 JANUARI >> De gouverneur van Georgia houdt de poorten van de universiteit gesloten. Hij wil voorkomen dat de federale regering met militaire dwang de toelating forceert voor enkele zwarte studenten.

FEBRUARI



20 JANUARI >> John F. Kennedy wordt president van de Verenigde Staten.

MAART

NOB
Voorgesteld wordt een speciale preadviseur te benoemen, die zich op een breed terrein kan oriënteren over belastingonderwerpen waarover zou moeten worden gevergd.

APRIL

12 APRIL >> Lancering van de Vostok 1 met aan boord Joeri Gagarin. Hiermee is de eerste mens in de ruimte een feit.

MEI

5 MEI >> Alan Shepard wordt gelanceerd en is daarmee de tweede mens in de ruimte en tevens de eerste Amerikaan.



JUNI



JULI

NOB
Het bestuur presenteert een statutenwijziging, die met name betrekking heeft op de vereisten voor het NOB-lidmaatschap. Voorop staat dat het beroep van belastingconsulent zelfstandig en als hoofdberoep moet worden uitgeoefend. De eis van academische vorming blijft uiteraard bestaan.

AUGUSTUS

13 AUGUSTUS >> Start bouw van de Berlijnse Muur.



SEPTEMBER

18 SEPTEMBER >> Secretaris-generaal Dag Hammarskjöld van de Verenigde Naties, die met een vliegtuig naar Ndola (het huidige Zambia) reist om een eind te maken aan het conflict met Katanga, komt om het leven als het vliegtuig door onbekende oorzaak neerstort.

OKTOBER

NOVEMBER

10 NOVEMBER >> In Staphorst vindt een volksgericht plaats, waarbij een paar dat overspel zou hebben gepleegd in het openbaar wordt gestraft.

DECEMBER

4 DECEMBER >> Anton Geesink wordt in Parijs als eerste niet-Japanner wereldkampioen judo.

DE OVERSTAPPER



Drieëntwintig jaar werkte hij als inspecteur bij de Belastingdienst. Met veel plezier, zoals dat heet. Dat was over toen hij in 2003 door zijn superieuren werd gedwongen een beslissing te nemen die hij strijdig vond met het materiële belastingrecht. Hij weigerde, onder de aankondiging dat hij zou vertrekken als ze zouden doorzetten. Ze hielden voet bij stuk. En dus beëindigde Warner Bruins Slot zijn dienstverband en stapte hij volstrekt onverwacht over naar KPMG Meijburg & Co. Een transfer waarover hij zelfs elf jaar na dato nog regelmatig vragen krijgt.

Hij streeft ernaar 'een dienaar van het recht' te zijn. Dat moet onder alle omstandigheden zijn beloop hebben. "Ik werk het best met een casus: een probleem tussen de Belastingdienst en de belastingbetaler. Dat probleem zo oplossen dat er recht wordt gedaan: dat is mijn opdracht. Daarvoor kreeg ik bij de Belastingdienst heel lang alle gelegenheid; binnen zeer ruime grenzen was ik onafhankelijk. Ik zou me ook nooit thuis gevoeld hebben bij een fiscus die iets anders van me verlangde. Maar dat speelde niet. Tot die ene keer."

ONAFHANKELIJK

Aan zijn overstap verbond hij wel de nodige voorwaarden. "Ik wilde mijn onafhankelijkheid bewaren. Daarom ben ik bij Meijburg geen werknemer en geen partner, maar of counsel. Ik heb ook geen eigen cliënten die tegen me zouden kunnen zeggen: ik betaal te veel belasting, verzin iets. Ik heb zelfs bedongen dat ik zaken kan weigeren, maar in elf jaar heb ik nooit een beroep op die afspraak hoeven doen. Mijn werk als adviseur bestaat uit het helpen van collega-adviseurs die een geschil hebben met de fiscus en die daar niet uitkomen. In die situatie voel ik me in mijn element. Dan ben ik naar mijn idee op dezelfde manier bezig als voorheen bij de Belastingdienst: het belastingrecht beoefenen op een onafhankelijke manier."

PRINCIPIEEL

Toch dringt de vraag zich op: had het na bijna een kwarteeuw niet een beetje minder principieel gekund? Hij lacht en verwijst naar een belangrijk onderdeel van zijn levensfilosofie. "Als je in opdracht iets moet doen waar je je principieel tegen verzet dan rest je maar één ding: treed af, neem ontslag, laat het doorgaan, maar niet onder jouw verantwoordelijkheid. Daarom heeft menig medebestuurder mij zien komen, maar ook weer zien gaan. Mijn zoon vroeg me ooit: Pa, als je met zoveel mensen en instanties in conflict bent, denk je dan nooit: het zou ook wel eens aan mij kunnen liggen? Mijn antwoord was toen: Ik denk het niet alleen, ik weet het zeker."

OVEREENKOMSTEN

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de advieswereld en de Belastingdienst – geen zinnig mens die het zou willen ontkennen. Maar volgens Warner Bruins Slot zijn er ook de nodige overeenkomsten. "Ik heb fanatieke inspecteurs gekend, die overstapten naar een advieskantoor. Aan de andere kant van de streep werden ze weer net zo fanatiek. Maar er zijn ook genoeg inspecteurs die als adviseur even genuanceerd zijn gebleven als ze al waren. Ik heb me in de advieswereld daarom ook nooit eenzaam of verloren gevoeld. En inhoudelijk vind je in beide kampen dezelfde kwaliteit. Op zich ook niet verwonderlijk: inspecteur en adviseur zaten ooit naast elkaar in de collegebank."

1962

JANUARI

15 JANUARI >> Slag bij Vlakke Hoek: Het Nederlandse marinevaartuig Jan Evertsen raakt in de wateren van Nieuw-Guinea slaags met vier Indonesische motortorpedoboten die infiltranten willen afzetten.

FEBRUARI



1 JANUARI >> In Nederland is het voortaan verboden om een trekhond te houden. De laatste 23 trekhonden gaan met pensioen.

MAART

APRIL

16 APRIL >> Bob Dylan zingt Blowin' in the Wind voor het eerst voor publiek in een zaaltje in Greenwich Village, New York.

MEI

NOB
Het eerste idee voor een mededelingenblad voor de leden wordt geopperd. Onderwerpen onder meer: de wijze van beroepsbeoefening, de beroepsmoraal en de houding tegenover Financien en inspecteurs.

JUNI

JULI

5 JULI >> In de baai van San Francisco wordt de beruchte Alcatraz-gevangenis gesloten.

AUGUSTUS



5 AUGUSTUS >> Nelson Mandela wordt gearresteerd.

SEPTEMBER

NOB
De DOC dient een request in zake de tarieven inkomstenbelasting.

OKTOBER



9 NOVEMBER >> De Nederlandse Rina Lodders wordt tot Miss World gekozen.

NOVEMBER

DECEMBER



26 NOVEMBER >> Mies Bouwman presenteert de 24 uur durende inzamelingsactie Open het Dorp.

28 NOVEMBER >> Prinses Wilhelmina overlijdt.

DE HOGLERAAR- POLITICUS

Elke dinsdag reist hij af naar Den Haag voor de zitting van de Eerste Kamer. Sinds 2003 is Peter Essers senator voor het CDA. Als hoogleraar belastingrecht aan Tilburg University heeft hij uiteraard de fiscaliteit in zijn portefeuille.

Nog een dik jaar, dan zit zijn tijd als Eerste Kamerlid er in beginsel op. "We hebben in het CDA de afspraak dat drie periodes het maximum zijn. Het was een verrijkende ervaring. Af en toe wel zwaar, zeker sinds onze fractie een stuk kleiner is geworden. Ik begon als één van vierentwintig, maar na de verkiezingen in 2011 zijn we nog met z'n elven. Onvermijdbaar gevolg is dat ik ook niet-fiscale zaken doe: zo heb ik in 2013 onder meer het hele woondossier behandeld. En ook anders dan in mijn eerste periodes is dat het werk van de Eerste Kamer veel politieker geladen is vanwege het feit dat de regering er geen meerderheid heeft. Alles wat we doen ligt onder een vergrootglas."

MET AFSTAND

Het belet de senaat volgens hem toch niet om gewoon te doen wat er gedaan moet worden: met enige afstand naar wetsvoorstellen kijken en die toetsen op beginselvastheid en uitvoerbaarheid. De tijdsdruk is vaak groot. "We hebben voor het Belastingplan bijvoorbeeld nog minder tijd dan de Tweede Kamer. Mijn eerste keer in 2003 spande wel de kroon. Een omvangrijk plan, inclusief de gecompliceerde Bosal-reparatiewetgeving. Twaalfhonderd pagina's tekst. Het moest allemaal in drie weken afgehandeld worden. Gelukkig is onze klacht daarover serieus genomen. We krijgen nu meer afzonderlijke wetsvoorstellen voorgelegd, waardoor het geen kwestie meer is van slikken of stikken."

OVERHEIDSBEDRIJVEN

Hij heeft zich in zijn periode als Eerste Kamerlid in ten minste één kwestie vastgebeten. "Dat is de belastingheffing bij overheden: die heb ik meerdere keren aan de orde gesteld. Het bedrijfsleven vindt terecht dat men niet op gelijke voet kan concurreren met overheidsbedrijven die geen winstbelasting hoeven te betalen. Daar staat het standpunt van de VNG tegenover dat zo'n Vpb-plicht leidt tot onverantwoorde lastenverhogingen.



Een moeilijke afweging, maar ik vind het punt van gelijke concurrentievoorwaarden toch het belangrijkste. Je voorkomt er ook mee dat Brussel procedures over staatssteun begint. Er zit nu flink beweging in dit dossier, mede door een missive van de Europese Commissie van mei 2013 dat de Vpb-plicht zo snel mogelijk ingevoerd moet worden."

WAAN VAN DE DAG

Als wetenschapper, maar ook als politicus heeft Essers een afkeer van 'de waan van de dag'. "Die leidt tot overhaaste en ondoordachte beslissingen. De discussies over Nederland als fiscaal aantrekkelijk vestigingsland bijvoorbeeld: ineens zijn we een belastingparadijs – en dus verdacht. Onzin, we slaan echt door. Kijk eens naar de regels die andere landen – onze directe concurrenten – hebben ingevoerd. Hier wreekt zich een steeds terugkerend punt: we denken te weinig na over de effecten van onze wet- en regelgeving. Ik ben een groot voorstander van gedegen onderzoek vooraf en evaluatie van wat bereikt is op een afgesproken tijdstip. De afgelopen jaren heeft Financiën wel regelmatig met consultatierondes gewerkt. Op zich een goede ontwikkeling, maar het blijft onduidelijk wat er met de resultaten gebeurt. Te vaak pikt men eruit wat in het eigen straatje past, maar is er van een echte dialoog geen sprake." In het wetgevingsproces maken de Eerste en Tweede Kamer naar zijn idee te weinig gebruik van de databanken waarover de overheid beschikt. "Financiën houdt dat om verschillende redenen vrijwel altijd af, en het parlement accepteert dat te gemakkelijk. Als we over meer cijfers en andere harde gegevens beschikken dan is het ook makkelijker om verantwoorde beslissingen te nemen."

VLAKTAKS

Eén punt is in elf jaar Eerste Kamer onveranderd gebleven: de complexiteit van de fiscale wetgeving. Peter Essers betreurt het. "Het is een constante – helaas. Er wordt wel gepraat over grondslagverbreding, tariefsverlaging en een vlaktaks, maar er komt nog weinig van terecht. Ik begrijp dat zo'n ingrijpende stelselwijziging niet zomaar ingevoerd kan worden, maar je moet als politieke partij en als regering wel weten waar je naar toe wilt. Anders blijft het bij opportunistische ad hoc maatregelen."

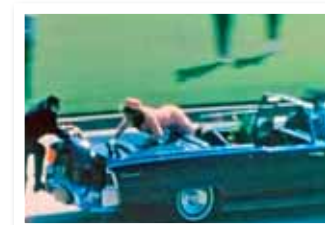


NOB
W. Meijburg, de eerste voorzitter van de NOB, kondigt zijn vertrek aan.

4 JUNI >> De Britse minister van Defensie John Profumo treedt af wegens zijn relatie met callgirl Christine Keeler.



30 AUGUSTUS >> Philips introduceert de Compact cassette (het cassettebandje).



22 NOVEMBER >> De Amerikaanse president John F. Kennedy wordt vermoord.

1963

JANUARI

15 JANUARI >> De Noordzee befrist deels.

FEBRUARI

MAART

5 MAART >> Bisschop Bekkers veroorzaakt een sensatie wanneer hij op televisie zijn mening geeft dat geboortebepijking de eigen verantwoordelijkheid van katholieke echtparen is.

APRIL

MEI

JUNI

26 JUNI >> President John F. Kennedy bezoekt Berlijn en brengt zijn verbondenheid met de gedeelde stad tot uiting: "Ich bin ein Berliner".

JULI

AUGUSTUS

28 AUGUSTUS >> Martin Luther King spreekt zijn 'I Have a Dream'-toespraak uit tijdens een nationale betoging voor rassengelijkheid in Washington DC.

SEPTEMBER

12 SEPTEMBER >> Porsche toont het model 911 aan het publiek op de autosalon van Frankfurt.

OKTOBER

NOVEMBER

1 NOVEMBER >> Willem Duys is de eerste talkshowpresenterator op de Nederlandse televisie met zijn programma *Voor de vuist weg*.

DECEMBER

NOB
Uitnodiging van NOB aan de Conseil van de CFE (tien à twaalf mensen) voor een bijeenkomst in Nederland. Voorgesteld wordt om op vrijdag te vergaderen en op zaterdag haar de bollen te gaan. De kosten worden begroot op f 2000,- à f 2500,-.



DE VOORZITTER VAN DE STUDIEVERENIGING

Jaarlijks beginnen ruim 500 studenten aan de studie Fiscaal recht of Fiscale economie. Daarvoor kunnen ze kiezen uit maar liefst acht universiteiten. Een groot deel wordt lid van de lokale studievereniging.*

Floris Evenboer, vierdejaars student Fiscale economie, is voorzitter van R.F.V. Christiaanse-Taxateur, de fiscale studievereniging van de Erasmus Universiteit Rotterdam.



Even over de naam. Prof. dr. J.H. Christiaanse (1932-1991) was een hoffelijke hoogleraar belastingrecht in Rotterdam en senator voor het CDA. Dat weten de fiscale ouderen onder ons vaak nog wel. Maar Taxateur? Wie was dat? Geen collega van Christiaanse, zoals nogal eens wordt gedacht. En ook geen werknemer van een taxatiebedrijf – wat dat ook moge zijn. Taxateur staat simpelweg voor Tax at EUR. De ervaring leert dat menig student al flink wat voetstappen in de Erasmus Universiteit heeft liggen eer dat tot hem doordringt.

ERVARING OPDOEN

Floris Evenboer begon in 2010 bij Economie en Bedrijfseconomie, maar die studie vond hij toch wel erg algemeen. In zijn tweede jaar stapte hij over naar Fiscale economie. Dat is in zijn eigen woorden “meer spelen met de materie, puzzeltjes oplossen, zelf dingen uitzoeken”. Kortom: veel boeiender. In december 2014 hoopt hij z'n bachelor af te ronden. Daarna de master; internationale vennootschapsbelasting met transfer pricing en M&A lijken hem aantrekkelijke gebieden. Sinds twee jaar is hij ook student-assistent, en als zodanig werkzaam voor de Stichting Europese Fiscale Studies, die postmaster fiscaal onderwijs organiseert. Hij regelt studiebijeenkomsten en onderhoudt contacten met docenten.

Het geeft aan dat hij bereid is de handen uit de mouwen te steken. “Alleen studeren – dat is het niet. Je moet ook andere ervaring opdoen. Dat is behalve leuk ook leerzaam. Werkgevers kijken altijd of je naast je studie actief bent geweest; dat vinden ze belangrijk. Jammer genoeg moedigt de overheid het niet aan. Die wil dat we in vier jaar afstuderen. Al het andere is kennelijk overbodig.”

ACTIEF

In zijn tweede jaar Fiscale economie nam een vriend hem mee naar een borrel van R.F.V. Christiaanse-Taxateur. “Kort daarna ben ik toegetreten tot de Almanakcommissie, waar ik veel redactioneel werk heb gedaan. Daarna was ik lid van de commissie die de jaarlijkse Fiscale Bedrijvendag organiseert. Die vindt plaats in februari, maar de voorbereidingen beginnen al in september van het jaar daarvoor. Op de dag zelf hebben fiscale studenten gelegenheid kennis te maken met potentiële werkgevers: belastingadvieskantoren dus, maar ook de Belastingdienst. Er zijn workshops en ze kunnen praten met de aanwezige recruiters. We zoeken altijd een mooie locatie uit; in 2013 en 2014 was het De Kuip.”

VOORZITTER

In mei 2013 werd hij het gezicht van R.F.V. Christiaanse-Taxateur. “In principe ben je voorzitter voor een collegejaar, dus van september tot september. Door omstandigheden ben ik iets eerder begonnen. Het is wel bijna een fulltime baan, ja. Het bestuur houdt toezicht op onze vele eigen activiteiten – borrels, Bedrijvendag, kantoorbezoeken, studiereis, tentamentrainingen, het verenigingsblad, enzovoort – maar je wordt ook vaak uitgenodigd door de zusterverenigingen in andere universiteitssteden. En je moet ervoor zorgen dat er na jouw jaar nieuwe bestuursleden zijn die het werk weer willen en kunnen overnemen.” Schiet het studeren er in zo'n jaar helemaal bij in? Bijna wel, zegt hij. “Ik probeer één of twee tentamens te doen, maar er blijft bijna geen tijd over om je op de boeken te concentreren. Dat wist ik natuurlijk toen ik eraan begon. Ik vind het niet erg; het is een investering. En nog een hele leuke ook.”

PROFESSIEEEL

Hij benadrukt dat R.F.V. Christiaanse-Taxateur een professionele vereniging is. “Dat moet ook wel. In de eerste plaats omdat we meer dan zevenhonderd leden hebben en veel verschillende activiteiten – waaronder enkele heel grote. Dat vraagt een gedegen planning. Daarnaast hebben we voortdurend contact met professionele partijen als advieskantoren, ondernemingen, drukkers en ga maar door. Dan kan je je niet veroorloven zelf als amateur te werk te gaan.”

* De volgende studieverenigingen zijn verenigd in het Landelijk Overleg Fiscalisten (LOF): Porta Adriani, Universiteit van Amsterdam; T.F.V. de Smeetskring, Universiteit van Tilburg; R.F.V. Christiaanse-Taxateur, Erasmus Universiteit Rotterdam; Pecunia Non Olet, Universiteit Leiden; Groninger Fiscale Eenheid, Rijksuniversiteit Groningen; First, Universiteit Maastricht; FSVU, Vrije Universiteit Amsterdam; In Fiscalibus, Radboud Universiteit Nijmegen.



2 FEBRUARI >> Sjoukje Dijkstra wint de gouden medaille op het onderdeel kunstschaatsen voor vrouwen. Dit is de eerste gouden medaille voor een Nederlander op de Olympische Winterspelen.

NOB
Het bestaande beleid voor het toelaten van nieuwe leden werkt niet goed. De statutair gestelde eisen blijken een rem op de groei van de NOB. ‘Zeer weinigen maken de speciale belastingstudie aan de universiteiten af. Er moet naar uitwijkmogelijkheden worden gezocht.

11 JUNI >> Martin Luther King wordt in St. Augustine (Florida) gearresteerd als hij een maaltijd bestelt in een restaurant dat ‘alleen voor blanken’ is.

3 JULI >> De Civil Rights Act in de Verenigde Staten verbiedt discriminatie.



15 OKTOBER >> Nikita Chroesjtsjov wordt afgezet en als partijleider vervangen door Leonid Brezjnev en als premier door Aleksej Kosygin.

17 DECEMBER >> TV-Noordzee, de piraat die sinds 15 augustus uitzendt vanaf het REM-eiland in de Noordzee, wordt uit de lucht gehaald.

1964

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



28 FEBRUARI >> Ik Jan Cremer wordt gelanceerd. ‘Je kunt wel zeggen dat de jaren zestig pas begonnen in 1964, met het verschijnen van Ik Jan Cremer, stelt uitgever Bas Lubberhuizen.



5 JUNI >> The Beatles landen op Schiphol voor optredens in Treslong te Hillegom en de veilinghallen in Blokker.

NOB
De Dringende Onderwerpen Commissie is onzeker over de kant die het bestuur uit wil met de verzoeken. De DOC voelt er weinig voor een zuivere studiegroep te blijven en pleit voor het aanbieden van verzoeken aan Departement en Staten Generaal. Het bestuur wil zover nog niet gaan.

3 OKTOBER >> De Twentsche Bank en de Nederlandsche Handel-Maatschappij fuseren. De nieuwe onderneming heet Algemene Bank Nederland.

NOB
Uit een discussie binnen het bestuur blijkt dat er geen behoefte bestaat aan een wettelijke regeling van het beroep.

DE BELASTINGRECHTER

Eveline Faase is sinds 1997 (senior) raadsheer en lid van zowel de enkelvoudige als de meervoudige belastingkamer van Hof Amsterdam. Ze ziet een bonte stoet adviseurs, belastingplichtigen en inspecteurs aan zich voorbij trekken.

“Door de bank genomen wordt er in Nederland heel behoorlijk geprocedeerd. Dat geldt ook voor fiscale zaken. Er is natuurlijk altijd één professionele procespartij, de inspecteur, en in de meervoudige zaken wordt de belastingplichtige vaak vertegenwoordigd door een eveneens professionele gemachtigde. Dit maakt dat het geschil gestructureerd en meestal redelijk goed tot goed beargumenteerd naar voren wordt gebracht. Waar een belastingplichtige zelf zijn zaak bij de rechter komt bepleiten ligt dat vanzelfsprekend anders. Dan is het aan de rechter om ervoor te zorgen dat het verschil in fiscale kennis tussen de partijen wordt gecompenseerd en om een zeker evenwicht tussen beiden te handhaven of creëren.”



DE ADVISEUR

Toch kan de gemiddelde belastingadviseur volgens Eveline Faase nog wel wat beter voor de dag komen in de rechtszaal. “Dan heb ik het niet over de echte procestijgers, die je verspreid over de kleinere en grotere kantoren aantreft. Die weten heel goed wat ze wel en niet moeten doen. Maar veel adviseurs procederen zelden en dan merk je dat ze procestechnisch niet ‘eruit halen wat erin zit’. Trouwens, ook de meer ervaren partijen onderschatten nog al eens, bijvoorbeeld, het belang van de feiten. Maar daar begint het juist allemaal mee. Woont iemand nu echt in België? Of toch in Nederland? Wat moet daarvoor aannemelijk worden gemaakt?”

SUBSIDIAR

Verder vindt ze adviseurs soms erg terughoudend met het innemen van subsidiaire standpunten. “Stel de zaak van je cliënt gaat over de vraag of een als lening gepresenteerde ontvangen betaling wel echt een lening is, en de inspecteur vindt dat sprake is van een aangenomen steekpenning. Weinigen hebben dan het lef subsidiair te stellen dat in het geval het oordeel ‘steekpenning’ mocht luiden de daarvoor gemaakte kosten nog wel aftrekbaar zouden moeten zijn. Een gemiste kans als je het niet doet.”

DE CLIËNT

Op zittingen komt regelmatig ook de cliënt mee. Sommigen houden – al dan niet geïnstrueerd door de adviseur – hun lippen stijf op elkaar; anderen mengen zich in de discussie. Dat laatste gebeurt niet altijd even handig, vindt Eveline Faase. “Dan zegt de cliënt iets dat zijn zaak niet ten goede komt. Kennelijk heeft de adviseur dat vooraf niet met hem besproken. Aan de andere kant: als hof zijn we zeker niet ongevoelig voor ‘het eerlijke verhaal’ van de belastingplichtige. Dat zegt ons soms meer dan een krampachtig eenzijdige visie van de adviseur. Gelukkig komt dat laatste niet al te vaak voor.”

DE INSPECTEUR

Net als bij de adviseurs varieert ook bij de inspecteurs de kwaliteit van

procederen, is haar ervaring. “Er zijn heel goede, die je zowel inhoudelijk als qua procestechniek weinig meer kunt leren. Bijvoorbeeld bij de grote zaken op het gebied van de vennootschapsbelasting gaat het prima. Die worden landelijk gecoördineerd, dus daar zie je regelmatig dezelfde inspecteur, samen met een lokale collega. Met de meesten kun je op niveau argumenten wisselen en feiten bediscussiëren. Maar bij een enkeling is het lerend vermogen toch betrekkelijk matig als het om procederen gaat. En niet altijd hebben zij hun huiswerk goed genoeg gedaan, bijvoorbeeld geen moeite gedaan om een boekenonderzoek uit te voeren, terwijl dat wel nodig was. Dat is vragen om problemen als het op de bewijsvoering aankomt.”

ACTIEVE RECHTER

Dan de belastingrechter zelf. Eveline Faase beschouwt hem – naast de ondernemingsrechter in enquêtezaken – als de actiefste en dus minst lijdelijke soort rechter die er is. “Ik doe ook wel civiele zaken, maar daar ben je als rechter veel minder ‘sturend’ bezig. Dat geldt ook voor andere bestuursrechtelijke zaken. In belastingzaken is het bepalen van het feitencomplex vaak een moeizaam proces. Daar moeten we regelmatig om aanvulling en toelichting vragen. Verder geven we bij Hof Amsterdam kort na de zitting wel eens een voorlopig oordeel over de rechtsvraag die in een zaak speelt. Met zo’n oordeel – dat echt *voorlopig* is; de uiteindelijke beslissing kan anders uitvallen – weten partijen uit welke hoek de wind ongeveer waait. Op basis daarvan kunnen ze bijvoorbeeld nog met aanvullend bewijsmateriaal of feitelijke informatie komen.”

KNOOP DOORHAKKEN

Ook voor een schikking kan het voorlopige oordeel aanknopingspunten bieden. “Dat gebeurt regelmatig. Opmerkelijk, want we oordelen toch in tweede aanleg en partijen zijn elkaar al de nodige keren tegen gekomen. Maar een compromis is voor ons een kwestie van *con amore* en niet van *contre coeur*. Als partijen er maar zelf achter staan. We zijn geen hof dat partijen de gang op stuurt en zegt: u mag pas terugkomen als u er samen uit bent. Als het moet dan hakken we de knoop door. Daar zijn we tenslotte rechters voor.”



26 JANUARI >> De eerste gewapende bankroof in Nederland vindt in Gieten plaats. De dieven zijn Fransen die zich verplaatsen in witte Citroëns en daarom de ‘Citroënbende’ worden genoemd. De buit bedraagt 900.000 gulden.

2 MAART >> Besloten wordt om de uitvoerende organen van Europese Economische Gemeenschap, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en Euratom samen te voegen. De nieuwe naam wordt Europese Gemeenschappen.

12 MEI >> West-Duitsland en Israël knopen diplomatieke betrekkingen aan. Vervolgens verbreken negen Arabische landen hun betrekkingen met Bonn.

28 JUNI >> Verloving van prinsess Beatrix met de Duitse diplomaat Claus von Amsberg.



15 DECEMBER >> Koningin Juliana opent de Zeelandbrug over de Oosterschelde, met 5.022 meter de langste brug van Europa.

1965

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

6 JANUARI >> Medisch student Bart Huges boort een gaatje in zijn schedel met behulp van een boormachine om een hogere staat van bewustzijn te bereiken.



NOB
De DOC overweegt drie onderwerpen in studie te nemen: een speculatiewinst-belasting, de automatische aanpassing van de tarieven aan de geldontwaarding en een kortingsregeling bij betaling op aangifte (zoals voorgesteld door de Vereniging van Inspecteurs).

16 JULI >> De presidenten van Frankrijk en Italië, Charles de Gaulle en Giuseppe Saragat, openen de Mont Blanc tunnel.

21 AUGUSTUS >> Het eerste nummer van het weekblad *Voetbal International* verschijnt.



DE TOPSPORTERSADVISEUR

Wat hebben Boris Becker, Björn Borg, Patrick Kluivert, Gary Kasparov, Dani Pedrosa en Francesco Molinari gemeen? Zeker, het waren allemaal topsporters – of ze zijn het nog steeds. Maar er is nog iets. Iets op belastinggebied. Inderdaad, hun fiscale belangen tijdens hun loopbaan werden (en worden) behartigd door Paul Foortse. En met succes, afgemeten aan het aantal gesignde foto's met 'Thank you' in zijn kantoor van Limpet Sports Management BV te Bussum.



Paul Foortse begon ermee begin jaren tachtig, toen hij belastingadviseur was bij Wisselink & Co. "Mijn kantoorgenoten bekeken me met de nodige argwaan. Sport – dat kon toch eigenlijk niet. Een degelijk fiscalist had ondernemers als cliënt. Geen tennissers of voetballers. Wat ik deed werd gedoogd, maar daar hield het wel mee op. Dat ik in die beginjaren tachtig mijn eerste cliënten kreeg was overigens geen toeval. Als ik het tien jaar eerder had geprobeerd was het nooit gelukt, om de simpele reden dat er toen gewoon geen markt voor was. Maar naarmate de fiscale touwtjes bij topsporters strakker werden aangetrokken ontstond de behoefte aan gespecialiseerd advies."

VAK APART

Het begeleiden van topsporters is een vak apart, vindt hij. "Het zijn meestal jongens en meisjes van begin twintig, die plotseling veel geld verdienen en volop in de publieke belangstelling staan. Maar eigenlijk zijn het gewoon nog kinderen. Van contracten en belastingen begrijpen ze niets – en ze zijn er ook niet in geïnteresseerd. In al die jaren ben ik één uitzondering tegengekomen: Gary Kasparov. Die wilde alles weten en die begreep het ook na één keer uitleggen. De anderen wilden alleen de zekerheid dat jij het allemaal goed voor ze zou regelen. Vertrouwen krijgen en behouden – daar gaat het in die gevallen om. Ik heb altijd de sporter zelf geadviseerd en niet zijn of haar manager."

BEKENTENIS

Hij deed meer voor zijn cliënten dan alleen fiscaal advies geven. Daarbij hoort een bekentenis. "Eigenlijk heb ik fiscale techniek met al die verschrikkelijke details m'n leven lang vervelend gevonden. Dat ik ermee uit de voeten kon was voor mij dan ook alleen maar een middel om met sporters in contact te komen en een zakelijke relatie met ze op

te bouwen. De fiscale kant van het verhaal is natuurlijk altijd belangrijk gebleven, maar ik begeleid mijn cliënten op een veel breder gebied: van contractonderhandelingen en de exploitatie van portretrechten tot en met hun echtscheiding. Daarnaast ben ik ook FIFA-agent en als zodanig actief betrokken bij voetbaltransfers."

DUBBELE HEFFING

Foortse is naar eigen zeggen een van de eerste adviseurs die zich bekommerde om de dubbele heffing bij sporters. "Toen de Nederlandse volleyballers in 1992 in Barcelona zilver wonnen, kregen ze de man een bonus van tienduizend gulden. Ik zei toen: die is in Spanje belast. De inspecteur dacht er anders over. Hij kon ook moeilijk anders, want hij meende dat wanneer hij mij gelijk gaf de volgende dag het hele Concertgebouworkest bij hem op de stoep zou staan. En dat zou nog maar het begin zijn. Uiteindelijk hebben we hem zijn gang laten gaan, want procederen over een paar duizend gulden heeft weinig zin. Maar daarna heb ik in heel wat gevallen dubbele heffing met succes kunnen bestrijden."

GEEN VACATURES

Vrijwel wekelijks krijgt hij brieven of e-mails van fiscalisten in opleiding die bij zijn bureau een stage willen lopen of informeren naar vacatures. Hij houdt ze allemaal af. "Ze krijgen een standaardantwoord, waarin ik ze aanraad eerst drie tot vijf jaar in de algemene praktijk te gaan werken. Het punt is dat je iets moet kunnen laten zien, want anders kom je niet bij topsporters aan tafel. Toen ik begon had ik het rijk voor me alleen en door een combinatie van inzet, toeval en een beetje geluk ben ik er gekomen. Maar in de overgereguleerde wereld van vandaag is het allemaal veel moeilijker geworden."

GEEN OPVOLGER

Een opvolger heeft hij niet. "Mijn werk is gebaseerd op persoonlijke relaties. Die zijn moeilijk over te dragen aan iemand anders."

1966

JANUARI

19 JANUARI >> Indira Gandhi gekozen tot premier van India.

FEBRUARI



MAART



10 MAART >> Het huwelijk van prinses Beatrix met Claus von Amsberg wordt verstoord door een rookbom.

APRIL

MEI

16 MEI >> Mao Zedong roept de jongeren van de Rode Garde op om de Communistische Partij te zuiveren van 'bourgeois-elementen'. Dit is het startsein van de Culturele Revolutie.

JUNI

14 JUNI >> Bouwvakkersoproer in Amsterdam, waarbij het gebouw van De Telegraaf wordt bestormd.

JULI

26 JUNI >> De Molukse organisaties in Nederland besluiten tot vorming van een regering in ballingschap van de Republiek Maluku Selatan.

AUGUSTUS



SEPTEMBER

7 SEPTEMBER >> Johan Crujff maakt zijn debuut in het Nederlands voetbalelftal in het EK-kwalificatieduel tegen Hongarije (2-2).

OKTOBER



14 OKTOBER >> Hans van Mierlo richt de progressieve sociaalliberale politieke partij D66 (Democraten '66) op.

13 OKTOBER >> In de Tweede Kamer brengt de KVP in 'De nacht van Schmelzer' het kabinet-Cals/Vondeling ten val.

NOVEMBER

29 NOVEMBER >> In Amsterdam blijkt het beeld van het Lieverdje te zijn verdwenen. Naar later blijkt betreft het een grap van Groningse studenten.

DECEMBER

13 DECEMBER >> In Amsterdam Zuid-Oost wordt de eerste paal voor een nieuwe wijk, de Bijlmermeer, geslagen.

NOB
De NOB heeft meer dan
100 leden.

DE ONLINE PIONIER

Zal zakelijke dienstverlening meer en meer online plaatsvinden? Volgens fiscalist en internetondernemer Yves Gassler is op die vraag maar één antwoord mogelijk. Achtergrond is de onstuitbare digitalisering van de administratie en boekhouding. Wat wel al duidelijk is: ook online kan niet zonder persoonlijk contact tussen ondernemer en dienstverlener.



Met slimme software alle administratieve gegevensstromen in een bedrijf aan elkaar koppelen en die uiteindelijk – zonder dat er mensenhandjes nodig zijn – in één gesloten systeem ‘spugen’. Zo vat Yves Gassler het digitaliseringsproces samen. “Denk aan de gegevens voor de aangiften loonbelasting, btw en vennootschapsbelasting en voor de jaarrekening. Nu worden die nog voor een belangrijk deel met menselijke energie geboekt en overgeboekt: bijvoorbeeld inkoop- en verkoopfacturen en het gegevensverkeer met de bank en de Belastingdienst. Maar dat zal steeds minder worden, want de software van nu kan facturen, bankafschriften en belastingaanslagen via een scan herkennen en ze direct op de betreffende grootboekrekening boeken. Dat levert heel wat op: een aanzienlijk lagere fraudegevoeligheid en een enorme efficiencywinst, met lagere tarieven voor de klant als prettige uitkomst.”

PRAKTIJK

Via het platform FIRM24.com brengen Yves Gassler en zijn twee partners de nieuwe manier van werken al in praktijk. Ondernemers kunnen tegen een vaste prijs juridische, notariële, fiscale en administratieve diensten afnemen. Het loopt goed, maar in ruim anderhalf jaar experimenteren zijn er ook enkele addertjes onder het gras vandaan gekomen. “Eén betreft de tarieven. Bij het huidige businessmodel van accountants en belastingadviseurs hoort een bepaalde tariefstelling. Maar innovatie betekent prijsdruk. Aanvankelijk nam Mazars – ik was er Tax Partner van het Real Estate Team – de administratieve dienstverlening van het FIRM24-platform waar, maar daar zijn we op teruggekomen. Het is aan bestaande cliënten moeilijk te verkopen dat nieuwkomers minder hoeven te betalen. FIRM24 is nu onafhankelijk, maar werkt wel met vaste partners die de inhoudelijke kennis leveren. We garanderen hoge kwaliteit.”

ACTUEEL

Nog een voordeel van online zakelijke dienstverlening is volgens Gassler dat de ondernemer vierentwintig uur per dag en zeven dagen per week kan werken met een actuele, volledig bijgewerkte administratie. “Nieuwe gegevens worden à la minute ingescand en verwerkt. Daarnaast is de ondernemer aangesloten op een automatisch e-mailsysteem.

Hij wordt gewaarschuwd als een aangifte klaar is, als een betalingstermijn is verstreken, enzovoort. Er komen nauwelijks nog mannetjes of vrouwtjes aan te pas.”

PERSOONLIJK CONTACT

Dat laatste heeft ook een keerzijde. Online werken is mogelijk het toppunt van efficiency, maar efficiency alleen is niet zaligmakend. Ondernemers willen ook persoonlijk contact met degenen die hun zaken behartigen, is de ervaring van Yves Gassler en de zijnen. “Een intakegesprek is standaard en door het jaar heen vindt er regelmatig telefonisch contact plaats. We gaan ook niet in zee met elke ondernemer die zich meldt; hij moet echt kunnen laten zien dat hij zijn interne processen goed op orde heeft. Uiteraard heeft onze boekhoudconsultant ook contact met nieuwe klanten over de administratieve software en de processen. De initiële investering aan de voorkant verdient zich door de grotere efficiency snel terug.”

BELASTINGDIENST

Ook de Belastingdienst ziet de grote voordelen in deze manier van werken, zegt hij. “Ze hebben daar helemaal ingezet op horizontaal toezicht, maar ze hebben ervaren dat dat alleen lukt bij grote en zeer grote ondernemingen. Voor de massa van mkb-bedrijven werkt het niet. Maar op deze manier kan horizontaal toezicht ook op dit niveau worden uitgerold. De fiscus krijgt de gegevens van de belastingplichtigen als gesloten systeem aangeleverd. Inhoudelijke controle is niet meer nodig; ze hoeven alleen na te gaan of het systeem doet wat het geacht wordt te doen. Het blijft dus bij een softwarecheck; controle van de ondernemer is steeds minder nodig.”

GEVOLGEN

De gevolgen van online dienstverlening voor het vak belastingadviseur? Hij kan het wel voorspellen. “Voor de compliance zijn steeds minder mensen nodig; die komt straks volledig geautomatiseerd tot stand. Maar belastingadvies in zijn pure vorm blijft gewoon bestaan; daarvoor is nu eenmaal menselijke creativiteit nodig.”

1967

2 JANUARI >> Voor het eerst wordt reclame uitgezonden op de Nederlandse televisie. Echter niet op zon- en feestdagen.

JANUARI

27 JANUARI >> De Apollo 1-cabine vliegt tijdens een oefening op de grond in brand, alle drie astronauten komen om het leven.

FEBRUARI



18 MAART >> De Liberiaanse tanker Torrey Canyon loopt ten zuiden van Engeland op de rotsen, wat leidt tot de eerste grote milieuramp op zee.

MAART

9 MEI >> De burgemeester van Amsterdam Van Hall dient zijn ontslag in. Zijn positie is onhoudbaar geworden door de escalatie van geweld tussen politie en provo's, de rellen bij het huwelijk van prinses Beatrix en het bouwvakkersoproer van 1966.

APRIL

MEI

JUNI

5-10 JUNI >> Zesdaagse Oorlog tussen een aantal Arabische landen en Israël. Israël bezet de Sinai; Egypte wordt verslagen.

JULI

NOB
Met het ministerie vindt overleg plaats over de uitstelregeling voor belastingconsulenten. De gemaakte afspraken kunnen niet als een overeenkomst worden getypeerd. Het departement dicteerde de regels, zij het dan dat een zekere invloed van de zijde van belastingconsulenten kan worden uitgeoefend.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

3 DECEMBER >> Christiaan Barnard voert in Kaapstad de eerste harttransplantatie uit.



NOB
Op de vergadering van de CFE in Brussel is een wettelijke regeling van het beroep weer het belangrijkste onderwerp. De Commissie van de EEG heeft een ontwerp-richtlijn opgesteld, waarover de CFE om advies is gevraagd. Dat advies was: in landen waar een wettelijke regeling bestaat lopen de zaken beter dan in landen waar dat niet het geval is. De Nederlandse (en Italiaanse) leden van de CFE worden in overweging gegeven bij hun regeringen aan te dringen op een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent.

4 APRIL >> Een groep van ongeveer tachtig mariniers uit Den Helder 'zuivert' op eigen initiatief het Centraal Station in Amsterdam van nozems.



28 JULI >> Het eerste bloot op de Nederlandse televisie. Actrice Phil Bloom vertoont haar lichaam in het VPRO-programma *Hoepla*.



9 OKTOBER >> Che Guevara wordt in opdracht van de CIA door het Boliviaanse leger geëxecuteerd.

DE BESTE DEBATER

In zijn studententijd was hij bestuurslid van d'Algemene Debating Club, een onderdeel van het Utrechtsch Studenten Corps. Het was wat je noemt 'een mooie tijd', maar hij leerde er ook de eerste beginselen van het debatteren. In combinatie met een masterclass bij het Nederlands Debat Instituut bleken die voldoende om Kuba Grabarz in 2012 winnaar te maken van het jaarlijkse debattoernooi voor aspirant-leden van de NOB.

Anno 2014 is Kuba Grabarz als belastingadviseur werkzaam in de internationale vennootschapsbelastingpraktijk van Baker & McKenzie. Hij is ook voorzitter van de JOB, de Jonge Orde van Belastingadviseurs. In het vak begonnen in 2010, dus nog aan het begin van zijn carrière, realiseert hij zich al wel het belang van debatvaardigheden. "Als belastingadviseur is het je taak om voor je cliënt de goede inhoudelijke argumenten te bedenken om iets wel of niet te doen. Maar het is ook heel belangrijk dat je die argumenten helder en overtuigend aan anderen kunt overbrengen: aan je cliënt zelf natuurlijk, maar ook aan de inspecteur en in sommige gevallen aan de rechter. Je schriftelijke vaardigheden moeten natuurlijk goed zijn, maar vaak komt het op je mondelinge overtuigingskracht aan."

VIER STELLINGEN

Wat heeft hij moeten doen om kampioen 2011-2012 te worden? Het begon allemaal bij de zogenoemde Algemene Introductie van de NOB. "Daar maak je als aspirant-lid kennis met de NOB. Tijdens die dag krijgen de deelnemers vier stellingen over het vak voorgelegd, waarover ze met elkaar in debat gaan. De één verdedigt de stelling, de ander valt die aan. Ik was de winnaar van mijn dag en dan mag je – samen met de winnaars van de andere AI-dagen uit dat jaar – een masterclass volgen bij het NDI. Daar leer je een hele serie debatvaardigheden: te veel om allemaal direct te kunnen toepassen. Je moet kiezen. Wat ik me bijvoorbeeld opeens goed realiseerde was hoe kostbaar de tijd is die je hebt. Als de mensen lachen om wat je zegt – op zich natuurlijk leuk en bemoedigend – dan verlies je wel weer tien seconden."

GOEDE DEBATER

Nog iets wat hij heeft geleerd: spreken voor een groep is niet eng. "Dat is natuurlijk makkelijk gezegd, maar op dit punt moet je jezelf



gewoon opvoeden. Als je er staat valt het namelijk reuze mee. Het debat sterk beginnen helpt enorm; dan gaat het vervolg meestal ook goed. En als het wat minder loopt dan is het zaak jezelf goed onder controle te houden en niet in paniek te raken. Die mechanismen leer je beter beheersen naarmate je vaker voor een groep staat. Wat iemand tot een goede debater maakt? Het komt er denk ik grotendeels op aan dat je een duidelijke hoofdboodschap hebt en dat je die zo overbrengt dat de toehoorders zich jouw standpunt beter herinneren dan dat van je tegenstander. Iets origineels of onverwachts in je presentatie – dat helpt altijd."

COMPROMIS

Even terug naar het begin: wat bewoog hem om voor fiscaal recht te kiezen? "Ik twijfelde tussen economie en rechten. Fiscaal recht was een mooi compromis. Ik koos voor de Universiteit Utrecht, want daar had de opleiding een goede reputatie en bovendien is het een heel leuke studentenstad. Erg jammer dat de studie fiscaal recht er nu niet meer bestaat. Tijdens mijn master ontdekte ik hoe boeiend ik internationaal belastingrecht vind. Als vervolg op mijn studie in Utrecht heb ik daarom een tweede master gedaan: International Tax Law aan de University of Florida in Gainesville."

INTERNATIONALE PRAKTIJK

Na terugkomst uit de sinaasappelstaat ging Kuba Grabarz in 2010 aan de slag bij VMW Taxand (nu: Taxand Nederland). "Een heel leerzame periode, met fusies en overnames als m'n belangrijkste werkgebied. Eind 2013 ben ik overgestapt naar Baker & McKenzie, waar ik ook weer in de internationale vennootschapsbelastingpraktijk werk."

1968

JANUARI

4 JANUARI >> Start van de Praagse Lente onder leiding van Alexander Dubček.



FEBRUARI

MAART

NOB
In een request over de egalisatie-reserve wordt 'terugwerkende kracht' aangeduid als een alle rechtszekerheid ondergravend principe



APRIL

NOB
De DOC publiceert een lijvig rapport over 'BTW en onroerend goed'.

15 APRIL >> In Rome komt een groep wetenschappers en ondernemers bijeen voor een bezinning op de vraagstukken van vervuiling, uitputting van hulpbronnen, armoede en bevolkingsgroei. De Club van Rome wordt opgericht.

MEI

JUNI

5 JUNI >> De Amerikaanse presidentskandidaat Robert F. Kennedy wordt neergeschoten. Hij overlijdt op 6 juni.

JULI

21 JULI >> Wielrenner Jan Janssen wint, als eerste Nederlander ooit, de Ronde van Frankrijk.

AUGUSTUS

21 AUGUSTUS >> Meer dan 200.000 militairen van het Warschaupact vallen Tsjecho-Slowakije binnen en maken op bloedige wijze een einde aan de hervormingen van de Praagse Lente.

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

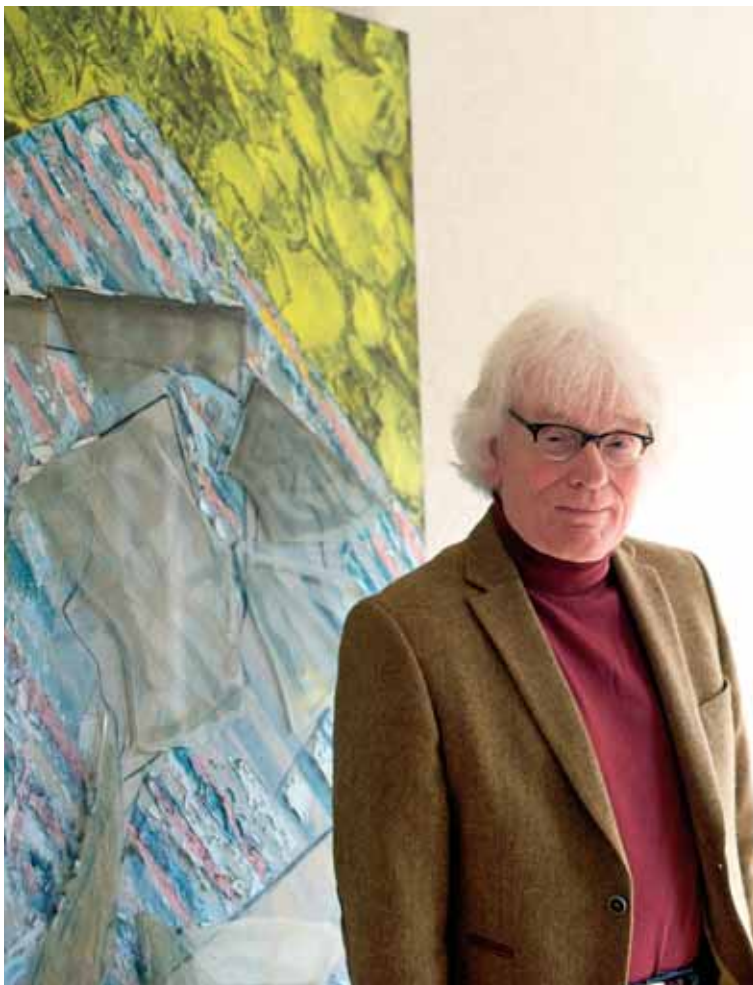


31 DECEMBER >> 's Werelds eerste supersonische passagiersvliegtuig, de Tupolev Tu-144 maakt zijn eerste vlucht.

NOB
Voorzitter Kooiman stelt een ontwerp-notitie voor de staatssecretaris op over de wettelijke regeling van het beroep.

DE DOCENT 'PROCESVOERING'

Adjunct-inspecteur, belastingadviseur, gerechtsauditeur bij de Hoge Raad, (belasting)rechter, Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad, lid van de Raad voor de rechtspraak, raadsheer in de Belastingkamer van de Hoge Raad. Hij heeft echt alle hoeken van de fiscale arena gezien. Een man bij uitstek dus om anderen de kneepjes van het procederen bij te brengen. Theo Groeneveld is al vele jaren docent van de training 'Procesvoering voor NOB-leden' – een klassieker op het menu van het Programma Permanente Educatie.



Het geheim van goed procederen? Hij hoeft niet lang na te denken. "Dat is het besef dat je partij bent in een conflict. Mensen zijn weinig geneigd dat onder ogen te zien. Ze denken meer in termen van 'de ander ziet het verkeerd' en 'ik moet hem overtuigen van mijn standpunt'. Maar dat is een verkeerde attitude. Je moet op een bepaald moment durven erkennen dat er een conflict bestaat. En kenmerk van een conflict is dat je te maken hebt met een mengeling van rationele en irrationele elementen. Belastingadviseurs en inspecteurs concentreren zich vaak volledig op het rationele: de fiscaaltechnische kant van de zaak. Daarmee ontkennen ze de emotionele aspecten."

TUNNELVISIE

In elk conflict liggen gevaren op de loer, weet hij uit ervaring. "Ook professionals hebben de neiging de informatie die het eerst binnenkomt het grootste gewicht toe te kennen en te zoeken naar de bevestiging van hun eigen oordelen en vooroordelen. Het strafrecht heeft daar de afgelopen jaren genoeg aansprekende voorbeelden van laten zien. In het belastingrecht verloopt de procedure weliswaar anders, maar juist als je je volledig toelegt op de techniek is het gevaar van een tunnelvisie reëel. Deelnemers aan de NOB-training kennen het fenomeen wel, maar de overgrote meerderheid denkt dat het niet geldt voor het fiscale recht. Dat kunnen we met enig recht een mini-tunnelvisie noemen."

TWEE FEITELIJKE INSTANTIES

Sinds 2005 geldt ook in belastingzaken het principe van procederen in twee feitelijke instanties. Je begint bij de rechtbank en als je ontevreden bent over de uitkomst dan vraag je een van de vier gerechtshoven om je zaak nog eens helemaal opnieuw te bekijken. Theo Groeneveld ziet geen

principeel verschil met de situatie vóór 2005, waarin alleen het hof over de feiten oordeelde. Hij vindt wel dat je op een aantal zaken bedacht moet zijn. "De rechtbanken zien het als hun eerste taak om de feiten van de zaak goed op een rijtje te krijgen. Daar louter met fiscaaltechnisch geweld opereren is dus niet altijd effectief. Een hoosbui slaat de grond nu eenmaal eerder dicht in plaats van die te openen. Als je naar het hof moet dan is het zaak heel goed te kijken naar de argumenten van de rechtbank. En bega niet de fout te denken dat het hof het fiscale recht gaat toepassen op de feiten zoals de rechtbank die heeft vastgesteld. Het doet de zaak helemaal over. Je hebt dus twee keer de kans voluit voor de feiten te gaan."

MEER INZICHT

Sommige belastingadviseurs, zo heeft hij gemerkt, zien een procedure als een bedrijfsongeval en doen het er even 'bij'. Hij vindt het nogal gewaagd. "Ze missen ervaring, kennen de geur van de rechtszaal niet en schieten vaak tekort in hun kennis van het formele recht. Je kunt maar beter zo goed mogelijk voorbereid zijn, want een procedure kan zomaar uit de lucht komen vallen. Dat is ook de motivatie van de deelnemers aan de NOB-training. Ze komen zowel van de grote als de kleine kantoren. Het zijn ervaren belastingadviseurs, die incidenteel procederen. Na afloop verklaren ze steevast dat ze 'meer inzicht' hebben gekregen. Dat vinden we als docenten altijd een mooi resultaat. Vandaar dat we maar blijven doorgaan."

ONDERDELEN

De tweedaagse training 'Procesvoering voor NOB-leden' omvat de volgende onderdelen:

- De voorfase van een procedure
- Hoofdstuk 8 Awb
- Procederen vanuit het perspectief van de fiscus
- Beroepschrift, verweerschrift, repliek, dupliek
- De zitting.

1969

JANUARI

1 JANUARI >> In België wordt het rijbewijs ingevoerd.

1 JANUARI >> In het kader van de Wet OB 1968 vervangt Nederland de bestaande omzetbelasting door een belasting gebaseerd op de toegevoegde waarde, de zogeheten btw.

FEBRUARI



25-31 MAART >> Zeven dagen lang houden John Lennon en Yoko Ono een *love-in* in het Amsterdam Hilton Hotel.

MAART

NOB
Het kantoor Mr. Dr. A. Kammer is een joint venture aangegaan met het Anglo-Amerikaanse accountantskantoor Whinney Murray Ernst & Ernst te Den Haag. Het maatschapslid Overdijk – lid van de Orde – heeft hiervoor geen dispensatie aangevraagd. Het secretariaat zal hem op de nieuwe statutenbepalingen attent maken.

APRIL

MEI

16-21 MEI >> Bezetting van het Maagdenhuis in Amsterdam.

JUNI



JULI



21 JULI >> Astronoot Neil Armstrong zet als eerste mens voet op de Maan.

AUGUSTUS

9 AUGUSTUS >> In Los Angeles wordt actrice Sharon Tate, getrouwd met regisseur Roman Polański, samen met vier andere mensen vermoord door de Manson-familie.

15 AUGUSTUS >> Start van het Woodstockfestival in Bethel, New York, met in totaal ruim 500.000 bezoekers en optredens van 24 bands.

SEPTEMBER

1 SEPTEMBER >> Koning Idris van Libië wordt tijdens een verblijf in het buitenland afgezet door kolonel Kadhafi.

OKTOBER

27 OKTOBER >> Nobelprijs voor prof. dr. Jan Tinbergen.

NOVEMBER

15 NOVEMBER >> Een kwart miljoen mensen protesteren in een mars naar Washington DC tegen de oorlog in Vietnam.

DECEMBER



DE PRINCIPIËLE FISCALIST

Hij heeft zijn studenten altijd bijgebracht dat ons belastingstelsel geen verzameling regeltjes is, maar dat het gedragen wordt door achterliggende beginselen als draagkracht en gelijkheid. Anders gezegd: het gaat over recht en daarmee ook over rechtvaardigheid. Als fiscalist moet je nadenken over de fundamenten van het belastingrecht en over de maatschappelijke context waarin die gelden. Met die boodschap gaat Richard Happé ook na zijn afscheid als hoogleraar nog vaak naar universiteiten en bedrijven.

Ooit verzuchtte hij dat de belastingadviespraktijk 'een ingenieurswetenschap' was geworden. "Met de enorme hoeveelheid fiscale legosteentjes waaruit ons belastingstelsel bestond zetten adviseurs structuren op die ervoor moesten zorgen dat de klant zo weinig mogelijk of helemaal geen belasting hoefde te betalen. De vraag of wat ze deden ook maatschappelijk verantwoord was stelden ze zich niet. Het was handelen zonder rekening te houden met de geest van de wet en zonder oog voor de rechtsbeginselen die ons stelsel dragen. Als inspecteur vennootschapsbelasting heb ik heel wat belastingadviseurs aan tafel gehad die zo scherp mogelijk aan de wind wilden varen en die echt alle regeltjes gebruikten om de belastingdruk voor hun klant te minimaliseren."

AFKEER

Dat in het najaar van 2012 – toen bekend werd dat de Amerikaanse koffieverkoper Starbucks in Groot-Brittannië wel veel omzet maakte maar daar nauwelijks belasting over betaalde – een felle maatschappelijke discussie ontstond over het fiscale gedrag van multinationals heeft hem niet verbaasd. "Het moest er een keer van komen. De economische crisis bleek uiteindelijk de aanleiding die we nodig hadden om de fiscaliteit midden in de maatschappelijke realiteit te plaatsen. Openlijk liet de samenleving haar afkeer van dit soort praktijken blijken. En de internationale politiek is via de EU, de G8 en de OECD heel snel daarna met voorstellen gekomen om belastingontwijking zoveel mogelijk tegen te gaan."

KENTERING

Er was trouwens wel al enige tijd een kentering ten goede aan de gang, constateert hij. "Ook in het grote bedrijfsleven is de ethiek voorzichtig terug van weggeweest. 'Fiscaliteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid' is een nieuw en relevant thema geworden. Misschien deels uit welbegrepen eigenbelang, maar toch. Geen bedrijf dat nog in de krant wil met fiscale constructies waaraan een luchtje zit. Het risico van reputatieschade is gewoon te groot. Bijna alle tax directors in het bedrijfsleven hebben nu als opdracht ervoor te zorgen dat ze geen fiscale verrassingen hoeven te rapporteren. Een goede relatie met



de fiscus en optimale compliance – dat zijn in toenemende mate leidende beginselen. Als fiscalist die het belang van ethiek benadrukt vind ik dat mooie ontwikkelingen. Soms gaat het zelfs nog verder. Het besluit van de Rabobank bijvoorbeeld om de enorme boete voor de Liborrente-affaire niet van de winst af te trekken vind ik heel opmerkelijk. Dat zou vijf jaar geleden niet gebeurd zijn."

UNIVERSITAIRE OPLEIDINGEN

Ook de universitaire fiscale opleidingen hebben meer aandacht voor de normatieve uitgangspunten van het belastingrecht, ziet hij tot zijn genoegen. "Zelf beschouwde ik de bijeenkomsten over fiscale ethiek als het hoogtepunt van mijn collegencyclus. Ik deed het op een socratische manier: vragenderwijs de studenten hardop laten nadenken over fiscaliteit. Het leidde tot felle discussies, waarbij de studenten het inhoudelijk overigens vaak niet met me eens waren. Maar ik was niet uit op het winnen van zielepjes. Het ging me erom dat universitair opgeleide fiscalisten meer dan alleen techneuten zijn. Ze moeten ook nadenken over de wortels van hun vak. Wát ze denken is daarbij niet punt één, wel dát ze nadenken."

PRINCIPIEEL

Wie zich wil verdiepen in de ethiek van het belastingrecht kan niet om de publicaties van Richard Happé heen. Niet voor niets lezen we in het voorwoord van het Liber Amicorum *Principieel belastingrecht* dat hem in 2011 bij zijn afscheid als hoogleraar werd aangeboden: "Het zal moeilijk zijn een Nederlandse fiscalist te vinden die niet bekend is met zijn proefschrift uit 1996 *Drie beginselen van fiscale rechtsbescherming. Over de weging van legaliteitsbeginsel, gelijkheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel in het belastingrecht.*" In hetzelfde voorwoord wordt hij geprezen om zijn 'principiële benadering van het belastingrecht'. Die kwalificatie valt maar weinig fiscalisten ten deel.

1970

1 JANUARI >> Het begin van de jaartelling c.q. tijdmeting in het besturingssysteem Unix op 00:00:00 UTC. Binnen dit systeem wordt de tijd weergegeven als seconden sinds dit tijdstip, de zogenoemde *timestamp*.

19 FEBRUARI >> De Tweede Kamer spreekt zich uit voor afschaffing van de opkomstplicht bij verkiezingen.

14 MAART >> De Dolle Mina's dringen het congres van gynaecologen binnen om actie te voeren voor een vrije abortus. Als ze hun truitjes omhoogtrekken lezen de artsen de slogan 'Baas in eigen buik'.

26 JUNI >> Het driedaagse Holland Pop Festival begint rondom de Kralingse Plas in Rotterdam.

31 AUGUSTUS >> Zuid-Molukkers pogen vergeefs de Indonesische ambassadeur in Wassenaar te ontvoeren. Bij deze actie komt een politieagent om het leven.

9 SEPTEMBER >> Feyenoord wint als eerste Nederlandse voetbalclub de wereldbeker voor clubteams door een overwinning op het Argentijnse Estudiantes de La Plata.

18 OKTOBER >> Anwar al-Sadat wordt beëdigd als president van de Verenigde Arabische Republiek.

23 DECEMBER >> Hoogste punt is bereikt van de North Tower van het World Trade Center in New York.

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Prof. Hellaerna, voorzitter van de commissie waarin NOB en Federatie overleggen over een wettelijke regeling, adviseert een aparte titulatuur in te voeren: belastingadviseur (leden van de Orde) en belastingkundige (Federatie-leden). De Orde gaat akkoord, maar spreekt zich wel uit voor een eigen Reglement beroepsuitoefening.

6 MEI >> Feyenoord wint als eerste Nederlandse club de Europa Cup voor landskampioenen.

17 MEI >> Thor Heyerdahl vertrekt met de Ra II vanuit Marokko en landt op 12 juli op de kust van Barbados.



25 AUGUSTUS >> Een groep mariniers ontruimt op eigen houtje de Dam. Ze slaan met hun koppelriemen de *Damslapers* van het Nationaal Monument, totdat ze zelf door de Mobeie Eenheid worden verdreven.



13 NOVEMBER >> De Syrische luchtmachtgeneraal Hafiz al-Assad verkrijgt door middel van een staatsgreep de macht.

DE ADVOCaat-GENERAAL



Ze was adviseur, hoogleraar en rechter – altijd op het gebied van de indirecte belastingen. Dat laatste is zo gebeven, maar nu is Mariken van Hilten al weer geruime tijd Advocaat-Generaal (A-G) bij de Hoge Raad.

Een A-G adviseert met zijn of haar ‘conclusie’ de raadsheren van de Hoge Raad. In het – soms omvangrijke – document wordt aangegeven tot welk oordeel de raadsheren in een bepaalde zaak volgens de A-G zouden moeten komen. *Zouden moeten komen*, want het staat ‘s lands hoogste rechters vrij op grond van hen moverende redenen tot een geheel andere uitkomst te besluiten. Conclusies van A-G’s hebben doorgaans de wetgeving, jurisprudentie en literatuur als pijlers, maar Mariken van Hilten vindt dat ze wel iets verder mag gaan dan alleen de stand van het recht weergeven. “Het hangt af van de zaak waarom het gaat, maar ik vind dat A-G’s zich ook mogen uitspreken over wenselijk recht, over wat er anders zou moeten. De Hoge Raad hakt uiteraard de knopen door, maar wij kunnen zeker een bijdrage leveren aan het denken over de rechtsvorming. Je moet daarbij wel doseren, want lang niet al je conclusies lenen zich voor *sweeping statements*.”

STEUN

Nee, ze doet haar werk niet in eenzaamheid. “Sommige A-G’s werken veel thuis, maar ik ga graag naar Den Haag. Dan heb je sowieso de normale reuring die er op elk kantoor is, maar ik heb bovendien dagelijks contact met mijn drie vaste medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau. Per zaak helpt één van de drie me met uitzoekwerk, het formuleren van de onderliggende rechtsvraag en het maken van een eerste concept. Het zijn jonge, talentvolle fiscalisten, met vaak originele ideeën. Als A-G heb je veel steun aan ze, maar uiteindelijk zet toch alleen jij je handtekening onder een conclusie. Er wordt van me verwacht dat ik er zo’n vijfendertig per jaar schrijf. Over welke zaken – dat kan ik zelf bepalen. Maar uiteraard kies je de zaken waardoor klemmende praktijkproblemen opgelost kunnen worden of waarbij prikkelende rechtsvragen beantwoord kunnen worden. Waarbij wel weer geldt: je bent afhankelijk van wat zich aandient.”

ELKE VRIJDAG

Elke vrijdag om twaalf uur worden de nieuw gewezen arresten van de Hoge Raad openbaar gemaakt. Voor de A-G’s een spannend moment: zit er een arrest bij waarin zij een conclusie hebben genomen? En zo ja, heeft de Hoge Raad hun zienswijze dan gevolgd? Mariken van Hilten relativeert de vrijdagse gebeurtenis. “Ik kijk wel elke week, maar zeker niet met klamme handen. Als de raadsheren mij in een arrest niet gevolgd zijn dan is dat jammer, maar dan hebben ze daarvoor kennelijk een goede reden. Het gaat nu eenmaal vaak om zaken waar je verschillend tegenaan kunt kijken. Dus als de Hoge Raad een ander oordeel velt dan ik dan is dat zo. Ik weet ook nooit of het een unaniem oordeel was of dat de stemverhouding anders lag. Aan de andere kant: niets menselijks is me vreemd. Het geeft natuurlijk wel een goed gevoel als de Hoge Raad je zienswijze volgt en ook expliciet in het arrest naar de conclusie verwijst.”

GENIETEN

Zeven jaar is ze inmiddels A-G. Ze geniet van het werk. “Ik kan mijn eigen zaken uitkiezen en mijn eigen mening verkondigen. Ik hoef geen uren te schrijven. Ook mijn schooljuffrouwneigingen kan ik af en toe nog uitleven op mijn medewerkers. Maar het is natuurlijk wel heel ander werk dan dat van een belastingadviseur, ook al heb ik ook nu een adviserende rol. De adviseur wordt geacht vanuit de klant te denken en minimaal met de actualiteit van vandaag bezig te zijn, om zo de fiscale positie van die klant optimaal te dienen. Als A-G bekijk je de zaak van twee kanten en werk je altijd met de wetgeving van een aantal jaren geleden. Ik ben om zo te zeggen net uit de Zesde Richtlijn, die al sinds 2007 als Btw Richtlijn door het leven gaat. Een nadeel? Nee, het hoort gewoon bij de functie. En ik ben ook tien jaar belastingrechter geweest. Daar speelde hetzelfde, dus ik ben niet anders gewend.”



15 JANUARI >> In Egypte wordt de Aswandam geopend.

27 FEBRUARI >> De eerste abortuskliniek van Nederland, het Mildredhuis in Arnhem, start met het uitvoeren van abortus provocatus.



27 MEI >> Soldaat Rinus Wehrmann wordt veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf wegens weigeren van het dienstbevel zijn lange haren te laten knippen.

3 JULI >> Jim Morrison, zanger van The Doors, wordt in Parijs dood aangetroffen.

NOB
Een bestuursdelegatie neemt deel aan het overleg met de ministeries van Sociale en Economische Zaken over het inkomensbeleid 1972 en de in het regeerakkoord genoemde matiging van de hoge inkomens van vrije-beroepsbeoefenaren.

GREENPEACE

14 OKTOBER >> Oprichting van Greenpeace in Canada, aanvankelijk onder de naam Don't Make A Wave Committee.

20 DECEMBER >> Oprichting van Artsen zonder Grenzen.

1971

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Het bestuur beschouwt de publicatie van het boek *Beleggingsinstellingen en fiscus* door het kantoor Zeven & Van Wierst als een vorm van reclame en als zodanig in strijd met de ereregels van de Orde.

8 FEBRUARI >> De Nasdaq gaat van start.

NASDAQ

NOB
De Nederlandse Orde van Advocaten claimt in het overleg met de NOB het procesmonopolie bij de hoven. Voor de NOB is dit onaanvaardbaar. Mede naar aanleiding hiervan wordt opgaan in de NOVA als niet gewenst beschouwd.



6 JULI >> Joseph Luns zegt Nederlandse politiek, na negentien jaar ministerschap, vaarwel en wordt benoemd tot secretaris-generaal van de NAVO.

15 AUGUSTUS >> De koppeling van de Amerikaanse dollar aan het goud wordt opgeheven.



15 NOVEMBER >> Intel introduceert de 4004-microprocessor voor microcomputers.

21 DECEMBER >> Boeren in Tubbergen komen in opstand tegen de ruilverkaveling.

DE GROOTSTE FISCALIST

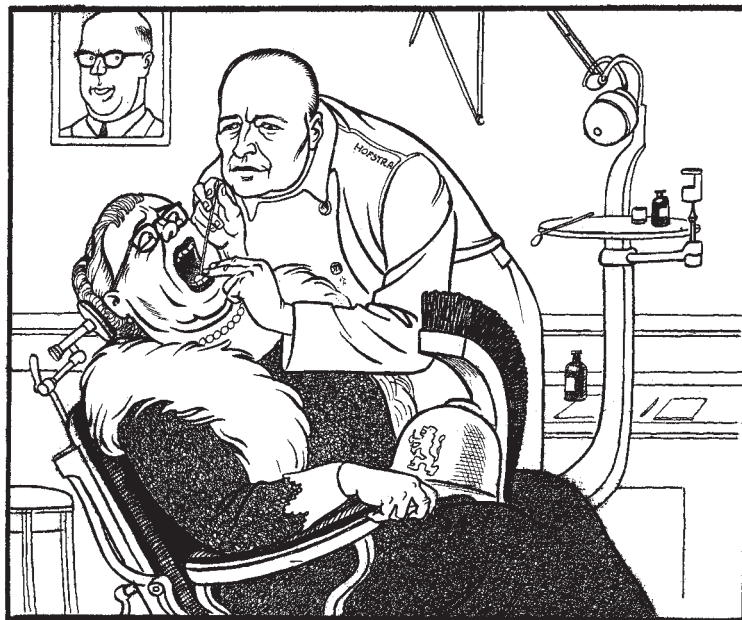
Bekende mannen zijn omgeven door anekdotes. Zo ook Henk Hofstra, tijdens zijn leven geëerd met de titel 'Grootste fiscalist van Nederland'. Neem deze. Een medewerkster van het Wetenschappelijk Bureau van de Hoge Raad wordt gevraagd een bepaald document naar de raadkamer te brengen, waar de raadsheren op dat moment een casus bespreken. 'Maar dat ziet hij; we moeten iets anders verzinnen', vangt ze op uit de discussie. Die 'hij', zo blijkt haar later, is Hofstra.



Een fiscaal machtig man kennelijk, Henk Hofstra. Geboren in 1904; overleden in 1999. Opvallend is dat hij zijn reputatie als belastingicoon niet alleen te danken heeft aan zijn werk in publieke functies als inspecteur, Kamerlid, minister van Financiën en hoogleraar belastingrecht. Hij was ook belastingconsulent – zoals het beroep toen nog werd genoemd. In de periode 1939–1945 lokaliseren we hem als vennoot van Loyens & Volkmaars in Rotterdam. Nee, van een NOB-lidmaatschap kan dan nog geen sprake zijn. En was de NOB er al wel geweest dan had hij – zonder universitaire opleiding belastingrecht; die voltooide hij pas in 1966 – niet eens lid kunnen worden.

NIEUWE CLIËNTEN

Boeiende details over Hofstra's verblijf in Rotterdam geeft prof. D.A.M. Meeles in zijn boek *De geschiedenis van Loyens & Volkmaars 1917-1969*. Bij zijn eerste bezoek aan het L&V-kantoor stuit hij op 'een breiende en boekenlezende mejuffrouw Van Brederode' en vindt hij slechts drie dossiers van Rotterdamse cliënten. Maar al snel komt er meer actie – waaraan Hofstra zelf indirect debet is. In zijn vorige functie op het ministerie van Financiën heeft hij namelijk het ontwerp Wet op de Winstbelasting en ook de Memorie van Toelichting in elkaar gezet. In 1940 – de Duitse bezetting is al begonnen – wordt de wet ingevoerd. Dat brengt voor ondernemers tot dan ongekende problemen mee, zoals de keuze van een systeem van winstbepaling. Maar wie kan dat alles beter uitleggen en toelichten dan de maker zelf? Hofstra wordt dus veelvuldig gevraagd inleidingen te houden voor ondernemersorganisaties. Dat leidt al gauw tot een stroom aan nieuwe cliënten.



Dat wordt trekken. mevrouwje... te veel zoet gegeten!
L. Jordaan (23 februari 1957, *Vrij Nederland*)

MET RUGZAK

De oorlogssituatie maakt vervoer vanuit zijn woonplaats Wassenaar naar Rotterdam steeds moeilijker. Eerst rijden er nog trams tot Delft, waarna hij het laatste stuk aflegt in een gehuurd, door paarden getrokken rytuig. Als de paarden door de Duitsers worden geconfisqueerd komt Hofstra – met rugzak – de nodige keren lopen vanaf Wassenaar. Hij blijft dan overnachten op kantoor en legt het traject de volgende dag in omgekeerde richting af. In die tijd schrijft hij thuis – in een onverwarmde kamer, gehuld in een jas en een deken – zijn boek *Socialistische belastingpolitiek*. In de Hongerwinter maakt hij ook deel uit van een groep vertrouwensmannen die in opdracht van de regering in Londen plannen opstelt voor het belastingstelsel en de openbare financiën van na de oorlog.

TE VEEL BETALEN

Per 1 januari 1946 treedt Hofstra – inmiddels benoemd als Kamerlid voor de PvdA – op eigen initiatief uit de maatschap. In zijn boek beschrijft Meeles een telefoongesprek dat hij twee jaar later, begin 1948, voert met een al wat oudere cliënt, directeur van een familie-nv. Kort daarvoor heeft Hofstra in de Tweede Kamer een nogal socialistisch getint betoog gehouden. Citaat (de cliënt informeert aarzelend): "... die meneer Hofstra uit de Tweede Kamer, dat is toch niet Mijnheer Hofstra die ..., die ...' Ik vulde hem aan: 'die vroeger hier op kantoor zat? Ja, dat is toch wel dezelfde Hofstra.' Even was het stil, toen volgde de reactie: 'Ik heb er nachten niet van kunnen slapen; ik ben alsmaar bang dat hij ons te veel belasting heeft laten betalen.' Ik kon hem slechts met moeite gerust stellen, maar kreeg toch het verzoek zijn dossier nog eens kritisch te bekijken!"

DE GROOTSTE

"Hij is onze grootste levende fiscalist," zei vakgenoot prof. Van Dijk bij het afscheid van Hofstra als hoogleraar belastingrecht aan de Rijksuniversiteit Leiden in november 1975.

1972 >> Het eerste rapport van de Club van Rome met als titel *The limits to Growth* verschijnt. In dit rapport wordt een somber beeld geschetst over de gevolgen van de explosieve groei van de consumptiemaatschappij.



15 MAART >> The Godfather gaat in New York in première.

NOB
Het lid Hoogendoorn pleit voor de instelling van een aspirant-lidmaatschap voor studenten fiscaal recht. Voorkomen moet worden dat die straks lid van de Orde van Advocaten worden.



17 JUNI >> Start van het Watergate-schandaal dat, dankzij journalisten Carl Bernstein en Bob Woodward van *The Washington Post*, leidt tot het gedwongen voortijdig aftreden van president Nixon, twee jaar later.

NOB
De commissie-Hellema heeft een tuchtreglement ontworpen.

29 NOVEMBER >> Er worden vervroegde verkiezingen gehouden, waarna het kabinet-Biesheuvel II als minderheidskabinet regeert zonder DS'70.

1972

JANUARI



30 JANUARI >> Bloody Sunday: tijdens een demonstratie in het Noord-Ierse Londonderry schiet het Britse leger 14 burgers dood.

FEBRUARI

MAART

NOB
Er wordt een brief verstuurd aan minister Boersma van Sociale Zaken in verband met een komend gesprek. Het bestuur kan bezwaarlijk naar de gegevens omtrent het inkomen van de leden van de Orde informeren. Ook het verstrekken van gegevens zonder naamsvermelding moet uitgesloten worden geacht. In het overleg met minister Boersma verklaart de Federatie zich bereid tarieven te verstrekken; de Orde weigert dit. De minister laat doorschermen met een verplichte tarievenregeling te komen als de vrije beroepen niet vrijwillig meewerken.

APRIL

MEI

JUNI

11 JULI >> Een windhoos treft camping Duinoord op Ameland. Er vallen drie doden en honderden gewonden.

JULI

22 JULI >> De Noord-Hollandse badplaatsen Callantsoog en Schoorl weigeren een deel van hun stranden beschikbaar te stellen voor naaktrecreatie.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

5 SEPTEMBER >> Tijdens de 20e Olympische Spelen in München gijzelen acht leden van de Palestijnse terreurgroep Zwarte September de Israëlische sportploeg. De gijzeling wordt met geweld beëindigd op het vliegveld, waarbij zeventien doden vallen: alle gijzelaars en vijf terroristen.

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



DE BANKFISCALIST

Hans van Horzen was van 1998 tot 2014 Directeur Fiscale Zaken bij ABN AMRO. In de laatste maanden van 2013 droeg hij zijn functie geruisloos over aan zijn opvolger Jos Beerepoot (ex-Unilever). Nu is er tijd voor het lezen van de Russische Bibliotheek.

“Als je me vraagt naar de fiscaal meest prikkelende gebeurtenis in mijn vijftien jaar bij ABN AMRO dan was dat zonder twijfel de opsplitsing van de bank in 2007. Het geheel werd in drieën geknipt en dat leverde boeiende vragen op over de toerekening van bestaande belastingschulden, de verrekening van verliezen, wie de al gemaakte kosten van grote IT-projecten die gestaakt werden voor zijn rekening zou nemen – en nog veel meer. Voor mijn afdeling Group Tax was het een heel bijzondere periode. Zoiets maak je maar één keer mee.”

NIET OPWINDEND

Hij relativeert het belang van fiscale wetten voor banken. “De meeste zijn niet erg opwindend. Je past ze toe – en dat is het. Bovendien zitten we in Nederland in de comfortabele positie dat we bij belangrijke wetsvoorstellen als banken gezamenlijk vooraf onze mening kunnen geven. Van Financiën en het parlement krijgen we ruimte om eventuele ongenoegens naar voren te brengen. We hebben dat bijvoorbeeld gedaan bij de thin capitalisation-regeling in 2004. Die zou voor de banken met hun bijzondere balansverhoudingen op een enorme lastenverzwaring uit gaan draaien. Toen hebben we met succes gepleit voor het opnemen van de mogelijkheid om te salderen, en dus uit te gaan van de nettoschuldpositie. In 2012 was er weer zo’n kwestie: de beperking van de aftrek van overnamerente. Voor ABN AMRO speelde dat overigens niet, want in verband met onze staatssteun mochten we van de Europese Commissie sowieso geen overnames doen. Maar de sector als geheel heeft – mede dankzij een prima lobby van de NOB – toch een deel van het ongenoegen kunnen wegnemen. Zo gaat dat in Nederland.”

LACONIEK

Ook over de in oktober 2012 ingevoerde bankenbelasting en de zogenoemde resolutieheffing 2014 blijft hij redelijk laconiek. “De bankenbelasting hebben we over onszelf afgeroepen. Het is ook



geen belasting, maar een straf op roekeloos gedrag. Daar moeten we niet moeilijk over doen; de politieke wind waait nu eenmaal zoals die waait. En de resolutieheffing is onderdeel van de oplossing voor SNS Reaal. Ook daar zaten we natuurlijk niet op te wachten, maar feit is dat als SNS echt was omgevallen we met nog veel meer geld hadden moeten bijspringen.”

ONGUNSTIGE POSITIE

‘Heel ongunstig’ noemt hij de positie van banken wat betreft de btw. “We zijn een vrijgestelde dienstverlener en kunnen daardoor onze voorbelasting voor een groot deel niet verrekenen. Daardoor zijn de banken de grootste btw-afdragers in Nederland, terwijl het toch om een consumentenbelasting gaat. Bij elke verhoging wordt onze positie nog ongunstiger. Het outsourcen van activiteiten bijvoorbeeld – wat banken veelvuldig doen – wordt direct duurder. De btw is gebaseerd op een Europese richtlijn, maar helaas is het zo dat bepaalde EU-lidstaten de regels aanmerkelijk soepeler uitleggen dan de Nederlandse Belastingdienst doorgaans doet. Dat levert soms een vervelend concurrentienadeel op.”

FISCAAL IMPERIALISME

Hij ergert zich mateloos aan de neiging van overheden om voor compliancedoeleinden steeds een nieuw beroep op de banken te doen. “Het is ooit begonnen met de renseigneringen en vervolgens almaar verder gegaan. Een van de laatste projecten waarbij ik was betrokken was de Foreign Account Tax Compliance Act. Daarmee jaagt de Amerikaanse fiscus wereldwijd op burgers die geld in het buitenland hebben gestald. De Amerikanen hebben de strijd tegen deze vorm van belastingontduiking in feite uitbesteed aan de banken, maar zonder daarvoor een adequate vergoeding te geven. We moeten oneindig veel gegevens aanleveren, wat onze IT-kosten enorm opdrijft. Ik noem dat fiscaal imperialisme. Maar wat is het alternatief? Dat de Amerikanen dertig procent bronheffing gaan inhouden op uitgaande rentestromen. Als je dat tot je laat doordringen dan weet je ook dat je er niet onderuit komt.”

1973

JANUARI

27 JANUARI >> Amerika, Zuid-Vietnam en Noord-Vietnam ondertekenen de Parijse akkoorden waarmee een einde komt aan de militaire interventie van Amerika in Vietnam.

15 JANUARI >> De Amerikaanse president Nixon kondigt een opschorting aan van de offensieve acties tegen Noord-Vietnam vanwege de vorderingen bij de vredesbesprekingen in Parijs.

FEBRUARI



2 APRIL >> In een zware storm wordt het zendschip Norderney van Radio Veronica op het strand bij Scheveningen geworpen. Het schip komt muurvast te zitten.

NOB
De Federatie voert de titel 'Federatie-belastingconsulent' in. Het NOB-bestuur beschouwt dit als ongeoorloofde reclame en vindt dat de Federatie hiermee de samenwerking met de Orde de facto heeft verbroken.

MAART

APRIL

18 APRIL >> In Den Haag demonstreren 80.000 mensen, vooral jongeren, voor de legalisatie van de zeezender Veronica. Op dezelfde dag wordt het gestrande zendschip vlotgetrokken en teruggesleept naar internationale wateren.

MEI

11 MEI >> Kabinet Den Uyl wordt beëdigd.

JUNI

7 JUNI >> Koningin Juliana opent de Eemshaven.

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

11 SEPTEMBER >> In Chili pleegt het leger onder generaal Augusto Pinochet een staatsgreep. De democratisch gekozen president Salvador Allende, die een linkse koers aanhield, wordt dood aangetroffen.



6 OKTOBER >> Egyptische strijdkrachten steken op deze joodse feestdag onverhoeds het Suezkanaal over en overrompelen met succes de Israëlische Bar-Lev-linie. Begin van de Jom Kipoeroorlog.

OKTOBER



4 NOVEMBER >> De eerste auto-loze zondag in Nederland, veroorzaakt door de oliecrisis.

NOVEMBER

25 NOVEMBER >> Een lijnvlucht van de KLM wordt anderhalf uur na vertrek uit Beroet door drie Palestijnen gekaapt. Het vliegtuig met 247 passagiers aan boord maakte daarna een zwerftocht door het Midden-Oosten die eindigt in Dubai.

DECEMBER

DE MAN VAN HET BOSAL-ARREST

De kosten van buitenlandse EU-deelnemingen zijn aftrekbaar van de winst van de moeder. Dat bepaalt het Hof van Justitie EG op 18 september 2003. Het kabinet ziet zich als gevolg van die uitspraak geconfronteerd met een budgettair gat van naar schatting twee miljard euro. En dat allemaal vanwege een procedure die is aangespannen door een Nederlands familiebedrijf dat uitlaten produceert. Adviseur Fred de Hosson haalt er de opening van het achtuurjournaal mee.



De feiten in het kort. De Nederlandse holding van uitlatenfabrikant Bosal – een samentrekking van Bos en Alkmaar – ageert tegen de beperking van de kostenafrek die artikel 13 lid 1 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bevat. In het belastingjaar 1993 heeft de holding een bedrag van bijna vier miljoen gulden in haar aangifte opgenomen, zijnde de kosten die ze heeft gemaakt voor de financiering van haar deelnemingen in dochtermaatschappijen in negen andere EU-lidstaten. Dit bedrag acht Bosal aftrekbaar van haar eigen winst.

IN CASSATIE

Maar de inspecteur weigert de aftrek en het Gerechtshof te Arnhem sluit zich in de beroepsprocedure die volgt bij dat oordeel aan. Bosal gaat daarna in cassatie bij de Hoge Raad. Die komt er op eigen kracht niet uit en stelt op 11 april 2001 prejudiciële vragen aan het Hof in Luxemburg. In zijn arrest van 18 september 2003 verwerpt het Europese Hof alle argumenten die de Nederlandse regering heeft ingebracht om de werking van artikel 13 lid 1 Wet Pb 1969 te rechtvaardigen. Daarbij is het goed om te weten dat ons land in zijn opstelling wordt gesteund door de regering van het Verenigd Koninkrijk én door de Europese Commissie.

ADVISEUR VAN BOSAL

Belastingadviseur Fred de Hosson van Baker & McKenzie, gespecialiseerd in internationaal belastingrecht en Europees recht, is de juridisch adviseur van Bosal in het lange traject van bezwaar tot en met cassatie. “De zitting van het gerechtshof in Arnhem vond plaats in februari 1998. Ik hoor het de president na afloop nog zeggen: over zes weken uitspraak. Maar anderhalf jaar later was die er nog niet. Uiteindelijk kwam hij in oktober 1999. Met de Bosal-eis werd korte metten gemaakt. Desondanks zijn we in cassatie gegaan. Advocaat-Generaal Wattel schreef een lange

Conclusie waarin hij duidelijk maakte dat er volgens hem geen sprake was van discriminatie. Maar helemaal zeker van zijn zaak was hij niet en aan het eind adviseerde hij de Hoge Raad alsnog om het Europese Hof om verduidelijking te vragen.”

DE ZITTING

De zitting zelf vindt plaats op 11 juli 2001. Het was het eerste optreden van De Hosson in Luxemburg. Hij herinnert zich de gigantische zittingszaal, die ook nog eens stampvol zat. “Een overweldigende ambiance. De Nederlandse delegatie en ik werden in de raadkamer geroepen, waar we samen met het Hof de gang van zaken tijdens de zitting doornamen. Den Haag had een forse afvaardiging gestuurd, terwijl ook uit Engeland – gegeven het standpunt van de Britse regering – een hele batterij wit gepruikte *barristers* aanwezig was. Ook de Europese Commissie was goed vertegenwoordigd. En ja, ik was maar in m'n eentje. Achteraf misschien niet zo verstandig, al was het alleen maar omdat je dan behalve pleiten ook nog eens goed moet bijhouden wat de anderen zeggen.”

DE UITSPRAAK

Na de zitting begint het Grote Wachten. Ruim een jaar later, in september 2002, verschijnt de Conclusie van de A-G. “Die was gunstig voor ons. De uitspraak van het Hof werd aangekondigd voor 18 september 2003. Ik was natuurlijk aanwezig en ik zat echt behoorlijk in spanning toen de rechter met zijn verhaal begon. Maar in lijn met de Conclusie van de A-G werden de argumenten van de Nederlandse regering integraal afgewezen. De kosten van buitenlandse deelnemingen horen bij de moeder – zoals ik had betoogd – en niet bij de dochter.”

PERSBOMBARDEMENT

Direct na de uitspraak wordt De Hosson sportief gefeliciteerd door een vertegenwoordigster van Financiën. Daarna breekt ter plekke een persbombardement los, nog versterkt doordat hij eindeloos wordt gebeld door Nederlandse media. “Het was echt een gekkenhuis.” En hoe reageerde cliënt Bos? “Die zei alleen maar: ik heb het altijd wel gedacht.”

NOB
Een belangrijk deel van de grote kantoren waar NOB-leden werken spreekt zich desgevraagd uit voor aansluiting van de NOB bij de Orde van Advocaten. Betreurd wordt dat de kleinere kantoren niet gereageerd hebben.

NOB
De overheid wil voor advocaten, notarissen en belastingconsulenten een inkomensbeperking doorvoeren. ‘Voorkomen zal moeten worden dat het departement één vereniging als vertegenwoordiger van het gehele beroep zou laten functioneren.’



1 JULI >> Juan Perón overlijdt. Zijn vrouw Isabel Perón wordt president van Argentinië. Zij is daarmee de eerste vrouwelijke president van een Zuid-Amerikaans land.



6 NOVEMBER >> Eerste uitzending van het Simplisties Verbond van Kees van Kooten en Wim de Bie.

NOB
Opnieuw keert de Orde zich openlijk tegen de terugwerkende kracht in fiscale wetsvoorstellen.

1974

JANUARI

7 JANUARI >> Benzine gaat op de bon door olieboycot.

FEBRUARI

PERSONENLIDEN/BENZINE	PERSONENLIDEN/BENZINE	PERSONENLIDEN/BENZINE	PERSONENLIDEN/BENZINE	PERSONENLIDEN/BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE
BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE	BENZINE

MAART

APRIL

6 APRIL >> ABBA wint het Eurovisiesongfestival in Londen met het nummer *Waterloo*. Op de derde plaats eindigt het Nederlandse *I see a star* van het duo Mouth & MacNeal.

MEI

BEGIN MEI >> Introductie van de Volkswagen Golf (ontworpen door Giorgetto Giugiaro), die de Volkswagen Kever moet gaan opvolgen.

JUNI

NOB
Het ministerie van Economische Zaken stelt een tarief formule voor, maar moet die na bezwaren van de Orde snel terugnemen. De formule blijkt voor de praktijk onwerkbaar.

JULI

7 JULI >> Nederland verliest de WK-voetbalfinale van West-Duitsland met 2-1.

AUGUSTUS

7 AUGUSTUS >> De Fransman Philippe Petit loopt in New York ongezeurd over een touw heen en weer tussen de Twin Towers.

SEPTEMBER



OKTOBER

31 OKTOBER >> Einde van de gijzeling, begonnen op 26 oktober, in de Scheveningse gevangenis. Tijdens de kerkdienst hadden vijf gewapende gedetineerden de leden van het koor *Ut captivi Gaudeant* (Opdat gevangenen zich verblijden), alsmede hun familieleden, in gijzeling genomen. De gebruikte wapens blijken te zijn binnengesmokkeld door Broeder Mattheus.

NOVEMBER

DECEMBER

HET HOOFD BUREAU VAKTECHNIEK

Hij kan moeilijk 'terughalen' waarom hij na de middelbare school voor de economisch-juridische richting op de heao koos. Vermoedelijk omdat werken nog niet echt trok en een aantal klasgenoten die kant op ging. De belastingadvieswereld was nog ver weg, maar onbewust was de eerste stap gezet. Anno 2014 vinden we Geert de Jong terug als Senior Belastingadviseur en Hoofd Bureau Vaktechniek Fiscaal bij Grant Thornton Nederland.



In zijn tweede heao-jaar koos hij voor de toen nieuwe richting 'fiscale economie'. Het bleek een schot in de roos. "De leerstof begon me te interesseren, zeker nadat ik een stage bij een belastingadvieskantoor had gedaan. Maar het was me ook al snel duidelijk dat heao alleen niet genoeg zou zijn. Ik wilde graag de adviespraktijk in en dat kon niet zonder universitaire titel. Dus toen ben ik begonnen aan de studie fiscaal recht in Leiden. De propedeuse heb ik gehaald in mijn laatste heao-jaar. Daarna nog ruim drie jaar avondopleiding."

NEGEN JAAR

Zijn ambitie om *full swing* belastingadviseur te worden bleek bij het kantoor waar hij werkte moeilijk realiseerbaar. "Op een bepaald moment kwam ik in contact met KPMG Meijburg & Co. Daar kon ik direct als adviseur aan de slag, overwegend in mijn favoriete mkb- en dga-praktijk. Negen jaar heb ik er met plezier gewerkt. Qua tariefstelling werd het daarna moeilijk voor het soort cliënten dat ik bediende. Gelukkig kwam in die periode Grant Thornton in beeld. Dat klikte meteen; in 2006 ben ik overgestapt."

INTERNATIONAAL KANTOOR

Grant Thornton is van oorsprong een mkb-kantoor, met accountancy en belastingadvies als belangrijkste pijlers. Maar het is ook een internationaal kantoor, aangesloten bij een groot internationaal netwerk. En niet in de laatste plaats een ambitieus kantoor, dat met de fusie in 2013 met ConQuestor de dienstverlening op het gebied van consultancy heeft uitgebreid. In Nederland heeft de combinatie Grant Thornton/ConQuestor tien vestigingen met in totaal negenhonderd medewerkers – waarvan ruim honderd fiscalisten.

VAKTECHNIEK

Geert de Jong was altijd al meer dan gemiddeld geïnteresseerd in vaktechniek. "Ik wil een opdracht voor een cliënt zo goed mogelijk doen. Alles moet technisch precies kloppen. Dus heb ik altijd veel vakliteratuur gelezen. Bij Meijburg heb ik ruime expertise opgedaan met bedrijfsopvolgingen en herstructurerings. Ik probeer die expertise nu

te delen met collega's in onze adviespraktijk. Mijn tijd verdeel ik fifty/fifty over het Bureau Vaktechniek en mijn eigen cliënten. Want helemaal los van de praktijk, dat wilde ik beslist niet."

GEWETEN

Wat doet het vaktechnisch geweten van een belastingadvieskantoor? Loopt het voor de troepen uit of springt het alleen bij als het daarom gevraagd wordt? Het blijkt, niet geheel onverwacht, een combinatie van beide te zijn. "Op bepaalde gebieden kan je niet afwachtend zijn. Horizontaal toezicht bijvoorbeeld. We hebben een intermediairconvenant met de Belastingdienst, met wie we actief overleggen over de invulling ervan. Ook maken we interne richtlijnen hoe we ons als kantoor in het HT-traject moeten opstellen. Daarnaast *reviewen* we als Bureau Vaktechniek jaarlijks een aantal klantendossiers. Voldoet het geleverde werk aan onze kwaliteitsnormen, is er volgens de interne richtlijnen gewerkt, enzovoort. Maar natuurlijk geven we ook dagelijks antwoord op vragen van adviseurs. Want zo is de fiscale praktijk nu eenmaal: jouw casus is net weer even anders dan het arrest dat je vorige week in *VakstudieNieuws* hebt gelezen."

EXTERN

De bij het Bureau Vaktechniek opgestapelde kennis wordt ook voor externe contacten gebruikt. "Op verzoek geven we trainingen en presentaties, voor klanten organiseren we spitsuurbijeenkomsten en één keer per jaar een Beaujolaisprimeur-party waar we het Belastingplan voor het komend jaar toelichten. En natuurlijk publiceren we met enige regelmaat in de vakpers."

CHIRURG

Hij kijkt nog even terug. "Dat ik mijn werkzame leven zou slijten in de fiscale advieswereld, nee, dat had ik nooit kunnen denken toen ik lang geleden de heao binnenwandelde. Maar als ik nu zou moeten kiezen dan zou ik denk ik chirurg willen worden."

NOB
Openbaarmaking van de tarieven, op verzoek van het ministerie, wordt afgewezen omdat wij geen tarieven kennen. Indien een cliënt een specificatie van de declaratie vraagt wordt hem een specificatie van de verrichte werkzaamheden gegeven; nimmer een specificatie per man per uur.



24 MAART >> In Amsterdam komt het tot rellen bij de ontruiming van de Nieuwmarkt. Buurtbewoners en actievoerders verzetten zich met geweld tegen de aanleg van een metrotunnel voor de Oostlijn.

1 JUNI >> De autogordel, een vinding van het Zweedse automerk Volvo, wordt verplicht in Nederland.

17 JULI >> Tijdens het Apollo-Soyuz testproject wordt de eerste koppeling in de ruimte tussen Amerikaanse en Russische capsules tot stand gebracht.

NOB
Er wordt voor het eerst gediscussieerd over de instelling van tuchtrechtspraak in de NOB.



20 NOVEMBER >> De Spaanse dictator Franco sterft op 82-jarige leeftijd een natuurlijke dood.

1975

JANUARI



31 JANUARI >> Einde van de Nederlandse radiodistributie.

FEBRUARI

MAART

NOB
Er vindt overleg plaats met het NIVRA over multidisciplinaire samenwerking tussen registeraccountants en NOB-leden. De eisen die de accountants stellen worden vooralsnog als 'onaanvaardbaar' getypeerd.

APRIL

30 APRIL >> Saigon wordt ingenomen door Noord-Vietnam terwijl de Verenigde Staten hun laatste burgers evacueren. Hiermee komt een einde aan de Vietnamoorlog.

MEI

JUNI



22 JULI >> Bill Gates en Paul Allen sluiten een overeenkomst met Altair voor de levering van software in de computertaal Basic. Dit is de start van hun bedrijf Microsoft.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER



4 DECEMBER >> Zuid-Molukkers bezetten het Indonesisch consulaat in Amsterdam. Bij de gijzelingensactie valt één dode bij een sprong uit het raam om te ontsnappen.

DECEMBER

DE JONGE PARTNER

Veenendaal. Het roept niet direct associaties op met een internationale belastingadviespraktijk. Maar zoals zo vaak geldt ook hier: schijn bedriegt. Van Heugten & Dekker heeft klanten over de hele wereld: van het lokale mkb-bedrijf tot de beursgenoteerde Amerikaanse multinational die in Nederland actief is of dat wil worden. Jonge (en jongste) partner is Bas Jonker, adviseur op het gebied van met name de vennootschaps- en omzetbelasting.

Zijn entree in de fiscale wereld heeft een klassiek tintje: in Rotterdam algemene economie studeren, aan het eind van het tweede jaar bevangen worden door gevoelens van lichte twijfel of dit nu wel de juiste studie is, een keer een college fiscale economie van hoogleraar Leo Stevens volgen – en verkocht zijn. “Zoals zoveel mensen had ik eigenlijk een soort primitieve aversie tegen belastingen. Alleen al die dikke wettenbundels. Maar de manier waarop professor Stevens het vak presenteerde: die was besmettelijk.”

VOLWASSEN

Zijn verbintenis met Van Heugten & Dekker dateert al uit die tijd. “Ik had er een studentenbaan. Na mijn afstuderen ben ik er gebleven. Zo ben ik het adviesvak ingerold. En bij een klein kantoor betekent dat: direct het diepe in. Natuurlijk word je begeleid door een ervaren partner, maar veel meer dan bij een groot kantoor krijg je al gauw eigen taken en verantwoordelijkheden – waaronder ook direct klantencontact. Je wordt sneller volwassen, om zo te zeggen. Ja, ik ben in die begintijd nog wel eens benaderd door een headhunter van een van de *big four* en ik heb ook wel eens een gesprek gehad. Maar toen werd me heel duidelijk dat ik de vrijheid die ik hier al had daar als junior adviseur nooit zou krijgen. Dus ben ik uit volle overtuiging in Veenendaal gebleven.”

SUBSTANCE

Hij adviseert over de vennootschaps- en omzetbelasting ‘in de breedste zin des woords’. “Bij de internationale klanten met bijvoorbeeld een tussenholding in Nederland is het punt van de *substance* natuurlijk erg actueel. Die moet aantoonbaar aanwezig zijn. Punt is dat de eisen

steeds strenger worden en dat er voortdurend aanvullende wetgeving wordt ingevoerd. Ik heb nog niet de indruk dat buitenlandse partijen om die reden Nederland willen verlaten, maar je ziet wel dat ze zich ongerust beginnen te maken. Voorlopig beperken ze zich nog tot het tegemoet komen aan al die *substance*-eisen. Maar of dat zo blijft valt nog te bezien.”



NO SURPRISE

Bas Jonker omschrijft zichzelf als ‘vooral een vaktechnet’. “Ik vind het heerlijk om *Vakstudie Nieuws* en jurisprudentie te lezen. Maar hoe langer je in het vak zit des te meer oog krijg je ook voor de commerciële kant. Tenslotte bestaan we bij de gratie van onze klanten. Het dwingt je door hun ogen naar belastingen te kijken. *No surprises please* – dat zijn de gevleugelde woorden van de gemiddelde CFO. En om onaangename verrassingen te voorkomen moet je de belastingrisico’s van het bedrijf precies en volledig in beeld brengen en ze vervolgens goed in de gaten houden. Adviseren over risicobeheersing is de kern van het werk van de belastingadviseur van nu. Daarin is het vak veranderd; toen ik in 2003 begon ging het toch in de eerste plaats om de fiscale behandeling van omzet en winst.”

VAKTECHNISCH OVERLEG

Hij is op kantoor de organisator van het wekelijkse vaktechnisch overleg. “Ik bereid het voor en help de nieuwelingen bij het presenteren van hun bevindingen. Aan een collega goed kunnen uitleggen hoe iets fiscaal in elkaar zit is de eerste stap naar het volgende stadium: een klant begrijpelijk kunnen uitleggen waarom iets is zoals het is. Presenteren leer je jammer genoeg niet op de universiteit, maar het is in dit vak een onmisbare vaardigheid.”

KLEIN KANTOOR

Of een klein kantoor ook nadelen heeft? Hij zal het niet ontkennen. “Wij hebben bijvoorbeeld geen absolute specialisten in huis, zoals de grote kantoren. Douaneadvies en benchmarkstudies moeten we dus extern inkopen. Maar dat is toch maar een klein ongemak vergeleken bij alle voordelen van een brede praktijk met veel diepgang. De belangrijkste daarvan? Dat je als beginnend adviseur sneller eigen klanten hebt. Dat de lijnen overal kort zijn. En dat je kennelijk op je negenentwintigste al partner kunt worden.”

1976

JANUARI

4 JANUARI >> De eerste aflevering van *Sesamstraat* wordt uitgezonden.

FEBRUARI

21 JANUARI >> Eerste reguliere vluchten van de Concorde: vanuit Londen vertrekt een British Airways Concorde naar Bahrein, in Parijs vertrekt een Air France Concorde naar Rio de Janeiro.

MAART

NOB
Er komt een verzoek binnen van de heer Gerhard van de Bundessteuerberaterkammer met het verzoek een NOB-lid aan te bevelen voor het voeren van de boekhouding van een van zijn relaties. Het antwoord: NOB-leden houden in principe geen boekhoudingen bij.

NOB

De onafhankelijkheid van Suriname is voor het bestuur geen reden om het lidmaatschap van een aldaar werkend lid te beëindigen.

APRIL

1 APRIL >> Apple Computer Company wordt opgericht door Steve Jobs, Steve Wozniak en Ronald Wayne.

5 APRIL >> In China leiden hevige protesten op het Tiananmen-plein ertoe dat ten minste zestig demonstranten omkomen.

MEI

12 MEI >> De Spaanse supertanker ‘Urquiola’ loopt bij La Coruña aan de grond en besmeurt ruim 100 kilometer strand met ruwe olie.

JUNI

JULI



NOB
Er wordt een ad hoc-commissie ingesteld die de fiscale problemen rond de ‘tjzieren voorraad’ en de koopsompolissen gaat bestuderen.

AUGUSTUS

25 AUGUSTUS >> Harm Wiersma wordt wereldkampioen dammen.

SEPTEMBER



9 SEPTEMBER >> Voorzitter van de Chinese communistische partij Mao Zedong overlijdt. Direct na zijn dood ontstaat er een machtsstrijd tussen Jiang Qing, de vrouw van Mao, en Deng Xiaoping, die door de laatste wordt gewonnen.

OKTOBER



8 DECEMBER >> The Eagles brengen *Hotel California* uit, een van de bestverkochte albums aller tijden.

DECEMBER

2 DECEMBER >> Fidel Castro wordt president van Cuba.

DE SCHRIJVER VAN 'BETALEN IS VOOR DE DOMMEN'

Een deel van de kopers dacht wellicht dat het om een boek met belastingbesparende adviezen ging. Maar dat was niet de intentie van de auteur. De eerste druk van *Betalen is voor de dommen* verscheen in het voorjaar van 1977. In de daaropvolgende anderhalf jaar kwamen vier herdrukken uit, gevolgd door een geheel bijgewerkte druk in 1979. In 1983 verscheen de zevende, geheel herziene en laatste druk. In totaal werden bijna 35.000 exemplaren van het boek verkocht. Een terugblik met auteur Flip de Kam.



"In het gesloten belastingwereldje van destijds veroorzaakte mijn boek wel enige reuring. De rechtstreekse invloed op de regelgeving is naar mijn indruk al met al tamelijk beperkt geweest. Alhoewel. Veel van de in die tijd gebruikte en in het boek beschreven constructies maakten gebruik van de onbegrensde renteaftrek en wisten belaste vermogensinkomsten te vermommen als onbelaste vermogenswinst. Dat soort constructies heeft de wetgever de pas afgesneden. En de tariefstructuur is vereenvoudigd, al hebben we nog geen 'simpeltaks'. Van twee hoofdpunten uit het boek is echter nog steeds geen werk gemaakt."

GEEN BRONHEFFING

"Het eerste is dat vaderlandse politici nooit een bescheiden bronheffing op uitgaande rente en royalties en een artikel in belastingverdragen dat zich keert tegen oneigenlijk gebruik hebben willen invoeren, zoals ik destijds al bepleitte. Toenemende druk van de EU, de OECD en de internationale media als gevolg van de publieke verontwaardiging over de geringe belastingdruk van multinationals dwingt ons land nu hopelijk om op dit punt effectieve maatregelen te treffen. Ik verwacht uiteindelijk overigens niet meer dan relatief bescheiden stappen."

VERMOGEN IN BV'S

"Het andere hoofdpunt betreft de besloten vennootschap. In hun bv's hadden de dga's in 2010 al een fiscaal vermogen opgetast van meer dan 140 miljard euro. Rekening houdend met de aanwezigheid van omvangrijke stille reserves lijkt een schatting van 200 miljard niet te hoog. De fiscale claim op dit vermogen kan gemakkelijk worden doorgeschoven naar de toekomst en worden ontgaan door tien jaar lang in een zonnig land te gaan wonen. Belastingontwijking via de vlucht in de bv heeft de wetgever bovendien gedwongen tot invoering van een excessieve

mkb-vrijstelling in de inkomstenbelasting van inmiddels 14 procent. Fiscale transparantie – IB-heffing bij de dga over het resultaat van zijn bv bij een jaarwinst van bijvoorbeeld minder dan één miljoen euro – verdient daarom serieus overweging."

BELASTINGDIENST

"Bij de Belastingdienst zijn veranderingen tot stand gekomen die stroken met enkele aanbevelingen in mijn slothoofdstuk: kleine eenheden die constructies bestrijden, meer waarneming ter plaatse. De winst die daarmee geboekt is valt echter volledig weg tegen andere ontwikkelingen, zoals de overmoedige beslissing de uitkering van jaarlijks elf miljard aan toeslagen 'er wel eventjes' bij te doen, de vergrijzing van het personeelsbestand en de 'managementcultuur'. Bij de Belastingdienst lopen op besluitnemend niveau te weinig mensen rond die affiniteit hebben met de praktijk van heffing en invordering. De snelle opkomst van horizontaal toezicht beschouw ik als een vlucht naar voren van een overbelaste overheidsorganisatie, die bij de omgang met de contribuabelen aan de verliezende hand is."

HEFFINGEN SAMENVOEGEN

"Ik heb in *Betalen is voor de dommen* – maar ook bij vele gelegenheden daarna – gewezen op de onderschatte betekenis van de sociale premies in het inkomens- en koopkrachtbeeld. De collectieve lasten – 240 miljard euro – bestaan uit belastingen en premies in een verhouding van 60:40. De drie volksverzekeringen AOW, Anw en AWBZ en de Zorgverzekeringswet zijn echter geen verzekeringen: er is geen verband tussen de afgedragen premies enerzijds en de kans op schade en de omvang van de schade anderzijds. De 'premie' is gewoon een inkomstenbelasting met een proportioneel tarief en een wettelijk vastgelegde bestemming, die samenloopt met de inkomstenbelasting en ook nagenoeg dezelfde grondslag heeft. Samenvoegen van al deze heffingen is logisch, en wordt al jaren verdedigd door grote fiscalisten als Harm Mobach en Leo Stevens. Beter bewijs dat de fiscale wetgever liever doorpriegelt en de zaken verder compliceert valt niet aan te dragen."

NOB
Een verzoek van de FIOD om een ledenlijst ten behoeve van een enquête over een assurantie eigen risico wordt niet ingewilligd.



27 MAART >> Een Boeing 747 van KLM botst in een zware mist op de landingsbaan van het vliegveld van Tenerife tegen een Jumbojet van PanAm. 583 mensen komen bij deze vliegtuigramp om.

NOB
Het instellen van tuchtrechtspraak leidt tot stevige discussies. De meerderheid van het bestuur vindt dat vaktechnische fouten daarin niet thuisshoren: hier is de civiele rechter de geeignende instantie.

15 JUNI >> Na veertig jaar dictatoriaal bewind van het Franco-regime zijn er voor het eerst weer vrije verkiezingen in Spanje.



8-25 SEPTEMBER >> Het Interkerkelijk Vredesberaad kondigt een 10 jaar durende campagne aan onder het motto *Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen in Nederland.*

14 OKTOBER >> Prinses Beatrix en Prins Claus openen het eerste traject Bijlmermeer-Weesperplein van de Amsterdamse metro.

19 DECEMBER >> Kabinet Van Agt I beëdigd.

1977

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
De NOB wil, samen met de Orde van Advocaten en de Broederschap van Notarissen, een request aan de minister van Justitie sturen inzake de inkoop van eigen aandelen door de BV. Het lid Juch belast zich met de redactie van het request.

5 MAART >> De zestienjarige violist Jaap van Zweden wint het Nationaal Violconcorso in Amsterdam.

3 APRIL >> Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk gaan voor het eerst over op de zomertijd.

23 MEI >> Zuid-Molukkers gijzelen een trein bij De Punt en een basisschool in het Drentse Bovensmilde.



16 AUGUSTUS >> Elvis Presley overlijdt in Memphis, Tennessee.



2 NOVEMBER >> De miljonair Maup Caransa koopt zich voor de som van tien miljoen Nederlandse gulden vrij van zijn ontvoerders.

DE WERELDADVISEUR

Nederlandse belastingadviseurs: je komt ze overal tegen. Van de Verenigde Staten tot Oost-Europa en van China tot Zuid-Amerika. Internationaal opererende bedrijven maken graag gebruik van hun diensten. Wilbert Kannekens kan het weten. Hij heeft meer dan 25 jaar ervaring op het gebied van internationale belastingen en geeft leiding aan de 'International Tax' van KPMG – waarvoor hij jaarlijks een groot aantal landen bezoekt.

Wat maakt Nederlandse fiscalisten tot geliefde en gerespecteerde adviseurs? Kannekens – hij was van 2003 tot 2006 voorzitter van de NOB – zoekt het allereerst in het voortraject. "De universitaire fiscale opleidingen die we hebben zijn uniek in de wereld. Daarmee kweken we kwalitatief de beste fiscalisten. Een aanzienlijk deel van hen werkt deels of grotendeels voor buitenlandse bedrijven – al dan niet vanuit Nederland. Bij de jongere generaties doen velen al in het begin van hun carrière praktische ervaring in het buitenland op."

ONGEWONE OPLOSSINGEN

Maar er is meer dat volgens Kannekens de internationale aantrekkelijkheid van Nederlandse adviseurs verklaart. "We onderscheiden ons mede door onze kennis van het internationale recht en we stellen ons open op tegenover andere rechtssystemen. Dat vind je vrijwel nergens. Daarnaast zijn Nederlandse professionals *open minded*. We hebben oog voor nieuwe ideeën en ongewone oplossingen. We zijn gewend om met mensen uit verschillende culturen om te gaan en we beseffen heel goed dat wat voor de ene partij normaal is voor de andere heel ongewoon kan zijn. Door die opstelling slagen we er vaak in mensen met heel verschillende ideeën en uitgangspunten op één lijn te krijgen. Maar we kennen ook onze beperkingen en we beseffen bijvoorbeeld dat je nooit de lokale specialisten moet passeren."

MINDERE PUNTEN

Maar hebben we dan geen mindere punten? Natuurlijk hebben we die, ervaart ook Kannekens regelmatig. "Onze voorliefde voor humor in de vorm van ironie wordt niet overal begrepen. We zijn ook ongeduldig en

sterk gericht op snel zaken doen. Daarmee maken we het onszelf wel eens onnodig moeilijk."

INTERNATIONAAL KARAKTER

Een deel van de verklaring waarom de fiscale adviespraktijk in Nederland bij uitstek een internationaal karakter heeft is historisch van aard. "We zijn als kleine handelsnatie van oudsher op het buitenland georiënteerd. Door die vele internationale contacten hebben we in



de loop der tijd op fiscaal gebied een hub-functie verworven – nog gestimuleerd doordat we veel verdragen hebben, al heel lang de deelnemingsvrijstelling kennen, over hoog opgeleide fiscalisten beschikken en veel multinationale ondernemingen binnen onze grenzen hebben. En zeker niet in de laatste plaats: dat we een fiscus hebben die een open relatie met belastingplichtigen onderhoudt en die zekerheid vooraf biedt. Weten waar je aan toe bent, geen verrassingen: dat is voor de kwaliteit van ons vestigingsklimaat heel belangrijk."

VESTIGINGSKLIMAAT

Over dat vestigingsklimaat gesproken: ook Kannekens ziet dat onze positie anno 2014 minder sterk is dan die ooit was. "De wereld om ons heen heeft geleerd. Nogal wat landen hebben de deelnemingsvrijstelling of een vergelijkbare faciliteit ingevoerd, werken hard aan de uitbreiding van hun verdragenstelsel en kopiëren ook andere fiscale regels en gewoonten van ons. Directe concurrentie met onze eigen kenmerken dus. Daarom moeten we steeds blijven uitleggen dat Nederland al heel lang een robuust stelsel heeft, met veel *checks and balances*. Op een diplomatieke manier terugslaan mag ook wel eens. Nederland is vaak te naïef en te kritisch op zichzelf. Een Brit of een Fransman zijn dat nooit. Eén keer raden waar straks de Nederlandse banen naartoe gaan."

REPUTATIE BEWAKEN

De realiteit is volgens Kannekens dat we wat betreft het vestigingsklimaat nog steeds een zeer competitief land zijn. "Die terechte reputatie moeten we goed bewaken. Waarbij we natuurlijk ook naar onze zwakkere punten moeten kijken, bijvoorbeeld onze neiging om te vaak ad hoc wetgeving in te voeren. Maar als we slimmer promoten wat we te bieden hebben, een stabiele en consistente wetgeving nastreven en maatwerk leveren in de uitvoering dan kan ons vestigingsklimaat concurreren met dat van welk land dan ook."



4 MAART >> Minister Krusinga treedt af. De reden is zijn afwijkende mening van het regeringsstandpunt inzake de productie en invoering van de neutronenbom.

NOB
Als inhoudelijk thema voor de viering van het 25-jarig bestaan wordt gekozen 'de belastingmoraal', in het bijzonder de verhouding tussen belastingplichtige en overheid.



11 JULI >> Op de Spaanse camping Los Alfaques te Sant Carles de la Ràpita raakt een met vloeibaar gas gevulde tankauto van de weg en ontploft, met als gevolg meer dan tweehonderd doden, onder wie tien Nederlanders.

17 SEPTEMBER >> De Camp David-akkoorden tussen Egypte en Israël worden gesloten.

21 SEPTEMBER >> De eerste kleurentelevisie wordt aan het publiek getoond tijdens de elektronica-beurs Fira in Amsterdam.

5 DECEMBER >> De Europese Raad spreekt zich uit voor de oprichting van een Europees Monetair Stelsel als voorloper van een economische en monetaire unie van de EG-landen.

1978

JANUARI

FEBRUARI

MAART

13 MAART >> Begin van de gijzeling in het provinciehuis in Assen door drie Zuid-Molukse jongeren.

APRIL

MEI

JUNI

23 JUNI >> Voor het eerst wordt in De Kuip een popconcert gehouden. Ruim 50.000 fans zijn getuige van het optreden van Bob Dylan, die zijn eerste Europese tournee maakt.

JULI

AUGUSTUS

25 JULI >> In het Oldham General Hospital van Oldham in Groot-Brittannië wordt de eerste reageerbuisbaby geboren.

SEPTEMBER

27 AUGUSTUS >> Wielrenner Gerrie Kneteman, de *Kneet*, behaalt de wereldtitel door Francesco Moser in de eindsprint te kloppen.

OKTOBER

NOVEMBER

7 NOVEMBER >> Wim Aantjes treedt af als fractievoorzitter van het CDA in de Tweede Kamer na onthullingen over zijn gedrag tijdens de Tweede Wereldoorlog.

DECEMBER

NOB
Uit binnengekomen reacties blijkt dat niet alle leden bereid zijn hun declaraties te specificeren. Het bestuur acht dit onjuist. Een dergelijke houding kan het aanzien van het beroep ernstig schaden. De leden wordt met klem verzocht rekeningen te specificeren als daarom gevraagd wordt, uiteraard zonder dat hieruit een tarief gedestilleerd kan worden.



DE BTW-SPECIALIST

De jaarinkomsten van de Nederlandse regering uit belastingen bedragen volgens de Miljoenennota 2014 137 miljard euro. Maar liefst 44,1 miljard daarvan – ruim 32% – bestaat uit omzetbelasting. Geen wonder dus dat de overheid de btw koestert. En ook geen wonder dat er btw-specialisten zijn, die ondernemingen bijstaan in het voldoen aan hun vaak ingewikkelde btw-verplichtingen. Vooraanstaand vertegenwoordiger: Herman van Kesteren, hoogleraar omzetbelasting aan Tilburg University en hoofd vaktechniek indirecte belastingen bij PwC.



Als het om de aantrekkelijkheid van zijn vak gaat telt voor Van Kesteren zwaar de manier waarop in de indirecte belastingen wordt gewerkt. “We hebben het over transacties, over een bepaald product dat is verkocht of gekocht of een dienst die is verricht of afgenomen. Dat betekent dat je steeds te maken hebt met het vlees en bloed van een onderneming. Je moet heel goed – vaak zelfs tot in detail – weten wat een bedrijf doet. Anders gezegd: je bent altijd met heel concrete zaken bezig. Dat onderscheidt de indirecte belastingen van de directe. Bij de directe belastingen kom je meestal niet verder dan het geraamte van de onderneming. Daar blijf je wat meer op afstand.”

INTERNATIONAAL

Nóg een reden voor Herman van Kesteren om de indirecte belastingen warm aan te bevelen is het internationale karakter. “De btw is bij uitstek een Europese belasting. Tachtig tot negentig procent van de regelgeving is geharmoniseerd; het resterende deel mogen de lidstaten zelf invullen. Het betekent dat je met collega’s in andere landen altijd op hetzelfde niveau werkt. Iedereen heeft te maken met dezelfde Btw-richtlijn en met dezelfde uitspraken van het Europese Hof van Justitie.” De directe belastingen hebben wat dit betreft een kans gemist, vindt hij. “In onze sector is ruim dertig jaar geleden al begonnen met harmonisatie, toen het aantal lidstaten dat nog toeliet. Nu, met een kleine dertig lidstaten en de eis van eenparigheid van stemmen die het EG Verdrag oplegt, is dat vrijwel onmogelijk geworden. De eerste klap is een daalder waard gebleken.”

RIVALITEIT

Bespeuren we hier iets van leedvermaak? Anders gevraagd: is er sprake van rivaliteit tussen de directe en indirecte belastingen? Hij ontkent het niet. “Wij zijn de kleinere partij: hooguit een kwart van

de belastingadviseurs houdt zich bezig met indirecte belastingen. Zeker de fiscalisten die actief zijn op het gebied van de internationale vennootschapsbelasting beschouwen ons nog wel eens als ploeteraars, die zich tot in detail in allerlei transacties moeten verdiepen. Ach, het is niet serieus natuurlijk; we plagen elkaar maar wat. Maar wel zeker is dat de indirecte belastingen in verhouding sterker groeien dan de directe. En ook dat steeds vaker de goede studenten durven af te wijken van de *mainstream* en bewust voor de indirecte vakken kiezen. Gelijk hebben ze: de stof is boeiend en de mogelijkheden na de studie zijn goed.”

SECTIE OMZETBELASTING

Van Kesteren is vanaf de oprichting in 2003 voorzitter van de sectie Omzetbelasting van de NOB. Die organiseert seminars in het kader van de Permanente Educatie, ontwikkelt onderdelen voor het programma van de Beroepsopleiding Belastingadviseurs en becommentarieert wetsvoorstellen op het gebied van de indirecte belastingen – het gebruikelijke activiteitenpatroon van alle specialistensecties. Natuurlijk is de sectie ook de plaats waar de ontwikkelingen in het vak nauwkeurig worden gevolgd. En waar interessante initiatieven ontstaan.

ACCENT INDIRECTE BELASTINGEN

Wat dat laatste betreft noemt hij graag het ‘Accent indirecte belastingen’. “In 2007 zijn we daarmee begonnen. Het is een uniek samenwerkingsverband tussen Tilburg University, de Universiteit Maastricht en de Vrije Universiteit Amsterdam. Studenten kunnen in hun masterprogramma extra aandacht besteden aan de indirecte vakken en volgen daarvoor colleges en werkgroepen aan elkaars universiteit. Het programma wordt gefinancierd door externe sponsors, waaronder belastingadvieskantoren en de Belastingdienst. Tot 2016 is de financiering gegarandeerd. Uiteraard zijn we zijn nu al druk bezig met het programma voor de jaren daarna. En misschien dat er ooit nog eens een volwaardige universitaire masteropleiding indirecte belastingen komt.”



13-14 FEBRUARI >> Vooral Noordoost-Nederland wordt getroffen door een extreem zware sneeuwstorm. Het leger wordt ingezet om woningen en boerderijen te ontzetten.

28 MAART >> Bij een ongeluk in de kernreactor bij Harrisburg ontsnapt waterstofgas uit het ventilatiesysteem.

4 APRIL >> Ondanks wereldwijde protesten wordt de in 1978 afgezette Pakistaanse ex-president en ex-premier Ali Bhutto door het militaire bewind opgehangen.

7 JUNI >> Het Europees Parlement wordt voor de eerste keer rechtstreeks gekozen door de burgers van de EEG.

21 JUNI >> Sony lanceert de eerste Walkman.



NOB
Bij de evaluatie van de jubileumviering komt naar voren dat de landelijke pers niet is gehaald. Wel is een interview met bestuursleden Warming en Nobel in een aantal regionale kranten verschenen.

10 DECEMBER >> Piet Dankert wordt benoemd tot voorzitter van het Europees Parlement.

1979

JANUARI

16 JANUARI >> De sjah van Perzië (Iran) vlucht met zijn familie naar Egypte.

FEBRUARI

MAART



APRIL

NOB
Het idee wordt geopperd om samen met de Vereniging van Inspecteurs een fiscale studiedag te organiseren.

MEI

JUNI



4 MEI >> Margaret Thatcher wordt de nieuwe premier van het Verenigd Koninkrijk.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

15 SEPTEMBER >> In Lekkerkerk springt de hoofdwaterleiding. Na onderzoek blijkt de waterleiding door chemisch afval in de bodem te zijn weggerot. Er moeten driehonderd gezinnen worden geëvacueerd en er worden 1.600 vaten met chemisch afval opgegraven. Lekkerkerk is het eerste grote gifschandaal van Nederland.

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

27 DECEMBER >> Russische inval in Afghanistan.

DE FISCALE PARTNERS

Het interview voor dit boek noemen ze 'hun eerste gezamenlijke fiscale project'. En dat terwijl ze allebei toch al twintig jaar als professional in de belastingwereld opereren. Hanneke van den Bout begon in 1993 als adviseur en werkt sinds 1998 bij het ministerie van Financiën. Ben Kiekebeld is sinds 1993 actief als belastingadviseur. Ze delen hun leven, maar niet alle fiscale informatie waarover ze beschikken.



First things first. Hoe is het begonnen? In een fiscale omgeving? Tijdens een studiereis, bekent Ben. "We studeerden allebei fiscale economie in Rotterdam en gingen met de studievereniging naar Praag. Daar sloeg de vonk over."

VERLEIDING

Over naar het volgende hoofdstuk: de eerste baan. *Hanneke:* "Ben was eerst accountant bij het huidige Mazars en is in 1993 als belastingadviseur overgestapt naar Ernst & Young; ik begon in dat jaar als belastingadviseur bij Deloitte. We zaten dus dagelijks in dezelfde wereld en we vertelden elkaar van alles. Dat is anders geworden toen ik overstapte naar Financiën en ging werken aan wijzigingen van fiscale regelgeving. En het geldt al helemaal sinds ik hoofd afdeling Beleid van het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken ben, omdat ik nu bij de belangrijkste wijzigingen van het gehele fiscale beleidsterrein ben betrokken." *Ben:* "Collega-adviseurs zeggen wel eens tegen me: jij weet zeker als eerste welke gaten in de wetgeving er gedicht gaan worden. Niet dus. Ik weet welke projecten er spelen, maar ik ken geen details. Die wil ik ook niet weten. Je moet gewoon niet in de verleiding kunnen komen. Ik vraag er dus nooit naar. Maar we hebben het natuurlijk wel over wat je dagelijks op je werk meemaakt. De lief-en-leed-zaken die overal spelen."

ROLCONFLICT

Ze geven een voorbeeld van een realistisch rolconflict. *Hanneke:* "Ik heb jarenlang met een collega de gang van zaken rond het Belastingplan gecoördineerd. De Commissie Wetsvoorstellen van de NOB geeft in die periode altijd een uitvoerige inhoudelijke reactie. Daarvoor schakelen ze ook de verschillende vaktechnische secties in die ze hebben. Laat Ben nu voorzitter zijn van de sectie Europees Fiscaal Recht." *Ben:* "Daarom ga ik niet op een voorstel schieten. Als de NOB het nodig vindt dan moet een ander het maar doen. Ik trek me even terug."

WAT DE ANDER DOET

Weten ze eigenlijk precies wat de ander dagelijks doet? *Hanneke:* "Ben zit in de vennootschapsbelasting en is specialist op het gebied van de innovatiebox en het Europese belastingrecht. Hij heeft veel Nederlandse multinationals als cliënt." *Ben:* "Bij Hanneke's afdeling op het ministerie komen alle fiscale beleidswijzigingen langs. Ze worden getoetst op politiek draagvlak, uitvoerbaarheid, administratieve lasten, koopkrachtheffingen, enzovoort. Als afdelingshoofd is ze wat minder met techniek bezig en meer met management. In eerdere functies heeft ze zelf wetwijzigingen geschreven."

PRACHTPAKKET

Geen van beiden voelt ook maar enige aandrang om professioneel te verkassen. *Hanneke:* "Ik ben belastingadviseur geweest, maar ik vind het werk op Financiën boeiender. Niet voor niets zit ik er al zestien jaar. We hebben een platte organisatie, waar ieders inbreng wordt gewaardeerd. En zo dicht tegen de politieke besluitvorming aan: dat is dynamisch en inspirerend. Naast de samenwerking met collega's heb je ook vele externe contacten: onder meer met collega's van andere departementen en met lobbygroepen. Ja, ook de NOB. Een drukke baan, zeker als de fiscale wetsvoorstellen aan hun parlementaire behandeling bezig zijn. In mijn vorige functie als belastingplanoördinator moest ik soms tot diep in de nacht antwoorden voorbereiden op vragen die aan de staatssecretaris waren gesteld en waarop hij de volgende dag moest reageren. Tegelijkertijd was dat één van de leukste periodes van het jaar." *Ben:* "De belastingadvieswereld is helemaal mijn plaats. Ik heb alle vrijheid, een heel mooie cliëntenportefeuille, het gaat altijd om boeiende problematiek. Daarnaast ben ik intensief bezig met de innovatiebox. Naast m'n adviseurswerk ben ik ook verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Bij elkaar een prachtpakket. We zijn ieder twee dagen per week na schooltijd vrij en kunnen daardoor ook veel tijd aan ons gezin besteden."

NOB
Geruchten gaan dat er dit jaar veertig inspecteurs wegens de veel betere verdiensten zijn overgestapt naar de belastingadviessector. Bij het raadplegen van de NOB-administratie blijkt dat 11 van de 63 nieuwe leden in dit jaar (adjunct-)inspecteur waren.

29 FEBRUARI >> In Amsterdam breken de eerste grote krakersrellen uit als de politie krakers wil verwijderen uit een pand aan de Vondelstraat. De straatgevechten houden enige dagen aan.

30 APRIL >> Abdicatie van koningin Juliana ten gunste van haar oudste dochter Beatrix. De inauguratie van Beatrix als koningin der Nederlanden gaat gepaard met krakersrellen die de geschiedenis ingegaan zijn als het kroningsoproer.



19 JULI >> De Russische partijleider en president Leonid Breznev opent de Olympische Spelen van Moskou. Uit protest tegen de Russische inval in Afghanistan doen 65 landen niet mee.

NOB
De NOB heeft 400 leden.



8 DECEMBER >> John Lennon wordt voor zijn appartement in New York van dichtbij neergeschoten door Mark Chapman.

1980

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



25 FEBRUARI >> Staatsgreep in Suriname, gepleegd door een groep onderofficieren onder leiding van sergeant en sportinstructeur Desi Bouterse.

NOB
Oprichting van de Commissie Wetsontwerpen, die alle fiscale wetsontwerpen gaat bestuderen en er verslag over zal uitbrengen aan de Vaste Kamercommissie van Financiën.

8 MEI >> In het stads- en streekvervoer wordt de strippenkaart ingevoerd als onderdeel van het nationaal tariefsysteem.

25 JUNI >> Premier Van Agt overhandigt de huissleutels aan de 37 eerste inwoners van Almere Stad.



NOB
De Tweede Kamer neemt twee moties aan: de motie-De Graaf (waarin aangedrongen wordt op een wettelijke regeling van het beroep van belastingconsulent) en de motie-Engvirda (waarin aangedrongen wordt op een prijs-inkomensbeleid voor de beroepsgroep).

18 DECEMBER >> De Tweede Kamer stemt met 76 tegen 74 stemmen voor het wetsvoorstel dat abortus mogelijk maakt.

DE VERTEGENWOORDIGER IN DE CFE

Ze ontlopen elkaar qua leeftijd niet veel. De NOB is van 1954, de Confédération Fiscale Européenne van 1959. Anno 2014 omvat de CFE 32 nationale organisaties van belastingadviseurs uit 25 Europese landen, met in totaal meer dan 180.000 leden. Henk Koller – Tax Partner bij Deloitte – vertegenwoordigde de NOB vele jaren in Brussel als *member* en *chairman* van het Professional Affairs Committee. Als lid van de Executive Board, met de functie van *treasurer*, doet hij dat nog steeds.*



Zijn entree vond plaats in 2004, bij het pas opgerichte Professional Affairs Committee. Hij herinnert zich de aanleiding. “In CFE-kringen was het besef gegroeid dat de aandacht tot dan toe vrijwel uitsluitend was uitgegaan naar de fiscale techniek. Maar voor het welzijn van het beroep moest er op meer zaken gelet worden, zo was inmiddels wel duidelijk geworden. Dat beseften we nog beter na de Seoul-verklaring van de OECD in 2006. Daarin werden belastingadviseurs afgeschilderd als onmisbare hulpverleners bij belastingontwijking. Niet leuk, en ook onjuist, maar voor het Professional Affairs Committee een kans voor open doel.”

GENUANCEERDER BEELD

Kort daarop werd Henk Koller *chairman* van het PAC. “We hebben ons tot het uiterste ingespannen om een genuanceerder beeld van het beroep belastingadviseur neer te zetten. De OECD-werkgroep die onderzoek deed heeft volop materiaal van ons gehad. Ook de *big four* hebben belangrijke informatie geleverd. En het werkte. In de Kaapstad-verklaring van de OECD in 2008 stond dat belastingadviseurs een wezenlijke rol spelen in het goed laten verlopen van het heffings- en aanslagproces. We werden erkend als professionals. Dat was natuurlijk goed voor het aanzien en de waardering van ons beroep, maar het heeft ook binnen de CFE voor een hernieuwd elan gezorgd.”

UITERSTEN

Hij kan de Confédération niet anders typeren dan als “een wereld van uitersten”. Het heeft alles te maken met de grote verschillen tussen de leden. “Er zijn landen waar de advocaten het vak domineren, landen waar de accountants de touwtjes in handen hebben en landen – zoals Nederland – waar belastingadviseur een geheel zelfstandig beroep is. Verder ziet de fiscale wet- en regelgeving er van land tot land anders uit en zijn er ook nog eens de gewone culturele verschillen tussen bijvoorbeeld een Duitser en een Italiaan. Maak daar maar eens één geheel van.”

WERELDWIJD

Daar komt nog iets bij. “De CFE is een Europese organisatie, en in een globale wereld dus per definitie beperkt. China, Japan, Korea, India,

Brazilië – allemaal opkomende of al gearriveerde landen waarmee de handelsrelaties per dag nauwer worden aangehaald. Dat levert ook fiscale vragen en problemen op – en dus komen belastingadviseurs in beeld. We hebben inmiddels goede contacten met onze zusterorganisatie AOTCA uit Asia-Pacific. Niet geheel verwonderlijk worstelt die met dezelfde vragen als wij: in één organisatie grote verschillen moeten overbruggen. Overigens verwachten veel jonge landen op fiscaal gebied meer van de Verenigde Naties, bijvoorbeeld als het om belastingverdragen gaat. Ze vinden de OECD te veel een vertegenwoordiger van de westerse wereld.”

KAMPIOEN DEREGULERING

In veel CFE-landen is het beroep van belastingadviseur gereguleerd. De NOB is in haar zestigjarig bestaan juist altijd ‘kampioen deregulering’ geweest. Henk Koller – van 2009 tot 2102 voorzitter van de NOB – verwoordt dat oerprincipe als volgt. “We hebben ons steeds en met succes verzet tegen welke regulering van het beroep dan ook. Mede daarom is de CFE voor ons zo’n belangrijk platform. We willen per se voorkomen dat we het slachtoffer worden van de drang naar harmonisatie, waardoor ons uitgangspunt van een niet-gereguleerd beroep in gevaar zou komen.”

PARADOX

Maar gek genoeg is het de overheersende trend van het minimaliseren van marktbescherming – zoals uitgedragen door de Europese Commissie – die wat dit betreft een risico oplevert. “Markten maximaal toegankelijk maken vraagt toch een minimum aan regels. Een vrijer Europa zou voor ons dus juist die ongewenste regulering van het beroep kunnen opleveren. Een intrigerende paradox. Maar de realiteit is dat Brussel voorlopig meer belangstelling heeft voor aanpalende beroepen als accountants en advocaten. Wij fiscalisten komen zeker niet op de eerste plaats als het om regulering gaat. Dus nee, ongerust maak ik me nog niet.”

* De Nederlandse zetels in de CFE worden bezet door de NOB en het Register Belastingadviseurs samen.

1981

1 JANUARI >> Griekenland wordt het tiende volwaardige lid van de Europese Gemeenschap.

JANUARI

20 JANUARI >> Ronald Reagan wordt beëdigd als de 40e Amerikaanse president.

FEBRUARI

23 FEBRUARI >> Mislukte staatsgreep van kolonel Antonio Tejero in Spanje.

MAART

NOB
Er wordt een commissie ingesteld met als opdracht het begeleiden van de ontwikkelingen op academisch en post-academisch onderwijs. In eerste instantie richt ze haar aandacht op de voorgestelde twee-fasenstructuur.

APRIL



12 APRIL >> Lancering eerste Space Shuttle Columbia.

MEI

13 MEI >> Aanslag op Paus Johannes Paulus II door de Turk Mehmet Ali Ağca, die op 22 juli tot levenslange gevangenisstraf wordt veroordeeld.

JUNI

NOB
In gesprekken met de Vereniging van Inspecteurs wordt gestreefd naar ‘deëscalatie van de verhoudingen’.

5 JUNI >> Dr. Michael Gottlieb beschrijft de nieuwe, mysterieuze ziekte aids.

JULI

29 JULI >> Prins Charles trouwt met Lady Diana Spencer.

AUGUSTUS

12 AUGUSTUS >> IBM brengt de eerste Personal Computer op de markt: de IBM-PC 5150.

SEPTEMBER

11 SEPTEMBER >> Na een formatieperiode van 105 dagen beëdigd Koningin Beatrix een nieuw kabinet onder leiding van Van Agt. Den Uyl en Terlouw worden vice-premiers.

OKTOBER



6 OKTOBER >> De Egyptische president Anwar al-Sadat komt om bij een aanslag door tegenstanders van zijn verzoeningspolitiek met Israël.

NOVEMBER

NOB
De NOB heeft 500 leden. De sterke groei zorgt er volgens de bestuursnotulen voor ‘dat de Orde meer als volwaardige gesprekspartner wordt gezien’.

21 NOVEMBER >> Na massale demonstraties in verschillende Europese hoofdsteden beleeft Amsterdam met ruim 400.000 demonstranten tegen het NAVO-besluit tot plaatsing van nucleaire kruisraketten in West-Europa haar grootste demonstratie ooit.

DECEMBER

13 DECEMBER >> In Polen wordt de staat van beleg afgekondigd. De militairen nemen de macht over, naar het heet om het socialisme te redden.

DE EERSTE WINNAAR VAN DE NOB/LOF-SCRIPTIEPRIJS

In 1992 stellen de NOB en het Landelijk Overleg Fiscalisten samen de NOB/LOF-scriptieprijs in voor studenten fiscaal recht en fiscale economie. Ton Krol wint in dat jaar de eerste editie met zijn scriptie *De fiscale aspecten van de juridische fusie met betrekking tot de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en de Wet op de vennootschapsbelasting 1969*. Het was een vooruitziende blik van de jury: anno 2014 is hij – als zelfstandig belastingadviseur – nog altijd werkzaam in de fiscale praktijk.

Zijn onderwerp bood vele mogelijkheden. “Toen ik mijn scriptie schreef waren de fiscaalrechtelijke gevolgen van een juridische fusie nog niet wettelijk vastgelegd. Je kon met de Belastingdienst per geval wel afspraken maken, maar die waren niet openbaar. Mijn werkgebied lag dus nog aan alle kanten open. Gestimuleerd door mijn hoogleraar Aardema – ik studeerde fiscale economie in Rotterdam – heb ik me echt kunnen uitleven. Per probleem heb ik bedacht hoe de fiscale wetgeving eruit zou kunnen zien. Eerst nog voor alle belastingen. Maar dat werd te veel en daarom heb ik me later beperkt tot de inkomsten- en de vennootschapsbelasting. Toen een paar jaar later de Standaardvoorwaarden werden gepubliceerd herkende ik bij sommige punten wel dingen waarop ik in mijn scriptie had gewezen, maar bij andere weer helemaal niet.”

ENORME ZAAL

Van de prijsuitreiking herinnert hij zich de enorme zaal. “De directeur van de SOB, Frits Sobels, hield een speech. Behalve de prijs had hij nog een verrassing voor me, zei hij: mijn scriptie zou worden uitgegeven als boek. Ze hadden al een uitgever. Maar die had ik zelf ook al, zelfs al voordat ik besloot de scriptie in te sturen. Via-via had ik de toezegging gekregen dat Gouda Quint mijn scriptie wilde uitgeven. Toen ik Sobels dat vertelde was hij uiteraard nogal verrast, maar uiteindelijk heeft de NOB gewoon afspraken met Gouda Quint kunnen maken en is het boek daar verschenen.”



IN HET VAK GEBLEVEN

Hij is altijd in het vak gebleven. “Ik heb bij Coopers & Lybrand gewerkt en ben later partner en bestuurder geweest bij Horlings Accountants en Belastingadviseurs. In 2011 ben ik onder de naam Blue Clue Tax Solutions voor mezelf begonnen. Mijn cliënten zijn vooral internationale ondernemingen en expats; daarnaast heb ik me gespecialiseerd in

stichtingen en anbi's. Ondanks de crisis heb ik toch een snelle groei kunnen realiseren: we zijn nu met vijf adviseurs. En ik voorzie nog wel een verdere toename van het aantal medewerkers de komende tijd. Dat kan zonder problemen. Pas bij tien à vijftien komen we wat organisatie betreft in een andere fase.”

OPLOSSINGEN BEDENKEN

Wat vindt hij na al die jaren nog steeds boeiend aan het werk van een belastingadviseur? Als antwoord verwijst hij naar het woord Solutions in zijn kantoornaam. “Ik geniet er nog altijd van om voor een cliënt met een fiscaal probleem een adequate oplossing te bedenken. Zó zou je het kunnen doen, en zó moet je het beslist niet doen. De adviseur die de mogelijkheden aangeeft, waarna je uiteindelijk samen de keuze maakt. Maar ik heb een hekel aan de fase na het advies: de uitvoering. Die laat ik graag aan mijn medewerkers over. Dat blijkt in de praktijk een zeer werkbare formule.”

NOG STEEDS IN CV

Zijn winnende scriptie was niet het begin van een uitgebreide aanwezigheid in de fiscale vakbladen. “Daarin heb ik weinig gepubliceerd. Maar ik heb altijd wel veel vaktechnische informatie 'vertaald' voor een breder publiek – onder meer in brochures, flyers en nieuwsbrieven. De vermelding dat ik in 1992 de NOB/LOF-scriptieprijs heb gewonnen staat ook nog steeds op mijn cv op mijn website www.blueclue.nl.”

DE PRIJS

De NOB/LOF-scriptieprijs bestaat uit publicatie in de NOB/LOF-scriptiereeks (uitgegeven door Kluwer) en een bedrag van € 2.500. De prijs wordt in 2014 voor de 23^e keer uitgereikt. De website van de NOB (www.nob.net) geeft een overzicht van alle winnaars sinds 1992. Het gaat om scripties die zijn goedgekeurd door de begeleidende docent of hoogleraar en die gehonoreerd zijn met een 8 of hoger. De jury bestaat altijd uit twee hoogleraren belastingrecht (die elk twee jaar zitting hebben) en de voorzitter van de NOB.

NOB
Een Orde-lid wordt na een inval van de FIOD in voorlopige hechtenis genomen, die na 48 uur wordt beëindigd. De arrestatie baart het bestuur grote zorgen

27 JANUARI >> Het bouwconcern Ogem wordt opgeheven. Voor het eerst gebruikt men daarbij de zogenaamde sterfhuisconstructie, waarbij de gezonde bedrijven een nieuwe holding vormen en de zwakke in de oude holding failliet worden verklaard. Vooral de kleine aandeelhouders zijn de dupe.



4 MEI >> De moderne Engelse destroyer HMS Sheffield wordt vernield tijdens het Falkland-conflict. 31 van de 270 bemanningsleden sneuvelen, wat in het thuisland grote verslagenheid wekt.

NOB
Een bestuursdelegatie gaat op bezoek bij de nieuwe staatssecretaris Kombrink, die wordt verzocht 'diens invloed aan te wenden om tot een détente te komen en om escalerende maatregelen te vermijden'

17 AUGUSTUS >> Bij Philips' dochter Polygram wordt de eerste CD geperst.



8 DECEMBER >> In Fort Zeelandia, een militair hoofdkwartier in Surinaamse hoofdstad Paramaribo, worden vijftien vooraanstaande tegenstanders van het militaire regime Bouterse geëxecuteerd.

1982

JANUARI

FEBRUARI

MAART



17 MAART >> Een Nederlandse tv-ploeg van de IKON met Koos Koster, Jan Kuiper, Joop Willemse en Hans Terlaag lopen in El Salvador in een hinderlaag en worden vermoord.

APRIL

2 APRIL >> Argentinië bezet de Falkland Eilanden.

MEI

13 MEI >> Het Kabinet-Van Agt II valt, nadat de PvdA-ministers het oneens blijven met de bezuinigingen voor 1983.

JUNI

2 JULI >> Sekteleider Sun Myung Moon leidt in New York een recordhuwelijksplechtigheid van 2.075 paren.

JULI



AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

4 NOVEMBER >> Het kabinet Lubbers wordt beëdigd.

DECEMBER

NOB
Het ministerie van Economische Zaken informeert het secretariaat dat de Economische Controledienst bij de Orde-kantoren een onderzoek zal instellen in het kader van het prijs- en inkomensbeleid.

DE COLUMNSCHRIJVER

Hij deed het 22 jaar, elke zaterdag. De omvang: duizend woorden. De vergoeding: duizend gulden (die ging naar de maatschap). Pieter Kroon, oud-vennoot van Ernst & Young, blikt terug op zijn tijd als fiscaal columnist van *De Telegraaf*.



“Mijn voorganger was J.L. van Hedel. Die schreef veelvuldig over AOW en pensioen. Bij *De financiële Telegraaf* liepen ze met hem weg, want hij zorgde voor veel lezerspost. En het aantal ontvangen brieven was in die tijd – begin jaren tachtig – de maatstaf voor populariteit. Toen Van Hedel wegviel ging men op zoek naar een opvolger. Ik was kort daarvoor, na zo'n tien jaar Belastingdienst, begonnen bij Moret Gudde Brinkman als 'hoofd bureau vaktechniek'. Dat was nieuw: een aparte afdeling, vrijgesteld van klantenwerk, met twee à drie medewerkers. Doel: alles op vaktechnisch gebied bijhouden en overdragen op de klantbedieners. De journalistiek heeft me altijd getrokken. Ik dacht: dit is een eerste klas communicatiekanaal. Om er niet helemaal alleen voor te staan – AOW, pensioen en werknemersverzekeringen waren nu net geen specialisme – haalde ik er twee studievrienden bij, met beproefde posities in de fiscale wereld. We mochten op audiëntie komen. Dat liep gesmeerd en na een paar proefstukjes was het akkoord. Zo zijn we begonnen. Inderdaad, onder mijn naam. Mijn vrienden vonden het, wellicht mede daardoor, toch te belastend en zeiden: doe jij het maar.”

BREED PUBLIEK

“Schrijven voor een publiek met geen of weinig fiscale kennis vond ik niet moeilijk. Ik deed het al voor klanten en ook voor een fiscale uitgever. Mijn onderwerpen verschilden nogal van die van mijn voorganger. Ik was goed thuis in de vennootschapsbelasting en koos automatisch voor de meer ondernemingsachtige thema's. Dat merkten we aan het aantal reacties: dat werd minder. Voorheen werd de rubriek gespeld door AOW-ers die in de pen klommen als ze er een dubbeltje op achteruit gingen. Mijn publiek had het te druk om te reageren – ondanks het feit dat ik nogal opiniërend schreef.”

NAAM

“De columns waren voorzien van naam en functie, inclusief firmanaam. Het eerste vonden ze op de redactie natuurlijk prima, met het tweede hadden ze moeite. Met reden. Er kwamen veel reacties binnen uit andere hoek. Van collega-kantoren: 'STOPPEN MET DIE TESTIMONIAL'. Na drie jaar heeft de redactie – terecht, dunkt me – besloten de functieomschrijving

en firmanaam te verruilen voor een foto. 'Je bent inmiddels genoegzaam bekend'. Dat was ook wel zo. Ik kreeg menigmaal de opmerking: aardig die column, maar je schrijft vast niet zelf. Kinnesinne. En ze hadden ongelijk. Op enkele keren na – bijvoorbeeld als ik met vakantie was en een medewerker insprong – heb ik ze allemaal zelf gemaakt.”

GEEN INVLOED

“Nee, veel invloed op 'het beleid' of 'de wetgeving' hebben mijn columns niet gehad. Mijn moeilijkste weekend was de afschaffing van de WIR. Het was alsof iedereen beter wist, terwijl ik dociel vertrouwde op de geruststellende woorden van minister-president Lubbers. Overigens kwam ik door mijn wekelijkse column nogal eens in contact met politici. Dan ging het over de wenselijke hervorming van ons belastingstelsel en altijd weer die eis: 't moet wel 'budgettair neutraal'. In plaats daarvan een credo: 'met een foute belasting loopt het fout af'. Sprekend voorbeeld: onze overdrachtsbelasting.”

BEKEND

“Een bijwerking van de schrijverij waren spreekbeurten. Overal ben ik geweest, van Heerlen tot Heerenveen. Op uitnodiging van banken, ondernemersverenigingen, Lions Clubs. Wat niet al. Leuk om te doen en ik weet bijna overal de weg.”

PRIMA BESTAAN

“In 2004 ben ik – op m'n vijfenvijftigste – uit de maatschap gestapt. Twee jaar later – na zachte aandrang van de redactie – gestopt met de rubriek. Wat ik nu doe? Ik adviseer over erfbelasting en werk als een manus van alles: van bedrijfsoverdrachten tot het saneren van uit de hand gelopen schuldposities. Soms pro deo, soms tegen 'loodgieterstarief'. Daarnaast besteed ik veel tijd aan schaak, bridge en golf. Een prima bestaan; verveel me geen moment.”

1983

JANUARI

9 JANUARI >> Amerikaanse wetenschappers stellen voor het eerst ergens in het heelal een 'zwart gat' vast. Het is 150.000 lichtjaar van de aarde verwijderd.

FEBRUARI

18 FEBRUARI >> De politie doet een inval in de kantoren van de Slavenburg's bank in Rotterdam, Den Haag en Dordrecht. Er volgen verschillende arrestaties en veroordelingen van topmensen van de bank.

MAART

4 MAART >> Oprichting van de EOE-index, vanaf 1994 bekend als AEX.

APRIL

28 APRIL >> De militaire regering van Argentinië erkent dat van de tienduizenden mensen die in de jaren '70 bij de 'smelige oorlog' tegen het terrorisme zijn 'verdwenen' mag worden aangenomen dat ze niet meer leven. 'Noodzakelijk en legaal' noemt de Junta de mensenoffers.

MEI

15 MEI >> De eerste Nederlandse reageerbuisbaby, Stefanie, wordt geboren in het Rotterdamse Dijkzigtziekenhuis.

JUNI

JULI

NOB
Het bestuur waarschuwt voor headhunters, die namens een kantoor personeel proberen te werven bij een ander kantoor. 'Dit kan gebeuren onder omstandigheden die een conflict opleveren met de collegialiteit binnen ons beroep.'

AUGUSTUS

20 AUGUSTUS >> In Amsterdam steekt een 16-jarige skinhead de 15-jarige Antilliaanse Kerwin Duijnmeijer neer. Hij overlijdt een dag later in het ziekenhuis.

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

9 NOVEMBER >> Freddy Heineken wordt, samen met zijn chauffeur Ab Doderer, ontvoerd door vijf mannen (Cor van Hout, Willem Holleeder, Frans Meijer, Jan Boellaard en Martin Erkamps).

DECEMBER

29 OKTOBER >> In Den Haag vindt de grootste demonstratie uit de Nederlandse geschiedenis plaats. Ongeveer 550.000 mensen protesteren tegen het plaatsen van kruisraketten op Vliegbasis Woensdrecht. Tot de sprekers behoort tot ieders verrassing prinses Irene.

NOB
Onverwacht zijn er ontwikkelingen in de richting van een wettelijke regeling. Het ministerie heeft over een voorontwerp gesproken met de Federatie: die was positief. Met de NOB wordt later overlegd om deze te overtuigen van de maatschappelijke verantwoordelijkheid welke ze draagt.



DE ADVISEUR ER TUSSENIN

Het NOB-ledenbestand kent verschillende groepen. De twee uitersten zijn de beginners aan de ene en de adviseurs met meer dan tien jaar ervaring aan de andere kant. Daartussen functioneert een derde groep: degenen die vijf tot tien jaar actief zijn in het vak. Een speciale groep, want juist tussen het vijfde en het tiende jaar verandert het vak aanzienlijk. Niet van de ene op de andere dag, maar wel geleidelijk. Jian-Cheng Ku nam in 2013 met enkele collega's van andere kantoren* het initiatief om speciale activiteiten op te zetten voor de groep adviseurs 'er tussenin'.

Belastingadviseurs concentreren zich in hun eerste jaren vooral op de fiscale vaktechniek. Gemiddeld genomen zijn ze na een jaar of vijf jaar wat dat betreft voldoende onderlegd. Maar dan komen er nieuwe bezigheden bij. Ze gaan beginners in het vak begeleiden en hun commerciële inzetbaarheid wordt getest. Ook Jian-Cheng Ku – anno 2014 heeft hij negen jaar werkervaring – maakt het mee. "De vaktechniek blijft natuurlijk belangrijk, maar wordt wel minder dominant. Je krijgt meer verantwoordelijkheden. Direct contact met cliënten is in de eerste vijf jaar een uitzondering, maar daarna ben je steeds vaker het aanspreekpunt van kantoor. Dat vraagt nieuwe vaardigheden, die vooral op het sociale vlak liggen."

ELKAAR ONTMOETEN

Wat beoogt hij met het initiatief om gerichte activiteiten te ontwikkelen voor de groep NOB-leden met vijf tot tien jaar werkervaring? Hij denkt dat het zinvol is dat ze elkaar ontmoeten. "We willen ze de gelegenheid bieden om buiten de eigen kantooromgeving ervaringen te delen. Dat verruimt je blikveld en in de meeste gevallen levert het ook nog een PE-uur op. Inmiddels hebben we een aantal bijeenkomsten georganiseerd waar een bepaald thema centraal stond: Nederland Vestigingsland, de fiscaliteit van de digitale economie en *country by country-reporting*. Die werden goed bezocht, waarbij me opviel dat er relatief veel bedrijfsfiscalisten aanwezig waren. Maar minstens zo belangrijk is dat de adviseurs uit deze groep in contact komen met mensen uit het bedrijfsleven – met hun toekomstige cliënten dus. Daarom willen we bezoeken organiseren aan



bedrijven uit heel verschillende sectoren. Allemaal in een zakelijke, maar ook ongedwongen sfeer."

VAKIDIOTEN

Is er nog verschil tussen de twee uitersten in de groep: adviseurs met vijf en met tien jaar ervaring? Hij denkt van niet. "Als je het meer dan vijf jaar in het vak volhoudt dan kan dat maar één ding betekenen: je bent erdoor gegrepen. Ik geloof dat je de meeste adviseurs wel het stempeltje 'vakidoot' kunt geven – in de goede zin van het woord dan. Ze willen voor hun cliënten fiscale problemen oplossen en ze beseffen dat dat alleen lukt als je de literatuur en de jurisprudentie goed bijhoudt. Dat is op zich al hard werken. Een minderheid voelt zich daarnaast meer dan gemiddeld aangetrokken tot de commerciële kanten van het vak: die gaat bijvoorbeeld graag op zoek naar nieuwe cliënten. Maar hoe dan ook, elke adviseur met tien jaar ervaring beschikt over een mix van vaktechnische en commerciële vaardigheden. De onderlinge verhouding daarvan verschilt echter nogal per persoon."

INTERNATIONALE PRAKTIJK

Zelf werkt hij bij DLA Piper in de internationale praktijk; sinds 2013 als senior associate. Als cliënten heeft hij met name grote beursgenoteerde multinationals uit de Fortune 500. Zijn dagelijkse werkzaamheden zijn gevarieerd en omvatten onder meer het adviseren bij fusies en overnames en reorganisaties, het implementeren van Amerikaanse *inbound*- en *outbound*-structuren en het begeleiden van transfer pricing-trajecten. Na negen jaar vindt hij het vak nog steeds 'hartstikke leuk'. "Ik blijf doorgaan. Het werk ligt me. En al ben ik van Chinese afkomst, ik heb dus geen enkele neiging om een Chinees restaurant te beginnen."

* Mede-initiatiefnemers zijn Willem-Jan van Veen (PwC), Roland Rietberg (Booking.com) en Job Verhoeven (Philips).



24 JANUARI >> Apple brengt de Apple Macintosh 128k, de eerste betaalbare computer met grafische gebruikersinterface, op de markt.

NOB
Het bestuur zegt steun toe aan de fiscale studierichtingen in Groningen en Amsterdam, die volgens insiders gesloten zullen worden.

5 APRIL >> Sportverslaggever Theo Koomen verongelukt met zijn auto in Schermerhorn.



NOB
Er wordt besloten het lidmaatschap van M. Chenin te beëindigen. Reden: hij oefent als minister van Financiën van Suriname het beroep van belastingadviseur niet langer als hoofdberoep uit.



16 OKTOBER >> Desmond Tutu ontvangt de Nobelprijs voor de Vrede voor zijn werk als geweldloze tegenstander van de apartheid. De Nederlander Simon van der Meer en de Italiaan Carlo Rubbia, beide verbonden aan het CERN in Genève, wordt de Nobelprijs voor de Natuurkunde toegekend.

1984

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Een regeling van het beroep van belastingadviseur lijkt voorlopig weer van de baan, want het ministerie van Financiën vindt die niet passen in het beleid van deregulering.



1 APRIL >> Amerikaanse soulzanger Marvin Gaye wordt op de dag vóór zijn verjaardag na een heftige ruzie doodgeschoten door zijn eigen vader.

NOB
Het NOB-budget blijkt niet berekend op de aanschaf van hard- en software ten behoeve van het secretariaat.

1 JUNI >> Het kabinet bepaalt, na maanden overleg, dat Nederland overgaat tot plaatsing van 48 kruisraketten.

19 JULI >> Jacques Delors wordt de nieuwe voorzitter van de EG-Commissie, als opvolger van de Luxemburger Gaston Thorn.

10 AUGUSTUS >> Bij het olympische debuut van het vrouwenhockey, tijdens de Olympische Spelen in Los Angeles, wint de Nederlandse vrouwenhockeyploeg de gouden medaille.

29 SEPTEMBER >> Groot-Brittannië en de Volksrepubliek China komen overeen dat Hongkong per 1 juli 1997 zal worden overgedragen aan China.

1 NOVEMBER >> Abortus gelegaliseerd in Nederland, middels de aanname van de Wet afbreking zwangerschap en het Besluit afbreking zwangerschap.

6 NOVEMBER >> Ronald Reagan wordt herkozen als president van de Verenigde Staten.

NOB
Het nieuwe NOB-tuchtrecht treedt in werking.

DE MEDIATOR



Er is meestal maar één beperking voor de uitkomst: die mag niet in strijd zijn met de geldende wet- en regelgeving. Voor de rest hebben de inspecteur en de belastingplichtige die hun geschil proberen op te lossen met behulp van mediation meer mogelijkheden dan bij de rechter. En als *out of the box*-denken ergens resultaat kan opleveren dan is het hier. Het gaat immers om conflicten waarbij partijen nog niet met tien paarden van hun standpunt af te brengen zijn. Mediation kan nog niet onderzochte oplossingsrichtingen blootleggen. Dat kan werken.

Jurgen Kuiper is belastingadviseur en mediator. Als voorzitter van de Vereniging voor Fiscale Mediation – opgericht in 2007 – besteedt hij veel tijd aan het uitleggen wat mediation nu precies is. Daarbij stuit hij op een aloude levenservaring. “Ik kan een mooi en doorwrocht verhaal vertellen, dan weet iedereen waarover het gaat. Maar het zelf een keer meemaken werkt toch in alle gevallen het best om te begrijpen wat mediation kan opleveren. Dat is ook mijn advies aan belastingadviseurs die om wat voor reden dan ook met hun cliënt in een schijnbaar uitzichtloze situatie terecht zijn gekomen. Schakel eens een mediator in.”

ANDERE AANDACHT

Het klinkt verleidelijk: de mediator die een met averij op het strand geparkeerde olietanker vlot trekt. Wat is het geheim? Kuiper denkt dat het om een andere vorm van aandacht gaat. “In de meeste gevallen is men niet verder gekomen dan de inhoud van de zaak. Is de bedrijfsopvolging nu wel of niet belast? Heeft het bedrijf in deze casus terecht de deelnemingsvrijstelling toegepast? Inspecteur en adviseur bestrijden elkaar met wetsartikelen, beleidsbesluiten en jurisprudentie. Maar al gaan ze nog dagen door, ze komen er niet uit. Wederzijdse irritaties domineren inmiddels de relatie. Maar die worden niet uitgesproken. Dat is nu precies de eerste opdracht die een mediator zich stelt: communicatieve barrières opruimen. Plus de over en weer bestaande belangen en verwachtingen op tafel krijgen en daar met elkaar over in gesprek gaan. Het zorgt ervoor dat beide partijen weer oog hebben voor de ander – noodzakelijk om vooruit te kunnen komen.”

ZELF BESLISSEN

Hij maakt een vergelijking met een rechter. “In de eerste plaats: een mediator neemt geen beslissingen, een rechter wel. Ten tweede: als mediator ben je vooral procesbegeleider. Je rol is die van neutrale gespreksleider, maar dan uiteraard wel een die meer is dan technisch voorzitter alleen. Juist in een mediation bestaat de kans dat nog niet eerder in beeld gekomen oplossingsrichtingen besproken worden. Het is aan partijen of ze daarin kunnen en willen meegaan. Want één ding blijft steeds overeind: een mediator is principieel geen inhoudelijk adviseur. De betrokken partijen beslissen altijd samen hoe ze hun conflict oplossen.”

PRINCIPIËLE UITSPRAAK

Niet alle fiscale zaken lenen zich volgens Kuiper voor mediation. “Wil je als inspecteur of belastingplichtige een principiële uitspraak krijgen over hoe een wetsartikel geïnterpreteerd moet worden? Daarover kan alleen de rechter beslissen. Maar hier moet je wel goed opletten. Mijn ervaring is dat professionals, zowel belastingadviseurs als medewerkers van de Belastingdienst, redelijk snel geneigd zijn op een geschil het etiket ‘rechtsvraag’ te plakken. In een aantal gevallen is dat onterecht. Het potentieel van fiscale mediation is naar mijn idee dan ook veel groter dan wordt aangenomen.”

WIN-WIN

Nog even een boeiend punt. Aanhangers van mediation gebruiken graag de aanduiding: win-win. Een zaak die via mediation wordt opgelost zou – in tegenstelling tot een rechtszaak – geen verliezers kennen. Kuiper brengt graag een kleine relativering aan. “Een fiscale mediation is geslaagd als het bezwaar- of beroepschrift wordt ingetrokken. Maar het gaat me te ver om dan automatisch van win-win te spreken. Je kunt wel zeggen dat als gevolg van de mediation het conflict veelal de wereld uit is. Dat is voor beide partijen een winstpunt. Maar of ze altijd in dezelfde mate tevreden zijn over de uitkomst, nee, dat zou al te mooi zijn.”

1985

JANUARI

20 JANUARI >> De republikein Ronald Reagan wordt voor een tweede termijn beëdigd als president van de Verenigde Staten.

FEBRUARI



21 FEBRUARI >> Voor het eerst sinds 1963 wordt er weer een Elfstedentocht gereden. Winnaar wordt Evert van Bentum.

MAART

NOB
Het preadvies *Belastingadviseur en onderwijs (ondertitel: Opleidingen op orde)* verschijnt, opgesteld door J.H. Christiaanse en J.J.J.H. Daniels. Gesteld wordt dat een aanvullende beroepsopleiding voor aspirant-leden noodzakelijk is. Het preadvies leidt een jaar later tot het oprichten van de SOB.

APRIL



29 MEI >> In het Brusselse Heizelstadion komen bij het Heizeldrama 39 mensen om het leven bij de finale van de Europa Cup I tussen Liverpool FC en Juventus door het instorten van een muur als gevolg van vluchtende supporters.

MEI



7 JULI >> De 17-jarige ongeplaatste Duitser Boris Becker is de sensationele winnaar van het tennistoernooi van Wimbledon.

JUNI

9 JULI >> Een diplomatieke rel tussen Nederland en Zuid-Afrika ontstaat wanneer de in Zuid-Afrika gearresteerde activist Klaas de Jonge tijdens een politiereconstructie in Pretoria ontsnapt en de Nederlandse ambassade invlucht.

JULI

AUGUSTUS

10 JULI >> Het Nederlandse Greenpeaceschip Rainbow Warrior wordt door Frankrijk tot zinken gebracht, waarbij een opvarende wordt gedood.

NOB
Voorzitter Burger constateert in zijn jaarrede dat het gehele fiscale stelsel toe is aan herziening. Daartoe kan een staatscommissie worden ingesteld. Een ad hoc NOB-commissie concludeert dat er behoefte is aan een combinatie van de bijzondere rechtsmiddelen ‘*fraus legis*’ en ‘*richtige heffing*’. De commissie vindt dat niet de fiscus moet beoordelen of het rechtsmiddel kan worden toegepast, maar een onafhankelijke derde.

SEPTEMBER



31 OKTOBER >> Wubbo Ockels is de eerste Nederlander in de ruimte.

OKTOBER

NOVEMBER

4 NOVEMBER >> Minister Smit-Kroes van Verkeer en Waterstaat verricht in een benzinestation bij Geldrop de eerste PIN-betaling in Nederland.

DECEMBER

9 DECEMBER >> In Argentinië worden verschillende juntaleden uit de tijd van de militaire dictatuur veroordeeld wegens schendingen van mensenrechten. Onder hen de ex-presidenten Jorge Videla en Roberto Viola.

HET ACTIEVE LID

Je hebt leden en je hebt actieve leden. Machiel Lambooi is het prototype van de tweede categorie. Al meer dan twintig jaar zet hij zich in als bestuurder, commissielid en docent. Hij was onder meer bestuurslid en penningmeester van de NOB en voorzitter van de Commissie Wetsvoorstellen. Hij is lid van de commissie die met de overheid overlegt over de wet- en regelgeving rond witwassen en van de Raad van Beroep.

Machiel Lambooi kan duidelijk uitleggen waarom hij al zo lang is betrokken bij het wel en wee van de NOB. "Rob Boon, mijn baas bij Loyens & Volkmaars, heeft me de lol bijgebracht van het samen met vakgenoten dingen doen. Als belastingadviseur heb je eigenlijk alleen contact met kantoorgenoten, cliënten en soms de inspecteur. Collega's van andere kantoren spreek je niet vaak. De NOB biedt daarvoor nu juist alle gelegenheid. Maar het gaat verder dan samen leuk bezig zijn. Als kantoor kan je er voordeel bij hebben om in de NOB actief mee te doen. Je komt te weten wat er speelt, je bent betrokken bij het overleg met Financiën en met andere overheidsinstanties. Tegelijk is het een mooi tegenwicht tegen de dagelijkse kantoorpraktijk met z'n grote deals, tijdsdruk en bijbehorende stress."

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

Hij heeft de NOB zien veranderen in al die jaren. "De organisatie is opener en professioneler geworden. Minder op zichzelf gericht en met meer oog voor wat zich in de buitenwereld afspeelt. De communicatie intern en extern is sterk verbeterd. Op één punt ben ik echter teleurgesteld. De NOB was altijd een beroepsorganisatie zonder veel formele regels. Kwaliteit stond voorop, maar de manier waarop die gerealiseerd werd was minder belangrijk. Elk lid was verantwoordelijk voor het onderhouden van de eigen vakkennis; dat hoefde niet van bovenaf geregeld te worden. Het werkte ook prima, want in dit vak ben je nu eenmaal gauw uitgerangeerd als je je vaktechniek en je vaardigheden niet bijhoudt. Nu is er toch een verplichte Permanente Educatie gekomen. Jammer, want dat kan het begin zijn van veel meer formele regels – een kwaal waaraan andere beroepsorganisaties nogal eens lijden."



COMMISSIE WETSVORSTELLEN

Van 1995 tot 2001 was Machiel Lambooi lid en later voorzitter van de Commissie Wetsvoorstellen – het vaktechnisch geweten van de NOB. Hij kijkt met genoegen op die periode terug. "Ik ben best een beetje trots op wat we toen bereikt hebben. De kennis en expertise van de commissie werden in toenemende mate herkend en erkend. Individuele Kamerleden vroegen ons steeds vaker om uitleg en toelichting. Ik overschat onze invloed zeker niet, maar ik denk dat we in elk geval bereikt hebben dat er een drempel is opgeworpen die de meest onwerkbaar en onredelijke voorstellen van Financiën tegenhoudt. Dat is onder mijn opvolger Simon Strik zo gebeven. Sindsdien is bovendien het preventieve overleg tussen het ministerie en de NOB – dus nog voordat het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend – flink toegenomen. Allemaal positieve ontwikkelingen."

RAAD VAN BEROEP

Als lid van de Raad van Beroep moet hij een oordeel vellen over klachten van cliënten van NOB-leden. Klachten die in eerste aanleg door de Raad van Tucht geheel of gedeeltelijk zijn verworpen. Het is geen bezigheid die veel tijd vraagt. "De Raad van Tucht krijgt weinig klachten – zo'n tien tot vijftien per jaar – en maar een klein aantal daarvan bereikt de Raad van Beroep. Een deel heeft inhoudelijk weinig om het lijf en is afkomstig van particulieren die vooral hun emoties kwijt moeten. In de meeste gevallen kan dat afgedaan worden met een voorzittersbeschikking. Een ander deel gaat over de factuur. Bijna altijd blijkt de onenigheid te wijten aan gebrekkige afspraken vooraf. Daarnaast zijn er zaken waarbij de klager een advocaat meeneemt, met als doel een veroordelend vonnis van de beroepsgroep te krijgen. Daarmee wil men dan bij de civiele rechter een procedure voor schadevergoeding starten. Maar je kunt je afvragen wat dat nog met tuchtrecht te maken heeft."



7 JANUARI >> De Nederlandsche Bank introduceert een biljet van 250 gulden, bijgenaamd de vuurtoren.

NOB
De voorzitter stelt in zijn jaarrede dat het niet te verwachten is dat het op grote schaal samenwerken van belastingadvieskantoren en advocatenkantoren de ontwikkeling in de jaren negentig zal worden. Centraal in zijn toespraak staat 'de onzorgvuldigheid van de overheid'.

26 APRIL >> Een van de vier reactors van de kerncentrale van het Oekraïense Tsjernobyl ontploft. Meer dan vierduizend mensen komen om het leven bij de reddingsoperatie, en waarschijnlijk miljoenen anderen komen om of dragen de gevolgen van de vrijgekomen straling.



15 AUGUSTUS >> De Iraanse Soraya Manutchehri wordt door steniging ter dood gebracht. Haar werd overspel ten laste gelegd.

4 OKTOBER >> De Oosterscheldekering in de provincie Zeeland wordt door koningin Beatrix geopend.

NOB
Het bestuur stuurt een brief aan de Eerste Kamer waarin het zijn verontrusting uitspreekt over de onduidelijkheid die is ontstaan over de precieze datum waarop de WIR werd afgeschaft.

1986

JANUARI

1 JANUARI >> Flevoland (170.000 inwoners) wordt Nederlands twaalfde provincie.

FEBRUARI

28 JANUARI >> De spaceshuttle Challenger explodeert 73 seconden na de lancering.

MAART

28 FEBRUARI >> De Zweedse premier en leider van de sociaaldemocratische partij Olof Palme wordt in Stockholm vermoord.



APRIL

MEI

JUNI

JULI



28 JULI >> Michail Gorbatsjov kondigt aan dat een deel van de Russische troepen vóór het einde van het jaar zal worden teruggetrokken uit Afghanistan.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

30 NOVEMBER >> Eerste vlucht van de Fokker 100 vanaf Schiphol.

DECEMBER

SOB
Oprichting van de Stichting Opleiding Belastingadviseurs, die de Beroepsopleiding Belastingadviseurs voor aspirant-leden opzet.



DE HOOFDREDACTEUR

Kunnen selecteren en kunnen duiden. Dat zijn volgens Monique Ligtenberg, sinds 1996 hoofdredacteur van *Fiscaal up to Date*, de belangrijkste vereiste vaardigheden voor het maken van een onafhankelijk fiscaal weekblad op journalistieke basis.



Snel, sneller, snelst. Als iets het leven van een fiscaal hoofdredacteur typeert dan is het wel deze nimmer eindigende drieslag. “De lezers willen hun informatie steeds eerder. Toen we nog alleen op papier verschenen hadden ze het nieuwe nummer woensdag in huis. Dat is nog steeds zo, maar onze online editie is nu maandagavond om acht uur beschikbaar. Compleet met de Hoge Raad-arresten van de vrijdag ervoor, commentariseerd en wel. Plus de allerlaatste nieuwsberichten, vaak nog van maandagmiddag. Je moet bijna een genetische afwijking hebben om dat steeds weer voor elkaar te willen boksen en een kick te krijgen als het weer lukt. Maar kennelijk zit ik zo in elkaar.”

PAPIER EN ONLINE

Het lezersbestand van *FutD* is breed: van *big four*-kantoor tot boekhoudkantoor met enkele medewerkers. Monique Ligtenberg ervaart het als een constante en trouwe, maar als het op informatievoorziening aankomt ook conservatieve beroepsgroep. “Ze willen snelheid, maar hangen ook nog steeds erg aan papier. Veel abonnees kiezen daarom voor de combinatie papier-online. Wel zie je het aantal kantoren dat uitsluitend de online-editie neemt langzaam maar zeker toenemen. Mijn persoonlijke ervaring? Ik lees veel, dat zal duidelijk zijn, en ik vind dat informatie op papier beter beklijft dan die van een scherm. Maar de jongere generatie is het daar waarschijnlijk niet mee eens. Sterker: die kan de vergelijking moeilijk maken want die leest vrijwel alleen van het scherm.”

ACHTER DE SCHERMEN

Je kunt als redactie je selecterende en duidende bezigheden – wat *betekent* het zoveelste nieuwsbericht van Financiën nu eigenlijk? – loslaten op de nooit opdrogende fiscale nieuwsstroom die je burelen bereikt. Dat doen Monique Ligtenberg aan haar drie redacteurs uiteraard. Maar er is meer. “We kijken ook graag zelf achter de schermen

en gaan op onderzoek uit. Dat kan op verschillende manieren beginnen: met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur, met lezers die ons tippen over zaken die volgens hen niet kloppen of met anonieme informatie die we krijgen toegespeeld vanuit de Belastingdienst of een andere bron. Als het de moeite waard blijkt dan publiceren we erover. Daarnaast worden we gebeld om fiscale zaken te verduidelijken: door kranten, Tweede Kamerleden, de Rekenkamer. Alles bij elkaar maakt dat het werk natuurlijk extra boeiend. Hoe klein ook, je bent dan toch een soort vierde macht. In elk geval laat je aan de wetgever, de fiscus en de rechterlijke macht zien dat er op ze gelet wordt. En geloof me, daar zijn ze heel gevoelig voor.”

JURISPRUDENTIE

Haar redactie is vanzelfsprekend gebaat bij een snelle en zo volledig mogelijke toegang tot de fiscale jurisprudentie. Daar valt haar wel iets op. “Met het online en gratis voor publicatie vrijgeven van vonnissen, uitspraken en arresten op rechtspraak.nl is heel veel verbeterd. Maar het probleem zit momenteel in het woordje ‘vrijgeven’. Ik merk dat het aantal rechterlijke uitspraken dat gepubliceerd wordt al enige tijd behoorlijk terugloopt. Dat wil zeggen: de zoveelste WOZ-uitspraak vind je zonder problemen, maar naar de uitkomst van de echt interessante zaken zoek je nog wel eens tevergeefs. Dat werkt ongelijkheid in de hand. Er zijn voorbeelden dat de inspecteur – die ambtshalve over alle rechterlijke uitspraken beschikt – tijdens een zitting opeens met jurisprudentie op de proppen komt die de belastingplichtige en zijn adviseur niet kennen en ook niet hadden kunnen kennen. Dat soort ontwikkelingen signaleren vind ik een belangrijke taak van de fiscale pers.”

KORT EN KRACHTIG

De formule van *Fiscaal up to Date* is in al die jaren – het blad bestaat sinds 1984 – wel regelmatig aangepast maar in de kern niet veranderd, vindt ze. “We brengen het fiscale nieuws in leesbare en begrijpelijke taal. Kort en krachtig, hoofd- en bijzaken gescheiden. Maar niet oppervlakkig en altijd met de noodzakelijke nuance. Dat blijkt een brede groep fiscalisten en aanverwante dienstverleners nog steeds aan te spreken.”



22 JANUARI >> Voor het oog van de camera pleegt de Amerikaanse minister van Financiën van de staat Pennsylvania Budd Dwyer zelfmoord. Dwyer werd beschuldigd van corruptie.

1 MAART >> De competitiewedstrijd tussen FC Den Haag en Ajax loopt volledig uit de hand. De mobiele eenheid moet ingrijpen en er raken 30 mensen gewond.

NOB
De NOB betreft haar eerste eigen kantoor aan de Carmenaan te Amstelveen.

28 MEI >> De 19-jarige West-Duitsler Mathias Rust landt met een sportvliegtuigje op het Rode Plein in Moskou. Het lek in de verdediging van het luchtruim van de Sovjet-Unie dat hierdoor aan het licht komt, leidt tot het ontslag van een aantal hooggeplaatste Russische militairen. Rust wordt tot vier jaar werkkamp veroordeeld.



NOB
De NOB heeft 910 leden.

9 NOVEMBER >> Ferdi Elsas ontvoert Ahold-topman Gerrit Jan Heijn en vermoordt hem dezelfde dag. De ontvoering houdt Nederland maandenlang in spanning, totdat in april 1988 Ferdi E. opgepakt kan worden.

19 NOVEMBER >> De beurskrach op Zwarte Maandag doet beleggers sidderen. De koersen dalen op één dag met meer dan 20%.

1987

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Het bestuur beraadt zich over zijn reactie als het NivRA het reclameverbod voor accountants afschaft. Gedacht wordt aan een paginagrote advertentie in de landelijke dagbladen, waarin de NOB extra wordt geprofileerd.

9 FEBRUARI >> In Marseille dringen zeven zwaarbewapende overvallers een bankgebouw binnen en gijzelen 23 mensen. Met een buit van 200 miljoen Franse francs ontsnappen ze door een vooraf gegraven tunnel.

6 MAART >> De Britse roll-on-roll-off auto-veerboot Herald of Free Enterprise kapseist voor de Belgische kust. 193 mensen komen om het leven.



11 JUNI >> Margaret Thatcher wordt voor een derde termijn als premier benoemd. Zij is de enige Britse premier die dit in de 20e eeuw haalt.

19 JULI >> Premier Margaret Thatcher van Groot-Brittannië en president François Mitterrand van Frankrijk ondertekenen het verdrag waarbij de bouw van de Kanaaltunnel tussen de beide landen wordt geregeld.

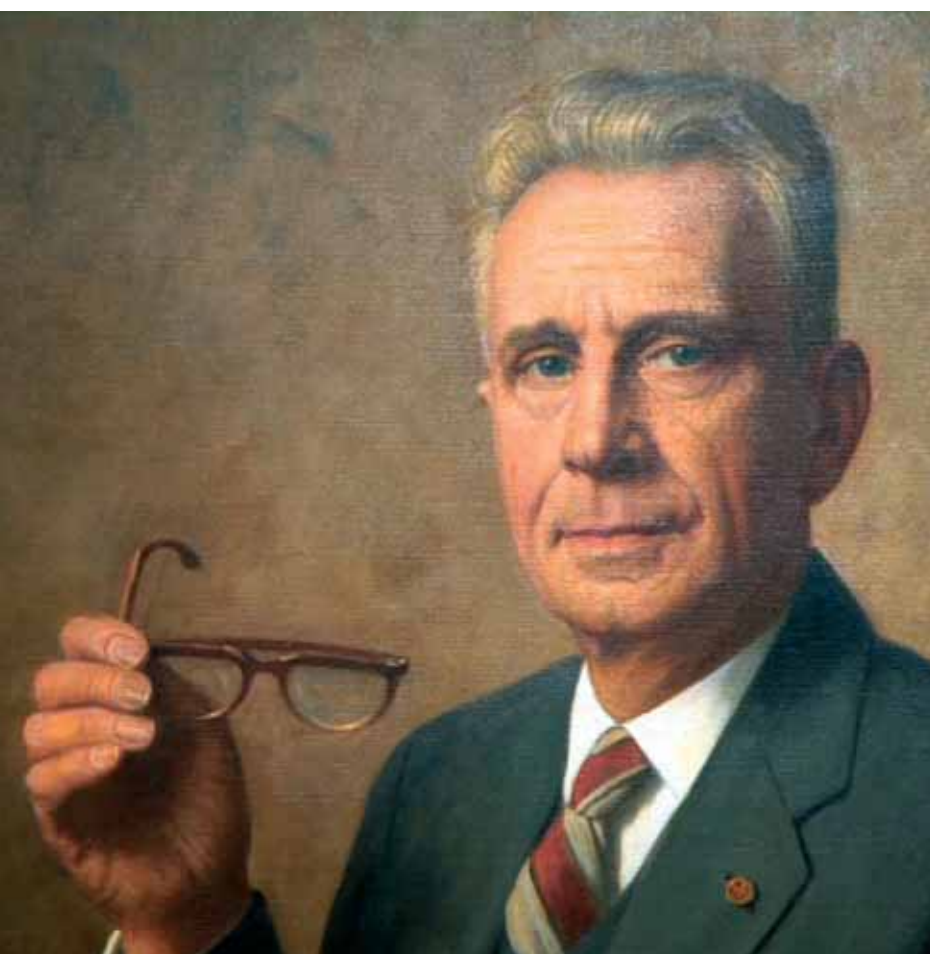
17 AUGUSTUS >> Rudolf Hess, de Duitse nazi-oorlogsmisdadiger en voormalige plaatsvervanger van Adolf Hitler, pleegt zelfmoord in de Berlijnse Spandaugevangenis.



24 DECEMBER >> Joop den Uyl overlijdt aan de gevolgen van een hersentumor.

DE EERSTE VOORZITTER

Een advertentie in het *Algemeen Handelsblad* van dinsdag 31 oktober 1939: *Gevestigd als belastingconsulent W.H. MEIJBURG, tot heden Inspecteur der Directe Belastingen te Amsterdam, voordien Inspecteur van Financiën in Ned.-Indië. Amsterdam, Tesselschadestraat 18, Telef. 84791. En onder deze mededeling staat een vervolg: Wij berichten hiermede de instelling van een afzonderlijke afdeling voor de behandeling van BELASTINGZAKEN, waarvan de leiding zal berusten in handen van den Heer W.H. MEIJBURG. Met als ondertekening: Accountantsassociatie KLIJNVELD, KRAAYENHOF & BLAZER.*



Willem Meijburg, geboren in 1897, heeft een opmerkelijke stap gezet. Na een mooie carrière bij de fiscus kiest hij voor 'de andere kant': die van belastingconsulent. En met succes. Als hij 25 jaar later, in 1964, zijn werkzame leven beëindigt, laat hij een bloeiende adviespraktijk na. Die neemt in de jaren daarna door een combinatie van autonome groei en overnames gestaag in omvang toe en mag zich inmiddels al lange tijd als een van de *big four* presenteren: KPMG Meijburg & Co.

VOORZITTER

Maar hoe boeiend ook, het gaat hier niet om de prestaties van Willem Meijburg als fiscaal vaktechnicus of als ondernemer, maar om één van zijn vele nevenfuncties: voorzitter van de NOB. Eerste voorzitter wel te verstaan, want het gezelschap van rond de dertig belastingconsulenten dat op zaterdag 6 november 1954 in Amsterdam bijeen is om de NOB op te richten, kiest hem zonder enige aarzeling als leidsman. Hij zal het tien jaar blijven. Een tijdvak waarin de activiteiten van de NOB zich grotendeels concentreren op één doel: voorkomen dat er een wettelijke regeling van het beroep belastingconsulent wordt ingevoerd. Die missie slaagt – een constatering die vijftig jaar later, op de zestigste verjaardag van de NOB, overigens nog even juist is.

ALS CATO

Een rondgang door de notulen van de bestuursvergaderingen in die eerste jaren levert niet veel opmerkelijke informatie over de voorzitter op. Dat komt in de eerste plaats omdat ze onvolledig en – voor zover wel aanwezig – kort zijn. We komen in elk geval wel te weten dat hij de jaarvergadering van de Federatie bezoekt, dat hij erop blijft hameren dat de Orde een belangenvereniging is ("We zijn belastingsspecialist en er

is dus zeker geen plaats voor accountants") en dat hij als een twintigste-eeuwse Cato zo vaak als mogelijk benadrukt dat academische vorming een onverbidde vereiste voor het NOB-lidmaatschap is.

MODELVADER

Maar gelukkig zijn er nog andere bronnen die enig licht op de persoon Willem Meijburg werpen. Zoon Synco, geboren in 1930, na een studie theologie legerpredikant geworden, heeft in 2011 op video uitgebreid verslag gedaan van zijn herinneringen aan zijn vader. Uit het drie kwartier durende relaas komt Meijburg sr. naar voren als bijna een modelvader: redelijk, meelevend, begrijpend, corrigerend als dat nodig was. "Hij spoorde me aan niets voor zoete koek te slikken." Vermakelijk is wat Synco vertelt over de beroepsbezigheden van zijn vader. "Ik vroeg hem eens: wat doe je nu de hele dag? Toen kwam er een vage blik in zijn ogen, hij liep naar zijn boekenkast, pakte een band waarop 'Vennootschapsbelasting' stond gedrukt en zei tegen me: hier, lees maar eens wat. Ik denk dat hij me zo het vak wilde tegen maken, want hij had al wel gezien dat het niets voor mij was."

ONKREUKBAAR

Enkele keren valt in de video het woord *onkreukbaar*. Synco vertelt dat een inspecteur – ooit collega van zijn vader, later 'tegenstander' – hem zo typeerde toen hij al vele jaren uit het vak was. "Zijn cijfers klopten altijd precies," aldus de inspecteur. Ook een privé-ervaring van Synco is in dat verband illustratief. "Ik had eens een treinretourtje Bussum-Amsterdam gekocht, maar was tijdens de rit niet gecontroleerd. Mijn zuster kon daardoor die middag op datzelfde kaartje ook heen en weer naar Amsterdam. Toen we dat bij het avondeten vol opwindend vertelden toonde onze vader zich geschokt. Dat mocht toch niet; als iedereen dat zou doen zouden de spoorwegen failliet gaan. Hij wilde dat we het bedrag voor de rit van mijn zus alsnog gingen betalen." Jammer genoeg vertelt Synco niet of ze dat ook echt hebben gedaan.



28 FEBRUARI >> Tijdens de Olympische Winterspelen in Calgary (Canada) wint schaatsster Yvonne van Gennip drie gouden medailles.

4 APRIL >> De televisiezender Nederland 3 begint met reguliere uitzendingen.

14 APRIL >> Einde van de Sovjet-bezetting van Afghanistan.



6 JULI >> Het olieproductieplatform Piper Alpha in de Noordzee wordt getroffen door explosies, met een zware brand als gevolg. Naast 159 doden zijn er veel zwaar-gewonden. Red Adair, een Amerikaanse specialist, lukt het pas na ruim drie weken om de brand te blussen.

NOB
Docenten op de SOB-cursussen krijgen regelmatig vragen of er zo iets als een NOB-cultuur bestaat: bepaalde richtlijnen over hoe men zich in bepaalde gevallen dient te gedragen. Nobel stelt voor om algemene NOB-richtlijnen op te stellen en die aan te aspirantleden mee te geven.

21 DECEMBER >> 270 mensen komen om als een vliegtuig tijdens PanAm vlucht 103 explodeert en neerstort op Lockerbie in Schotland.

1988

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Onder invloed van de fusies in de belastingadviespraktijk is het noodzakelijk geworden regels op te stellen voor de vertegenwoordiging van de kantoren in NOB-organen. Het 'dagelijks bestuur is van mening 'dat gestreefd dient te worden naar een vertegenwoordiging in het AB van één persoon per maatschap, aangezien bepaalde maatschappen nu niet vertegenwoordigd zijn



14 MEI >> Politicus Willem Drees overlijdt op 102-jarige leeftijd.

NOB
Het bestuur is van mening dat het reclameverbod moet worden afgeschaft.

25 JUNI >> Nederland wint in München het EK-voetbal door in de finale de Sovjet-Unie met 2-0 te verslaan.

NOB
Bestuurslid Timmer stelt voor om tijdens de lustrumvergadering in 1989 een orkestje te laten spelen. 'De Lustrumcommissie zal dit bespreken.'



24 NOVEMBER >> De publicatie in de *Leeuwarder Courant* over de zwakzinnige Jolanda Venema, met een foto waarop zij naakt en aan de muur gekluisterd te zien is, veroorzaakt een schok in Nederland en vestigt de aandacht op misstanden in de psychiatrische verpleging.

DE ARTIESTENADVISEUR

Zijn geheimhoudingsplicht belet hem om cliënten te noemen. Maar hij verzekert dat er 'grote namen' bij zitten. Dat zijn natuurlijk bijzondere contacten, maar met evenveel liefde behartigt hij de fiscale belangen van iets minder bekende podiumkunstenaars. Eerlijk gezegd: artistiek gezien zijn die vaak interessanter. Via zijn grote culturele en sportieve belangstelling kan belastingadviseur Dick Molenaar zijn persoonlijke voorkeuren optimaal combineren met zijn fiscale kennis en ervaring.

In de jaren tachtig studeerde hij fiscale economie in Rotterdam; daarnaast was hij volop actief in de muziek- en theaterwereld. "Eén ding werd me al snel duidelijk: dat het daar slecht gesteld was met de kennis van de bijzondere fiscale regels waaraan artiesten moesten voldoen. Dat gold voor de caféhouder die vrijdagavond een bandje in zijn zaak liet optreden tot en met de impresario die buitenlandse sterren naar Nederland haalde. Wat lag er meer voor de hand dan mijn kennis te gebruiken om artiesten – en dan met name podiumkunstenaars – fiscaal bij te staan? Na mijn afstuderen ben ik daarmee doorgedaan; sinds 1988 met mijn eigen kantoor."

GEEN BRONBELASTING

Vanaf zijn eerste bemoeienissen met artiesten en sporters werd Dick Molenaar geconfronteerd met de onrechtvaardigheden die de bestaande regelingen in zich borgen – met in veel gevallen dubbele heffing als ongewenste uitkomst. "In Nederland bestaat al sinds 1941 de zogenoemde artiestenregeling. Ingevoerd door de Duitsers als heffing voor 'beroepsboksers, goochelaars en andere musici'. In 2007 is wel een belangrijke wijziging ingevoerd: de regeling is toen afgeschaft voor buitenlandse artiesten en sporters die in ons land optreden of wedstrijden spelen. Geen Nederlandse bronheffing meer dus in dit soort situaties. Een ingreep waarvoor we in het buitenland uitvoerig zijn geprezen. En die ook positieve gevolgen heeft: het was bijvoorbeeld voor de UEFA een belangrijke reden om de finale van de Europa League in 2013 in Amsterdam te laten spelen."



DUBBELE HEFFING

De spiegelbeeldsituatie – Nederlandse artiesten en sporters die in het buitenland acteren – ziet er vooralsnog minder goed uit. "Heel veel landen heffen nog steeds vijftien tot dertig procent loonbelasting over de brutogage en staan geen kostenaf trek toe. Na afloop van het jaar aangifte doen voor de inkomstenbelasting is ook al niet mogelijk: de ingehouden bronheffing is meteen de definitieve aanslag. Ja, als dan ook de woonstaat zich meldt is dubbele heffing wel heel moeilijk te voorkomen."

AFSCHAFFEN

Nederland heeft meermalen – onder andere in de *Notitie Fiscaal Verdragsbeleid* van 2011 – het voornemen uitgesproken om buitenlandse bronheffingen voor Nederlandse artiesten en sporters te voorkomen.

Maar tot nu toe lukt dat volgens Dick Molenaar niet erg. "In de recente verdragen met China en Duitsland is de bronheffing nog altijd aanwezig. En zelfs in de belastingregeling met Curacao staat de bepaling nog. Alleen in het verdrag met Ethiopië is hij verdwenen, maar je kunt je afvragen wat in dat geval de relevantie is."

ONTMASKEREN

Hij wil graag een mythe ontmaskeren. "Het beeld bestaat dat alle beroepssporters veel- of grootverdieners zijn. Dat is echt onjuist. Het gaat op voor voetballers en toptennissers, maar in heel veel andere sporten liggen de inkomens onder de ton en zijn de kosten hoog. Ik ken Nederlandse wedstrijdpoolers die negentig procent van hun inkomen in acht buitenlandse landen verdienen. Die worden geconfronteerd met acht verschillende heffingssystemen. Met als resultaat: ze komen altijd tekort, want volledige verrekening lukt bijna niet."

EUROPESE HOF

Dick Molenaar vertegenwoordigde Nederlandse belastingplichtige artiesten met buitenlandse fiscale problemen in verschillende procedures voor het Europese Hof van Justitie EU. Dat leverde twee belangrijke uitspraken op: het Arnoud Gerritse-arrest (2003) en het Scorpio-arrest (2006). Lidstaten werden gedwongen zich tegenover artiesten en sporters fiscaal soepeler op te stellen. Het Feyenoord-arrest (2012), waarbij hij niet was betrokken, draaide de situatie weer deels terug. "Het Hof heeft toen bepaald dat een bronheffing in beginsel een verboden beperking is van de EU-vrijheden, maar gerechtvaardigd kan worden door de behoefte van het bronland om zijn belastingheffing doelmatig te organiseren. Sinds dat arrest is een krachtige internationale lobby ontstaan van de werkgevers en werknemers in de podiumkunsten, maar ook van de UEFA en het IOC. Inzet is de bestaande fiscale regelingen af te schaffen. Ik doe daar van harte aan mee."

1989

JANUARI

1 JANUARI >> De Nederlandse PTT wordt geprivatiseerd.

1 JANUARI >> In Nederland wordt het btw-tarief verlaagd van 20% naar 18,5%.

20 JANUARI >> George Bush wordt beëdigd als 41e president van de Verenigde Staten.

FEBRUARI

14 FEBRUARI >> De Iraanse ayatollah Khomeiny spreekt in een fatwa het doodvonnis uit tegen de schrijver Salman Rushdie vanwege diens boek *De Duivelsverzen*.

MAART

NOB
In het periodieke overleg met de Federatie staan onder meer op de agenda: opstelling in de CFE en de gezamenlijke uitgave van een naslagwerk op fiscaal gebied.

APRIL

21 APRIL >> De Japanse spelcomputerfabrikant Nintendo brengt de Game Boy uit op de Japanse en Amerikaanse markt.



MEI

JUNI

4 JUNI >> Het protest op het Tiananmenplein in Peking wordt op bloedige wijze onderdrukt. De hele wereld ziet hoe een eenzame demonstrant de colonne tanks die het plein willen ontruimen tegenhoudt. Honderden mensen komen om het leven.

JULI

AUGUSTUS

23 AUGUSTUS >> In de Baltische staten vormen twee miljoen mensen een menselijke keten, de Baltische Weg, om herstel van de onafhankelijkheid te eisen.

SEPTEMBER

OKTOBER

7 OKTOBER >> De DDR viert haar veertigste en laatste verjaardag. De protesten in Oost-Berlijn, Leipzig en andere delen van het land houden aan.

NOVEMBER

9 NOVEMBER >> De val van de Berlijnse Muur.

DECEMBER

25 DECEMBER >> De Roemeense dictator Nicolae Ceaușescu en zijn vrouw Elena worden geëxecuteerd.



DE BEDRIJFSFISCALIST

Een bedrijfsfiscalist wordt vaak getypeerd als 'een belastingadviseur met één cliënt'. Juist dat laatste trok Anoeska Narain aan. Na zeven jaar in de adviessector wilde ze graag 'dichter bij het vuur zitten' en 'bij het bedrijf horen'. Die wens heeft ze kunnen realiseren. Sinds 2011 is ze TomTommer. Ofwel: bedrijfsfiscalist bij de wereldwijd grootste leverancier van navigatieproducten en -diensten.

"Tijdens mijn studie ben ik begonnen als adviseur bij RSM Nieuwe Landen. Een echt algemene praktijk, waarin je met vrijwel alle belastingsoorten in aanraking kwam. Ik had hoofdzakelijk mkb-bedrijven en directeuren-groootaandeelhouders als cliënt. De vennootschapsbelasting had mijn voorkeur. Hoe boeiend ook, toch kwam toen al de gedachte aan werken als bedrijfsfiscalist bij me op. Als adviseur blijf je altijd op enige afstand; je hebt ook geen zicht op wat er met al die mooie adviezen van je gebeurt. Maar om voor een bedrijf te kunnen werken moet je wel ervaring kunnen laten zien. Dus na vijf jaar ben ik overstapt naar de sectie internationale vennootschapsbelasting van KPMG Meijburg & Co. Na twee jaar in de internationale adviespraktijk ben ik gaan uitkijken naar een aantrekkelijk bedrijf. Via een kleine omweg ben ik bij TomTom beland."

GEEN VERRASSINGEN

"Ik ben hier Tax Compliance Manager. Mijn taak is om erop toe te zien dat alle TomTom-entiteiten – wereldwijd zijn dat er ruim vijftig – aan hun fiscale verplichtingen voldoen. We hebben daarbij natuurlijk wel steun van lokale controllers en finance managers en externe adviseurs, maar het Tax Department in Amsterdam is uiteindelijk verantwoordelijk. Géén fiscale verrassingen – dat is onze opdracht. Wij hebben een open opstelling richting de fiscus: we laten graag zien waar we mee bezig zijn. Dat vraagt wel veel inspanning. Neem transfer pricing. Welke verrekenprijzen moeten we intern hanteren? Voor een internationaal gespreid bedrijf als het onze een belangrijk punt, waarvoor de fiscus steeds meer belangstelling krijgt. Niet onbegrijpelijk, want het gaat om grote financiële belangen. Het betekent wel dat we er voortdurend op moeten letten dat onze TP-documentatie aan de actuele eisen voldoet. Eisen die de laatste jaren flink zijn aangescherpt."



VEEL OVERLEG

"Nee, we hebben geen covenant over horizontaal toezicht. Maar in de praktijk werken we op dezelfde manier: er is regelmatig overleg met de klantcoördinator, minimaal één keer per kwartaal komen we bij elkaar, zaken waarover we niet zeker zijn leggen we vooraf voor. Dat gaat doorgaans soepel. Uiteraard verschillen we ook wel eens van mening, maar dan praten we over een oplossing. Ik heb nog niet meegemaakt dat we er niet uit kwamen. Als je open bent en vertrouwen geeft dan krijg je dat ook terug. Beursgenoteerde ondernemingen als TomTom hebben sowieso weinig kans zich fiscaal te verbergen. We zijn IFRS-gebonden; dat dwingt ons al veel te laten zien."

BUSINESS EN TAX

"In elke onderneming is er een natuurlijke spanning tussen business en tax. Ook bij ons. Maar het uitgangspunt is duidelijk: *tax follows business*. Dan is het natuurlijk wel noodzakelijk dat er over en weer goed gecommuniceerd wordt. Het Tax Department – waar momenteel in totaal zes fiscalisten werken – heeft zich in de loop der jaren gelukkig een zodanig positie verworven dat het maar zelden over het hoofd wordt gezien. De mensen in de business weten gewoon heel goed dat ze nieuwe initiatieven of transacties aan ons moeten voorleggen. Een enkele keer zijn ze al met iets begonnen zonder ons in te lichten – uit enthousiasme zullen we maar zeggen. Maar dat is echt een uitzondering."

JONGE MENSEN

"Wat ik leuk vind aan dit bedrijf? Dat er veel jonge mensen uit verschillende landen werken, dat er een ontspannen sfeer heerst en dat iedereen makkelijk toegankelijk is. Ja, ik ben een echte TomTommer geworden."



31 JANUARI >> In Moskou opent de eerste Russische McDonald's-vestiging.

SOB
F. Sobels wordt tot directeur van de SOB benoemd.

12 MAART >> De eerste troepen van de Sovjet-Unie verlaten Hongarije.

6 APRIL >> In het Amsterdamse Rijksmuseum spuit een 31-jarige inwoner van Den Haag zwavelzuur op De Nachtwacht.

NOB
Voorzitter Schutte en directeur Sobels stellen een plan op voor herstructurering van de SOB. Doel is om aan de wensen van de kantoren tegemoet te komen en de cursisten meer keuzemogelijkheden te geven.

27 JULI >> De laatste exemplaren van het 'lelijke eendje' lopen van de band. De productie van het populaire model van Citroën heeft 41 jaar geduurd.



13 NOVEMBER >> Tim Berners-Lee verstuurt het eerste hypertext-document over het web.

4 DECEMBER >> Bij Gene Pharming in Lelystad wordt het eerste genetisch gemanipuleerde kalf in Nederland geboren.

1990

JANUARI

NOB
De leden Stevens en Bartel treden toe tot de tweede vereenvoudigingscommissie op belastinggebied. Stevens is benoemd als voorzitter.

FEBRUARI

11 FEBRUARI >> Vrijlating van de Zuid-Afrikaanse activist en ANC-leider Nelson Mandela uit de Victor Verstergevangenis bij Kaapstad in Zuid-Afrika.

MAART

19 FEBRUARI >> Grenswachters van de DDR beginnen om middernacht met de afbraak van de Berlijnse Muur in het hart van het oude centrum van Berlijn, bij de Rijksdag.

APRIL



MEI

31 MEI >> Na zo'n 17 andere landen verbiedt nu ook Frankrijk alle import van rundvlees en levend vee uit Groot-Brittannië uit angst voor de gekkekoeienziekte die zich razendsnel verspreid onder het Britse vee.

JUNI

22 JUNI >> De wachtpost aan de Berlijnse Muur, Checkpoint Charlie, wordt gesloopt. Het wachthuisje wordt in een museum geplaatst.

JULI

AUGUSTUS

NOB
De NOB heeft 1.280 leden.

28 AUGUSTUS >> Irak roept Koeweit uit tot 19^e provincie.

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



9 DECEMBER >> Lech Walesa wordt in de tweede verkiezingsronde president van Polen.

HET FISCALE BUITENBEENTJE

Bij de Belastingdienst riep zijn naam gemengde reacties op. Sommige inspecteurs reageerden met afkeer op zijn frequente beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob); andere konden zijn inspanningen juist wel appreciëren. Nico Nobel ging als belastingadviseur zijn eigen weg.

Dat hij in het fiscale vak terecht kwam was achteraf gezien nogal toevallig. "Ik studeerde civiel recht in Leiden. Je had dan twee keuzevakken, waarvan er een publiekrechtelijk moest zijn. Op het lijstje zag ik onder meer 'belastingrecht' staan. Het sprak me niet speciaal aan, maar toen ik het rooster raadpleegde bleek dat de colleges werden gegeven op een van de weinige middagen dat ik niet hoefde te roeien. Dat maakte het vak ineens een stuk aantrekkelijker. Ik ben het gaan volgen, hoewel het op het studentencorps waarvan ik lid was met dedain werd bekeken. Civiel recht was prima, strafrecht kon nog net, maar belastingrecht was echt een 'knorrenvak'."



INTRODUCTIE

Na zijn dienstplicht en een lange reis naar India ging Nobel werken als adjunct-secretaris bij het Verbond van Nederlandse Werkgevers – de voorloper van VNO. "Wat ik daar deed had niets met belastingen te maken. Na drie jaar wilde ik echt iets anders. Maar wat? Ik dacht terug aan mijn goede tentamen belastingrecht in Leiden. Toch maar die kant uit? Ik kende hoogleraar Jan van Soest, toen al een fiscale grootheid. Van hem kreeg ik een introductie bij Loyens & Volkmaars. Ik werd aangenomen. Opeens was ik belastingadviseur en bevond ik me als eind twintiger in het gezelschap van oudere mannen, voor het overgrote deel oud-inspecteurs. De vennoot voor wie ik werkte vertrok drie jaar na mijn binnenkomst. Het duurde lang voordat er een opvolger kwam. Ik moest inspringen. Het diepe in dus, waardoor ik in hoog tempo bijleerde. Na vijf jaar liep het om een aantal redenen niet meer tussen Loyens en mij. Kort daarna ben ik met enkele leeftijdgenoten mijn eigen kantoormaatschap begonnen."

LID VAN DE NOB

Inmiddels was hij ook lid geworden van de NOB. Het bleek geen inspirerend gezelschap. "Een nogal in zichzelf gekeerd oudereherenclubje, dat zich prettig voelde in de ivoren toren die ze opgetrokken hadden. Maar toen ik nog niet zo lang lid was kwam er toch een moderniseringsproces op gang. In 1977 werd ik gevraagd om bestuurslid te worden. Dat heb ik gedaan, maar wel onder de voorwaarde dat we in snel tempo verder zouden gaan met de vernieuwing. Dat is gebeurd. Ik was verantwoordelijk voor de public relations van de NOB. Het was een heel roerige tijd. Veel energie ging zitten in het bestrijden van het imago van de belastingadviseur als ladenlichter en fiscale trapezewerker. Hoe dat ging kun je nalezen in de rede die ik heb gehouden bij het vijftigjarig bestaan van de NOB."

TAAIE STRIJD

In 1980 wordt de Wet openbaarheid van bestuur van kracht. Overheidsinformatie is altijd openbaar, tenzij er dringende redenen zijn om van die regel af te wijken. Nobel bestudeert de wetgeving en denkt: laten we het eens proberen. "Ik heb toen het rijksaccountantsrapport van een cliënt opgevraagd. Nou, dat was een steen in de vijver. *No way* kreeg ik het. De Belastingdienst stelde zich op het standpunt dat de Wob niet op de fiscus van toepassing was vanwege het bestaan van artikel 67 AWR – dat geheimhouding garandeert. Ik nam daar geen genoegen mee en begon een procedure. De Raad van State heeft toen bepaald dat artikel 67 inderdaad van toepassing was, maar dat het conform de Wob moet worden uitgelegd. Dat was indirect natuurlijk een sanctionering van de Wob. In principe moest alles op tafel. Een revolutie. De fiscus verzon van alles om Wob-verzoeken te dwarsbomen; steeds moesten we daar weer een taaie strijd over voeren. Maar in mijn belastingadviespraktijk heb ik er nooit last van gehad. De Belastingdienst wist dat ik een buitenbeentje was, maar reageerde dat niet op mij en mijn cliënten af."



1 JANUARI >> De OV-studentenkaart wordt ingevoerd.

NOB
In het rapport Vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven van de gemeente Amsterdam wordt de NOB aanbevolen als adviesinstantie vóóraf. De NOB laat de gemeente weten die rol graag op zich te nemen.



15 MEI >> Édith Cresson wordt de eerste vrouwelijke premier van Frankrijk.

25 JUNI >> Slovenië en Kroatië maken zich los van Joegoslavië en roepen hun onafhankelijkheid uit.

1 JULI >> Officiële opheffing van het Warschaupact.

NOB
Het dagelijks bestuur heeft een ontmoeting met de directie-generaal van het ministerie van Financien. Aan de orde kwamen onder meer de wetscommentaren en de zin van periodieke contacten.

27 OKTOBER >> De eerste vrije parlementsverkiezingen in Polen.

24 NOVEMBER >> Queen-zanger Freddie Mercury overlijdt op 45-jarige leeftijd in Londen aan de gevolgen van aids.

31 DECEMBER >> De Sovjet-Unie houdt officieel op te bestaan.

1991

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
De huisvesting van het secretariaat wordt niet meer 'representatief' bevonden.

16 JANUARI >> Operatie Desert Storm ter bevrijding van Koeweit van Irak begint.

7 FEBRUARI >> De IRA voert een mortieraanval uit op 10 Downing Street tijdens een vergadering van het Britse kabinet.

3 MAART >> Een amateurvideo legt vast hoe politieagenten in Los Angeles de afro-Amerikaanse Rodney King mishandelen; het begin van grote 'rassenrellen' in de Verenigde Staten.

NOB
In samenwerking met de LOF wordt een fiscale scriptieprijs ingesteld. De NOB benoemt de juryleden.

30 MEI >> In Zwickau (Saksen) loopt de laatste Trabant, waarvan er in de voormalige DDR meer dan drie miljoen zijn gemaakt, van de lopende band.



12 NOVEMBER >> In de vroege ochtend wordt het woonhuis staatssecretaris Aad Kosto verwoest door een bom van RaRa.



DOCHTER EN VADER



Dochter en vader. Beiden fiscalist. Overeenkomsten en verschillen. Zij: praktisch ingesteld, zes jaar adviseur bij een groot kantoor (btw, overdrachtsbelasting), drie jaar bedrijfsfiscalist (vastgoed), sinds 2010 zelfstandig. Hij: theoreticus, grote kennis van de wetgeving en jurisprudentie (btw en overdrachtsbelasting), parttime hoogleraar verbruiksbelastingen, ruim dertig jaar belastingadviseur (btw, douane), nu of counsel. Beiden fiscalist. Vader en dochter.

Aimée van der Paardt: "Ik studeerde bedrijfskunde in Groningen, kon de rode draad niet vinden en stapte over naar rechten. Dat was al veel beter. Vriendinnen namen me mee naar fiscaal recht – nog beter. Op een dag bezochten we met de studievereniging een belastingadvieskantoor. Daar vroeg iemand me of ik misschien familie was van René van der Paardt. Toen bleek me dat mijn vader een zekere bekendheid genoot in de fiscale wereld. Dat wist ik tot dan niet. Bij mijn studiekeuze had ik ook helemaal niet naar fiscaal recht of fiscale economie gekeken. Aan tafel thuis hadden we het nooit over belastingen."

INDIRECTE BELASTINGEN

"Voor mijn afstudeerscriptie koos ik een onderwerp uit de indirecte belastingen. Het praktische en tastbare van de btw lag me gewoon veel beter dan de abstracte structuren van de Vpb. Mijn vader heeft daar geen invloed op gehad. Wel gingen de gesprekken aan tafel wat vaker over belastingen. Toen ik klaar was met de studie had ik twee favoriete kantoren: Loyens & Loeff en KPMG Meijburg & Co. Het was uiteindelijk een makkelijke afweging, aangezien Meijburg een goed kantoor was – en is – en starten bij Loyens & Loeff me niet zo handig leek omdat mijn vader daar werkte. Hij heeft het nooit gezegd, maar ik denk dat hij stiekem wel tevreden was over die keuze. Vanaf toen ging het aan tafel steeds vaker over nieuwtjes uit de fiscale wereld en over recente arresten. Tot mijn moeder zei: 'En nu wil ik het woord btw niet meer horen.'"

VASTGOED

"Na zes jaar adviseur wilde ik het bedrijfsleven in. Ik zat bij Meijburg al in de vastgoedunit, dus toen zich de mogelijkheid voordeed naar over te stappen naar Rodamco – een vastgoedbeleggingsmaatschappij – heb ik dat gedaan. Daar heb ik mijn werkerrein aanzienlijk verbreed. Niet alleen adviseren over de interne btw en overdrachtsbelasting, maar ook een btw tax control framework opzetten vanwege de afspraken met de fiscus over horizontaal toezicht. Cruciaal daarvoor is dat je de fiscale processen precies in kaart brengt, ziet hoe ze gerelateerd zijn met de andere bedrijfsprocessen en ervoor zorgt dat de organisatie altijd *in control* is. Onderwerpen die mij boeien, maar waar mijn vader veel minder in thuis is."

EIGEN BEDRIJF

"Toen Rodamco werd overgenomen door Unibail veranderde er nogal wat. Veel vastgoed werd verkocht. Ik deed daarbij de fiscale begeleiding, maar op een gegeven moment wilde ik mijn werkerrein weer verder verbreden. Toen kreeg ik via-via de mogelijkheid een grote btw-opdracht te doen bij een geprivatiseerd overheidsbedrijf. Zo ben ik in 2010 eigenlijk toevallig voor mezelf begonnen. Mijn tijd bij Rodamco en de ad interim opdrachten bij verschillende bedrijven hebben me als btw-adviseur veelzijdiger gemaakt. Ik ben beter in staat om de wet- en regelgeving op een in de praktijk bruikbare wijze toe te passen. Met fiscalist Joyce Zijlstra, een collega uit mijn Meijburg-tijd, werk ik samen onder de vlag Van der Paardt Zijlstra. We weten wat de praktijk wil en wat de praktijk mist. Onze advisering is daar helemaal op afgestemd."

ZO GEGAAN

René van der Paardt: "Zoals Aimée het vertelt, zo is het gegaan."

1992

JANUARI



1 JANUARI >> In Nederland treden boek 3, 5, 6 en een deel van boek 7 van het Nieuw Burgerlijk Wetboek in werking. Er is 45 jaar aan gewerkt.

FEBRUARI

7 FEBRUARI >> Tijdens het Nederlands voorzitterschap wordt het Verdrag van Maastricht ondertekend door de lidstaten van de Europese Unie.

MAART



17 MAART >> In een referendum stemmen blanke Zuid-Afrikanen voor het afschaffen van het apartheidbeleid.

APRIL

12 APRIL >> Euro Disney opent zijn deuren.

MEI

23 MEI >> In Italië wordt rechter Giovanni Falcone met een bom vermoord door de maffia.

2 MEI >> Ondertekening te Porto van het verdrag tot oprichting van een Europese Economische Ruimte. Hierdoor kunnen landen als Zwitserland en Noorwegen onder voorwaarden vrije toegang krijgen tot de Europese markt.

JUNI

NOB
Het NOB-bureau verhuist naar het Byzantium aan de Stadhouderskade te Amsterdam.

JULI



14 JULI >> De Europese Gemeenschap stelt de Beschermde Oorsprongsbenaming in voor streekproducten.

AUGUSTUS

16 SEPTEMBER >> Het Britse pond sterling en de Italiaanse lire worden uit de ERM verwijderd. De dag staat bekend als Zwarte Woensdag.

SEPTEMBER

20 SEPTEMBER >> Vliegveld Ypenburg gaat dicht.

OKTOBER



4 OKTOBER >> Een vrachtvliegtuig van de Israëlische luchtvaartmaatschappij El AL stort neer op de flats Groeneveen en Kleinkruitberg in de Amsterdamse wijk Bijlmermeer. 43 mensen komen om het leven.

NOVEMBER

3 NOVEMBER >> Bill Clinton verslaat George H.W. Bush in de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten.

DECEMBER

3 DECEMBER >> De eerste sms wordt verstuurd over het Vodafone-gsm-netwerk in het Verenigd Koninkrijk.

21 DECEMBER >> Op het vliegveld van Faro in Portugal stort een DC-10 van Martinair neer. 56 mensen komen om het leven.

DE ACADEMIC CHAIRMAN VAN HET IBFD

Het International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD), gevestigd te Amsterdam, is een onafhankelijk fiscaal kenniscentrum op het gebied van grensoverschrijdende belastingen. In belastingkringen geniet het wereldwijd een grote reputatie. IBFD – opgericht in 1938 – voert onderzoek uit, levert informatie en leidt professionals op. Het is een non-profitorganisatie met afnemers in 150 landen. Hoogleraar internationaal belastingrecht Pasquale Pistone is sinds 2013 IBFD's Academic Chairman.

Eind jaren negentig kwam hij voor het eerst met het Amsterdamse instituut in contact. "Ik deed voor mijn dissertatie onderzoek naar de positie van belastingverdragen in het Europees en internationaal belastingrecht. Dan kon je eenvoudig niet om het IBFD en zijn fantastische bibliotheek heen. Dat was toen de enige plek waar je terecht kon. De digitale informatievoorziening was al aan haar opmars begonnen, maar het papier domineerde toch nog. Ik ben zes maanden *IFA Research Associate* geweest. We zaten nog in de Muiderpoort, dat nu het hoofdkwartier van de NOB is."

VERSCHILLEN

De kenmerkende verschillen tussen het IBFD van toen en nu? Hij ziet er een aantal. "In de eerste plaats de switch naar een webgeoriënteerde omgeving. We zijn van een documentatiecentrum in de traditionele zin veranderd in een online kennisinstituut. Daarmee is de toegankelijkheid voor de gebruiker aanzienlijk vergroot. Alle informatie waarover we beschikken is nu onderling gelinked. Daarmee is veel kennis voor onze klanten – universiteiten, bedrijven, belastingadvieskantoren en internationale organisatie – ontsloten. Verder is ook de content van het informatiesysteem aangepast. Naast brondocumenten en beschrijvende literatuur over fiscale wetgeving en belastingverdragen hebben we in onze databanken steeds meer online-informatie beschikbaar over de uitvoeringskant van fiscale wetten en verdragen. En ook in onze trainings- en opleidingspoot is 'online' een kernbegrip geworden. We maken meer en meer gebruik van e-learningmodules."



TRADITIONEEL

De nadruk op 'online' betekent niet dat het IBFD zijn traditionele taken minder serieus neemt, benadrukt hij. "We doen nog steeds veel research, deels in opdracht van derden, bijvoorbeeld financiële instellingen, overheden en internationale organisaties. Daarvoor hebben we ruim zeventig specialisten in huis. Verder participeren we in universitaire programma's – onder meer door het uitzenden van *visiting professors* – en helpen we ontwikkelingslanden bij het opbouwen van een solide belastingstelsel. En ten slotte hebben we in Amsterdam ook altijd promovendi uit verschillende landen, die hier hun proefschrift schrijven."

ONAFHANKELIJK

Nee, hij kent wereldwijd geen instituut dat vergelijkbaar is met het IBFD. "We onderscheiden ons met name door onze non profitbasis en onze onafhankelijkheid. Belangrijk is dat we niet aan één bepaald land zijn gebonden en dat we daardoor het internationaal belastingrecht open en onbevangen kunnen benaderen."

TAKEN

Als Academic Chairman heeft hij als hoofdtaken om het internationaal belastingrecht te 'verspreiden' in landen waar het nog relatief onontwikkeld is en overal waar hij komt de boodschap uit te dragen dat *international tax law* anno 2014 echt een *global* aangelegenheid is. "Aanvankelijk richtte het IBFD zich op Europa. Later kwamen Azië, Australië en Afrika erbij. In China zien we een speciale ontwikkeling: daar neemt een nieuwe generatie belastingprofessionals de leidende posities over. Maar die generatie is opgeleid in Europa! Dat zal mogelijk tot 'westerse' aanpassingen van het systeem leiden. Verder vraagt Latijns Amerika veel aandacht. Ik bezoek regelmatig Colombia. Dat land staat model voor de relatieve achterstand die de regio heeft: weinig belastingverdragen, weinig geschoolde professionals en een nog weinig ontwikkeld heffingsstelsel. Eén belangrijke les hebben we als IBFD in de loop der jaren geleerd: we moeten niet proberen Europese stelsels één op één in te voeren in landen met een heel andere geschiedenis en cultuur. Daarom gaan we steeds uit van de situatie ter plekke: wat past daarbij wel en wat niet?"

WERELDREIZIGER

Hij is elke twee weken in Amsterdam, maar reist in de tussentijd *all over the world*. Soms ver: naar China, Afrika en Latijns Amerika voor ontmoetingen met belastingautoriteiten, universiteiten en bedrijven. Soms dichtbij: naar Leuven voor het International & European Tax Moot Court, waar studenten uit een groot aantal landen hun mondelinge en schriftelijke vaardigheden kunnen toetsen aan die van fiscalisten van wereldnaam. Zoals Pasquale Pistone.

1993

JANUARI

1 JANUARI >> Tsecho-Slowakije wordt gesplitst in Tsechië en Slowakije.



20 JANUARI >> Bill Clinton volgt George H.W. Bush op als president van de Verenigde Staten.

FEBRUARI

26 FEBRUARI >> Het World Trade Center in New York wordt getroffen door een bomaanslag. Een autobom, die geparkeerd stond onder de noordelijke toren, gaat af en doodt zes mensen. Meer dan duizend anderen raken gewond.



MAART

NOB
De NOB geeft een rapport uit met de resultaten van een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam naar procesvertegenwoordiging door belastingadviseurs. Voorzitter Simons overhandigt het eerste exemplaar aan minister Hirsch Ballin.

APRIL

19 APRIL >> Bij de bestorming in Waco (Texas) komen 80 leden van de Branch Davidians om het leven. Vermoed wordt dat de meesten zelfmoord hebben gepleegd. De sekte werd al wekenlang door de FBI belegerd.

MEI

25 MEI >> Het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag gaat van start.



JUNI

27 JUNI >> De Amerikaanse president Bill Clinton geeft opdracht voor een raketaanval op het Iraakse hoofdkwartier van de inlichtingendienst in Bagdad als vergelding voor de moordpoging op George H.W. Bush tijdens diens bezoek als president aan Koeweit in april.

JULI

29 JULI >> John Demjanjuk, de vermeende beul van Treblinka, wordt vrijgesproken door het Israëlische hooggerechtshof.

AUGUSTUS

NOB
Eén van de medewerkers van het NOB-secretariaat wordt op persoonlijke titel lid van de Nederlandse Vereniging van Belastingbetalers "teneinde op de hoogte te blijven van de activiteiten. De contributie komt voor rekening van de NOB."

SEPTEMBER

13 SEPTEMBER >> Yitzhak Rabin en Yasser Arafat sluiten een vredesakkoord in Washington DC. De Palestijnen krijgen zelfbestuur in de bezette gebieden.

OKTOBER

NOVEMBER

1 NOVEMBER >> Het verdrag van Maastricht treedt in werking. Officiële oprichting van de Europese Unie.

DECEMBER

15 DECEMBER >> Het Verenigd Koninkrijk verbindt zichzelf tot het zoeken naar een oplossing voor Noord-Ierland met de Declaratie van Downing Street.



NOB
De NOB heeft 2.000 leden.

DE MAN VAN HET HORIZONTALAAL TOEZICHT

Nee, niemand heeft *eureka!* geroepen. Horizontaal toezicht is dan ook geen uitvinding waarbij een natuurwetenschappelijke wetmatigheid is ontdekt. Integendeel: het is een benadering waarvan zo iets broos als ‘wederzijds vertrouwen’ de belangrijkste pijler is. Tien jaar geleden begon de fiscus ermee. Theo Poolen, lid van het managementteam van de Belastingdienst, is vanaf het begin het gezicht van dit opmerkelijke initiatief – dat ook in het buitenland veel aandacht trekt.



Het HT-verhaal begint in 2005. Uit eigen onderzoek van de fiscus bij een aantal zeer grote ondernemingen komt een forse portie kritiek naar voren. Het ongenoegen spitst zich toe op twee punten. In de eerste plaats: het wantrouwen overheerst. De Belastingdienst gaat er volgens de ZGO's

ten onrechte vanuit dat vrijwel alle handelingen van ondernemingen voor alles zijn gericht op het minimaliseren van de belasting die betaald moet worden. Daarnaast wordt de gevolgde controlesystematiek als onaangenaam ervaren. Ondernemingen moeten vaak uitgebreide vragenlijsten beantwoorden over belastingjaren die al geruime tijd voorbij zijn, wat moeizame en ook kostbare speurtochten vraagt.

ANDERS

Een geschrokken fiscus beseft dat het anders moet. Theo Poolen herinnert het zich nog goed. Maar makkelijk was het niet, dat eerste begin. “De interne weerstand tegen horizontaal toezicht was aanvankelijk groot. Als we het aan de behandelteams probeerden uit te leggen kregen we reacties als ‘naïef’ en ‘onhaalbaar’. De belastingplichtige vooraf je vertrouwen geven: dat kon toch niet? Kwamen we soms van een andere planeet? Ook de belastingadviseurs reageerden afwijzend. Ik herinner me een NOB-vergadering waar ik gelegenheid kreeg om het idee toe te lichten, maar uit de zaal kwamen alleen maar afwijzende geluiden. Van één ding waren we overtuigd: horizontaal toezicht zou er niet komen door dikke beleidsnota's te schrijven. We zijn meteen in de praktijk aan de slag gegaan.”

GROTE ONDERNEMINGEN

Het blijkt de juiste benadering. Vanaf 2005 breidt HT zich gestaag over ondernemend Nederland uit. Poolen kijkt met genoegen terug op die eerste periode. “Bij de multinationals en de grote familiebedrijven sloeg het idee aan. Ze sloten op grote schaal individuele convenanten met de Belastingdienst af, met daarin afspraken over ‘hoe met elkaar om te gaan’. De belastingplichtige zal zijn handelingen en transacties met een fiscaal risico van enige omvang aan de fiscus voorleggen en desgevraagd laten zien dat hij *in control* is. De fiscus van zijn kant zegt toe over dergelijke consultaties snel uitsluitel te zullen geven.”

ANDER VERHAAL

Hoe soepel het idee ingang vindt in het grote bedrijfsleven, de mkb-praktijk met z'n miljoen ondernemingen blijkt een ander verhaal. “Met zo'n aantal kan je geen individuele convenanten afsluiten. Daar moet

het op een indirecte manier: met steun van de brancheorganisaties en de belastingadvieskantoren. Dat is goed op gang gekomen, maar het zou zeker nog beter kunnen.”

ONDERZOEK

In 2012 doet de Commissie Stevens op verzoek van de Belastingdienst onderzoek naar de effectiviteit en efficiency van horizontaal toezicht. De uitkomst is gemengd: de Belastingdienst heeft de handhavingmogelijkheden terecht uitgebreid met HT, en het idee gedreven en enthousiast ingevoerd, maar het inzicht in de kosten en baten schiet tekort. De complicaties van de uitrol naar het mkb-segment zijn onderschat. De commissie geeft de fiscus een aantal duidelijke aanbevelingen hoe de geconstateerde zwakke plekken kunnen worden verbeterd.

INTERNATIONAAL

Ook internationaal is HT aangeslagen. Theo Poolen verwijst naar een OESO-bijeenkomst in Kaapstad begin 2008. “Vertegenwoordigers van de belastingdiensten van ruim dertig landen spraken zich daar openlijk uit voor een omgang met belastingplichtigen zoals het Nederlandse horizontaal toezicht die voorschrijft. Opmerkelijk, want twee jaar daarvoor was de stemming op een vergelijkbare bijeenkomst in Seoul nog heel anders. Maar vanaf Kaapstad ligt de nadruk op een tripartitebenadering: fiscus, belastingplichtige en adviseur moeten er samen uit kunnen komen.”

OESO-RAPPORT

Het in mei 2013 verschenen OESO-rapport *Co-operative Compliance: A Framework* herbevestigt die conclusie. Het geeft een overzicht van de inspanningen van landen om vormen van horizontaal toezicht in te voeren en het positioneert Nederland als gidsland. Verder legt het de nadruk op het belang van *gerechtvaardigd* vertrouwen (*justified trust*) in plaats van vertrouwen zonder meer en benadrukt het dat horizontaal toezicht niet *het*, maar *een* handhavinginstrument is. Theo Poolen krijgt als enige Nederlander een plaats in de Global Tax 50 2013 van *International Tax Review*.

1994

1 JANUARI >> In Nederland treedt de Algemene Wet Bestuursrecht in werking.

NOB
Uit een notitie over de profilering van de NOB: Het karakter van de NOB is van een defensieve organisatie steeds meer gewijzigd in een actieve beroepsorganisatie. Nu valt een verdere stroomversnelling te bespeuren, zoals bijvoorbeeld de procesvertegenwoordiging, het beleid van de Belastingdienst, de wettelijke erkenning van het beroep en de verhouding tot de Federatie!

6 MEI >> De Franse president François Mitterrand en de Britse koningin Elizabeth II openen de Kanaaltunnel waaraan 7 jaar werd gewerkt door 15.000 arbeiders.

15 JULI >> Einde van de Rwandese genocide. Gedurende deze genocide werden naar schatting 500.000 tot 1 miljoen mensen vermoord.

22 AUGUSTUS >> Het paarse Kabinet-Kok wordt beëdigd.

28 SEPTEMBER >> De veerboot Estonia vergaat tussen Estland en Finland in de Oostzee. Er komen 852 bemanningsleden en passagiers om het leven.

10 DECEMBER >> Yasser Arafat, Yitzhak Rabin en Shimon Peres krijgen de Nobelprijs voor de Vrede.

JANUARI

FEBRUARI

12 FEBRUARI >> Edvard Munchs schilderij *De Schreeuw* wordt gestolen in Oslo. Het wordt teruggevonden op 7 mei.

MAART

12 MAART >> De Church of England benoemt voor het eerst vrouwen tot priester.

APRIL

NOB
Er vindt binnen het bestuur een fundamentele discussie plaats over de toekomst van de NOB.

MEI

9 MEI >> Nelson Mandela wordt gekozen als eerste donkere president van Zuid-Afrika.

JUNI

17 JUNI >> Amerikaans tv-kijkers kunnen live kijken naar de politie-achtervolging van de sportheld O.J. Simpson.

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

23 SEPTEMBER >> De Nederlandse zakenman Johannes van Damme wordt in Singapore opgehangen wegens de smokkel van ruim 4 kilogram heroïne.

OKTOBER

26 OKTOBER >> Jordanië en Israël tekenen een vredesverdrag.

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Als resultaat van het overleg met het ministerie van Financiën over de masterclass vindt de eerste Fiscale Conferentie plaats. Onderwerp: Kasgeld- en holdingconstructies






DE MAN VAN HET INTERNATIONAL TAX CENTER

Hij ontdekte het vak in de vroege jaren zeventig – toen het eigenlijk nog nauwelijks een zelfstandig vak was. Internationaal belastingrecht? Daarmee hield zich maar een handjevol fiscalisten bezig. Van Raad sloot zich bij hen aan. Inmiddels is hij op zijn gebied al vele jaren een wereldwijd gerespecteerd docent, onderzoeker en auteur. Onmiskenbaar hoogtepunt in zijn carrière: de start in 1998 van het door hem opgerichte International Tax Center Leiden.

Rapenburg 65. Een monumentaal pand, waarvan de oorsprong teruggaat tot de vijftiende eeuw. Prachtig gelegen, vlak naast het Academiegebouw en de Hortus Botanicus. In 2002 kocht Van Raad het van de universiteit. De twee jaar daarna werd het grondig gerestaureerd en sindsdien is het de zetel van het International Tax Center Leiden – dat Engelstalige en Nederlandstalige LLM-programma's in internationaal belastingrecht aanbiedt. Er zijn college- en vergaderkamers, een bibliotheek, zo'n veertig individuele werkplekken en appartementen voor gasthoogleraren en studenten. Daarnaast beschikt het ITC over een grote collegezaal in het naastgelegen, al even monumentale pand en heeft het op loopafstand nog een riante accommodatie voor twintig studenten.

JONGENSROOM

Het riikt alles bij elkaar sterk naar de verwezenlijking van een jongensdroom. Van Raad beaamt het. "Op mijn vijftiende had ik geen belangstelling voor belastingrecht – dat zou denk ik ook ongezond zijn geweest. Maar ik droomde er in die tijd wel van om architect te worden. Die belangstelling voor bouwen is altijd gebleven en ik heb bij de restauratie van de ITC-panden dan ook mijn inbreng gehad – hoewel de eindverantwoordelijkheid natuurlijk bij een professionele architect lag." Nee, hij kent geen instituut dat vergelijkbaar is met zijn ITC. "In elk geval niet een dat zelfstandig is, deze omvang heeft en over een vergelijkbare accommodatie beschikt. Over belangstelling hebben we zeker niet te klagen: ieder voorjaar is het een uitdaging uit de ongeveer honderdvijftig aanmeldingen er vijftig te selecteren."

PARADEPAARDJE

Hij weidt uit over het paradepaardje van het ITC: de eenjarige Master of Advanced Studies in International Tax Law. "Die trekt een breed internationaal deelnemersveld, met bijna altijd mensen uit Brazilië, India,



China, Colombia en Italië. Velen hebben drie tot vijf jaar praktijkervaring in het internationaal belastingrecht, maar ontdekken dan dat hun theoretisch kader tekort schiet. Anderen worden gestuurd door hun werkgever: de fiscus of een accountants- of advocatenkantoor. Weer anderen – met name uit China – komen zo uit de collegebanken. We stellen bij de selectie niet de eis dat de deelnemers rechten gestudeerd hebben. Naast juristen hebben we ook bedrijfseconomen en accountants die in hun studie een aantal fiscale vakken hebben gedaan. Juist de gemengde afkomst maakt de groep extra leerzaam."

INZET GEVRAAGD

Is het een zwaar jaar? Van Raad zal het niet ontkennen. "Het programma duurt echt twaalf maanden: van september tot en met augustus. De eerste tien ligt de nadruk op colleges met daaraan gekoppelde opdrachten; de laatste twee zijn gereserveerd voor het schrijven van een paper. Er wordt een grote inzet van de studenten gevraagd. Maar omdat in de onderwijsmethodiek samenwerking centraal staat zie je al gauw een sterke onderlinge band ontstaan. De opleiding levert de deelnemers dus behalve veel kennis en inzicht ook een professioneel en persoonlijk netwerk op – dat ze later heel goed kunnen gebruiken. Daarnaast hebben we elk jaar ten minste één huwelijk. Als cadeautje krijgen de kinderen die daaruit geboren worden een *tuition fee waiver* als ze later aan het ITC Leiden willen studeren! En er is nog iets. Afgestudeerden kunnen lid worden van de NOB. Een aantal studenten blijft na de opleiding namelijk in Nederland en gaat in de advieswereld werken."

FUNDAMENTELE VRAGEN

Nog even over het internationaal belastingrecht in bredere zin. Volgens Van Raad heeft het twee charmes. "De ene is dat er nog genoeg niet-geëxploreerde gebieden zijn, zodat je nooit om nieuwe onderwerpen verlegen zit. En de tweede dat er – omdat je veelal met zich ontwikkelende regels werkt en daarnaast met verschillende rechtsstelsels – heel vaak geen standaardantwoorden zijn. Maar juist vanwege de steeds weer terugkerende fundamentele vragen heb ik dit altijd zo'n inspirerend vak gevonden."

31 JANUARI >> Nederland wordt getroffen door wateroverlast. Door de hoge waterstand dreigen dijken van de Waal, zoals bij Ochten en Hurwenen, het te begeven. Commissaris van de Koningin van Gelderland Jan Terlouw besluit tot verplichte evacuatie van een kwart miljoen inwoners.

20 MAART >> De sekte Aum Shinrikyo verspreidt het zenuwgas Sarin in vijf metrostations van Tokio in Japan. Twaalf mensen komen om, meer dan zesduizend raken gewond.

26 MAART >> De Verdragen van Schengen treden in werking. Tussen de eerste zeven landen van de Europese Unie vervallen de fysieke grenzen.

7 MEI >> Jacques Chirac wordt tot president van Frankrijk verkozen.

27 JUNI >> De Spaceshuttle Atlantis koppelt met de Russische Mir. Dit wordt gezien als symbool voor de samenwerking in de ruimte na het einde van de Koude Oorlog.

11 JULI >> Bosnisch-Servische troepen, onder leiding van generaal Ratko Mladić, veroveren de moslim-enclave Srebrenica in Bosnië en Herzegovina, op dat moment beveiligd door Dutchbat III onder leiding van Thom Karremans, en plegen genocide op 7.500 mannen en jongens.



15 DECEMBER >> Het Bosmanarrest van het Europese Hof van Justitie schept nieuwe verhoudingen in de voetbalwereld. Voetbalprofs mogen voortaan, na het verstrijken van hun contract, transfervrij vertrekken.

1995

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



1 JANUARI >> De Wereldhandelsorganisatie WTO (World Trade Organisation) treedt in werking ter vervanging van GATT (General Agreement on Tariffs and Trade).

26 FEBRUARI >> De oudste investeringsbank van het Verenigd Koninkrijk, Barings Bank, gaat failliet nadat effectenmakelaar Nick Leeson € 1,1 miljard verloor op de beurs van Tokio.



27 MEI >> Acteur Christopher Reeve raakt in Virginia verlamd vanaf de nek na een val van zijn paard.

NOB
De Bijzondere Gedragscode NOB treedt in werking. Onderdeel ervan is een lijst met indicatoren van mogelijk criminele bedoelingen van de (potentiele) client, waardoor de waakzaamheid van de belastingadviseur wordt vergroot. De code is opgesteld door advocaat-belastingkundige H. Hertoghs.



4 NOVEMBER >> In het centrum van de Israëlische stad Tel Aviv wordt premier Yitzhak Rabin door de Joodse extremist Ygal Amir doodgeschoten.

DE VADER VAN DE BTW

Hij was filosoof, dichter, predikant, sigarenroker en grappenverteller. Maar de fiscale wereld kent hem toch vooral als de vader van de btw. Koos Reugebrink was grotendeels verantwoordelijk voor de inhoud van de Wet op de omzetbelasting 1968. Daarnaast bracht hij als hoogleraar vele jaargangen studenten de beginselen van de indirecte belastingen bij. Hij overleed in 2008.

In het begin van de jaren zestig interesseerde niemand op Financiën zich voor de btw. Of beter gezegd: de ambtelijke top was ronduit tégen. Er gold in Nederland voor de heffing van omzetbelasting een systeem dat was bedacht door C.P. Tuk, de legendarische Directeur Generaal voor Fiscale Zaken: een zogenoemd cumulatief cascadestelsel. Boze tongen beweerden dat het zo ingewikkeld was dat alleen C.P. Tuk wist hoe het werkte, maar dat deed niet af aan het feit dat het eigenlijk tot algemene tevredenheid functioneerde.

WET MAKEN

Reugebrink woonde als ambtenaar het Brusselse overleg bij over de harmonisatie van de omzetbelasting. Waarom Nederland zijn verzet uiteindelijk opgaf had vooral een pragmatische achtergrond, zo legde hij in 2003 uit in een interview in *Impost*, het blad van het Belasting & Douane Museum. Citaat: "We voerden veel bilateraal overleg met Duitsland en daardoor kwamen we te weten dat Duitsland, los van de EEG, een *Mehrwertsteuer* wilde invoeren. Dat kwam omdat de internationale concurrentie – met name Frankrijk – Duitsland dwong de daar geldende omzetbelasting te neutraliseren. Toen ik dat aan Tuk vertelde zei die onmiddellijk: 'Dat moet de minister weten'. Witteveen luisterde en was al even kort in zijn reactie: 'Ga maar een wet maken'. En zo zijn we begonnen aan wat later de Wet OB 1968 is geworden."

WEINIG TIJD

Het bleek een geweldige klus, waarvoor maar weinig tijd beschikbaar was. Onnoemelijk veel problemen en probleempjes moesten worden opgelost. Ambtelijk verantwoordelijk voor de nieuwe wet was Reugebrinks baas Millenaar, die op enig moment het slot Sint Hubertus op de Hoge



Veluwe afhuurde en daar de betrokken ambtenaren onderbracht met de boodschap dat ze er niet uitkwamen voordat de Memorie van Antwoord geschreven was. En dat terwijl het Voorlopig Verslag nog moest verschijnen! Maar door hun goede relaties met Tweede-Kamerleden wisten Reugebrink *cum suis* wel wat er leefde. En zo kon het gebeuren

dat de regering het Voorlopig Verslag van vele tientallen pagina's binnen veertien dagen beantwoordde met een Memorie van Antwoord die dubbel zo dik was. Tussen indiening van het wetsontwerp bij de Tweede Kamer en aanvaarding door de Eerste Kamer op 26 juni 1968 lagen maar negen maanden.

COMBINATIE

Inmiddels speelde ook het onderwijs een belangrijke rol in Reugebrinks werkzame leven. In 1965 was de Rijksbelastingacademie opgeheven en werd de inspecteursopleiding ondergebracht bij de Rijksuniversiteit Leiden. Daar was natuurlijk ook behoefte aan kennis op het gebied van de indirecte belastingen en daarvoor werd Reugebrink aangetrokken. In 1965 werd hij buitengewoon lector in het belastingrecht – in het bijzonder de kostprijsverhogende belastingen – en in 1978 gewoon hoogleraar. Hoewel: 'gewoon'? Reugebrink was allesbehalve dat. Hij nam zijn studenten in Leiden graag mee naar een terras of een café, waar ze het belastingrecht onder het genot van een goed glas toepasten op het dagelijks leven. Dan ging het bijvoorbeeld over het boeiende probleempje waarom een broodje kaas hoog belast werd, maar brood en kaas elk op zich laag.

VEELZIJDIG

Op latere leeftijd beperkte Reugebrink zich tot de meer principiële kwesties op zijn vakgebied. Bijvoorbeeld over de netelige kwestie van het onderbrengen van arbeidsintensieve diensten in het lage btw-tarief. Nog een citaat uit het interview in *Impost* (2003). "Daarover heeft Vermeend als staatssecretaris ooit mijn advies gevraagd en ik heb toen het volgende gezegd. De enige juiste motivering voor het lage tarief is dat het om een eerste levensbehoefte gaat. Daarbij heb ik een voorbeeld gegeven. Mijn oude schoonmoeder woont in een bejaardentehuis op de vijfde verdieping. Ze is niet mobiel meer en haar enige bezigheid bestaat uit voor het raam zitten en naar buiten kijken. Een schoon raam is dus voor haar een eerste levensbehoefte en daarom mag de glazenwasser van mij het lage tarief hanteren."

NOB
Het aantal leden van de Commissie Wetsvoorstellen wordt uitgebreid naar tien.

1996

JANUARI

1 JANUARI >> Curaçao krijgt beperkt zelfbestuur.

FEBRUARI

9 FEBRUARI >> De wapenstilstand van het IRA wordt beëindigd door een bom van één ton in het Canary Wharf District in Londen. Twee mensen komen om.

MAART



15 MAART >> Faillissement van vliegtuigbouwer Fokker.

APRIL

26 MAART >> Het IMF keurt een lening van €7,85 miljard aan Rusland goed voor economische hervormingen.

MEI

NOB
Uit een enquête onder de leden blijkt dat 15% kan leven met de 5%-norm in de uitstelregeling, maar dat 85% de norm te laag vindt.

JUNI

16 APRIL >> Bomaanslag op hoofdkantoor van BASF in Arnhem.

29 MEI >> Benjamin Netanyahu wint de verkiezingen en wordt de nieuwe premier van Israël.

13 JUNI >> België schaft als laatste Europees land de doodstraf af.

JULI

5 JULI >> De geboorte van Dolly, het eerste zoogdier dat met succes wordt gekloond uit een volwassen cel.

7 JULI >> Richard Krajicek verslaat Malivai Washington in de finale van Wimbledon.

AUGUSTUS

13 AUGUSTUS >> De Belg Marc Dutroux wordt gearresteerd op verdenking van ontvoering en seksueel misbruik van minderjarige meisjes.

31 AUGUSTUS >> In Nederland komt een einde aan de dienstplicht.

SEPTEMBER

25 SEPTEMBER >> Dakota PH-DDA stort neer in de Waddenzee.

OKTOBER

NOVEMBER

5 NOVEMBER >> Bill Clinton verslaat zijn republikeinse tegenstander Bob Dole bij de presidentsverkiezingen.

DECEMBER

NOB
Citaat uit het jaarverslag: 'De NOB kijkt terug op een buitengewoon actief en belangrijk jaar.'



DE CONCULEGA

Het Amsterdam en Rotterdam van de belastingadvieswereld? Helemaal niet, vindt voorzitter Sylvester Schenk van het Register Belastingadviseurs. Zo er in het verleden al sprake was van enige ruis in de relatie met de NOB, dan is die inmiddels allang weggepoetst. Sterker: Register en NOB werken prima samen.



Samen optrekken was zeker niet altijd het devies. In 1955 bezoekt NOB-voorzitter Meijburg de jaarvergadering van de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (die per 1 januari 2011 met het College Belastingadviseurs samenging in het Register Belastingadviseurs). De Federatie, zo rapporteert Meijburg aan zijn medebestuurleden, voelt veel voor samenwerking. Een citaat uit de notulen van de betreffende NOB-bestuursvergadering van september 1955 laat zien dat de liefde niet wederzijds is. "De Orde moet een eigen geluid kunnen laten horen. Voorshands dient gescheiden opgetrokken te worden."

ANDER GELUID

Gescheiden opgetrokken wordt er anno 2014 nog steeds, maar Sylvester Schenk laat wel een heel ander geluid horen over de onderlinge relatie. "Conculega vind ik een uitstekende term. De persoonlijke verhoudingen op bestuurlijk niveau zijn prima. Daar zijn we goede collega's, met veel gemeenschappelijke belangen. En wat de concurrentie betreft: die is er zeker. Het gebeurt dat een RB-kantoor overstapt naar de NOB – en omgekeerd. Dat is altijd de beslissing van het kantoor zelf; als beroepsorganisaties schieten we niet onder elkaars duiven. Jammer of leuk, maar het hoort er gewoon bij. Het beïnvloedt de verhoudingen ook niet."

VERSCHILLEN

Er is meer dat ons bindt dan dat ons scheidt, benadrukt Schenk. "Maar dat er ook verschillen zijn is duidelijk. De RB-adviseur heeft vooral een nationale praktijk, met mkb-bedrijven en particulieren als belangrijkste klanten. De NOB is meer geworteld in de *big four* en de andere grote kantoren. Bij ons geldt als toelatingseis 'een kwalificerende opleiding'. Wij hebben daardoor zowel academici, hbo'ers als mensen uit de eigen opleiding als lid. De NOB eist een voltooide universitaire opleiding fiscaal recht of fiscale economie. Verder heeft de NOB van oudsher de Commissie Wetsvoorstellen met haar vaktechnisch knappe wetscommentaren. Wij doen dat ook, maar op wat bescheidener schaal, waarbij we ons beperken tot de voor onze leden direct relevante wetsvoorstellen."

OVEREENKOMSTEN

De overeenkomsten tussen beide beroepsorganisaties? Hij kent er genoeg. "Zowel RB als NOB stellen hoge eisen aan de kwaliteit van de leden. Vandaar ook het uitgebreide interne opleidingstraject dat we allebei hebben. Bij ons geldt al geruime tijd dat Permanente Educatie verplicht is; sinds kort is dat bij de NOB ook het geval. Ook qua tuchtrechtspraak ontlopen we elkaar niet veel. Over het aloude punt van de NOB dat een wettelijke regeling van ons beroep ongewenst is hebben we in de loop der jaren flink van mening verschild, maar inmiddels denken we daar hetzelfde over. Ook van het RB hoeft ons beroep niet wettelijk geregeld te worden. Maar *als* het zou moeten: dan graag op de koninklijke manier. Zoals in Duitsland dus, waar niet alleen de plichten maar ook de rechten van de *Steuerberater* wettelijk gewaarborgd zijn. We moeten er goed op letten dat we in Nederland geen regeling van ons beroep via de achterdeur krijgen, bijvoorbeeld via horizontaal toezicht of via Becon en aanverwante vormen van overleg."

SAMENWERKEN

Hij looft de samenwerking van beide organisaties: nationaal binnen het Becon-overleg met Financiën en in andere ambtelijke circuits en internationaal in de Confédération Fiscale Européenne. "In september 2014 organiseren we in Amsterdam samen het jaarlijkse CFE-congres. Dat geeft wel aan dat we het goed met elkaar kunnen vinden."

LELIJK DOEN

Tot slot noemt hij nóg een belangrijk gemeenschappelijk belang. "NOB en RB verzetten zich allebei tegen wat ik maar even 'lelijk doen tegen belastingadviseurs' noem. Alsof wij door onze adviezen schuldig zouden zijn aan belastingontduiking. Onzin natuurlijk. Zwart geld in Zwitserland: dat is belastingontduiking. Maar via een holdingstructuur geld door Nederland laten lopen is geen belastingfraude. En wees voorzichtig met ons te verketteren. Want één ding is zeker: zonder de kennis en inzet van belastingadviseurs komt het hele belastingstelsel krakend tot stilstand."

1997

JANUARI

4 JANUARI >> Henk Angenent wordt winnaar van de vijftiende Elfstedentocht.



13 APRIL >> Tiger Woods wordt de jongste golfer die de Masters wint.

10 MEI >> Koningin Beatrix stelt de Maeslantkering officieel in gebruik; de Deltawerken zijn voltooid.

NOB
Het rapport *Gericht Verplicht* van de commissie-Van Delden verschijnt. De NOB-lobby van de afgelopen jaren blijkt (mede) te hebben gewerkt: er wordt geen aanbeveling gedaan de procesvertegenwoordiging in fiscale zaken exclusief aan advocaten toe te wijzen.

7 AUGUSTUS >> De AEX op de Nederlandse beurs sluit voor het eerst in de geschiedenis boven de 1.000 punten, in gulden.

13 SEPTEMBER >> De 30-jarige Meindert Tjoelker wordt in zijn woonplaats Leeuwarden door vier jongens doodgeschoten omdat hij iets zegt van hun wangedrag. De daders gaan vrijuit omdat de rechters niet kunnen vaststellen wie de dodelijke schop heeft gegeven.

11 DECEMBER - Het verdrag van Kyoto stelt richtlijnen op voor de beperking van het broeikas-effect.

FEBRUARI

4 FEBRUARI >> Op een varkensbedrijf in Venhorst in de provincie Noord-Brabant wordt een geval van varkenspest geconstateerd.

MAART

23 MAART >> In de buurt van Beverwijk vindt een afgesproken treffen plaats van aanhangers van Feyenoord en Ajax. Ajax-fan Carlo Picornie wordt doodgeslagen.

APRIL

MEI

JUNI

26 JUNI >> *Harry Potter en de Steen der Wijzen*, het eerste deel van de Harry Potterserie, verschijnt.

JULI

1 JULI >> Hongkong wordt door het Verenigd Koninkrijk overgedragen aan China.

AUGUSTUS

1 AUGUSTUS >> De OPTA houdt vanaf nu toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van post en telecommunicatie in Nederland.

SEPTEMBER

31 AUGUSTUS >> Prinses Diana komt om het leven bij een auto-ongeval in Parijs.

OKTOBER

12 OKTOBER >> Zanger John Denver komt om het leven bij een vliegtuigongeval.

NOVEMBER

DECEMBER



NOB
Een delegatie van de NOB voert overleg met de Coördinatiegroep Concernfinanciering van het ministerie van Financiën over de concernfinancieringsmaatschappij en de buitenlandse groepsfinancieringsmaatschappij.

DE OUD-VOORZITTER VAN DE SOB

Veel kennis, weinig kunde. Tot die conclusie komen de fiscalisten Christiaanse en Daniëls in een rapport dat ze in 1985 presenteren op de NOB-jaarvergadering. De kwalificatie betreft beginnende belastingadviseurs. Die blijken moeite te hebben met het vertalen van fiscale theorie in praktisch bruikbare adviezen. En voor wie het nog niet weet: dat is toch de essentie van het vak. De NOB komt direct in actie. In 1986 al gaat de Stichting Opleiding Belastingadviseurs van start. Niek Schutte is voorzitter van het bestuur van 1990-1997.

De meeste grote kantoren wilden aanvankelijk helemaal niet meedoen aan de Beroepsopleiding Belastingadviseurs, herinnert hij zich. “Die hadden eigen opleidingen – en die vonden ze prima. Het heeft de nodige overtuigingskracht en diplomatie gekost om ze ervan te overtuigen dat het hier om een gemeenschappelijk belang ging. Maar zeker nadat Frits Sobels in 1990 directeur van de SOB was geworden – hij werd het vijf jaar later ook van de NOB – begon het te lopen. Frits is een geboren diplomaat: die kreeg ook de dwarsliggers mee.”

PRAKTIJKGERICHT

‘Praktijkgericht onderwijs’ is vanaf het begin het doel van de SOB. Alle cursussen worden gegeven door docenten die met ten minste één been in de fiscale praktijk staan. “Toen de grote maatschappen eenmaal hadden aangehaakt konden we de beste docenten krijgen,” zegt Schutte.

BEROEPSOPLEIDING BELASTINGADVISEURS

Voor alle aspirant-leden van de NOB is de Beroepsopleiding verplicht. Het programma – dat drie jaar duurt – bestaat uit veertig dagdelen aan vaktechnische cursussen en vaardigheidstrainingen en veertig dagdelen voorbereiding (dagdeel=halve dag). Eraan vooraf gaat een Algemene Introductie van één dag. Er zijn geen examens. Wel moeten de deelnemers voor de meeste cursussen een voorbereidingsopdracht maken, waarvan de kwaliteit – beoordeeld door de docent – beslissend is voor wel of niet toelating.



“Normaliter werkt een adviseur van het ene kantoor niet mee aan de opleiding van een ander kantoor, maar onder een gezamenlijke vlag kan dat wel. Sterker: ze willen niet voor elkaar onderdoen en zetten daarom hun beste mensen in. In dat opzicht is de opleiding zelfs een bindend element gebleken: de contacten tussen de kantoren zijn erdoor toegenomen en versterkt.”

VAARDIGHEDEN

Aanvankelijk is er één programma dat iedereen volgt. Later wordt het cursusaanbod gevarieerder en meer afgestemd op de kwaliteiten en behoeften van de individuele deelnemer. Naast vaktechnische cursussen – die domineren – worden ook altijd vaardigheidstrainingen gegeven. Daarmee loopt de SOB volgens Schutte voorop. “Maar na verloop van tijd zijn de kantoren allemaal het belang van communicatieve vaardigheden

gaan inzien. Schrijven natuurlijk, maar ook onderhandelen, argumenteren en overtuigen. De Beroepsopleiding maakt in de beperkte tijd die er is natuurlijk geen ervaren onderhandelaars, debaters en schrijvers van de cursisten. Maar ze krijgen wel het nodige gereedschap aangereikt waarmee ze voortvarend aan de slag kunnen.”

STEVIGE DUW

‘Noodzakelijk, maar niet voldoende.’ Zo typeert Schutte de Beroepsopleiding. “Het vak leer je natuurlijk pas echt *on the job*. Maar de NOB-opleiding geeft je wel een stevige duw in de rug. Voor veel afgestudeerde fiscalisten die de belastingadviespraktijk in willen is dat een belangrijk punt. Die zoeken bij voorkeur een door de NOB erkend kantoor, waardoor ze ook de Beroepsopleiding kunnen volgen.”

ANDERE TIJDEN

Hield de SOB zich in zijn tijd ook bezig met permanente educatie? Hij lacht. “Nee, helemaal niet. Dat stond ver van ons bed. Als je in dit vak twee of drie weken je vakliteratuur niet bijhoudt dan loop je al achter. Dus dat lieten we toen graag allemaal aan de mensen zelf en aan de kantoren over. Maar inmiddels is er een PE-verplichting voor alle NOB-leden, heb ik begrepen. Het zijn andere tijden.”

PERMANENTE EDUCATIE

Sinds 1 januari 2014 zijn NOB-leden (de buitengewone leden uitgezonderd) verplicht jaarlijks ten minste twintig uur te besteden aan permanente educatie. Als zodanig gelden bijvoorbeeld het volgen of geven van onderwijs op academisch niveau, het publiceren van artikelen in vakbladen of in boeken, het schrijven van een proefschrift, het werken voor de rechterlijke macht, het optreden als arbiter en het bestuurlijk actief zijn binnen de NOB. Alles staat duidelijk omschreven in het Reglement PE. Sommige activiteiten worden nadrukkelijk niet als permanente educatie beschouwd, bijvoorbeeld zelfstudie en het bijhouden van de vakliteratuur.

1998

2 JANUARI >> In Thailand levert de bevolking sieraden in om de financiële crisis in het land te bestrijden.

JANUARI

11 JANUARI >> Darter Raymond van Barneveld wint, als eerste Nederlander, de Embassy.

26 JANUARI >> Bill Clinton ontkent op de Amerikaanse televisie dat hij een seksuele relatie had met stagiaire Monica Lewinsky.

FEBRUARI

3 FEBRUARI >> De staart van een laagvliegende Amerikaanse militaire straaljager raakt in het Italiaanse Cavalese de kabel van een skilift. Een gondel stort 80 meter naar beneden; er komen 20 mensen om het leven.

MAART

24 MAART >> Staking van 119 gedetineerden in de Leeuwarder Gevangenis de Marwei.

APRIL

NOB
Publicatie van het rapport van de Stichting voor Economisch Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam over de arbeidsmarkt voor fiscalisten, opgesteld in opdracht van de NOB.

MEI

7 MEI >> Mercedes-Benz koopt Chrysler voor € 30,7 miljard. Daimler AG is de grootste industriële fusie in de geschiedenis.

NOB
Zeven aspirant-leden melden zich bij het bestuur met het aanbod om activiteiten te ontwikkelen voor de jonge leden. Het is de start van de Jonge Orde van Belastingadviseurs (JOB). De JOB scoort binnen enkele maanden 500 leden.

JUNI

20 MEI >> Jeltje van Nieuwenhoven wordt de eerste vrouwelijke voorzitter van de Tweede Kamer.



JULI

AUGUSTUS

3 AUGUSTUS >> Het Kabinet-Kok II (Paars II) wordt beëdigd.

SEPTEMBER

NOB
De NOB heeft 2.903 leden.



27 SEPTEMBER >> Na 16 jaar regering van CDU's Helmut Kohl wint de SPD de verkiezingen in Duitsland. Gerhard Schröder wordt de nieuwe premier.

OKTOBER



1 NOVEMBER >> Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens wordt opgericht.

NOVEMBER

1 DECEMBER >> Oliebedrijf Exxon kondigt de overname van Mobil aan. Na de deal van € 56,7 miljard is Exxon-Mobil de grootste onderneming ter wereld.

DECEMBER

6 DECEMBER >> Hugo Chávez wordt tot president van Venezuela verkozen.

DE POLITIEK ADVISEUR



Hij voltooide in zes jaar vier fiscaal-juridische studies. Daarna, nog maar net 24, trad hij in dienst bij Financiën. Na ruim vier jaar beleidsambtenaar bij de Directie Algemene Fiscale Politiek werd Michiel Spanjers in 2007 politiek adviseur van de nieuw aangetreden staatssecretaris De Jager. Een uitgelezen functie voor iemand die zegt niets liever te doen dan fiscaal 'zo breed mogelijk' bezig te zijn.

Nee, het is geen officiële functie, met precieze regels wat wel en niet te doen. Iedere minister en staatssecretaris kan zijn eigen politiek adviseur aanstellen en in onderling overleg bepalen waaruit diens werkzaamheden zullen bestaan. Michiel Spanjers was als fiscalist met ervaring in een beleidsfunctie én van dezelfde politieke komaf de ideale copiloot voor staatssecretaris De Jager, die zelf node fiscale kennis miste en ook nog nooit het aroma van de departementale kleedkamer tot zich had genomen. "Politiek adviseur is een typische achter-de-schermen-functie. Je moet ervoor zorgen dat jouw bewindspersoon weet welke beren hij gaat tegenkomen als hij iets nieuws wil invoeren of iets bestaands wil veranderen. Daarvoor ga je het politieke veld in en probeer je bij zoveel mogelijk betrokkenen een reactie los te krijgen. Zouden ze een voorstel steunen? En zo ja, tegen welke prijs? Ik werd dus vooruit gestuurd. Dat is tenminste de inhoud die De Jager en ik aan mijn functie hebben gegeven."

TEGENGAS

De start van de staatssecretaris verliep weinig soepel. "Bij de Belastingdienst lag het ICT-systeem regelmatig op z'n gat, toeslagen konden niet worden uitgekeerd en duizenden aangiftes waren opeens verdwenen. Dat waren weliswaar erfenissen van zijn voorganger, maar hij zat er toch mooi mee. Toen de grootste problemen waren opgelost heb ik gesuggereerd dat we als tegengas iets zouden kunnen doen met het successierecht – zoals dat toen nog heette. Belasting betalen over erfenissen en schenkingen stond onveranderd hoog op het fiscale-ergernissenlijstje van belastingplichtigen. En de tarieven waren ook schrikbarend hoog: voor sommige verkrijgers liepen ze op tot net onder de zeventig procent. Maar herziening van het successierecht stond niet in het regeerakkoord, dus het was politiek gezien een zeer gewaagde stap."

AANPASSING

Ze deden het toch. "De Jager heeft een college gegeven op de Universiteit van Tilburg, waarin hij een vergaande hervorming van de Successiewet 1956 voorstelde. In de auto naar Tilburg hebben we zijn toespraak op onderdelen nog aangepast, omdat het toch heel gevoelige materie was. Ik had daarvoor al een artikel kunnen regelen op de voorpagina van *de Volkskrant* waarin 'bronnen rond de staatssecretaris' meldden dat de successietarieven omlaag zouden gaan. Dit om alvast draagvlak ter linker zijde van het politieke spectrum te creëren. Het initiatief van De Jager werd in brede kring positief ontvangen, maar de politieke realiteit bleek zoals altijd weerbarstig. De Successiewet is uiteindelijk niet essentieel veranderd, maar in 2010 zijn wel de tarieven flink omlaag gegaan."

BINNENHOF

In 2010 werd De Jager bevorderd tot minister van Financiën. Michiel Spanjers ging met hem mee, maar kondigde al aan na de op handen zijnde verkiezingen te stoppen. "Het waren slopende jaren geweest. Mijn vrouw en kinderen zag ik alleen aan het ontbijt – als ik geluk had. Om mijn blik te verbreden ben ik bij Aegon gaan werken als directiesecretaris. Een nuttige ervaring, maar het bloed kroop toch waar het niet gaan kan. Na ruim anderhalf jaar ben ik gestopt; het verlangen naar de fiscale politiek en het Binnenhof was te groot. Ik heb Flosvier opgericht, een public affairs-bureau dat bedrijven en organisaties in een zo vroeg mogelijk stadium adviseert over de gevolgen van fiscale, juridische en financiële ontwikkelingen. Hoe laten ze hun stem horen in het politieke proces? Hoe vangen ze veranderingen in de wet- en regelgeving op? Daarnaast publiceer ik columns in de fiscale pers en heb ik het boek *Belastingpolitiek 2013* geschreven en in eigen beheer uitgegeven: een jaaroverzicht van de politieke ontwikkelingen rond een groot aantal fiscale dossiers. Ik ben weer helemaal terug op het terrein waar ik me maximaal thuis voel: de fiscaliteit verbinden met andere onderwerpen."

1999

1 JANUARI >> De euro (€) wordt giraal ingevoerd. Een euro wordt 2,20371 gulden waard.

JANUARI

NOB
Een NOB-delegatie overlegt op het ministerie van Financiën met staatssecretaris Vermeend over een aantal concrete klachten van NOB-leden, onder meer het rulingsbeleid en problemen met de kennisgroepen.

FEBRUARI

NOB
Start van de Commissie Vaktechniek van de JOB.



24 MAART >> Onder leiding van de NAVO begint, onder de codenaam Operatie Allied Forces, het bombardement op Servische doelen. Na twee maanden accepteert Milosovic op 3 juni de vredesvoorstellen.

MAART

24 MAART >> Bij een brand in de Mont Blanc-tunnel in de Alpen tussen Frankrijk en Italië komen 39 mensen om. De tunnel gaat voor bijna drie jaar dicht.

APRIL

5 APRIL >> Libië levert de twee verdachten van de Lockerbie-aanslag in 1988 uit aan Schotland voor berechting in Nederland.

MEI

1 MEI >> Marianne Vaatstra wordt vermoord.



18 MEI >> Tijdens *De nacht van Wiegel* stemt senator Hans Wiegel tegen de invoering van het correctief referendum in Nederland. De ministers van D66 kondigen hun aftreden aan, gevolgd door het hele kabinet.

JUNI

JULI

NOB
Publicatie van het eerste NOB-commentaar op wetsvoorstel 26 727, Wet inkomstenbelasting 2001 en wetsvoorstel 26 728, Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001. De Commissie Wetsvoorstellen, bijgestaan door een team van 25 NOB-leden, heeft er zes weken hard aan gewerkt. Het is met 88 pagina's het omvangrijkste commentaar uit de NOB-geschiedenis.

AUGUSTUS

8 AUGUSTUS >> De Russische president Boris Jeltsin benoemt Vladimir Poetin tot premier.

SEPTEMBER

16 SEPTEMBER >> Het televisieprogramma *Big Brother* gaat van start.



OKTOBER



4 NOVEMBER >> In Zwitserland wordt begonnen met de bouw van de Gotthard-Basistunnel, de langste spoortunnel ter wereld. Naar verwachting is de tunnel in 2016 klaar.

NOVEMBER

DECEMBER

10 DECEMBER >> De Nobelprijs voor Natuurkunde wordt uitgereikt aan de Nederlanders Gerard 't Hooft en Martinus Veltman.

DE FISCALE DOCTOR

Zijn 'Hora Est' klonk op woensdag 29 januari 2014 om 17.00 uur in de goed gevulde aula van Tilburg University. Het karwei, waaraan hij zeven jaar eerder was begonnen, zat erop. Nog even het oordeel van de promotiecommissie afwachten, dan was het ook formeel beklonken. Daarna mocht Gerard Staats, als fiscaal jurist werkzaam bij BDO en bij de Tilburgse universiteit, dr. voor zijn naam zetten.

Hij was gepromoveerd op het proefschrift *Personal pensions in the EU: Guidelines for an integrated model*.

Promoveren naast twee parttime banen: je moet het maar kunnen. Ook Gerard Staats heeft meermalen geweten waaraan hij begonnen was. "Het heeft zeeën van tijd gekost. Daarnaast is een proefschrift schrijven ook nog eens een eenzame bezigheid, die maximale zelfdiscipline vraagt. Zeker in de laatste fase moet je al je andere prioriteiten helemaal opzij kunnen zetten. Daar heb ik natuurlijk zelf voor gekozen. Maar het voelde wel heel goed toen het allemaal achter de rug was."

VERDIEPING

De hamvraag is uiteraard: waarom begon hij ooit aan het karwei? Voor Gerard Staats is het in de eerste plaats een kwestie van 'verdieping'. "Als praktiserend fiscalist word je opgeslokt door de bezigheden van alledag. In mijn geval vooral advies en onderwijs geven. Daar steek je veel energie in, maar op een gegeven moment ga je jezelf fundamentele vragen stellen. Waarom zijn de dingen ook alweer zoals ze zijn? Welke keuzes liggen daaraan ten grondslag? Wat is de paraplu boven alle zaken waarmee ik bezig ben? Een proefschrift schrijven betekent teruggaan naar de theorie. Daarmee bevredig je primair je eigen nieuwsgierigheid, maar je wilt natuurlijk meer. Je wilt ook gefundeerde adviezen geven over de vraag welke kant het met je onderwerp – in mijn geval dus ons pensioenstelsel – uit moet. Mogelijk is wat je ontdekt een bron voor nieuwe wetgeving of beïnvloedt het de rechtsontwikkeling op een andere manier."

DERDE PIJLER

Volgende punt: wat precies heeft hij in al die eenzame uren onderzocht? En vooral: wat heeft hij gevonden? Het gaat hoofdzakelijk om de



zogenoemde derde pijler van ons pensioenstelsel: het pensioen dat mensen privé sparen. (De eerste twee pijlers zijn resp. de AOW en het pensioen uit arbeid.) Zelf bijsparen wordt steeds belangrijker, maar aan de organisatie ervan ontbreekt volgens Gerard Staats nog wel wat. "Er is een duidelijke trend om mensen een grotere verantwoordelijkheid te geven bij het opbouwen van hun pensioen. Punt is echter dat de meesten dat helemaal niet zelf willen regelen. En ook niet *kunnen* regelen, simpelweg omdat de materie te ingewikkeld is en er te vaak iets verandert. Pensioensparen is een kunst die maar weinigen beheersen. Banken en verzekeraars bieden wel producten aan, maar die zijn vaak weinig transparant. Als consument weet je niet wat je ooit voor je inleg terug krijgt. Ook is vaak niet duidelijk welke kosten worden berekend."

OPLOSSING

Wat dan? Hij heeft een oplossing. "Er zou een non-profitorganisatie moeten komen die een eenvoudig standaardproduct aanbiedt waarmee mensen voor een aanvullend pensioen kunnen sparen. Ik pleit voor een soort alarmsysteem, waarmee jaarlijks wordt bepaald of iemand qua pensioenopbouw 'bij' is. Het Pensioenregister is daarvoor een prima uitgangspunt. Blijkt dat iemand een achterstand heeft dan kan het non-profitfonds een aanbod doen. Ook de banken en verzekeraars mogen wat mij betreft in het gat springen, maar dan wel met de concurrentie van dat nieuwe fonds erbij. Of ik zelf een bijdrage zou willen leveren aan het opzetten van zo'n organisatie? Met alle genoegen. Adel verplicht. Ik heb de pensioenstelsels in Duitsland, Zweden en de UK onderzocht; daaruit vallen wel enkele lesjes te leren waarmee we in Nederland ons voordeel kunnen doen. In die zin is mijn proefschrift ook niet louter een theoretische exercitie, maar biedt het ook aanknopingspunten voor de praktijk."

AFZIEN

Stelling: een proefschrift schrijven naast een baan is afzien. Gerard Staats is het er helemaal mee eens. "Maar ik zou het zo weer doen."

2000

JANUARI

10 JANUARI >> Het Amerikaanse internet-bedrijf America Online (AOL) en de mediagigant Time Warner kondigen aan dat ze fuseren. Voor de beurswereld is dit de grootste fusie ooit.

FEBRUARI

MAART



17 MAART >> Op de Effectenbeurs van Amsterdam wordt het aandeel World Online geïntroduceerd. Na 20 maart begint het aan een vrije val. Nina Brink blijkt haar aandelen in december 1999 al voor zes euro te hebben verkocht. Nina Brink en World Online staan symbool voor de internetzeepbel.

APRIL

MEI

13 MEI >> De vuurwerkramp in Enschede legt een complete woonwijk in de as en kost 23 personen het leven.

JUNI

JULI



12 JULI >> In de Russische kernonderzeeër Koersk ontploft een defecte torpedo. Alle 118 opvarenden komen om het leven.

25 JULI >> Een Concorde van Air France stort neer net buiten Parijs; er komen 113 personen om het leven.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

NOB
Eerste bijeenkomst waar NOB en Belastingdienst samen voorlichting geven over de fiscale beroepen aan eerstejaars rechten en tweedejaars economie.

OKTOBER

1 OKTOBER >> In Nederland wordt het bordeelverbod opgeheven. Prostitutie was sinds de invoering van de Code Pénal in 1811 al niet meer strafbaar.

NOVEMBER

DECEMBER

19 DECEMBER >> Inval van Hells Angels tijdens het tv-programma van Henk van Dorp en Frits Barend. Het duo zou te veel aandacht hebben besteed aan de uitvaart van de crimineel Sam Klepper onder escorte van tientallen Hells Angels. De presentatoren lopen klappen op en bieden in de uitzending hun excuses aan. Ze durven geen aangifte te doen.

NOB
De CFE komt met een ontwerp voor een Europese richtlijn waarin de landen de titel 'belastingadviseur' zouden moeten regelen. De NOB verzet zich hevig en staat daarin vrijwel alleen. Overleg over het protection of the title-thema tussen NOB-voorzitter Camille Estourgie en Göran Kjellen, voorzitter van de CFE, levert geen resultaat op.



NOB
Directeur Sobels spreekt op het symposium Qualitätssicherung in der Steuerberatung te Freiburg. Hij legt de 300 aanwezige Steuerberater uit hoe in Nederland belastingadvies van hoge kwaliteit wordt gegeven zonder dat het beroep van belastingadviseur wettelijk geregeld is.



31 DECEMBER >> Een zware cafébrand in Volendam eist het leven van veertien jonge mensen; meer dan 150 jongeren lopen ernstige brandwonden op.



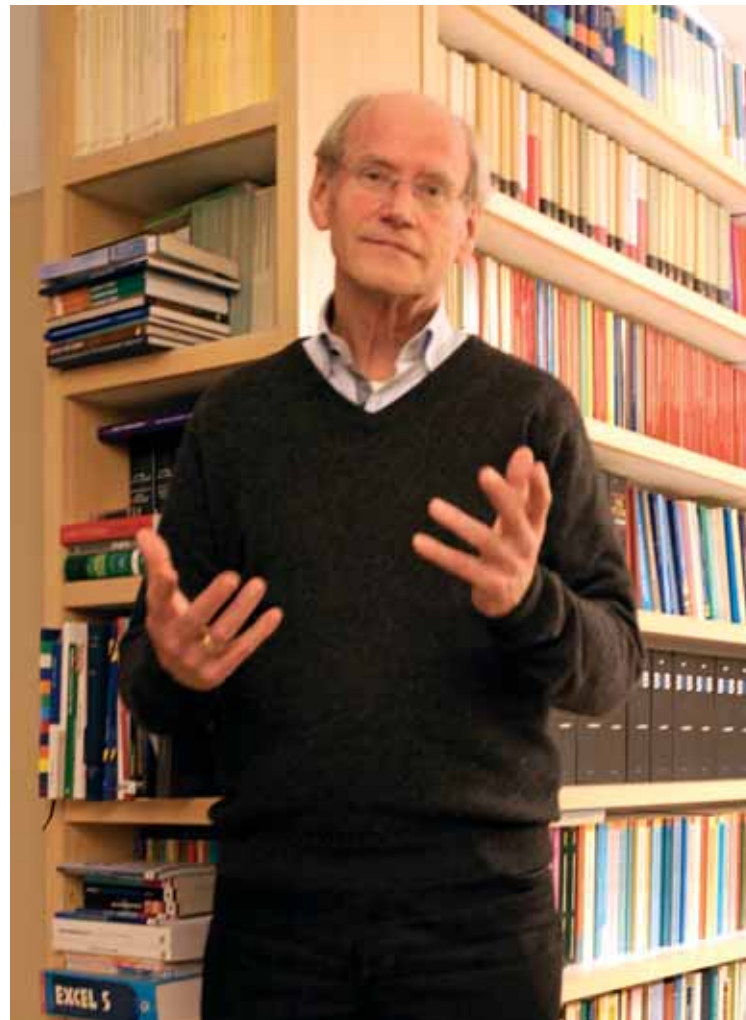
DE TOPDOCENT

Zijn doceerstijl wordt 'inspirerend', 'enthousiasmerend' en 'bevlogen' genoemd. Wie ooit een college van hem bijwoonde weet hoe waar die woorden zijn. Het juiste aantal laat zich moeilijk bepalen, maar zeker is dat in de loop der jaren een aanzienlijk aantal studenten voor het fiscale vak is gevallen door de onderwijskundige aanpak van hoogleraar fiscale economie Leo Stevens.

Hij heeft – als het op belastingen aankomt – twee passies. De ene is het vak zelf: hij wil het verder ontwikkelen en zo bijdragen aan een eerlijk, effectief en eenvoudig belastingstelsel. De tweede is onderwijs. En of het nu een zaal vol studenten is of een gezelschap managers dat fiscaal moet worden bijgespijkerd, de Wet van Stevens is onverbiddeijk: een docent moet inspirerend en misschien wel provocerend zijn, maar in elk geval participatie afdwingen. "Daarom maak ik nooit gebruik van beamers en sheets – die vind ik nogal opdringerig – en lees ik ook nooit iets voor. Dat creëert een afstand tussen de aanwezigen en mij, terwijl ik juist op zoek ben naar debat en dialoog."

BESTE LEERSCHOOL

Mogen we zijn optredens onder de noemer 'entertainment' scharen? Het mag, maar wel met enig voorbehoud. "De boodschap zelf is uiteraard het belangrijkste; de didactische aanpak staat in dienst daarvan. Wat dat betreft heb ik de beste leerschool gehad die er is. Ik moest mijn eigen studie betalen en daarom gaf ik les op een middelbare school. Dat was eind jaren zestig, begin jaren zeventig – niet bepaald een rustige tijd. Scholieren laten zich niets aanpraten; die moet je echt boeien om ze ergens voor te interesseren. Lange verhalen vol met feiten beklijven niet; als docent ben je dan heel ineffectief bezig. Die les heb ik meegenomen naar de universiteit. Je moet situaties presenteren die vragen oproepen, betrokkenheid creëren en dan je toehoorders uitdagen zich verder in zo'n vraag te verdiepen. Wat zou jij in dit geval doen als je voorzitter van de werkgevers was? En als voorzitter van de vakbond? Zo komt er een constructief debat op gang."



MIJN STIJL

Heeft zijn onorthodoxe doceerstijl wel eens kritiek opgeroepen in de toch wat bedaagde academische wereld? Bij zijn weten niet. "Althans, in de evaluaties kom ik er altijd goed uit. Bovendien: dit is mijn stijl; bij een andere aanpak voel ik me niet lekker. Authenticiteit is belangrijk. Onderwijs dat meer gestructureerd is geeft de studenten misschien meer houvast, maar is minder creatief en uitdagend. En hoewel het bij een college van mij dus vaak wat geïmproviseerder lijkt dan bij de gemiddelde docent, heb ik ook als vast principe dat het debat duidelijke conclusies moet opleveren. Daar stuur ik dan ook altijd op aan."

VEEL VOORBEREIDING

Studenten of bezoekers van een seminar of congres waar Stevens optreedt denken nogal eens dat hij wat hij zegt allemaal ter plekke bedenkt. Niets is minder waar, weet hij maar al te goed. "Mijn open aanpak vraagt veel voorbereiding. Juist omdat ik geen technische hulpmiddelen gebruik moet ik het onderwerp inhoudelijk in m'n vingertoppen hebben. Dat kost tijd. Maar ik heb het er graag voor over; het hoort erbij."

VOETSPOREN

Heeft het feit dat zijn oudste zoon Stan in zijn vaders voetsporen is getreden – hij is, naast Tax Partner bij PwC, bijzonder hoogleraar 'Fiscale aspecten van maatschappelijke ondernemingen' aan Tilburg University – iets te maken met zijn vaders onderwijspassie? Leo Stevens denkt van niet. "Op dit punt heb ik nauwelijks gestuurd. En vanwege het feit dat Stan deels in hetzelfde circuit opereert als ik, bewaren we op professioneel gebied juist een zekere afstand. Hij presenteert zich nooit als 'de zoon van' en ik nooit als 'de vader van'. Maar ik kan ook weer niet ontkennen dat er toch wel enkele parallellen zijn. Over de vraag hoe je een zaal moet benaderen bijvoorbeeld verschillen we niet van mening. Hij heeft dezelfde aanpak als ik. Dat draag je kennelijk toch zo over."

2001

NOB
Op initiatief van de Belastingdienst wordt tijdens een tweedaagse conferentie intensief gediscussieerd over de problemen met de kennisgroepen.

JANUARI

20 JANUARI >> George W. Bush legt de eed af als 43ste president van de Verenigde Staten.

FEBRUARI



1 APRIL >> Nederland beleeft een primeur als de wet van kracht wordt die het huwelijk tussen twee personen van gelijk geslacht mogelijk maakt. De Amsterdamse burgemeester Job Cohen verbindt als ambtenaar van de burgerlijke stand vier homoparen in de echt.

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

NOB
Voorzitter Andrieux van de CFE bezoekt de NOB. Hoofdonderwerp van het overleg: protection of the title. Later zal de lobby van de NOB via Economische Zaken succesvol blijken.

11 JULI >> Herman Brood pleegt op 54-jarige leeftijd zelfmoord door van het Hilton Hotel in Amsterdam te springen.

AUGUSTUS

12 SEPTEMBER >> De NAVO verklaart voor de eerste keer in haar geschiedenis Artikel 5 van toepassing, waarin staat dat als een lid wordt aangevallen dit beschouwd wordt als een aanval op alle lidstaten.

SEPTEMBER

OKTOBER



25 NOVEMBER >> Officiële oprichting van de partij Leefbaar Nederland. Pim Fortuyn wordt tot lijsttrekker gekozen.

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Overleg op het ministerie van Financiën over de problemen rond te hoge voorlopige aanslagen.

20 FEBRUARI >> In Groot-Brittannië wordt bij 20 varkens mond-en-klauwzeer (MKZ) ontdekt.

28 APRIL >> Met een Russische raket wordt de Amerikaanse zakenman Dennis Tito als eerste ruimtetoerist gelanceerd. Hij blijft acht dagen in de ruimte.

1 MEI >> Een grote brand in het attractiepark Phantasialand verwoest de Grand Canyon Bahn en Gebirgsbahn.



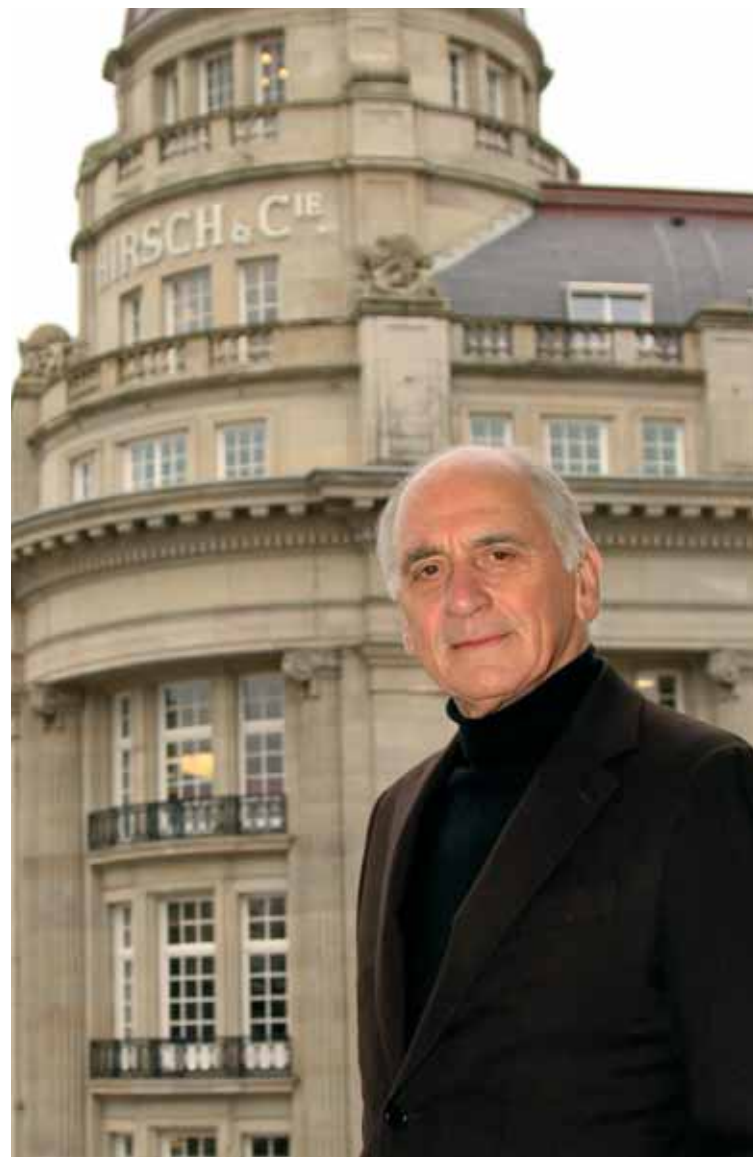
11 SEPTEMBER >> Het World Trade Center in New York wordt getroffen door twee vliegtuigen. Het blijkt een aanslag van Al Qaida. Beide torens storten in, waarbij ruim 3.000 mensen om het leven komen.

7 OKTOBER >> Aanval Amerikaanse en Britse strijdkrachten op doelen in Afghanistan. Begin van de strijd tegen terrorisme.

9 NOVEMBER >> Klokkenluider Ad Bos onthult in het televisieprogramma Zembla een omvangrijke fraude bij de aanbesteding van openbare werken door de overheid. Grote aannemers verdelen in het geheim de opdrachten en maken afspraken over de inschrijvingen.

DE GRONDLEGGER VAN DE FISCALE ADVOCATUUR

Elk juridisch probleem heeft bijna ook altijd een fiscale kant – en andersom. Dus wat ligt er eigenlijk meer voor de hand dan beide disciplines intensief met elkaar te laten samenwerken? Willem Stevens wordt al vroeg in zijn loopbaan gegrepen door het idee van de ‘geïntegreerde dienstverlening’: civiel en fiscaal onder één dak. Hij brengt het in praktijk bij het kantoor dat mede zijn naam draagt: Caron & Stevens. Wel jammer dat de NOB zo lang dwars ligt.



Hij weet het nog precies. “Negen jaar heeft de NOB me buiten de deur gehouden met het argument dat belastingadviseur niet mijn hoofdberoep was. Toen, in 1974, mocht ik weer bij de voorzitter komen, die onderhand aardig met de zaak in zijn maag zat. Wil je nu niet één keer zeggen dat belastingadviseur je hoofdberoep is? Nee, dat wilde ik niet; ik was immers advocaat. Maar heel zachtjes dan? Nee, ook dat niet. Na een lange stilte zei de voorzitter tenslotte: dan doe ik maar alsof je het gezegd hebt.” Het was de doorbraak. “Nu konden we als fiscale advocaten eindelijk ook NOB-lid worden. Dat vonden we belangrijk. In combinatie met het lidmaatschap van de Orde van Advocaten – waarvan we ons al acht jaar officieel als ‘advocaat/belastingkundige’ mochten afficheren – was het de erkenning van de fiscale advocatuur.”

EENVOUDIGE GEDACHTE

Stevens voltooit begin jaren zestig in zes jaar zowel de Rijksbelastingacademie in Rotterdam als de studie rechten in Leiden. Hij wordt adjunct-inspecteur in ambulante dienst voor onbepaalde tijd, maar aan zijn carrière bij de fiscus komt al gauw een eind omdat hij een beurs krijgt voor Harvard Law School. In dat jaar in Cambridge is hij ook student-stagiaire bij de advocatenfirma Hale & Dorr in Boston. “Daar werkten ‘gewone’ en fiscale advocaten op een natuurlijke manier samen in één kantoor. Dat wilde ik ook in ons land invoeren. Diametraal anders dus dan het Nederlandse kastensysteem met zijn strikt gecultiveerde scheiding tussen de twee beroepsgroepen.”

GESLOTEN BLOK

Terug in Nederland verwerft Stevens zich een stageplaats bij advocaat Jaap Caron in Amsterdam, wiens kantoor dan als enige in Nederland een strategische alliantie heeft met een buitenlandse partner: het Amerikaanse

Baker & McKenzie. Het is 1965 en de Nederlandse advocatuur is nog een gesloten blok. Een *partnership* met buitenlandse vakbroeders valt onder de noemer *not done*. Die wordt daarom naar de buitenwereld gepresenteerd als een onschuldig ‘correspondentschap’.

UITBOUWEN

In 1970 wordt Willem Stevens mede-partner; twee jaar later krijgt het kantoor de naam Caron & Stevens. Nu kan hij eindelijk echt aan de slag met de integratie van advocatuur en fiscaliteit – waaraan later ook nog het notariaat wordt toegevoegd. Van de partners van het eerste uur wordt geëist dat ze zowel een universitaire titel civiel recht als fiscaal recht hebben of behalen. Na een aantal jaren van ‘veel uitleggen’ en ‘hard doorwerken’ gaan de zaken voorspoedig. Vanaf 1990 volgt een substantiële groei in alle linies. In 2002 neemt Stevens afscheid van het kantoor, dat dan al geruime tijd voluit Caron & Stevens/Baker & McKenzie heet. Maar afscheid van kantoor betekent allerm minst het einde van zijn professionele leven. Hij vervult commissariaten en is actief als boardroomcounselor, fiscale mediator en gastdocent corporate governance aan de Erasmus Universiteit en Nyenrode. En *last but not least*: hij is buitengewoon lid van de NOB!

TREND

Hoe denkt hij anno 2014 over de positie van de fiscale advocatuur? Zijn oordeel is genuanceerd. “Het concept is aangeslagen; dat staat. Een groot aantal kantoren heeft het opgepikt en met succes ingevoerd. Maar ik zie ook het dilemma. Moet het kantoor met een geïntegreerde dienstverlening kiezen voor een breed fiscaal pakket? Of juist voor specialismen? Er zijn vele voorbeelden van succesvolle geïntegreerde kantoren op het gebied van M&A, internationale planning, *litigation*, bestuurlijke handhaving, enzovoort. Ik verwacht dat die trend zich doorzet. Maar hoe ook vormgegeven, de samenwerking tussen civiel en fiscaal blijft onveranderd goed voor de cliënt en inspirerend voor advocaten en belastingadviseurs als *equal partners*.”

2002

JANUARI

1 JANUARI >> Invoering van de euro als chartaal geldmiddel in twaalf van de vijftien Europese landen die zijn aangesloten bij de EU. In het giraal geldverkeer was de euro al ingevoerd op 1 januari 1999.

FEBRUARI

2 FEBRUARI >> Prins Willem-Alexander huwt de Argentijnse Máxima Zorreguieta in de Beurs van Berlage (burgerlijk) en de Nieuwe Kerk (kerkelijk) in Amsterdam.

MAART

APRIL



6 APRIL >> Kabinet-Kok II (Paars II) valt over de nasleep van Srebrenica.

MEI



6 MEI >> Politicus Pim Fortuyn wordt op de parkeerplaats van het Mediapark in Hilversum doodgeschoten door milieuactivist Volkert van der Graaf.

JUNI



1 JULI >> Het Slavernijmonument wordt onthuld in het Oosterpark te Amsterdam.

AUGUSTUS

22 JULI >> Installatie van het Kabinet-Balkenende I.

SEPTEMBER

12 AUGUSTUS >> Arjan Erkel, medewerker van Artsen zonder Grenzen, wordt ontvoerd in de Russische Kaukasusrepubliek.

OKTOBER

6 OKTOBER >> Prins Claus overlijdt op 76-jarige leeftijd in het Amsterdams Medisch Centrum.

NOVEMBER

DECEMBER



NOB
De NMa gaat akkoord met het voorstel tot wijziging van de statuten en beroepsregels van de NOB.

NOB
De NOB stuurt een brief aan alle universiteiten dat alleen mensen met een universitaire fiscale Master tot het lidmaatschap zullen worden toegelaten. De NOB stelt bovendien de kwaliteitseis dat ten minste 52 van de 60 ECTS-punten aan fiscale vakken zijn besteed. Ook moeten er voldoende punten zijn behaald voor economie en civiel recht.



23 OKTOBER >> In een theater in Moskou eisen zwaar bewapende terroristen een beëindiging van de bezetting van Tsjetsjenië door Rusland. Op 26 oktober wordt een bedwelmend gas via de ventilatieroosters in het theater verspreid, waarna een antiterreureenheid een einde maakt aan de gijzeling. Bij deze actie komen 129 theaterbezoekers en alle terroristen om het leven.

DE COMPLIANCE-ADVISEUR

Het nummer van *Exposé* van augustus 1997 had als thema 'Jonge fiscalisten'. Zes NOB-leden van in de twintig vertellen over hun ervaringen in het vak en de plannen die ze hebben. Onder hen Marc Stiebing van (toen) Moret Ernst & Young. Hij is dan vijf jaar werkzaam als belastingadviseur in de internationale praktijk. Zeventien jaar later lokaliseren we hem nog altijd bij (nu) EY: als Tax Partner en hoofd van de Global Compliance and Reporting Group.

Kort na de publicatie van het *Exposé*-verhaal vertrekt Marc Stiebing naar Dallas, Texas (nee, er is geen oorzakelijk verband). Hij bezet er twee jaar de eenmans Dutch Desk. Zijn opdracht: nieuwe cliënten binnenhalen. Het is werk met een behoorlijk cowboy-gehalte. Een jaar na zijn terugkeer in Nederland wordt hij opnieuw uitgezonden – nu naar München. Wederom treft hij een leeg bureau aan en wordt hem 'veel succes' gewenst. Maar pionieren heeft hij dan al aardig onder de knie, dus ook die Duitse cliënten komen er.

ANDERS KIJKEN

Nu is hij alweer ruim tien jaar terug in Amsterdam. Maar het etiket 'internationaal' past nog steeds goed bij z'n werkzaamheden. Hij heeft nog een enkele Texaan als klant, flink wat Duitsers en een aantal grote bedrijven dat hun internationale hoofdkantoor in Nederland heeft. Hij kijkt nu, zegt hij, wel 'anders' naar de fiscaliteit. "Breder, niet meer alleen naar transacties. Het gaat ook om het lokaliseren en monitoren van fiscale risico's, om de fiscale voorzieningen in de jaarrekening en om snel en correct aangifte doen. Dat sluit aan bij de enorme kentering die zich de afgelopen tien jaar in het denken over fiscaliteit heeft voltrokken. Als het op belastingen aankomt willen bedrijven maar één ding: géén verrassingen. *In control* zijn staat bovenaan de fiscale prioriteitenlijst. Er wordt ingezet op honderd procent compliance."

OUTSOURCEN

Maar daar doemt voor internationaal opererende ondernemingen een probleem op. Hoe zorgen ze ervoor dat de aangiftes die ze in zoveel landen moeten doen tijdig en correct worden ingediend? Dat vraagt tijd en energie die ze liever aan hun kernactiviteiten besteden, zegt



Marc Stiebing. "Zo is Global Compliance Out- en Co-Sourcing geboren. Het uitbesteden van het compliancewerk in de breedste zin verlost het bedrijf van grote inspanningen wat betreft coördinatie en procesbewaking. Daarnaast wordt de wet- en regelgeving in veel landen steeds strenger, waardoor de risico's van onvolledige of ontijdige aangifte groot zijn: hoge boetes en onjuiste aanslagen. Dat voorkom je allemaal met outsourcing. En je bent ook altijd precies op de hoogte van de stand van zaken. Het systeem is helemaal *webbased*. Met een paar muisklikken heb je een compleet overzicht van de stand van zaken van alle aangiftes in de landen waar je actief bent. Uiteraard is die informatie uitgebreid beveiligd; niemand kan gegevens raadplegen die niet voor hem bestemd zijn."

LOKALE ADVISEURS

Uitgangspunt van EY bij outsourcing van compliance is 'centraal doen wat centraal kan'. Maar in alle gevallen is de inzet van lokale adviseurs onmisbaar, benadrukt Stiebing. "Die kennen de wet- en regelgeving en de bestaande mores ter plekke. We kunnen niet zonder ze. Maar dat laat onverlet dat Nederland een aantrekkelijk land is voor aansturing van dit soort outsourcingactiviteiten. We hebben veel hoofdkantoren, waardoor we dicht bij de opdrachtgever zitten. En daarnaast natuurlijk onze traditioneel sterke punten: internationaal georiënteerd en veel kennis van het internationale belastingrecht. Allemaal zaken die ook bij dit soort opdrachten belangrijk zijn. Of outsourcing van compliance alleen zinnig is voor heel grote, wereldwijd opererende bedrijven? Zeker niet. Het is al interessant als je vijf tot tien buitenlandse vestigingen hebt."

MOOIE TOEKOMST

Hij voorspelt compliance-outsourcing een mooie toekomst. "Vanwege de risico's die bedrijven niet willen lopen, maar ook door de ontwikkelingen in de aangiftepraktijk. Daar wordt de rol van de IT steeds belangrijker. Nieuwe boekhoud- en administratiepakketten genereren op termijn automatisch grote delen van de aangifte vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting. Hergebruik van gegevens – zonder tussenkomst van mensenhanden – wordt op mondiale schaal mogelijk. Ook dat stimuleert het zoveel mogelijk uitbesteden van het compliancewerk."

2003

NOB
Het jaarcongres heeft als thema
'Nederland Vestigingsland!'

JANUARI

10 JANUARI >> Noord-Korea
zegt het non-proliferatieverdrag op.



FEBRUARI

5 FEBRUARI >> De Amerikaanse
minister van Buitenlandse Zaken
Collin Powell probeert in
een anderhalf uur dierend
betoog de Veiligheidsraad en
de internationale gemeenschap
ervan te overtuigen dat Saddam
Hoessein de inspecteurs misleidde
en geenszins van plan was om
openheid te geven over
de massavernietigingswapens.

1 FEBRUARI >> De Amerikaanse Spaceshuttle
Columbia (STS-107) verongelukt bij terugkeer
naar de aarde. De zeven bemanningsleden
zijn op slag dood. Na een onderzoek wordt
vastgesteld dat het hiteschild bij de linkervleugel
tijdens de start van de Shuttle beschadigd werd
door losschietend isolatiemateriaal.

MAART

20 MAART >> Amerikanen en Britten
starten de Tweede Golfoorlog tegen Irak.

APRIL

NOB
Start van de eerste specialistensectie:
Omzetbelastingsspecialisten.

MEI

27 MEI >> Kabinet-Balkenende II
wordt beëdigd.

JUNI



JULI

AUGUSTUS

26 AUGUSTUS >> Na een periode
van zware regenval ontstaat
een dijkverzakking in Wilnis.

SEPTEMBER

30 SEPTEMBER >> KLM en
het Franse Air France fuseren
tot de nieuwe maatschappij
Air France-KLM.

OKTOBER

5 OKTOBER >> In Amsterdam wordt
de verslaafde Anja Joos door beveiligers
van een supermarkt doodgeschoten omdat
zij een blikje limonade gestolen zou hebben.
Later wordt in haar kleding het kassabonnetje
gevonden.

NOVEMBER

NOB
De NOB heeft 3.901 leden.

DECEMBER

13 DECEMBER >> 'Ladies and gentlemen,
we've got him!' Saddam Hoessein wordt
gevonden in de kelder van een boerderij
dicht bij zijn geboorteplaats Tikrit.

7 DECEMBER >> In het Bronovo-ziekenhuis in
Den Haag wordt prinses Catharina-Amalia,
de eerste dochter van prins Willem-Alexander
en prinses Máxima, geboren.

DE VOORZITTER VAN DE COMMISSIE WETSVOORSTELLEN

Het vaktechnische geweten van de NOB – en dat al meer dan dertig jaar. De Commissie Wetsvoorstellen becommentarieert jaarlijks rond de vijftien fiscale wetsvoorstellen en daarnaast een flink aantal – vertrouwelijke – concept-beleidsbesluiten. In brede kring wordt het hoge niveau van de commentaren erkend. Staatssecretaris Vermeend zei het ooit zo: ‘Ze komen me niet altijd goed uit, maar ze getuigen wel van grote deskundigheid.’ Simon Strik is voorzitter van de commissie sinds 2006.

“Een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de fiscale wetgeving.” Korter en krachtiger kan hij het doel van zijn commissie niet omschrijven. “Daarin investeren we veel tijd en energie. We hebben veertien leden, voor het merendeel werkzaam bij de grote kantoren. Fiscalisten met veel vaktechnische kennis en praktijkervaring, werkzaam op uiteenlopende gebieden. We houden ons bezig met de fiscale problematiek van de internationaal opererende beursvennootschap, maar ook met die van de IB-ondernemer en de directeur-grotaandeelhouder. Vooral in het najaar, als het Belastingplan voor het komend jaar bekend is, hebben we het erg druk. We kunnen met ons commentaar overigens alleen duiden. Dat wil zeggen: aangeven wat de gevolgen van bepaalde beslissingen zijn. Politieke keuzes maken we niet.”

PARLEMENT

Commentaren worden altijd verstuurd aan de Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer – met een afschrift aan de staatssecretaris. Simon Strik licht toe. “De fracties van de politieke partijen beschikken over een beperkte fiscale kennis. Wij steunen ze met ons commentaar, dat ze gebruiken om de staatssecretaris vragen te stellen en om over bepaalde punten meer duidelijkheid te krijgen. Regelmatig gaan we ook met een afvaardiging van onze commissie op bezoek bij de fiscale woordvoerders van de fracties; dan geven wijzen we op de sterke en minder sterke kanten van een wetsvoorstel. We blijven een voorstel na de behandeling in de Tweede Kamer volgen; ook met de fracties in de Eerste Kamer hebben we soms contact. Lastig is dat je na verkiezingen – en die zijn er nogal eens geweest de afgelopen jaren – te maken krijgt met een nieuwe



lichting fiscale woordvoerders. Dan moet je grotendeels opnieuw beginnen met het opbouwen van relaties.”

MINISTERIE VAN FINANCIËN

Een fiscaal wetsvoorstel van – soms uitgebreid en kritisch – commentaar voorzien: dat leidt onvermijdelijk ook tot reacties van de partij die het heeft opgesteld: het ministerie van Financiën. Hoe verloopt dat contact doorgaans? Volgens Simon Strik wisselt het nogal. “Soms is het heel bevredigend, andere keren minder. In het ene geval overleggen we in

een coöperatieve sfeer en worden onze opmerkingen heel serieus genomen, maar het komt ook voor dat het allemaal heel stroef gaat en we eigenlijk geen poot aan de grond krijgen. Financiën benadrukt overigens keer op keer dat men onze inbreng nuttig en belangrijk vindt.”

CONTACT VERBETERD

Als hij terugkijkt moet hij wel zeggen dat het contact de afgelopen acht jaar sterk verbeterd is. “De grote vooruitgang daarbij is dat het ministerie steeds vaker in een vroeg stadium de mening van de NOB over nieuwe wetsvoorstellen en andere vormen van fiscale regelgeving vraagt – nog ruim voordat het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gaat en dus ook nog niet alle fundamentele keuzes zijn gemaakt. Dat vergroot in elk geval de kans dat onze inbreng daadwerkelijk effect heeft, want aan een al ingediend wetsvoorstel valt meestal niet zo veel meer te veranderen – en zeker geen essentiële onderdelen. Zo’n vroegtijdige consultatie is overigens geen enkele garantie dat ons commentaar echt wordt overgenomen; wat dat betreft kiest Financiën toch altijd z’n eigen route. En wij van onze kant behouden ons het recht voor om, ondanks onze vroege inbreng, het uiteindelijke wetsvoorstel gewoon kritisch – en soms zelfs zeer kritisch – te becommentariëren.”

ZES CRITERIA

De Commissie Wetsvoorstellen toetst fiscale wetsvoorstellen aan zes criteria: strijdigheid met het recht, effectiviteit en efficiency, terugwerkende kracht, uitvoerbaarheid, administratieve lastendruk en fiscaal vestigingsklimaat.

NOB
Themadag van de sectie Bedrijfsfiscalisten
over de herziening Vpb 2007.



30 MAART >> Bijzetting van de op 20 maart overleden prinses Juliana.

1 MEI >> Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Cyprus en Malta treden toe tot de Europese Unie.

NOB
Staatssecretaris Vrijn kondigt aan met een gedragscode voor belastingadviseurs en inspecteurs te komen. De NOB reageert afwijzend, onder meer omdat de eigen beroepsregels al voorzien in een klachtrecht voor de Belastingdienst.

25 AUGUSTUS >> In het zuiden van Rusland storten twee vliegtuigen bijna gelijktijdig neer als gevolg van explosies aan boord. Twee Tsjetsjeense vrouwen blijken ongehinderd met de springstoffen aan boord te zijn gekomen. Er zijn 90 slachtoffers.



26 DECEMBER >> Een zware zeebeving vindt plaats voor de kust van het Indonesische eiland Sumatra. Deze veroorzaakt een vernietigende vloedgolf (tsunami) die in kuststreken van tientallen landen aan de Indische oceaan voor meer dan 290.000 slachtoffers zorgt.

2004

JANUARI

13 JANUARI >> Op het Terra College in Den Haag schiet de 17-jarige leerling Murat Demir corrector Hans van Wieren dood.

FEBRUARI



11 MAART >> In Spanje vinden aanslagen plaats op vier treinen bij drie stations.

MAART

APRIL

19 APRIL >> André Kuipers wordt samen met de Rus Gannadi Padalka en de Amerikaan E. Michael Fincke vanaf de basis Baikonor in Kazachstan met behulp van een Sojoez-raket gelanceerd voor een reis naar het internationale ruimtestation ISS.

MEI

JUNI

JULI



NOB
Lustrumcongres in het Tropenmuseum te Amsterdam. Het 4.000e lid krijgt een fles met inhoud.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

7 SEPTEMBER >> De Indonesische mensenrechtenactivist Munir wordt op een vlucht van Garuda tussen Jakarta en Amsterdam vergiftigd.

OKTOBER

2 OKTOBER >> Ruim 200.000 mensen in Amsterdam protesteren tegen de plannen van het kabinet rondom de VUT, VPL en WAO.

NOVEMBER

2 NOVEMBER >> Theo van Gogh wordt in Amsterdam door moslim-fundamentalist Mohammed Bouyeri vermoord.

DECEMBER

1 DECEMBER >> Prins Bernhard overlijdt in Utrecht op 93-jarige leeftijd.

DE FISCALE UITGEVER

Het was een uitgave 'in het hart van de fiscale markt'. In januari 2000 introduceerde het pas opgerichte Sdu Fiscale & Financiële Uitgevers een tijdschrift dat een alternatief moest worden voor de bestaande vakbladen van monopolist Kluwer. Een gewaagde onderneming, maar uitgever Christiaan Thomas en zijn collega Rob Rijper slaagden in hun opdracht. Vijf jaar na de start had het *Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht* (later aangevuld met de *Nederlandse Documentatie Fiscaal Recht*) zich een solide positie verworven. En daar is in 2014 niets aan veranderd.

Eenentwintig jaar werkte Christiaan Thomas bij Kluwer. Terugkijkend typeert hij de situatie bij Nederlands grootse juridische uitgeverij eind jaren negentig als 'een organisatie zonder uitgeversklimaat'.



"Het traditioneel ambachtelijke was helemaal verdwenen. Er werd gedacht in termen van 'shareholdersvalue' en auteurs werden beschouwd als 'productiefactoren'. Dat kwam omdat het management in de jaren daarvoor was vervangen door mensen die geen enkele ervaring in de uitgeverij hadden en daardoor ook elke feeling voor het vak misten. In een juridische uitgeverij gaat het primair om creativiteit en om het onderhouden van goede relaties met de markt en met de auteurs. Daarvoor moet je mensen – doorgaans professionals met een druk leven – aan je zien te binden. Maar die raakten juist steeds meer van de uitgeverij vervreemd."

AAN DE SLAG

Hij noemt de overstap in 1999 'de beste beslissing van mijn leven'. "We waren echt stuk gelopen. Het was ook de tijd waarin internet aan z'n onstuitbare opmars was begonnen, daarvoor hadden we als uitgevers een hele serie ideeën, maar die sneuvelden steeds op de tekentafel. Terwijl de fiscale wereld op IT-gebied juist tot de *early adapters* behoorde. Met drie andere 'dissidenten' zijn Rob en ik vertrokken. Bij Sdu, de voormalige Staatsuitgeverij, vonden we wel gehoor voor onze plannen. We hebben een joint venture opgericht, een kantoor in Amersfoort gehuurd en we zijn aan de slag gegaan."

ONGELOOF

Aan de slag gaan: dat betekende werken aan de lancering van *NTFR*. In januari 2000 was het zover. Hij herinnert zich het ongeloof in de fiscale wereld. "Uitgevers die zich naast Kluwer een positie op de markt wilden veroveren richtten zich vrijwel altijd op een niche die om een of andere reden nog vrij was. Wij kozen voor een midscheepse aanval. *NTFR* moest

de concurrent worden van *VakstudieNieuws* – voor minder deden we het niet. Het was gewaagd en risicovol, maar we hadden wel een paar sterke punten. We begonnen een dagelijkse e-mailservice met het laatste nieuws, de arresten van de Hoge Raad – die toen op woensdag verschenen – lagen zaterdag bij de abonnees met een spoedcommentaar erbij, en we vroegen lagere prijzen. Brondocumenten waren bij ons gratis. Abonnees konden kiezen tussen papier en online – of beide. Kortom: we waren klantgericht, sneller en goedkoper. Dat heeft gewerkt."

CONSERVATIEF

Makkelijk ging het niet, bekend hij. "De markt bleek conservatief. Er bestond een heilig geloof in Kluwer; je moest echt van heel goede huize komen om die relatie te doorbreken. Maar we kregen ook steun. De Belastingdienst bijvoorbeeld: die ging meteen over op onze uitgaven. En de Hoge Raad: die vermeldde vanaf het begin *NTFR* als bron. Ook de A-G's deden dat. Langzaam maar zeker is het toen gaan groeien, mede omdat we ook andere uitgaven lanceerden – onder meer boeken en wettenpockets. *NDFR* betekende onze definitieve doorbraak: een online alternatief voor de *Vakstudie*. Al eerder hadden we met succes aangiftesoftware en het jaarlijkse *NTFR*-congres gelanceerd. Aanvankelijk bleek radicaal breken met Kluwer voor veel afnemers een brug te ver: vaak namen ze *NTFR* en *NDFR* erbij. Later is dat veranderd en kozen ze wel exclusief voor onze uitgaven, ook vanwege de noodzaak kosten te besparen."

KIEZEN

Na tien jaar, in 2009, namen Christiaan Thomas en Rob Rijper afscheid van hun troetelkinderen. "We hebben de markt een volwaardig alternatief geboden," concludeert Thomas. "De klant kan nu kiezen. Dat is zonder meer een verbetering. En wat ik ook belangrijk vind: we hebben – noodgedwongen, maar toch – een hele serie jonge fiscale auteurs een platform gegeven. Dat zijn de *big shots* van nu."

2005

JANUARI

9 JANUARI >> Mahmoud Abbas wordt verkozen tot nieuwe president van de Palestijnse Autoriteit.



NOB
Staatssecretaris Wijn trekt het voorstel voor een gedragscode voor belastingadviseurs en inspecteurs in.

FEBRUARI

NOB
Na overleg met NivRA, NOvA en Federatie publiceert de NOB een nieuwe versie van de richtsnoeren WID/MOT.

MAART

19 MAART >> John DeLorean, oprichter van het automerk DeLorean, overlijdt op 80-jarige leeftijd.



APRIL

MEI

JUNI

1 JUNI >> De Nederlandse kiezers wijzen in een referendum het Grondwettelijk verdrag voor Europa af.

JULI

7 JULI >> In Londen worden in drie verschillende metro's en in een dubbeldekkerbus bommen tot ontploffing gebracht door een terroristische groep die zich *Al-Qaida in Europa* noemt. Bij de aanslag komen 56 mensen om het leven.

AUGUSTUS

28 JUNI >> Koninklijke Olie en Shell fuseren. Royal Dutch Shell wordt ingericht naar Engels recht en heeft haar hoofdkwartier in Den Haag.



31 AUGUSTUS >> In Bagdad komen door massapaniek op de Al-Aimmah brug tijdens een bedevaart 953 mensen om het leven.

SEPTEMBER

NOB
Eerste bijeenkomst van de Commissie Beroepszaken van de NOB onder leiding van bestuurslid Henk Koller.

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

27 OKTOBER >> In Clichy-sous-Bois, een voorstad van Parijs, breken rellen uit onder jongeren van Noord-Afrikaanse afkomst, die zich over heel Frankrijk verspreiden. Pas na het uitroepen van de noodtoestand en het instellen van een avondklok op 8 november wordt het weer rustiger.

29 DECEMBER >> De nieuwe wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) wordt van kracht. De WIA vervangt de Wet op de Arbeidsongeschiktheid (WAO).

11 SEPTEMBER >> De Nederlandse judoka Dennis van der Geest wordt in Cairo wereldkampioen judo in de open klasse.



DE STAATSSECRETARIS VAN DE WET IB 2001

Legendarisch is het verhaal dat hij kort na zijn entree op Financiën voor zijn computer werd 'betrap't op het schrijven van wetteksten. Er werd hem duidelijk gemaakt dat die inspanning echt niet meer nodig was: hij beschikte nu immers over de beste wetgevingsjuristen die hij zich maar kon wensen? Maar Willem Vermeend zou Willem Vermeend niet zijn als hij zich daar iets van aantrok.

Het is augustus 1994 als Vermeend op het ministerie begint als staatssecretaris. Jaren later typeert hij de ontvangst in een interview in *Exposé* als 'een beetje plagerig'. Enige reden daarvoor was er wel. Als Kamerlid voor de PvdA had hij in tien jaar negen initiatiefwetsontwerpen ingediend, dus ze hadden genoeg last van hem gehad. De reactie 'dat hij het nu allemaal mooi zelf kon gaan doen' lag dan ook voor de hand.

ACHTERSTALLIG ONDERHOUD

En hij doet het zelf. De eerste twee jaar is hij alleen bezig met achterstallig onderhoud: onder meer een nieuwe aanmerkelijkbelangregeling (die ook een eind maakt aan de vermaledijde kasgeldconstructies), onbeperkte verliescompensatie en de concernfinancieringsfaciliteit zijn het resultaat. Twee jaar na zijn entree begint hij aan wat later het Belastingplan 2001 zal worden. "Het was in de zomer van 1996. Ik zat in de Verenigde Staten en minister Zalm was op vakantie in Griekenland. Hij kreeg mijn eerste concept via de hotelfax. Ja, daar zat de boxen-gedachte al in. Zoals gewoonlijk reageerde hij snel – en positief. We hebben er daarna eerst samen aan gewerkt en pas toen we het onderling eens waren hebben we onze ambtenaren ingelicht. Zo is de nota *Verkenning van het belastingstelsel in de 21e eeuw* ontstaan die we in november 1997 hebben gepresenteerd."

FISCALE TRAPEZEWERKERS

In NOB-kringen valt die nota niet helemaal lekker. Het is alsof Vermeend en Zalm het beroep belastingadviseur willen opheffen. Zo staat het er natuurlijk niet letterlijk, maar de voorspelling dat belastingadviseurs binnen enkele jaren werkloos zullen zijn wordt om begrijpelijke redenen nogal vreemd gevonden. Vooral ook vanwege de motivering: fiscale constructies worden onmogelijk – waarmee het beroep van belastingadviseur ten dode is opgeschreven. NOB-voorzitter Peter Dekker



reageert met een mooie column in het *Weekblad fiscaal recht* van 8 januari 1998, waarin hij met name de mythe ontzenuwt dat belastingadviseurs 'fiscale trapezewerkers' zijn.

BROODJESLUNCH


Na de verkiezingen van mei 1998 – die de basis leggen voor Paars II – gaat het tandem Zalm/Vermeend door met zijn werk. Op het ministerie wordt een groot deel van verdieping 0 tijdelijk ontruimd, zodat de veertig mensen die zich permanent met de belastingherziening 2001 bezighouden dicht bij elkaar zitten. De week van een herziener kent twee cruciale momenten. Op vrijdagmiddag krijgt hij of zij huiswerk mee. Uiterlijk om twaalf uur moeten alle die week opgestelde beleidsnotities, wetteksten en toelichtingen bij de repro worden aangeleverd. Aan het eind van de middag pikt iedereen het hele pakket op. De beleidsnotities worden woensdag daarop tussen twaalf en twee besproken tijdens een broodjeslunch. Dan vallen de beslissingen.

ZELFS OP ZATERDAG


Er wordt keihard gewerkt. Zelfs op zaterdag is een deel van de ambtenaren aanwezig. Dan komt Vermeend zelf ook. Hij combineert dat soms met een fietstochtje. "Dus dan liep ik in wielerkleding door het ministerie. Tempo maken met behoud van kwaliteit was ons belangrijkste doel. Natuurlijk kreeg ik al gauw een stortvloed van kritiek over me heen, met name van de belastingadviseurs. Die vonden het onverantwoord wat ik deed. Ik wilde er alles in *no time* doorheen jagen: dat kon nooit goed gaan. Maar we moesten wel. Zalm en ik waren ervan overtuigd dat afstel tot uitstel zou leiden. Als we 2001 lieten lopen dan kwam er daarna een verkiezingsjaar en dan konden we het vergeten. We hebben flink druk op de zaak moeten zetten. Maar het is gelukt, mede dankzij de steun van de regeringspartijen en de formidabele inzet van onze ambtenaren. Alles bij elkaar was het toch wel een huzarenstukje."

2006

1 JANUARI >> In Nederland wordt Boek VII van het Nieuw Burgerlijk Wetboek ingevoerd. Het vervangt deels het Wetboek van Koophandel.



28 JUNI >> Kabinetscrisis over de asiel- en naturaliseringsprocedure van het VVD Tweede Kamerlid Ayaan Hirsi Ali.



6 SEPTEMBER >> George W. Bush verklaart dat de CIA verdachten van terrorisme in geheime gevangissen buiten de VS opgesloten heeft gehouden.

30 DECEMBER >> Ex-dictator van Irak Saddam Hoessein wordt wegens massamoord op 148 sjiiten terecht gesteld door ophanging.

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
Iman Darnsté volgt Wilbert Kannekens op als voorzitter van de NOB.

1 JANUARI >> In Nederland wordt een nieuw zorgstelsel ingevoerd, waarbij geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen ziekenfonds en particuliere verzekering. Iedere inwoner in Nederland van achttien jaar en ouder is verplicht om een (basis) zorgverzekering af te sluiten.



3 MEI >> Karel Appel, kunstschilder en beeldhouwer, overlijdt. Hij is vooral bekend geworden als lid van de groep Cobra.

3 JUNI >> Servië en Montenegro worden gescheiden landen.

29 JUNI >> Het Kabinet-Balkenende II valt na een motie van wantrouwen van D66.

NOB
In het SEO-rapport (een vervolg op dat van 1998) wordt geconcludeerd dat het aanbod van fiscaal juristen en fiscaal economen op termijn te klein is om aan de vraag te voldoen.



23 NOVEMBER >> Aleksandr Litvinenko, voormalig lid van de Russische geheime dienst (FSB), overlijdt als gevolg van een vergiftiging met polonium-210, een dodelijk radioactief materiaal.

DE EENPITSTER

Hoewel ze nooit ambities in die richting had gehad deed een optelsom van zaken Sandra van der Vet in 2005 besluiten voor zichzelf te beginnen. Tot dan was ze als loonbelastingsspecialist acht jaar verbonden aan een *big four*-kantoor in Den Haag, met vooral veel expats in haar portefeuille. Nee, ze nam geen cliënten mee. Wel een concurrentiebeding. Maar het liep vanaf het begin. Haar aanbod – kwaliteit tegen een aantrekkelijk tarief en een persoonlijke benadering – viel kennelijk in goede aarde.

Het ondernemingsplan van Sandra van der Vet was kort maar krachtig. “In Den Haag woonden ruim zesentwintigduizend expats. Daar zouden toch wel een paar voor mij bij zitten? Het bleek te kloppen: binnen een halfjaar had ik een portefeuille opgebouwd waaraan ik een goed inkomen overhield. Het was soms wel passen en meten, want ik had ook net mijn eerste kind gekregen. Maar als zelfstandige ben je maximaal flexibel wat je werktijden betreft; je kunt ‘s avonds en ‘s nachts gewoon doorgaan. Alles bij elkaar ben ik in die tijd eerder meer dan minder gaan werken.”

VEEL UITLEGGEN

Expats. Ze komen doorgaans voor een periode van drie à vijf jaar naar Nederland. Uit alle hoeken en gaten in de wereld en uit alle sectoren van het bedrijfsleven. Juist die internationale factor heeft haar altijd aangetrokken in het werk. “De fiscaliteit van grensoverschrijdende arbeid – dat is helemaal mijn afdeling. Er moet vaak veel geregeld worden. Elke expat kent de 30%-regeling die we hebben. Maar daarna houdt het wel ongeveer op. De sociale zekerheid bijvoorbeeld: daar weten ze meestal weinig van. Maar je wilt uiteraard voorkomen dat er dubbele premies betaald moeten worden: hier en in het land van herkomst. Als er gezinsleden meekomen wordt de situatie al gauw nog een stuk ingewikkelder. En zo is er meer. De vermogensrendementsheffing in de inkomstenbelasting: die moet ik altijd uitleggen. Een fictief rendement van vier procent? Ook al heb je dat in het echt niet gehaald? Dat vinden de meesten nogal vreemd.”



SCHRIJVEN

Naast haar cliëntenwerk heeft ze ook nog tijd voor de meer contemplatieve kant van het vak. “Schrijven heb ik altijd graag gedaan. Ik ben een van de auteurs van de NDFR over premieheffing en in 2013 was ik co-auteur van een nieuw deel in de bekende Wegwijs-serie over internationale verzekerings- en premieplicht. Daarvoor doe ik het nodige onderzoek: wat staat er in de parlementaire geschiedenis, wat zegt jurisprudentie, enzovoort. Verder ben ik een van de oprichters van de Loonbelastinggroep Nederland, waar we als specialisten kennis en ervaring uitwisselen. Nee, een eenpitster hoeft zeker niet geïsoleerd te raken.”

ACQUISITIE

Heeft ze na haar vliegende start in 2005 in de jaren daarna veel last gehad van de economische neergang? Het is meegevallen, vindt ze. “Maar helemaal aan me voorbij gegaan is het natuurlijk ook niet. Ik moet meer energie in acquisitie stoppen dan in het begin. Acquireren is wel altijd een onderdeel van mijn werk geweest, want het gaat meestal om ad hoc-opdrachten. Van tijd tot tijd heb je dus sowieso nieuwe cliënten nodig. Het helpt natuurlijk wel dat ik een internationale praktijk heb. Wie alleen op de nationale markt opereert heeft ongetwijfeld meer last van de economische malaise gehad.”

VOLGENDE STAP

Tot slot de voor de hand liggende vraag: blijft ze eenpitster of wil ze na bijna tien jaar toch meer? Ze bekent dat ze wel eens nadenkt over ‘een volgende stap’. Maar daar zitten best wat haken en ogen aan. “Uitbreiding is voor mij geen doel op zich. Mijn grootste drijfveer is niet geld, maar mensen maximale aandacht kunnen geven. Ik ben dolgelukkig als een cliënt me bedankt omdat ik een probleem voor hem naar tevredenheid heb opgelost. Uitbreiden? Misschien. Maar dan wel door samenwerking met een gelijkgestemde. Een kantoor met personeel: dat zie ik nog niet zo gauw gebeuren.”

2007

1 JANUARI >> Ban Ki-Moon volgt Kofi Annan op als secretaris-generaal van de VN.



10 APRIL >> Prinses Ariane, het derde kind van prins Willem-Alexander en prinses Máxima, wordt geboren.

De sectie Formeel Belastingrecht wordt opgericht.

5 JUNI >> De Tweede Kamer gaat akkoord met een wetsontwerp om de flits scheiding af te schaffen. Bij echtscheiding wordt een ouderschapsplan verplicht.



14 SEPTEMBER >> Na een nieuwe aanvaring met partijleider Mark Rutte wordt Rita Verdonk uit de VVD-fractie gezet. Korte tijd later stapt ze uit de partij, en kondigt aan met de ‘beweging Trots op Nederland’ aan de volgende verkiezingen deel te nemen.

26 NOVEMBER >> Het burger-servicenummer wordt ingevoerd.

27 DECEMBER >> Oppositieleidster van de Pakistaanse Volkspartij (PPP) Benazir Bhutto wordt door een zelfmoordterrorist gedood.

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
De NOB heeft 4.248 leden.

1 JANUARI >> Bulgarije en Roemenië treden toe tot de Europese Unie. Slovenië voert de euro in.

NOB
Simon Strik wordt benoemd tot voorzitter van de Commissie Wetsvoorstellen.

26 MAART >> In Noord-Ierland vindt een historische ontmoeting plaats tussen dominee Ian Paisley van de protestantse Democratische Unionistische partij en Gerry Adams van de katholieke republikeinse partij Sinn Féin.



NOB
Eerste vaardigheidstraining in het kader van de Permanente Educatie. Het verkoopmoment in adviesgesprekkert

NOB
Samen met de Belastingdienst wordt op 11 en 12 december de 25^e Fiscale Conferentie gehouden. Het thema is Loonbelasting

17 OKTOBER >> De bank ABN AMRO wordt voor 70 miljard euro verkocht aan het bankentrio Fortis, de Royal Bank of Scotland en de Spaanse Banco Santander.

9 NOVEMBER >> De eerste generatie iPhone (2G) wordt in Europa geïntroduceerd.



DE BELONINGSSPECIALIST

In *Exposé* van maart 2002 werd Janet Visbeen geïnterviewd over het thema 'De cliënt'. Ze vormde toen – samen met Marieke Kees-Van der Zwet en Iris Tuinstra – het kleine kantoor JIM, The Compensation Specialists. Dat had zichzelf als opdracht gesteld om cliënten fiscaal-juridisch te adviseren over een aantrekkelijk arbeidsvoorwaardenpakket en ook mee te doen aan de uitvoering van die adviezen. Twaalf jaar later vinden we Janet terug als partner Human Resource Services/Executive Reward bij PwC. Hetzelfde dus, maar ook weer heel anders.



Tien jaar geleden keerde ze terug op het oude nest, want ook vóór het driejarige avontuur met JIM (inderdaad, een acroniem van de voornamen) was ze – net als haar twee partners – werkzaam bij PwC. Maar de drang om voor zichzelf te beginnen won het op een gegeven moment van het veilige kantoorbestaan. "We wilden directer contact met de cliënt en actief betrokken zijn bij de uitvoering van de adviezen. Korte lijnen en snelle service, ook voor de kleinere zaken. Grote kantoren waren op dat punt niet sterk."

BOARDROOM

JIM liep goed; op het hoogtepunt werkten er zes mensen. Maar tegelijk knaagde er iets bij Janet en de andere oprichtsters. "We waren vreselijk druk met van alles, maar dat had ook z'n beperkingen. Ik wilde meer strategisch adviseren, de boardroom in. Maximale omzet draaien en mensen aan het werk houden – dat is toch niet mijn opdracht in dit leven. Op een gegeven moment heb ik dat aan de orde gesteld en toen bleek dat mijn twee partners daar – elk op hun eigen manier – ongeveer hetzelfde over dachten. Toen zijn we gaan praten met PwC. Ze wilden ons graag terug. Iris en ik hebben dat gedaan; Marieke heeft een omweg gemaakt via een ander kantoor maar is nu ook al weer geruime tijd hier."

HARDE KERN

Anno 2014 zijn de cliënten van Janet Visbeen beursgenoteerde ondernemingen en private equity-bedrijven, die ze op executive-niveau adviseert over beloningen. "Natuurlijk de primaire beloning, maar denk ook aan variabele elementen als prestatietoelagen en aandelenplannen. Dat werk heeft uiteraard fiscale kanten, maar zeker niet uitsluitend. Er komt ook accountancy en financieel management – verwatering voorkomen bijvoorbeeld – en governance bij kijken. En niet te vergeten: communicatie, want het is gevoelige materie die bepalend is voor cultuur en gedrag binnen organisaties. Een belangrijk deel van de activiteiten gaat over regelgeving: hoe je daaraan moet voldoen en wat je kunt verwachten als je dat niet doet. Maar ook performance management en strategie horen erbij."

VESTIGINGSKLIMAAT

Door haar vele internationale contacten heeft ze een goed zicht op de manier waarop buitenlandse bedrijven denken over Nederland als vestigingsland. "Ik maak me zorgen. Nogal wat partijen vertrekken – om een combinatie van redenen; zeker niet alleen fiscale – en de toestroom van buitenlandse topholdings stukt. Zwitserland, UK, Zuid Oost Azië – die troeven ons af. Nederland is minder aantrekkelijk geworden en ik vrees dat het voorlopig alleen maar erger wordt."

WAAN VAN DE DAG

Het hangt ook samen met ons politieke en fiscale klimaat. "Heel lang roemden buitenlandse cliënten ons vanwege onze stabiliteit. Politiek deden we geen gekke dingen en fiscaal was het ook allemaal overzichtelijk. Dat vonden ze prettig. Maar die voorsprong hebben we uit handen gegeven. Het lijkt alsof er geen rode draad meer zit in onze politieke agenda; we laten ons leiden door opportunisme en de waan van de dag. Dat kan je een tijdje verbergen, maar op enig moment valt het toch op. De crisisheffing is een uitgelezen voorbeeld, maar ook het plan om bonussen in de financiële sector sterker te beperken dan elders in de EU. Regelmatig vragen buitenlandse PwC-collega's me wat we in Nederland toch aan het doen zijn. Dat wapengekletter van ons laat z'n sporen na. Om te voorkomen dat ons vestigingsklimaat verslechtert zouden we Europees gezien niet uit de pas moeten lopen en economisch duidelijke keuzes maken."

OPLOSSING ZOEKEN

Hoewel het werk in haar afdeling maar voor ongeveer een derde strikt fiscaal van aard is, hebben de meeste leden van haar team wel een fiscale achtergrond. Geen toeval, legt ze uit. "Fiscalisten zijn analytisch van geest en blijven altijd zoeken naar een oplossing. En in vrijwel alle gevallen vinden ze die ook."

2008

NOB
De specialistensectie Transfer Pricing wordt opgericht.

JANUARI

2 JANUARI >> De olieprijs passeert voor het eerst de US\$ 100-grens.

FEBRUARI

NOB
Het bestuur neemt het initiatief tot ontwikkeling van een e-learningmodule WWF T. De NOB levert de inhoud; voor de organisatorische kant wordt samengewerkt met NIVRA en NOVAA.

MAART

2 MAART >> Dmitri Medvedev wint met 70% van de stemmen de Russische presidentsverkiezingen. Volgens waarnemers van de Raad van Europa zijn de verkiezingen niet vrij verlopen.

APRIL

13 APRIL >> Een coalitie geleid door Silvio Berlusconi wint de parlementsverkiezingen in Italië.

MEI

28 MEI >> De grondwetgevende assemblee van Nepal schaft de monarchie af, het land wordt een federale republiek.

JUNI

27 JUNI >> Robert Mugabe wint de omstreden presidentsverkiezingen in Zimbabwe.

JULI



NOB
De NOB heeft 4.417 leden.

AUGUSTUS

9 AUGUSTUS >> Tussen Rusland en Georgië breekt oorlog uit over de omstreden provincie Zuid-Ossetië.

SEPTEMBER

14 SEPTEMBER >> De Amerikaanse bank Lehman Brothers vraagt het faillissement aan; het grootste faillissement uit de geschiedenis.

OKTOBER

3 OKTOBER >> De Nederlandse tak van Fortis wordt volledig genationaliseerd en overgenomen door de Nederlandse staat.

NOVEMBER

4 NOVEMBER >> Barack Obama wint in de VS de presidentsverkiezingen.

NOB
Oprichting van de sectie Tax Assurance.

DECEMBER

10 DECEMBER >> Zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

DE OVERSTAPSTER

Lange tijd was er sprake van eenrichtingsverkeer. Inspecteurs stapten over naar de belastingadvieswereld; andersom kwam zelden voor. Maar al een tijdje groeit het aantal transfers van adviseurs naar de fiscus. Yolanda van Vught maakte de stap na tien jaar. Ze is nu inspecteur omzetbelasting bij de unit Financiële instellingen in Amsterdam.



“Hoewel ik goed was in wis- en natuurkunde koos ik voor rechten. Waarom? Omdat het een studie is met veel mogelijkheden. Om mijn verbondenheid met het exacte niet helemaal op te geven werd het fiscaal recht. Dan kreeg ik toch nog met cijfers te maken. In Leiden bestond in mijn tijd de specialisatie kostprijsverhogende belastingen. Die heb ik gevolgd. Na mijn afstuderen ben ik bij KPMG Meijburg & Co in de sectie indirecte belastingen gaan werken. Twee jaar Rotterdam, vooral de internationale praktijk; daarna drie jaar Den Haag, waar ik veel met de media en met culturele instellingen te maken kreeg. In beide functies draaide het hoofdzakelijk om fiscale techniek.”

MEER ZELFSTANDIG

“Na vijf jaar Meijburg ben ik overgestapt naar PwC. Een wat commerciële kantoor, waar je als adviseur sneller meer zelfstandig kunt werken. Ik kwam bij het internationale team, waar ik de kans kreeg een eigen klantenpakket op te bouwen. Helemaal niet makkelijk, maar het is me gelukt. Mijn commerciële vaardigheden heb ik in die periode in elk geval goed kunnen ontwikkelen. In 2008, het laatste jaar, maakte ik deel uit van het Financial Services Team, met banken en verzekeraars als cliënt.”

BELASTINGDIENST

“Toen ik tien jaar uit volle overtuiging belastingadviseur was geweest wilde ik iets anders. Ik heb een sabbatical genomen en ben me zo breed mogelijk gaan oriënteren over nieuwe mogelijkheden. Het ministerie van Financiën, de Belastingdienst, de fiscale advocatuur, het bedrijfsleven: overal heb ik gesprekken gevoerd. De Belastingdienst had een vacature. Voor het uitbouwen van horizontaal toezicht zochten ze mensen van buiten die ervaring hadden met het bedrijfsleven. Ik solliciteerde en werd aangenomen. Vrij kort daarna ben ik gaan werken voor de unit Financiële instellingen. Bank en verzekeraars zijn in principe vrijgesteld

van omzetbelasting, dus de btw die op hun kosten drukt kunnen ze niet verrekenen. De financiële belangen zijn daarom groot. Maar de regels zijn best ingewikkeld. Bedrijven weten niet altijd wat ze op dit punt wel en niet kunnen doen; daarom vindt er regelmatig overleg plaats.”

ANDERE SFEER

“Ik ben goed opgevangen. Er waren nuttige introductiecurssussen, onder meer over ambtelijke integriteit en corporate identity. De dagelijkse sfeer op kantoor? Ja, die verschilt wel van die op een advieskantoor. Hier heb je allemaal hetzelfde doel: belasting heffen volgens de daarvoor bestaande regels. Als het nodig is help je elkaar daarbij. Adviseurs op een kantoor zijn toch ook altijd een beetje concurrenten van elkaar. Wie krijgt de beste cliënten? Wie kan de uren schrijven? Dat speelt hier allemaal niet.”

INHOUDELIJK

“Als inspecteur kan je je volledig concentreren op de inhoudelijke kant van een zaak. Meteen als het dossier op je bureau komt ga je er mee aan de slag. Als adviseur moet je eerst allerlei formele checks uitvoeren, een *engagement letter* hebben en afspraken maken over de fee die je zult berekenen. Bij nieuwe cliënten gaat bovendien veel tijd zitten in het opbouwen van een relatie. Nog een verschil is dat wanneer er in een zaak uiteindelijk geprocedeerd gaat worden je dat als inspecteur zelf doet; bij een advieskantoor neemt vaak een partner het dossier dan over. Als btw-team hebben we regelmatig contact met het ministerie over uitvoeringskwesties en met het bedrijfsleven over hun btw-vragen. Afwisseling genoeg dus, hoewel de vaktechniek toch hoofdzaak blijft.”

COLLEGA'S

“Als inspecteur ontmoet ik regelmatig oud-collega's die hun belastingplichtige cliënten vertegenwoordigen. Maar ook binnen de Belastingdienst kom ik ze tegen. Ik ben bepaald niet de enige overstapster.”

2009

JANUARI



20 JANUARI >> Inauguratie van Barack Obama als 44ste president van de Verenigde Staten.

FEBRUARI

10 FEBRUARI >> De Postbank gaat geheel op in de ING Bank.

MAART

31 MAART >> In Den Haag wordt op de Afghanistan-top door een groot aantal landen en organisaties gesproken over de toekomst van Afghanistan.

APRIL

30 APRIL >> De Koninginnedagviering in Apeldoorn en grote delen van Nederland wordt afgebroken na een mislukte aanslag van de 38-jarige Karst Tates op de koningin en haar familie. Zeven mensen komen bij deze dodemansrit om het leven.

MEI



JUNI

25 JUNI >> De Amerikaanse popster Michael Jackson overlijdt aan een hartstilstand.

JULI

20 AUGUSTUS >> De Libiër Abdel Basset al-Megrahi, in 2001 tot levenslang veroordeeld voor de Lockerbie-aanslag in 1988, wordt om humanitaire redenen vrijgelaten. Hij zou lijden aan een terminale vorm van prostaatkanker. Al-Megrahi heeft steeds beweerd onschuldig te zijn.

AUGUSTUS

NOB
Onderzoekers Lubbers en Van Kreveld van de Universiteit Leiden presenteren hun rapport 'Wetgevingsadvisering door de Commissie Wetsvoorstellen van de NOB'.

SEPTEMBER

6 SEPTEMBER >> Nederland verliest zijn 20e en 21e militair sinds het begin van de missie in Afghanistan.

OKTOBER

9 OKTOBER >> Barack Obama wint de Nobelprijs voor de Vrede.

NOVEMBER

19 NOVEMBER >> De Belgische politicus Herman van Rompuy wordt gekozen als eerste President van de Europese Raad.

DECEMBER

NOB
Oprichting van de sectie estate planning.



25 FEBRUARI >> Vlucht 1951 van Turkish Airlines stort neer vlak voor de landing op Schiphol. Negen van de 135 inzittenden komen om het leven.

NOB
Lustrumcongres in de Westergasfabriek in Amsterdam over de relaties tussen belastingadviseur, cliënt en fiscus.



20 AUGUSTUS >> De Libiër Abdel Basset al-Megrahi, in 2001 tot levenslang veroordeeld voor de Lockerbie-aanslag in 1988, wordt om humanitaire redenen vrijgelaten. Hij zou lijden aan een terminale vorm van prostaatkanker. Al-Megrahi heeft steeds beweerd onschuldig te zijn.



19 OKTOBER >> DSB Bank wordt failliet verklaard.

NOB
Oprichting van de Commissie Internationale Fiscale Zaken onder leiding van Bartjan Zoetmulder.

1 DECEMBER >> Het Verdrag van Lissabon treedt in werking.

DE ESTATEPLANNINGSPECIALIST



Je cliënten zijn mensen van vlees en bloed. Particulieren, die je heel persoonlijke zaken vertellen. Mòeten vertellen, anders kan je je werk niet doen. Het kost vaak de nodige moeite voordat je het hele verhaal boven tafel hebt, juist vanwege dat persoonlijke. Tact en mensenkennis zijn dus vereist, evenals geduld. En uiteraard moet je diepgaande kennis hebben van de civiele en fiscale rechtsgebieden die relevant zijn. Je kunt als fiscalist lyrisch worden van de deelnemingsvrijstelling, maar Sabine de Wijkerslooth prefereert het ‘echte’ leven.

Estate planning is het gestructureerd laten overgaan van vermogen naar een volgende generatie of naar een charitatieve instelling. Een op zich juiste omschrijving, vindt ze, maar ook een die nauwelijks inzicht geeft in wat haar werk werkelijk inhoudt. “Ik heb – terwijl ik toch al heel wat jaren actief ben op dit gebied – nog steeds moeite met de term *estate planning*. Die is me wat te duur, en door de mogelijke associatie met vastgoed ook lichtelijk verwarrend. Ik noem mezelf liever gewoon ‘adviseur schenken, erven en goede doelen’. Dan krijg je meteen een heel ander beeld. Dan begrijp je dat het om regels gaat, maar nog veel meer om menselijke emoties.”

KORT EN BONDIG

De overgrote meerderheid van de cliënten van een ‘adviseur schenken, erven en goede doelen’ hebben weinig of geen juridische en fiscale kennis. Dat geeft het werk een aparte kant. “Soms willen ze dingen die niet kunnen, bijvoorbeeld eenzijdig de huwelijkse voorwaarden aanpassen. In de meeste gevallen wordt van jou gevraagd om met een voorstel te komen. Een voorstel dat recht doet aan wat ze willen – en vooral ook *niet* willen. Het moet fiscaal gezien goed uitpakken, maar dat is vaak niet het belangrijkste motief. Hun geld en goederen moeten bij de juiste mensen terecht komen – daar gaat het primair om. Mijn advies is meestal kort en bondig; vier A-viertjes is het wel het maximum. Dat vraagt de nodige kunde, want behalve volledig en begrijpelijk moet het uiteraard ook vaktechnisch sluitend zijn. Soms maak ik als bijlage een wat uitgebreider stuk met de fiscaal-juridische achtergronden; dat hangt een beetje van de cliënt in kwestie af.”

MEER AANDACHT

Sabine de Wijkerslooth ziet de belangstelling voor estate planning al geruime tijd groeien. “Tot een jaar of tien lang geleden waren het alleen de grote vermogens die er werk van maakten. Nu zie je dat ook mensen die over beperkte middelen beschikken iets willen regelen. Dat komt mede doordat dit soort zaken veel meer aandacht krijgt. De uitspraak van de rechtbank Breda in 2012 dat de vrijstelling bij schenking en vererving van ondernemingsvermogen zo ruim is dat die op grond van het gelijkheidsbeginsel ook voor privévermogen zou moeten gelden is een mooi voorbeeld. De publiciteit daarover heeft heel wat mensen aan het denken gezet. Dat de Hoge Raad de rechtbank in 2013 terugfloot doet daar niet aan af. Hetzelfde effect heeft de belastingvrije schenking van honderdduizend euro die tot eind 2014 mogelijk is. Hoeveel mensen er uiteindelijk echt gebruik van zullen maken is moeilijk te voorspellen, maar schenken staat wel even nadrukkelijk in de belangstelling.”

GOEDE DOELEN

Ze wijst op nog twee ontwikkelingen op haar vakgebied. De eerste is de enorme groei van het schenken aan goede doelen. “Ik heb heel wat algemeen nut beogende instellingen als cliënt. Die worden overspoeld met regels; ze worden er urenlang van. De fiscus is streng in de beoordeling of je voldoet aan de voorwaarden die aan de anbi-status worden gesteld. Maar tegelijkertijd zijn veel regels op essentiële punten onduidelijk en multi-interpretabel. De Belastingdienst komt in op het oog zeer vergelijkbare gevallen toch tot uiteenlopende beslissingen. Dat werkt bij elkaar contraproductief op wat de wetgever beoogt.”

INTERNATIONAAL

Een laatste punt is het internationale karakter van haar werk. “Kinderen gaan vaker in het buitenland wonen. Echtparen emigreren en gaan daarna scheiden. Nederlanders komen terug na een lang verblijf in het buitenland. Buitenlanders vestigen zich hier. Dat soort ontwikkelingen maakt adviseren over schenken en erven ingewikkelder, maar ook interessanter.”

2010

JANUARI

12 JANUARI >> Haïti wordt getroffen door een zware aardbeving, waarvan het epicentrum vlakbij de hoofdstad Port-au-Prince ligt. Het dodental overstijgt de 230.000.



14 APRIL >> Uitbarsting van de vulkaan Eyjafjallajökull op IJsland. Vanwege het gevaar voor het vliegverkeer worden op 15 en 16 april de meeste West-Europese luchtruimen gesloten.

4 MEI >> De dodenherdenking op de Dam wordt verstoord tijdens de twee minuten stilte, er vallen dranghekken om en in de ontstane paniek raken 63 mensen gewond.



NOB
Er verschijnt een update van het SEO-onderzoek over de arbeidsmarktpositie van jonge fiscalisten.

10 OKTOBER >> De Nederlandse Antillen worden opgeheven. Curaçao, Aruba en Sint Maarten gaan verder als autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

28 NOVEMBER >> Klokkenuidersite WikiLeaks, in 2006 opgericht door Julian Assange, ontketent een politieke crisis door het openbaar maken van 250.000 vertrouwelijke Amerikaanse diplomatieke telegrammen.

FEBRUARI

5 JANUARI >> De IJslandse president Ólafur Ragnar Grímsson weigert de wet te ondertekenen die de terugbetaling regelt van de tegoeden van Britse en Nederlandse spaarders bij het failliete Icesave.

MAART

NOB
De NOB heeft in haar beleid drie hoofdpunten: intensief ledencontact, profilering van het beroep en deelnemen aan maatschappelijk discussies die het vak raken.

APRIL

16-19 MAART >> Prins Willem-Alexander bezoekt de Nederlandse militairen van de Task Force Uruzgan in Afghanistan.

MEI



JUNI

9 JUNI >> Bij parlementsverkiezingen in Nederland wordt de VVD van Mark Rutte met een nipte voorsprong op de PvdA de grootste partij.

JULI

AUGUSTUS

1 AUGUSTUS >> In Afghanistan eindigt de Nederlandse operatie Task Force Uruzgan.

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER



NOB
Voorzitter Henk Koller laat zich in Het Financieel Dagblad kritisch uit over de bezuinigingen bij de Belastingdienst.

DE DEELTIJDHOGLERAAR

‘Toeval’ noemt hij het. Het was toeval dat hij fiscaal recht ging studeren (hij had wat studietijd over) en toeval dat hij in de wereld van de indirecte belastingen terecht kwam (op het kantoor waar hij ging werken werd hij ingedeeld bij een sectie waar een specialist op dat gebied werkte, die hem inspireerde). Maar toeval of niet, Redmar Wolf heeft zijn plaats gevonden. Hij is Senior Counsel bij Baker & McKenzie in Amsterdam (het kantoor waar hij begon) en sinds 1 maart 2013 ook bijzonder hoogleraar indirecte belastingen aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

Meteen maar de hamvraag: hoe word je hoogleraar indirecte belastingen? Volgens Redmar Wolf vraagt het een combinatie van wetenschappelijke interesse, vakken, publiceren en doceren. “Vanaf mijn eerste jaren als advocaat en belastingadviseur heb ik artikelen in de vakbladen gepubliceerd. Daarnaast trad ik vaak op als docent bij universitaire cursussen en als inleider op seminars en congressen. De wereld van de indirecte belastingen is relatief klein, dus als je eenmaal een zekere bekendheid hebt dan weten ze je wel te vinden. Eén van de onderwerpen die me al lang bezig hield was fraude. Die komt bij de btw op grote schaal voor, als nare bijwerking van het feit dat het bij uitstek een Europese belasting is. Een speciaal soort fraude, de carousel, heb ik toen als onderwerp voor een proefschrift gekozen.”

WISSELEERSTOEL

Hij promoveerde in april 2010, en vanaf dat moment was hij in de markt voor een hoogleraarschap. “Dan moet je het geluk hebben dat er ergens een plaats vrij komt en je kunt solliciteren. In mijn geval duurde dat dus niet zo lang. Ik heb aan de Vrije Universiteit Amsterdam een aanstelling voor één dag per week gekregen. Het is een wisselleerstoel voor drie jaar, mogelijk gemaakt door het Fonds Indirect Tax – een samenwerkingsverband van drie universiteiten, een aantal belastingadvieskantoren en de Belastingdienst. Mijn opdracht is duidelijk: het vak goed op de kaart zetten. Dus onderzoek doen, publiceren en ook een groter publiek het belang van de indirecte belastingen laten zien. Weinig mensen beseffen dat de btw voor ruim dertig procent van de jaarlijkse belastinginkomsten zorgt.”



ONDERWIJS

Hoogleraar zijn brengt uiteraard ook onderwijsverplichtingen mee. “Ik geef college; daarnaast regel ik gastdocenten, neem tentamens af en begeleid afstudeerscripties. Dat laatste doe ik met extra veel plezier en inzet; ik probeer de studenten behalve inhoudelijk ook op het punt van schrijfvaardigheid beter te maken. Dat is nu eenmaal mijn stokpaardje: dat het belangrijk is dat je wat je onderzoekt ook goed kunt presenteren.”

HOF VAN JUSTITIE

Het werd al gezegd: de btw is bij uitstek een Europese belasting. Het overgrote deel van de regelgeving is geharmoniseerd; de lidstaten zelf hebben nog maar zeer beperkte zeggenschap. Richtlijnen van de Europese Commissie (de eerste al uit 1977) hebben ervoor gezorgd dat overall in de EU volgens hetzelfde stelsel wordt gewerkt. Redmar Wolf constateert daarbij een opvallende rol van het Hof van Justitie, ook bekend als ‘Luxemburg’. Hij maakte die tot onderwerp van zijn oratie – die hij op 15 oktober 2013 uitsprak. “In de nationale rechtspraak wordt steeds vaker teruggevallen op arresten van het Hof van Justitie – vaak over de interpretatie van Richtlijnen. Maar daarnaast is er een andere ontwikkeling: in toenemende mate vormt het Hof EU-recht op basis van algemene rechtsbeginselen die het zelf constateert en formuleert. Die rechtsvorming voltrekt zich in feite geheel buiten de democratische, parlementaire besluitvorming van de lidstaten om.”

ARREST

Voor de liefhebbers heeft hij een sprekend voorbeeld. “Dat is het Kittel en Recolta Recycling-arrest uit 2006. Daarin zegt het Hof dat het de nationale rechter vrij staat een belastingplichtige recht op vooraf trek van betaalde btw te weigeren als hij wist of had moeten weten dat zijn aankoop deel uitmaakte van een frauduleuze transactie. In de Nederlandse wet zal je vergeefs naar die bevoegdheid zoeken; die staat echt alleen in dit arrest van het Hof. Hier botst het legaliteitsprincipe met de beginselen van het Europese recht. Het zegt wel iets over de macht van het Hof van Justitie.”

2011

JANUARI

5 JANUARI >> Bij een grote brand op het terrein van Chemie-Pack in Moerdijk komen 23.500 liter giftige en bijtende stoffen vrij. Vooral boeren in de buurt worden gedupeerd.



9 APRIL >> Een 24-jarige man schiet in het rond in winkelcentrum de Ridderhof in Alphen aan den Rijn. Er vallen zeven doden, onder wie de dader.

2 MEI >> Osama Bin Laden wordt in zijn schuilplaats in de Pakistaanse stad Abbottabad door een elite-eenheid van Amerikaanse Navy SEALs gedood.

NOB
De leden ontvangen per e-mail het verzoek om mee te werken aan een enquête over het functioneren van de Belastingdienst.

NOB
Het jaarcongres heeft als thema: 'De fiscale slagkracht van Nederland.'

17 SEPTEMBER >> Begin van de Occupybeweging. De beweging is een demonstratie tegen onder meer de macht van de financiële wereld en economische ongelijkheid.

1 JANUARI >> Estland treedt toe tot de eurozone en start met het omwisselen van haar Estse kronen voor euro's.

FEBRUARI

11 FEBRUARI >> Na achttien dagen van protest stapt de Egyptische president Hosni Moebarak, die bijna dertig jaar aan de macht was, op en draagt hij de macht over aan het leger.

MAART

11 MAART >> Een aardbeving op 130 kilometer ten oosten van de Japanse stad Sendai veroorzaakt een tsunami met 15.780 doden, 4.122 vermisten, 500.000 daklozen. De noodtoestand wordt afgekondigd voor zes reactoren in drie kerncentrales in Japan. De grootste problemen zijn bij Fukushima.

APRIL

MEI

JUNI



22 JULI >> De Noor Anders Brevik pleegt twee aanslagen. Bij een autobom in Regjeringskvartalet, de regeringswijk van Oslo, vallen acht doden. Ruim een uur later vallen bij een schietpartij in een jeugdkamp van de Noorse Arbeiderspartij op het eiland Utoya 69 doden.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER



20 OKTOBER >> Moammar al-Qadhafi, de (voormalige) leider van Libië, wordt gedood in Sirte.

NOVEMBER

DECEMBER

NOB
De NOB heeft 4.805 leden.

HET VROUWELIJKE BESTUURSLID

Caroline Zegers was als Tax Partner bij Andersen vertrouwd met het werken in een mannenwereld toen ze in 2000 het eerste vrouwelijke bestuurslid van de NOB werd. Het was toch weer even wennen.

“Toen ik in 1986 afstudeerde was de fiscale studie nog echt een mannenaangelegenheid. Ik denk dat er op honderd mannen vier vrouwen waren. Dat verschil is in de jaren daarna helemaal weggewerkt: de verhouding werd rond de fiftyfifty. De verwachting was dat die verandering zich ook bij de belastingadvieskantoren zou manifesteren, maar dat is nog niet uitgekomen. De instroom van vrouwen is weliswaar sterk toegenomen, maar ongeveer zes jaar na hun entree houdt toch een aantal het vak voor gezien. En op partnerniveau is de verhouding nog steeds bedroevend: één vrouw op tien mannen.”

TWEE REDENEN

“Dat het zo is gegaan heeft denk ik twee redenen. De eerste ligt bij de kantoren. De partners kiezen ter aanvulling van hun gelederen vooral mensen die qua ideeën en manier van werken op henzelf lijken. Een bekend psychologisch mechanisme, waarvan men zich gelukkig ook steeds meer bewust is, maar wel met het gevolg dat de verhoudingen maar langzaam veranderen. Een tweede reden is gelegen in een aarzeling bij de vrouwen zelf als ze geconfronteerd worden met de mogelijkheid een functie met meer verantwoordelijkheden – die dus mogelijk ook meer tijd kost – te krijgen. Een aantal schrikt daar voor terug. Het dilemma is of en hoe ze dit kunnen en willen combineren met andere verantwoordelijkheden. De vrijheid om daar keuzes in te maken denken ze vaak – terecht of onterecht – eerder te vinden in een baan in het bedrijfsleven of bij de Belastingdienst.”

MANNENWERELD

“Toen ik in 2000 bestuurslid van de NOB werd was ik niet anders gewend dan in een mannenwereld te verkeren. Het was al zo in de collegebanken en het bleef zo bij Andersen waar ik in 1991 ging werken. Overall was ik een van de weinige vrouwen, en vaak zelfs de enige. Op kantoor heb ik de positie van partner bereikt doordat ik dezelfde *drive* had als de meeste mannen: goed zijn in je vak en de top willen halen. Maar ondanks mijn ruime ervaring ging het in het NOB-bestuur helemaal niet zo makkelijk. Er was veel haantjesgedrag in vergaderingen; ik heb er vrij lang over gedaan om uit te maken hoe ik mijn punten zo moest brengen dat ze ook

op hun inhoudelijke merites werden beoordeeld. Het vergde van beide kanten enige aanpassing; later ging het veel beter.”

VERANDERINGEN

“De discussies in het bestuur waren soms fel. Hoe moesten we ons als NOB opstellen tegenover alle veranderingen die vanuit de buitenwereld op ons af kwamen? De politiek ging zich steeds nadrukkelijker met de fiscaliteit bemoeien en de digitalisering raakt ook onze bezigheden in het hart. Zijn er over vijf of tien jaar nog wel belastingadviseurs in de traditionele zin van het woord? Moeten we de lidmaatschapscriteria aanpassen? Dat soort fundamentele vragen.”

SOB

“Van 2006 tot 2010 was ik naast bestuurslid ook voorzitter van de SOB. Ik ben er echt trots op hoe de Beroepsopleiding voor de aspirant-leden functioneert: voor, tijdens en na mijn tijd. Het vraagt wel veel aandacht voor het actueel houden van het opleidingsprogramma, de keuze van de juiste docenten en de evaluaties van alle trainingen en cursussen. Maar de SOB is een zeer stevige pijler van de NOB. De sfeer in de bestuursvergaderingen was er ook anders dan bij de NOB. Er waren meer vrouwen, en dat zag je direct aan de manier waarop vragen en problemen werden benaderd. Er was meer ruimte voor inhoudelijke discussie.”

GEEN VERSCHIL

“Of mannen en vrouwen het vak belastingadviseur anders beoefenen? Nee, dat geloof ik niet. Wel spelen de stereotype verschillen een rol: mannen zijn vooral resultaatgericht, zeggen sneller ‘dat kan ik’ of ‘dat doe ik’ en laten niet gauw hun zwakheden zien, terwijl vrouwen meer kijken naar mogelijkheden om samen te werken, primair reageren met ‘ik zal erover nadenken’ of ‘ik zoek het uit’ en fouten erkennen als een kracht beschouwen. Maar in al die jaren dat ik in het vak zit heb ik nooit verschil gezien in de twee passies die je als belastingadviseur moet hebben: een voor de fiscaliteit en een voor dienstverlening.”

2012

JANUARI

NOB
De app 'De NOB-agenda' wordt gelanceerd.

13 JANUARI >> De Costa Concordia loopt voor de Italiaanse kust van Isola del Giglio aan de grond. Twaalf opvarenden komen om het leven.

FEBRUARI

NOB
Er verschijnt een special issue van Exposé, met als titel 'Dutch Tax Advisers in their Global Role'

17 FEBRUARI >> Prins Johan Friso wordt tijdens het skiën bedolven onder een lawine. De prins loopt hierbij ernstig hersenletsel op en overlijdt na een coma van 18 maanden op 12 augustus 2013.

MAART



APRIL

23 APRIL >> Het kabinet-Rutte I valt na het intrekken van het gedoogbeleid door Geert Wilders.

MEI

6 MEI >> De socialist François Hollande wordt gekozen tot president van Frankrijk.

JUNI

2 JUNI >> In Egypte wordt ex-president Hosni Moebarak veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf.

JULI

4 JULI >> Wetenschappers van het CERN in Genève maken bekend dat het in 1964 door de Brit Peter Higgs voorspelde Higgsdeeltje, het zogenoemde Goddeeltje, bestaat.

AUGUSTUS



SEPTEMBER

OKTOBER

NOB
De NOB-brochure 'De belastingadviseur en het verschoningsrecht' verschijnt in een geactualiseerde versie.

NOVEMBER

5 NOVEMBER >> Het kabinet-Rutte II wordt beëdigd.

DECEMBER

22 NOVEMBER >> Australische onderzoekers ontdekken dat Sandy Island, een eiland dat al zeker tien jaar op diverse landkaarten te zien is, helemaal niet bestaat.



5 APRIL >> Op het Foundation Fighting Blindness Event in San Francisco wordt het eerste testmodel van Google Glass gepresenteerd.



14 OKTOBER >> De Oostenrijker Felix Baumgartner maakt een sprong van ruim 39 kilometer hoogte uit een luchtballon, de hoogste parachutesprong en de hoogste bemande ballonvaart ooit. Tijdens de vrije val bereikt hij een recordsnelheid van 1.342 km/h en doorbreekt daarmee de geluidsbarrière.



DE EMERITUS HOOGLERAAR

In een bomvolle aula nam hij op 17 november 2006 afscheid als hoogleraar belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam – een functie die hij sinds 1980 vervulde. Anders dan bijna al zijn collega's was Jaap Zwemmer altijd fulltime hoogleraar. Wel vermeldt zijn cv een ruim aantal nevenfuncties. Daaronder ook enkele bij de NOB: voorzitter van de BaMa-commissie en voorzitter van de Raad van Beroep.

Hij heeft er niets op tegen – zo blijkt onder meer uit zijn afscheidsinterview in *Weekblad fiscaal recht* – dat hoogleraren belastingrecht contact onderhouden met de praktijk. Graag zelfs. Maar hij heeft altijd moeite gehad met collega's die ook permanent aan een advieskantoor waren verbonden. "Die kwamen vroeg of laat onvermijdelijk toch voor het dilemma te staan dat ze iets wilden of moesten zeggen dat strijdig kon zijn met het belang van een cliënt. Een hoogleraar moet onafhankelijk zijn en er nooit rekening mee hoeven te houden dat hij in een andere hoedanigheid iets bij Financiën of de Hoge Raad heeft liggen waardoor hij toch maar beter z'n mond kan houden."

ONAFHANKELIJK

Zwemmer vindt het overigens helemaal niet bezwaarlijk dat een hoogleraar adviezen of fiscale opinies geeft. Hij deed het in zijn universitaire jaren regelmatig – en hij doet het nog steeds. "Maar dan wel vanuit een onafhankelijke positie. Ik wil niet betaald worden om een bepaalde mening te geven, maar alleen om *mijn* mening te geven. Als die degene die mij de vraag stelt goed uitkomt: prima. Zo niet, dan is het jammer."

RECORDHOUDER

Als hoogleraar hielp hij in 26 jaar 25 promovendi over de eindstreep. Hij denkt dat hij daarmee voor fiscale proefschriften in Nederland recordhouder is. "Als promotor moet je alleen nagaan of iets wetenschappelijk verdedigbaar is. Of wat de promovendus naar voren brengt overeenkomt met mijn persoonlijke mening interesseert me niet. Mijn raad was altijd simpel: neem een beperkt onderwerp, zoek daarover zoveel mogelijk uit en schrijf dat op een nette manier op. Je moet je



realiseren dat je altijd op de schouders van je voorgangers staat en dat je nooit volledig vernieuwend bent. Als van wat je brengt tien à twintig procent echt nieuw is dan is dat prachtig. Meer hoeft echt niet. Ik had ook één gouden regel: ik las alleen teksten die in goed Nederlands of Engels waren geschreven. Als dat niet het geval was dan kreeg de inzender het geheel terug met de boodschap er eerst de taalfouten maar eens uit te halen."

FICTIEVE INKOMSTEN

Zwemmer was met artikelen, annotaties en columns altijd aanwezig in de grote fiscale disputen van de afgelopen dertig jaar. Voorbeeld is de discussie die vooraf ging aan de invoering van de Wet IB 2001: daarin trok hij enkele malen fel van leer tegen de vermogensrendementsheffing. Ook anno 2014 is zijn afkeer nog niet verdwenen. "Ik vind het principieel fout dat een belastingstelsel fictieve inkomsten belast. Voor de heffing moet je altijd uitgaan van de werkelijke inkomsten. Nu gebeurt het dat iemand een fors verlies lijdt en toch die één komma twee procent moet betalen – dat kan gewoon niet. Het is wel te begrijpen vanuit het oogpunt van een robuuste belastingopbrengst, maar rechtvaardig is het allerminst."

MACHTSONGELIJKHEID

Een punt waarop Zwemmer vaak hamerde was dat de volksvertegenwoordiging te veel aan de leiband van het ministerie van Financiën loopt. "Uiteindelijk komt het allemaal neer op machtsongelijkheid. Niet voor niets zeg ik aan het eind van mijn afscheidscollege dat ik de belastingwetenschap altijd heb gediend in de vaste overtuiging – mij met name door Brüll bijgebracht – dat de overheid niet minder gecontroleerd moet worden dan haar burgers. Helaas beschikt de volksvertegenwoordiging over te weinig middelen om dat adequaat te doen. Men zou veel meer onafhankelijke deskundigheid moeten inhuren, waardoor Financiën meer tegenspel kan worden geboden. Zo'n aanpak – dat zou al veel schelen."



15 FEBRUARI >> In het Oerengebied in de buurt van de plaats Tsjeljabinsk komt een meteoroïde de dampkring binnen.

NOB
Voor de tweede keer wordt de studiedag 'De dga en zijn bv' gehouden.

NOB
Het eerste nummer van Orde verschijnt, de opvolger van Exposé.



7 JUNI >> Edward Snowden, voormalig medewerker van de CIA, lekt informatie over een reeks spionageactiviteiten door de NSA op internet. Op last van het FBI wordt een arrestatiebevel wegens spionage tegen de klokkenluider uitgevaardigd.

21 AUGUSTUS >> De Amerikaanse klokkenluider Bradley Manning wordt veroordeeld tot 35 jaar gevangenisstraf.

11 OKTOBER >> De Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens, met zetel in Den Haag, wint de Nobelprijs voor de Vrede.

NOB
De NOB laat zich heel 2013 volop zien in de discussie over Nederland Vestigingsland.

2013

JANUARI

4 JANUARI >> De Zwitserse bank Wegelin & Co., de oudste bank van het land, verklaart zich voor een rechtbank in New York schuldig aan belastingontduiking. De bank krijgt een geldstraf van 44 miljoen euro en zal ophouden te bestaan.

FEBRUARI

MAART

NOB
De Algemene Ledenvergadering stemt in met het invoeren van een verplichte Permanente Educatie per 1 januari 2014.

APRIL

14 APRIL >> Heropening van het Rijksmuseum in Amsterdam.

30 APRIL >> Troonswisseling in Nederland.

MEI



JUNI

JULI

12 JULI >> Het Pakistaanse Taliban-slachtoffer Malala Yousafzai spreekt op haar zestiende verjaardag de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toe. Ze roept op tot verplicht gratis onderwijs voor ieder kind en noemt boeken en pennen 'onze machtigste wapens'.

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER



NOVEMBER

30 NOVEMBER >> De verenigingsraad van de AVRO en de ledenraad van de TROS keuren het fusievoorstel van de twee publieke omroepen goed. Vanaf 1 januari 2014 zullen ze verder gaan onder de nieuwe naam AvroTros.

DECEMBER

WAT EEN CLUB



Ik hoop dat u dit NOB-lustrumboek met net zoveel plezier gelezen hebt als ik – of nog gaat lezen. De zestig portretten bij elkaar laten goed zien hoe bont en veelzijdig de Nederlandse fiscale wereld is. Voor mij was het ook een feest van herkenning, omdat ik in het verleden met veel van de geïnterviewde fiscalisten in NOB-verband heb samengewerkt. Daarnaast heeft de tijdlijn me aangenaam beziggehouden en vele is-het-al-weer-zo-lang-geleden-momenten bezorgd.

De NOB. Ik ben er als directeur werkzaam sinds 1995, nadat ik in 1990 al directeur van de SOB was geworden. Beide functies heb ik vanaf 1995 altijd gecombineerd. De belastingadvieswereld heeft alle ingrediënten die mij een inspirerend beroepsleven bezorgen: werken met gemotiveerde fiscalisten, met rechters, met professionele docenten en vaardigheidstrainers en met journalisten en filmmakers, jonge mensen opleiden, Fiscale Conferenties organiseren, overleggen met het ministerie van Financiën en de Belastingdienst, contacten onderhouden met binnenlandse zusterorganisaties als NBA, NOVA en KNB en met buitenlandse vakgenoten in de CFE – en nog veel meer. Daarbij word ik altijd ondersteund door een professioneel bureau; een bureau waarop ik trots ben.

De NOB is als beroepsorganisatie mede afhankelijk van de inzet van een groot aantal vrijwilligers onder de leden. Die zijn er in ruime mate: in de specialistensecties, de redactie van Orde, de besturen van NOB, SOB en JOB, het Becon-overleg, de Commissie Wetsvoorstellen, de Commissie Internationale Fiscale Zaken, de Commissie Beroepszaken, de Commissie van Beoordeling, de Raad van Tucht, de Raad van Beroep, enzovoort. Namen noemen is ondoenlijk. Maar veel dank aan degenen die zich – vaak gedurende een lange reeks van jaren – hebben ingezet of nog inzetten. We worden letterlijk gedragen door de leden.

Op onze zestigste verjaardag staan we er goed voor. Steeds meer werken vertegenwoordigers van de kantoren in NOB-verband samen om voor belastingadviseurs belangrijke ontwikkelingen in eigen kring of in de buitenwereld – zoals Nederland Vestigingsland – in voor ons positieve zin te beïnvloeden. Het concurrentiemotief valt dan even weg; er wordt eensgezind opgetrokken. Dat is niet alleen mooi om te zien; het is ook effectief.

De NOB, wat een club.

Frits Sobels
directeur NOB

CURRICULA VITEA GEÏNTERVIEWDEN

Pagina 8 | Foto: Roger van den Berg



Marieke Bakker (1974)

1992-1997 Bedrijfseconomie en fiscale economie Rotterdam
 1997 Belastingadviseur bij Loyens & Volkmaars (vanaf 2000: Loyens & Loeff)
 2008 Vennoot
 2011-heden Verantwoordelijk voor Loyens & Loeff Zwitserland

Pagina 10 | Foto: Kees van Boxel



Rudolf Bakker (1991)

2009-2013 Fiscale economie Rijksuniversiteit Groningen
 2013-heden Belastingadviseur bij AcconAvm

Pagina 12 | Foto: Wouter Antonisse



Dick Barmentlo (1961)

1979-1985 Fiscaal recht en strafrecht aan de Universiteit van Amsterdam
 1985-1989 Gerechtssecretaris en gerechtsauditeur bij de Belastingkamer Gerechtshof Amsterdam
 1989-2002 Belastingadviseur bij Ernst & Young
 sinds 2002 Belastingadviseur, later advocaat-belastingkundige bij KPMG Meijburg & Co
 sinds 2003 Raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof `s-Hertogenbosch
 sinds 2005 Lid Commissie Beroepszaken NOB
 sinds 2007 Voorzitter sectie Formeel Belastingrecht NOB
 sinds 2013 Chairman Professional Affairs Committee CFE

Pagina 14 | Foto: Maarten van der Lande



Bernard Bavinck (1946)

1964-1971 Notarieel recht en Nederlands recht Vrije Universiteit Amsterdam
 1971-1972 Belastingrecht Universiteit van Amsterdam
 1974-1999 Belastingadviseur, bestuurder en vennoot Loyens & Volkmaars Vele publicaties in de fiscale vakbladen
 2000-heden Raadsheer in de Hoge Raad
 sinds 2009 Extern lid Raad van Beroep NOB

Pagina 16 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Tanja Bender (1965)**

1982-1987 Fiscaal recht Universiteit Leiden
 sinds 1987 Verbonden aan Universiteit Leiden
 1990-2005 Belastingadviseur bij Loyens & Volkmaars, Loyens & Loeff
 2000 Proefschrift *De vrijstellingsmethode ter voorkoming van dubbele belasting*
 sinds 2001 Hoogleraar internationaal belastingrecht Universiteit Leiden
 sinds 2001 Bestuurslid International Tax Center Leiden
 sinds 2005 Tax Partner PwC
 sinds 2012 Lid Raad van Toezicht KWF Kankerbestrijding
 sinds 2013 Vertegenwoordiger NOB in Platform for Tax Good Governance (Europese Commissie)

Pagina 20 | Foto: Stephan Kassels

**Jeroen Bijl (1973)**

1991-1998 Fiscaal recht Rijksuniversiteit Groningen
 1998-2005 Adviseur Indirect Tax bij Deloitte
 2002 Voorzitter Jonge Orde van Belastingadviseurs
 2008-2010 Docent VAT European Tax College Tilburg University
 2008-heden Docent VAT International Tax Centre (Leiden)
 2005-2011 Senior manager VAT Knowledge & Innovation PwC
 2011-heden Head Product & Business Development Indirect Tax PwC Nederland
 2012-heden Teamleider Indirecte Belastingen bij het Knowledge Centre van PwC
 2007-heden PhD Fellow Tilburg University
 2013-heden Lid redactieadviesraad Orde
 2013-heden Docent in cursus Omzetbelasting voor specialisten NOB

Pagina 18 | Foto: Stephan Kassels

**Tom Berkhout (1961)**

1980-1985 Fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 sinds 1985 Verbonden aan de Belastingdienst (tot 1998 inspecteur Amsterdam DB en Verzekeringsgroep Vpb)
 1988-1990 Stichting Examens Assurantiebedrijf
 1994-1996 Master of Real Estate UvA
 1997-2002 Stichting voor Belgging- en vastgoedkunde UvA (nu: ASRE)
 sinds 1998 Voorzitter Vastgoedkennis-centrum Belastingdienst
 2002 Proefschrift *Fiscaal afschrijven op vastgoed*
 sinds 2003 Hoogleraar Real Estate Nyenrode Business Universiteit

Pagina 22 | Foto: Maarten van der Lande

**Ludwig Bindemann (1964)**

1984-1986 Propedeuse rechten Vrije Universiteit Amsterdam
 1986-1990 Fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 1990-1993 Belastingadviseur Moret Ernst & Young
 1993-2001 Belastingadviseur, specialist loonheffingen Coopers & Lybrand
 2001-2003 Belastingadviseur, specialist loonheffingen Loyens & Loeff
 2003-2010 Partner loonheffingen Mazars
 2011-heden Nationale Politie

Pagina 24 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Warner Bruins Slot (1954)**

1972-1980 Bedrijfseconomie Vrije Universiteit Amsterdam
 1980-1982 Postdoctorale inspecteursopleiding Leiden
 1982-2003 Inspecteur vennootschapsbelasting (sector: bank- en effectenbedrijf)
 2003-heden Of counsel KPMG Meijburg & Co
 2006 Proefschrift *Leasing in de vennootschapsbelasting*

Pagina 28 | Foto: Kees van Boxel

**Floris Evenboer (1992)**

sinds 2010 Economie en Bedrijfseconomie, later Fiscale economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 sinds 2012 Student-assistent Stichting Europese Fiscale Studies
 sinds 2012 Actief in R.F.V. Christiaanse-Taxateur
 2013-2014 Voorzitter van R.F.V. Christiaanse-Taxateur

Pagina 26 | Foto: Robert de Bruijn

**Peter Essers (1957)**

1975-1982 Fiscale economie Katholieke Hogeschool Tilburg
 1982-1984 Adjunct-inspecteur Belastingdienst
 1984-1990 Universitair docent Katholieke Universiteit Brabant
 1989 Proefschrift *Fiscale aspecten van de voorperiode van de BV*
 sinds 1991 Hoogleraar belastingrecht Universiteit van Tilburg
 sinds 2003 Lid Eerste Kamer CDA

Pagina 30 | Foto: Stephan Kassels

**Eveline Faase (1958)**

1981-1986 Fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 1986-1987 Belastingadviseur bij Moret Gudde Brinkman
 1987-1988 Bedrijfsfiscalist
 1988-1996 Advocaat/belastingkundige Stibbe
 1997-heden Raadsheer Hof Amsterdam
 2011-heden Rechter-plaatsvervanger Gemeenschappelijk Hof van Justitie (v/m Nederlandse Antillen)

Pagina 32 | Foto: Roger van de Berg

**Paul Foortse (1946)**

Nederlands en fiscaal recht
Universiteit Leiden
1975-1978 Moret Gudde Brinkman
1978-1980 Paardekooper, Hoogendoorn en Meeuwssen
1980-1989 Wisselink & Co
1989-2001 KPMG Meijburg & Co
2001 Limpet Sports Management operationeel

Pagina 36 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Kuba Grabarz (1984)**

2003-2009 Studie fiscaal recht
Universiteit Utrecht
2009-2010 Master International Tax Law
University of Florida
2010-2013 Belastingadviseur bij VMW
Taxand
2014-heden Belastingadviseur bij
Baker & McKenzie
2012-heden Bestuurslid, sinds 2013
voorzitter JOB
2013 Lid jaarcongrescommissie NOB

Pagina 34 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Yves Gassler (1973)**

1991-1997 Fiscaal recht Universiteit
Leiden
1997-2012 Belastingadviseur bij Arthur
Andersen, later Deloitte
1999-heden Universitair docent aan
de afdeling Belastingrecht,
Universiteit Leiden
2012-2013 Tax Partner Mazars Real Estate
2013-heden FIRM24 (partner); Mazars
(vaktechnisch medewerker)

Pagina 38 | Foto: Wouter Antonisse

**Theo Groeneveld (1948)**

1970-1973 Wetenschappelijk medewerker
Rijksuniversiteit Leiden
1973-1976 Adjunct-inspecteur
belastingdienst
1976-1979 Belastingadviseur
(Meijburg & Co)
1979-1984 Wetenschappelijk medewerker
Hoge Raad
1984-1987 Rechter rechtbank Rotterdam
1987-1999 Raadsheer hof Amsterdam
1999-2001 Vice-president hof Den Haag
2001-2004 Advocaat-generaal Hoge Raad
2004-2010 Lid Raad voor de rechtspraak
2010-2012 Seniorraadsheer hof Den Haag
sinds 2012 Raadsheer Hoge Raad
Docent cursus Procesvoering
(Beroepsopleiding Belastingadviseurs)

Pagina 40 | Foto: Stephan Kassels

**Richard Happé (1946)**

1971 Doctoraal fiscaal recht
Rijksuniversiteit Leiden
1988 Doctoraal Wijsbegeerte
Rijksuniversiteit Leiden
1972-1997 Belastingdienst (hoofdinspecteur
vennootschapsbelasting,
hoofd inspecteursopleiding
Opleidingsinstituut Financiën)
1996 Proefschrift *Drie beginselen
van fiscale rechtsbescherming*
1991-1997 Parttime docent belastingrecht
Universiteit Leiden
1997-2011 Hoogleraar belastingrecht
Universiteit van Tilburg
sinds 2000 Raadsheer-plaatsvervanger
gerechtshoven Amsterdam en
's-Hertogenbosch
Cursusleider/docent cursus Formeel
Belastingrecht (Beroepsopleiding
Belastingadviseurs)

Pagina 44 | Cartoon: L. Jordaan

**Hendrik Jan Hofstra (1904-1999)**

1926-1931 Surnumerair directe belastingen
bij de Belastingdienst
1931-1939 (Adjunct-)inspecteur directe
belastingen ministerie van
Financiën
1939-1945 Belastingconsulent te Rotterdam
1945-1956 Lid Tweede Kamer PvdA
1946-1956 (Adjunct-)directeur Centrale
Arbeiders-Verzekeringsbank
1956-1958 Minister van Financiën
1959-1961 Lid Tweede Kamer PvdA
1961-1966 Financieel directeur Verolme
United Shipyards
1966-1975 Hoogleraar belastingrecht
Rijksuniversiteit Leiden

Pagina 42 | Foto: Maarten van der Lande

**Mariken van Hiltten (1964)**

1983-1987 Fiscaal recht Universiteit
Leiden
1988-1997 Universitair docent UL
(promotie: 1992)
1987-1992 Belastingadviseur Btw
rechtsvoorgangers PwC
1992-1998 Belastingadviseur Btw/Douane
KPMG Meijburg & Co
1997-2002 Hoogleraar kostprijsverhogende
belastingen Universiteit Leiden
1998-2002 Raadsheer Hof Den Bosch
2002-2007 Raadsheer Hof Amsterdam
2009-2012 Hoogleraar indirecte
belastingen Vrije Universiteit
Amsterdam (wisselleerstoel)
2007-heden Advocaat-Generaal Hoge Raad
(indirecte belastingen)

Pagina 46 | Foto: Maarten van der Lande

**Hans van Horzen (1947)**

1967-1974 Fiscaal recht Rijksuniversiteit
Leiden
1974-1978 Inspecteur Belastingdienst
1978-1998 Tax Partner KPMG Meijburg & Co
(1994-1998 voorzitter van
de maatschap)
1999-2014 Head of Group Tax ABN AMRO
sinds 1994 Vice-voorzitter
ABN AMRO-pensioenfonds

Pagina 48 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Fred de Hosson (1948)**

1970-1974 Fiscaal recht Rijksuniversiteit Leiden
 1975-1980 Wetenschappelijk medewerker RU Leiden
 1981-1989 Partner Deloitte Haskins & Sells
 1989-heden Partner Baker & McKenzie
 1997-2000 Lid International Executive Committee Baker & McKenzie
 2010-2013 Managing partner kantoor Baker & McKenzie Amsterdam

Pagina 52 | Foto: Stephan Kassels

**Bas Jonker (1983)**

2001-2005 Fiscale economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 sinds 2003 Belastingadviseur bij van Heugten & Dekker (sinds 2013: partner)
 sinds 2013 Lid Commissie Permanente Educatie NOB

Pagina 50 | Foto: Maarten van der Lande

**Geert de Jong (1969)**

1988-1992 Fiscale economie heao
 1992-1996 Fiscaal recht Universiteit Leiden
 1992-1997 Aangiftemedewerker Deloitte
 1997-2006 Belastingadviseur KPMG Meijburg & Co
 sinds 2006 Senior belastingadviseur en (vanaf 2011) Hoofd Bureau Vaktechniek Fiscaal Grant Thornton Nederland

Pagina 54 | Foto: Levien Willemse

**Flip de Kam (1946)**

1963-1966 Rijksbelastingacademie Rotterdam
 1968 Doctoraal belastingrecht Rijks Universiteit Leiden
 1968-1970 Adjunct-inspecteur Belastingdienst
 1970-1976 Stafmedewerker Tweede Kamerfractie PvdA
 1974-1981 Universitair docent UvA en RU Leiden
 1981-1988 Sociaal en Cultureel Planbureau Promotie RU Leiden (proefschrift *Tax Reform in a Welfare State*)
 1988-2008 Hoogleraar economie van de publieke sector Rijks Universiteit Groningen
 1997-1999 Secretaris *Working Party 2* van het Committee on Fiscal Affairs, OECD Parijs
 sinds 2008 Honorair hoogleraar economie van de publieke sector RU Groningen
 sinds 1975 Auteur van artikelen in de fiscale vakbladen, *Haagse Post*, boeken, columnist *NRC Handelsblad* (1988-2012)

Pagina 56 | Foto: Roger van de Berg

**Wilbert Kannekens (1961)**

1979-1984 Civiel en bedrijfsrecht Erasmus Universiteit Rotterdam
 1984-1986 Fiscaal recht Rijksuniversiteit Leiden
 1997-heden Partner KPMG Meijburg & Co
 2003-2006 Voorzitter NOB
 2006-2014 Lid Raad van Tucht NOB

Pagina 60 | Foto: Kees van Boxel

**Ben Kiekebeld (1969)**

1987-1992 Fiscale economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 1992-1993 Accountant en belastingadviseur Paardekooper & Hoffman (nu: Mazars)
 1993-heden Belastingadviseur, director Ernst & Young
 2003-heden Onderzoeker bij Europese Fiscale Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam
 2006-heden Voorzitter sectie Europees Fiscaal Recht NOB
 Docent Internationaal Belastingrecht voor specialisten NOB

Hanneke van den Bout (1970)

1988-1999 Fiscale economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 1993-1998 Belastingadviseur Deloitte
 1998-heden Ministerie van Financiën.
 Sinds 2012 Hoofd afdeling Beleid directoraat-generaal voor Fiscale Zaken

Pagina 58 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Herman van Kesteren (1961)**

1980-1985 Fiscaal recht Universiteit Leiden
 1986-2003 Universitair docent Universiteit Leiden en Universiteit van Tilburg
 1990-1994 Coopers & Lybrand
 1994 Proefschrift *Fiscale rechtswil*
 1995-1996 BDO CampsObers
 1996-2005 Hoofd vaktechniek indirecte belastingen Ernst & Young
 sinds 2003 Voorzitter sectie Omzetbelastingsspecialisten NOB
 sinds 2003 Hoogleraar indirecte belastingen Tilburg University
 sinds 2005 Hoofd vaktechniek indirecte belastingen PwC
 sinds 2013 Lid Programmacommissie Permanente Educatie NOB
 Cursusleider traject Omzetbelasting voor specialisten NOB

Pagina 62 | Foto: Maarten van der Lande

**Henk Koller (1956)**

1974-1982 Notarieel resp. fiscaal recht Nijmegen/Leiden
 1982-1987 (Adjunct-)Inspecteur bij de Belastingdienst
 1987-heden Belastingadviseur bij Deloitte
 2005-heden Bestuurslid CFE (verschillende functies)
 2005-2009 Voorzitter Commissie Beroepszaken NOB
 2009-2012 Voorzitter NOB

Pagina 64 | Foto: Stephan Kassels

**Ton Krol (1966)**

1985-1992 Fiscale economie Erasmus
Universiteit Rotterdam

1991-1993 Junior belastingadviseur bij
Berk Accountants &
Belastingadviseurs

1993-1997 Assistant Manager bij
PricewaterhouseCoopers
Belastingadviseurs

1997- 2010 Partner bij Horlings
Accountants en
Belastingadviseurs

2011 Blue Clue Tax Solutions
opgericht

Pagina 68 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Jian-Cheng Ku (1980)**

2000-2005 Studies fiscaal recht en fiscale
economie Universiteit van
Amsterdam

2005-2007 Advocaat/Belastingadviseur bij
Baker & McKenzie

2007-2012 Advocaat/Belastingadviseur bij
Van Mens & Wisselink/VMW Taxand

2012-heden Advocaat/Belastingadviseur bij
DLA Piper

2009-2011 Voorzitter Vaktechnische
Commissie Jonge Orde van
Belastingadviseurs, bestuurslid
JOB

2013-heden Voorzitter Commissie voor leden
met vijf tot tien jaar
werkervaring

Pagina 66 | Foto: Maarten van der Lande

**P.G. Kroon (1949)**

1973-1975 Post-doctoraal fiscaal recht
Leiden

1975-1984 (Adjunct-)inspecteur
vennootschapsbelasting

1984-1989 Hoofd vaktechnisch bureau Moret
Gudde Brinkman/Arthur Young

1989-2004 Belastingadviseur bij
Arthur Young/(Moret)
Ernst & Young
(partner sinds 1986)

Pagina 70 | Foto: Maarten van der Lande

**Jurgen Kuiper (1966)**

1984-1990 Fiscaal recht Universiteit
Leiden

1991-1997 Belastingadviseur
Loyens & Volkmaars

1997-1998 Belastingadviseur Ernst & Young

sinds 1999 Belastingadviseur en mediator
Loyens & Loeff

2005-2006 Mediationopleiding Amsterdams
ADR Instituut

sinds 2007 Voorzitter Vereniging voor
Fiscale Mediation (VFM)

Docent Schriftelijk Rapporteren
(Beroepsopleiding Belastingadviseurs)

Pagina 72 | Foto: Stephan Kassels

**Machiel Lambooi (1962)**

1980-1985 Fiscaal recht Universiteit
Leiden

1985-1987 Militaire dienst

1987-1999 Medewerker en later vennoot
Loyens & Volkmaars

sinds 1999 Tax Partner Freshfields
Bruckhaus Deringer LLP

sinds 2007 Lid Raad van Beroep NOB

Pagina 76

**Willem Meijburg (1897-1967)**

1924-1925 Inspecteur der directe
belastingen, invoerrechten en
accijnzen

1925-1928 Inspecteur van Financiën in
Nederlands Indië

1928-1939 Inspecteur der directe
belastingen te Amsterdam

1939-1964 Vennoot maatschap Meijburg & Co

1954-1964 Voorzitter NOB

Pagina 74 | Foto: Kees van Boxel

**Monique Ligtenberg (1962)**

1981-1984 HEAO Commerciële economie

1984-1988 Fiscaal recht Universiteit van
Tilburg

1988-1996 Inspecteur Belastingdienst

1996-heden Hoofdredacteur *Fiscaal up
to Date*

Pagina 78 | Foto: Kees van Boxel

**Dick Molenaar (1959)**

1979-1988 Fiscale economie Erasmus
Universiteit Rotterdam

1988 Oprichting Molenaar
Belastingadviseurs, vanaf 1999:
All Arts Belastingadviseurs

2006 Proefschrift *Taxation of
International Performing
Artists*

2013-heden Lid redactieadviesraad Orde

Pagina 80 | Foto: Wouter Antonisse

**Anoeska Narain (1980)**

1998-2004 Fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 2003-2008 Belastingadviseur RSM Niehe Lancée
 2008-2010 Belastingadviseur KPMG Meijburg & Co
 2010-2011 Corporate Income Tax Specialist LG Electronics
 sinds 2011 Tax Compliance Manager TomTom

Pagina 84 | Foto: Roger van de Berg

**Aimée van der Paardt (1976)**

1996-2001 Fiscaal recht Rijksuniversiteit Groningen
 2001-2007 Belastingadviseur bij KPMG Meijburg & Co
 2003-2004 Voorzitter Jonge Orde van Belastingadviseurs
 2007-2010 Tax Manager Unibail-Rodamco
 sinds 2010 Zelfstandig belastingadviseur (nu: Van der Paardt Zijlstra)

René van der Paardt (1952)

1969-1975 Algemene economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 1978-1980 Postdoctoraal belastingrecht Universiteit Leiden
 1975-1978 Leraar economie
 1978-1984 Inspecteur indirecte belastingen
 sinds 1995 Belastingadviseur btw, douane en internationale handel Loyens & Loeff (nu: of counsel)
 2000 Proefschrift *Subsidies en BTW in de Europese Unie*
 sinds 2001 Parttime hoogleraar verbruiksbelastingen Erasmus Universiteit Rotterdam

Pagina 82 | Foto: Wouter Antonisse

**Nico Nobel (1933)**

1950-1955 Civiel recht Rijksuniversiteit Leiden (keuzevak: Belastingrecht)
 1958-1961 Adjunct-secretaris Verbond van Nederlandse Werkgevers
 1961-1966 Belastingadviseur Loyens & Volkmaars
 1965-1985 Secretaris-penningmeester Vereniging voor Belastingwetenschap
 1966-1987 Nobel & Van Wierst Belastingadviseurs (in 1987 gefuseerd met Caron & Stevens)
 1973 Proefschrift *Winstrechten*
 1975 Officier Oranje Nassau
 1977-1989 Bestuurslid NOB
 1983 Mede-oprichter en (tot 2001) hoofdredacteur *Fiscaal up to Date*
 1971-1988 Vele publicaties in de fiscale vakbladen en rubriekschrijver in *Het Financieele Dagblad*

Pagina 86 | Foto: Stephan Kassels

**Pasquale Pistone (1968)**

1990 Internationaal recht Universiteit van Napels
 2000 Promotie Universiteit van Genua (internationaal belastingrecht)
 sinds 1999 Docent, hoogleraar en *visiting professor* aan een groot aantal universiteiten (onder meer Leiden, Salerno, WU-Wenen, Parijs, Melbourne, Florida); vele artikelen en boeken;
 sinds 2013 Academic Chairman IBFD Amsterdam

Pagina 88 | Foto: Robert de Bruijn

**Theo Poolen (1955)**

1981 Fiscale economie Katholieke Universiteit Brabant (cum laude)
 1981-heden Belastingdienst: adjunct-inspecteur; inspecteur loon- en inkomstenbelasting; inspecteur, vakgroepcoördinator en landelijk portefeuillehouder vennootschapsbelasting; voorzitter coördinatiegroepen tax havens en concernfinanciering
 Sinds 2004 Lid van het Managementteam van de Belastingdienst bij het ministerie van Financiën

Pagina 92 | Illustratie: J. vd Heuvel

**Koos Reugebrink (1930-2008)**

1952-1956 Rijksbelastingacademie Rotterdam
 1956-1965 Belastingdienst, Ministerie van Financiën
 1965 Lector belastingrecht Universiteit Leiden
 1978-1995 Hoogleraar belastingrecht Universiteit Leiden
 1982-1990 Directeur Opleidingsinstituut Financiën
 1987 Onderscheiden met de Hofstra-penning

Pagina 90 | Foto: Wouter Antonisse

**Kees van Raad (1946)**

1964-1969 Rechten Universiteit Leiden
 1969-1970 Georgetown University Law |school - postgraduate
 1970-1986 Ministerie van Financiën, vanaf 1975 gecombineerd met Universiteit Leiden
 1986 Proefschrift *Nondiscrimination in International Tax Law*
 1986-heden Hoogleraar internationaal belastingrecht Universiteit Leiden
 1998-heden Chairman en Academic Director International Tax Center Leiden

Pagina 94 | Foto: Robert de Bruijn

**Sylvester Schenk (1962)**

1982-1986 Nederlands recht Katholieke Universiteit Nijmegen
 1986-1990 Fiscaal recht Katholieke Universiteit Brabant
 1987-1999 Diverse functies in de fiscale adviespraktijk; (parttime) docent belastingrecht KU Nijmegen
 sinds 1999 Directeur Fiscale Zaken Flynth adviseurs en accountants (en haar rechtsvoorgangers)
 2006-2014 Voorzitter Register Belastingadviseurs (en haar rechtsvoorgangers)

Pagina 96 | Foto: Robert de Bruijn

**Niek Schutte (1941)**

1959-1965 Notarieel recht Vrije
Universiteit Amsterdam
1968-2004 Belastingadviseur bij Deloitte
1990-1997 Voorzitter Stichting Opleiding
Belastingadviseurs

Pagina 100 | Foto: Robert de Bruijn

**Gerard Staats (1965)**

1992-1999 Fiscaal recht Universiteit
van Tilburg
1995-2005 Fiscaal adviseur NV Interpolis
sinds 2001 Onderzoeker/docent
belastingrecht Tilburg
University
2005-2006 Fiscaal adviseur Zwitserleven
sinds 2006 Fiscaal jurist Bureau
Vaktechniek BDO
(oudedagsvoorzieningen)
sinds 2008 Lid Programmacommissie
Beroepsopleiding
Belastingadviseurs
2014 Proefschrift *Personal pensions
in the EU: Guidelines for an
intergrated model*
Docent Inkomstenbelasting (Beroepsopleiding
Belastingadviseurs)

Pagina 98 | Foto: Maarten van der Lande

**Michiel Spanjers (1978)**

1996-2000 Fiscaal recht en fiscale
economie (Katholieke
Universiteit Brabant)
2000-2002 Nederlands recht (Universiteit
van Tilburg) en notarieel recht
(Universiteit Utrecht)
2002-2007 Beleidsmedewerker ministerie
van Financiën
2007-2010 Politiek adviseur
staatssecretaris De Jager
2010 Politiek adviseur minister
De Jager
2011-2012 Directiesecretaris & Manager
PA/PR Aegon Nederland
sinds 2012 Eigenaar public affairs-bureau
Flosvier Den Haag

Pagina 102 | Foto: Robert de Bruijn

**Leo Stevens (1944)**

1965-1971 Fiscale economie Katholieke
Hogeschool Tilburg
1980 Proefschrift *Belasting naar
draagkracht*
1976-2006 Hoogleraar fiscale economie
Erasmus Universiteit Rotterdam
Auteur van vele boeken op
fiscaal gebied; adviseur
ministerie van Financiën;
inleider op seminars en
congressen; columnist
sinds 2008 Kroonlid SER

Pagina 104 | Foto: Roger van de Berg

**Willem Stevens (1938)**

1956-1961 Rechten Universiteit Leiden
1956-1962 Rijksbelastingacademie Rotterdam
1962-1963 LL.M Harvard Law School
1965 Advocaat-stagiair bij kantoor
Caron & Van den Heuvel
1972 Partner Caron & Stevens,
Amsterdam, office of
Baker & McKenzie
1985-1986 Lid Commissie Oort
belastingherziening
1990-1991 Voorzitter Commissie Stevens
belastingherziening
1991-2003 Lid Eerste Kamer CDA, voorzitter
Commissie Financiën
2002 Afscheid van Caron & Stevens/
Baker & McKenzie
sinds 2002 Boardroom counselor, fiscaal
mediator, diverse commissariaten
en maatschappelijke functies

Pagina 108 | Foto: Kees van Boxel

**Simon Strik (1949)**

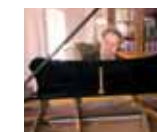
1967-1974 Muziekwetenschappen
Universiteit van Amsterdam
1975-1979 Filosofie UvA
1980-1983 Wetenschappelijk medewerker
filosofie UvA
1983-1985 Fiscaal recht Universiteit
Leiden
1985-1988 Adjunct-inspecteur
inkomsten- en vennootschaps-
belasting
1988-2014 Hoofd Bureau vaktechniek
(Moret) Ernst & Young/EY
sinds 1996 Lid Commissie Wetsvoorstellen
NOB (sinds 2007 voorzitter)
sinds 2004 Raadsheer-plaatsvervanger
gerechtshof Leeuwarden en
gerechtshof Arnhem/Leeuwarden
sinds 2008 redacteur (vennootschaps-
belasting) en lid hoofdredactie
Cursus Belastingrecht
Cursusleider/docent cursus
Bedrijfsconcentraties en rente-aftrek NOB

Pagina 106 | Foto: Kees van Boxel

**Marc Stiebing (1968)**

1987-1992 Fiscale economie Erasmus
Universiteit Rotterdam
1992-heden Belastingadviseur (Moret)
Ernst & Young (nu: EY). Gewerkt
in Chicago, Dallas en München.
Tax Partner sinds 2003.
sinds 2013 Head of Global Compliance and
Reporting Group

Pagina 110 | Foto: Robert de Bruijn

**Christiaan Thomas (1950)**

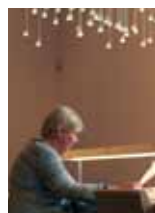
1969-1975 Nederlands recht Erasmus
Universiteit Rotterdam
1975-1978 Legal Research Officer
University of South Africa
1978-1999 Fiscaal uitgever Kluwer
1999-2009 Mede-oprichter en directeur
Sdu Fiscale & Financiële
Uitgevers
2009-2013 Partner Thomas & Brinkman
Executive Search

Pagina 112 | Foto: Wouter Antonisse

**Willem Vermeend (1948)**

Fiscaal recht Rijksuniversiteit Groningen
 1983 Proefschrift over fiscale investeringsfaciliteiten
 1984-1994 Lid Tweede Kamer PvdA
 1994-2000 Staatssecretaris van Financiën
 2000-2002 Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 1991-heden Uiteenlopende functies, waaronder deeltijdhoogleraar belastingrecht in Groningen en Maastricht, bestuursvoorzitter Meeüs Groep, internetondernemer, commissaris bij een aantal internationale ondernemingen, auteur, columnist

Pagina 116 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Janet Visbeen (1971)**

1989-1993 Fiscale economie Erasmus Universiteit Rotterdam
 1993-1998 Belastingadviseur bij PricewaterhouseCoopers
 1998-2000 Human Capital adviseur bij Arthur Andersen
 2001-2003 Partner JIM The Compensation Specialists
 2003-heden Partner Executive Reward PwC

Pagina 114 | Foto: Wouter Antonisse

**Sandra van der Vet (1972)**

1991 Econometrie; na een klein jaar overgestapt naar rechten
 1997 Fiscaal recht Universiteit Leiden afgerond
 1997-2005 Belastingadviseur bij KPMG Meijburg & Co
 sinds 2005 Zelfstandig (Vettax)
 sinds 2006 Auteur NDFR deel premieheffing

Pagina 118 | Foto: Roger van de Berg

**Yolanda van Vught (1974)**

1993-1998 Fiscaal recht Universiteit Leiden (kostprijshogende belastingen)
 1998-2003 Belastingadviseur KPMG Meijburg & Co (indirecte belastingen)
 2003-2008 Belastingadviseur PwC (onder meer Financial Services Team)
 2009-heden Inspecteur omzetbelasting Belastingdienst Amsterdam (unit Financiële instellingen)

Pagina 120 | Foto: Jean-Paul van den Berg

**Sabine de Wijkerslooth-Lhoëst (1958)**

1977-1983 Studie Nederlands recht Rijksuniversiteit Utrecht
 1985-1992 Postdoctoraal examen Belastingkunde Katholieke Universiteit Tilburg
 1984-1997 Belastingadviseur bij PricewaterhouseCoopers
 1997-2001 Estate planner bij CMS Derks Star Busmann
 2001-2007 Belastingadviseur bij PwC
 2007-heden Belastingadviseur bij EY (senior manager), gespecialiseerd op het gebied van schenken, erven en goede doelen
 sinds 2007 Docent belastingrecht Tilburg University
 sinds 2009 Lid sectie Estate Planning NOB

Pagina 124 | Foto: Kees van Boxel

**Caroline Zegers (1964)**

1982-1987 Fiscaal recht Universiteit Leiden
 1987-1990 (Adjunct-)inspecteur Belastingdienst
 1991-2001 Belastingadviseur (Arthur) Andersen (vanaf 1998 Tax Partner)
 2002-heden Tax Partner Deloitte; specialist op beloningsgebied beursgenoteerde ondernemingen en grote familiebedrijven
 2005-2010 Voorzitter Stichting Opleiding Belastingadviseurs
 2013-heden plv. vertegenwoordiger NOB in Platform for Tax Good Governance (Europese Commissie)
 2013-heden Lid redactieadviesraad Orde

Pagina 122 | Foto: Roger van de Berg

**Redmar Wolf (1966)**

1984-1988 Nederlands recht Universiteit Utrecht
 1988-1990 Fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 sinds 1991 Advocaat/belastingadviseur bij Baker & McKenzie
 2010 Proefschrift *Carrouselfraude*
 2013-heden Bijzonder hoogleraar Indirecte belastingen Vrije Universiteit Amsterdam

Pagina 126 | Foto: Roger van de Berg

**Jaap Zwemmer (1945)**

1963-1970 Notarieel en fiscaal recht Universiteit van Amsterdam
 1970-1980 Universitair medewerker UvA
 1975 Dissertatie *De fiscale gevolgen van de vervreemding van genotsrechten*
 1980-2006 Hoogleraar belastingrecht UvA
 2007 Interim-rector magnificus UvA
 2010 Voorzitter Visitatiecommissie opleidingen rechtsgeleerdheid
 1980-2010 Raadsheer-plaatsvervanger in de gerechtshoven van Arnhem, 's-Hertogenbosch en Amsterdam
 Lid KNAW

DE AUTEUR



Henk Bergman
(1947) studeerde
algemene
politieke en sociale
wetenschappen

aan de Universiteit van Amsterdam. Hij heeft altijd in de uitgeverij gewerkt, onder meer als hoofdredacteur van *Intermediar* en uitgever van het Aula-fonds. Sinds 1985 is hij zelfstandig. Hij was hoofdredacteur en uitgever van een aantal juridische en fiscale publicaties (onder meer *Account*, *Dossier* en *BelastingMagazine*). Van 1996-2013 schreef hij de themabijdragen en rubrieken in *Exposé*. Ook is hij auteur van enkele boeken op fiscaal gebied, onder meer *36 Befaamde Fiscale Arresten*. Zijn werkzaamheden omvatten verder het trainen van professionals in het verbeteren van hun schrijfvaardigheid en het schrijven van teksten voor speeches, brochures, brieven en websites.

DE FOTOGRAFEN



Wouter Antonisse
volgde de FB-
opleiding en
studeerde daarna
af als fiscaal jurist

in Leiden (1999). In 2007 rondde hij de Advanced LLM-opleiding Internationaal Belastingrecht af aan het ITC Leiden. Hij werkt bij Cox + Partners in Hoofddorp als senior tax manager, met een gemengde nationale en internationale praktijk.



Jean-Paul van den Berg studeerde
civiel en fiscaal recht
in Leiden. Sinds de
afroning van beide

studies werkt hij als advocaat in de fiscale praktijkgroep van Stibbe. Sinds 2007 is hij partner. Van 2002 tot 2005 werkte hij voor Stibbe in Londen en van 2008 tot 2012 in New York.



Roger van de Berg studeerde
fiscaal recht en
International
Tax Law aan de

Universiteit Maastricht. Hij werkt bij Baker & McKenzie als btw-specialist, en richt zich met name op fusies en overnames, invoer van goederen en het structureren van internationale supply chains, kunsttransacties en bitcoin-problematiek.



Kees van Boxel
studeerde fiscale
economie aan
de Universiteit
van Tilburg

en was er van 1981-1983 wetenschappelijk medewerker. Van 1984-2013 werkte hij bij EY als belastingadviseur van grote familiebedrijven en multinationals. Zijn laatste functies waren lid van de RvB van EY Nederland en België en voorzitter van de belasting-LLP EY Nederland en België.



Robert de Bruijn
studeerde in 2006
af als fiscaal
jurist aan de
Universiteit van

Tilburg. Daarna werkte hij zes jaar als belastingadviseur bij Deloitte. In 2012 maakte hij de overstap naar Baker Tilly Berk in Den Bosch.



Stephan Kassels
studeerde fiscale
economie aan
de Universiteit
van Amsterdam.

Sinds 2009 is hij werkzaam als belastingadviseur; vanaf oktober 2013 bij MHT accountants & adviseurs in Baarn.



Maarten van der Lande studeerde
civiel recht aan de
Universiteit Leiden
en fiscaal recht aan

de Universiteit van Amsterdam. In 1979 behaalde hij een MCL aan de University of Miami Law School. Hij werkte eerst bij Nobel & Van Wierst Belastingadviseurs; later was hij als partner verbonden aan Caron & Stevens/Baker & McKenzie (sinds 2001: Baker & McKenzie).

REGISTER TIJDBALK

A2 9
Aantjes, Wim 57
ABBA 49
Abbas, Mahmoud 111
Abbottabad 123
ABN AMRO 115
abortus 43, 61, 69
academisch onderwijs 63
Adair, Red 77
Adams, Gerry 115
AEX 67, 95
Afghanistan 59, 61, 73, 77, 103, 119, 121
Afghanistantop 119
Agadir 21
Ağca, Mehmet Ali 63
Agt, Dries van 61, 63
Ahold 75
aids 63, 83
Air France 53, 101, 107
Air France-KLM 107
Ajax 75, 95
Al-Aaimmah brug 111
Alcatraz 25
Algemene Bank Nederland 29
Algemene Ledenvergadering 127
Algemene Vergadering 127
Algemene Wet Bestuursrecht 89
Ali, Ayaan Hirsi 113
Allende, Salvador 47
Allen, Paul 51
Alpen 99
Alphen aan den Rijn 123
Al Qaida 103
Al-Qaida in Europa 111
Altair 51
Ameland 45
America Online 101
Amir, Ygal 91
Amsberg, Claus van 31, 33
Amstelveen 75
Amsterdam 9, 13, 33, 35, 39, 51, 55, 57, 61, 63, 67, 69, 85, 103, 105, 107, 109, 119, 127
Amsterdams metro 55
Amsterdams Medisch Centrum 105
ANC 81
Andrieux 103
Angenent, Henk 95
Annan, Kofi 115
Apeldoorn 119
Apollo 1 35
Appel, Karel 113
Apple 53, 69
Arafat, Yasser 87, 89, 93
arbeidsmarkt voor fiscalisten 97
Argentinië 11, 49, 65, 67, 71
Ariane, prinses 115
Armstrong, Neil 39
Arnhem 43, 93
Artsen zonder Grenzen 43, 105
Aruba 121
Assad, Hafiz al- 41
Assange, Julian 121
Assen 57
Astérix le Gaulois 19
Aswandam 43
Atlantis 91
Aum Shinrikyo 91
autogordel 51
autoloze zondag 47
AVRO 127
AvroTros 127
Baas in eigen buik 41
Bagdad 87, 111
Bahrein 53
Baikonoer 109
Ballin, Hirsch 87
Baltische staten 79
Baltische Weg 79
Banco Santander 115
Barbados 41
Barend, Frits 101
Barings Bank 91
Bar-Lev-linie 47
Barnard, Christiaan 35
Barneveld, Raymond van 97
Bartel 81
BASF 93
Basic 51
Baumgartner, Felix 125
Beatles, The 29
Beatrix, koningin 63, 73, 95
Beatrix, prinses 31, 33, 35, 55, 61
Becker, Boris 71
Bedrijfsfiscalisten 109
Bekkers, Bisschop 27
belastingadviseur 69, 101
belastingadviseur en het ver-
schoningsrecht, De 125
Belastingadviseur en onderwijs 71
Belastingdienst 89, 101, 103, 115, 121, 123
belastingmoraal 57
België 39, 55, 93
Benelux 21
Bentham, Evert van 71
Berg, Jeen van den 9
Berlijn 27, 81
Berlijnse Muur 23, 79, 81
Berlusconi, Silvio 117
Berners-Lee, Tim 81
Bernhard, prins 13, 109
Bernstein, Carl 45
Beroet 47
Beschermd Oorsprongsbenaming 85

Besluit afbreking zwangerschap 69
Bethel 39
beul van Treblinka 87
Beurs van Berlage 105
Beverwijk 95
beweging Trots op Nederland 115
Bhutto, Ali 59
Bhutto, Benazir 115
Bie, Wim de 49
Big Brother 99
Bijlmermeer 33, 85
Bijlmermeer-Weesperplein 55
Bijzondere Gedragscode NOB 91
Bin Laden, Osama 123
Blokker 29
Bloody Sunday 45
Bloom, Phil 35
BOAC 17
Boeing 747 55
Boellaard, Jan 67
Boersma, minister 45
Bonn 31
Bos, Ad 103
Bosmanarrest 91
Bosnië 91
Bouterse, Desi 61
Bouterse, regime 65
Bouwman, Mies 19, 25
Bouyeri, Mohammed 109
Bovensmilde 55
Branch Davidians 87
Brandt, Willy 15
Breivik, Anders 123
Brezjnev, Leonid 29, 61
Brink, Nina 101
British Airways 53
Broederschap van Notarissen 55
broeikaseneffect 95
Bronovo-ziekenhuis 107
Brood, Herman 103
Brussel 35
Budapest 13
Buenos Aires 21
Bulgarije 115
Bundessteuerberaterkammer 53
Burger 71
burgerservicenummer 115
Bush, George H.W. 79, 85, 87
Bush, George W. 103, 113
Byzantium 85
Caïro 111
Calgary 77
Californië 15
Callantssoog 45
Camp David-akkoorden 57
Canada 43, 77
Canary Wharf District 93
Caransa, Maup 55
Carmenlaan 75
Carter, Jimmy 53
Castro, Fidel 19, 53

Catharina-Amalia, prinses 107
Cavalese 97
CDA 57
CDU 97
Ceaușescu, Elena 79
Ceaușescu, Nicolae 79
Centraal Planbureau 11
Centraal Station 35
Centrale Bank van Suriname 15
CERN 69, 125
CFE 27, 35, 79, 101, 103
Challenger 73
Chapman, Mark 61
Bin Laden, Osama 123
Charlois 13
Chávez, Hugo 97
Checkpoint Charlie 81
Chemie-Pack 123
Chenin, M. 69
Chili 47
China 53, 69, 95
Chirac, Jacques 91
Christiaan, J.H. 71
Chroesjtsjov, Nikita 21, 29
Chrysler 97
Church of England 89
CIA 113, 127
Citroën 81
Citroënbende 31
Civil Rights Act 29
Claus, prins 55, 105
Clichy-sous-Bois 111
Clinton, Bill 85, 87, 93, 97
Club van Rome 37, 45
Cobra 113
Cockerell, Christopher 19
Code Pénal 101
Cohen, Job 103
Columbia 63, 107
Commissie Beroepszaken 111
Commissie Europees Fiscaal Recht 113
commissie-Hellema 45
Commissie Internationale Fiscale Zaken 119
Commissie Vaktechniek van de JOB 99
Commissie van Beoordeling 11, 21
commissie-Van Delden 95
Commissie Wetsontwerpen 61
Commissie Wetsvoorstellen 93
Commissie Wettelijke Regeling 31
Compact cassette 27
Compact Disk 65
concernfinancierings-
maatschappij 95
Concorde 53, 101
Confédération Fiscale Européenne 21
Coördinatiegroep Concern-
financiering 95
Costa Concordia 125

Cresson, Édith 83
Cruijff, Johan 33
Cuba 19, 53
Curaçao 93, 121
Cyprus 109
DAF 17
Daimler AG 97
Dakota PH-DDA 93
Dam 13, 41, 121
Damme, Johannes van 89
Damslapers 41
Damsté, Iman 113
Daniëls, J.J.J.H. 71
Dankert, Piet 59
DC-10 85
DDR 79, 81, 83
Declaratie van Downing Street 87
deelnemen aan maatschappelijk
discussies die het vak raken 121
DeLorean 111
DeLorean, John 111
Delors, Jacques 69
Deltawerken 95
Demir, Murat 109
Demjanjuk, John 87
Democraten '66 33, 99, 113
Den Haag 39, 47, 67, 81, 87, 107, 109, 111, 119, 127
Den Helder 35
Denver, John 95
dga en zijn bv, De 127
Clinton, Bill 85, 87, 93, 97
Dien Bien Phu 9
dienstplicht 93
Dijkstra, Sjoukje 29
dijkverzwakking 107
Dijkzigtziekenhuis 67
directeuren-generaal van het
ministerie van Financiën 83
DOC 25
Doderer, Ab 67
Doeve, Eppo 9
Dole, Bob 93
Dolle Mina's 41
Dolly 93
Don't Make A Wave Committee 43
Doors, The 43
Dordrecht 67
Dorp, Henk van 101
Downing Street 83
Drees, Willem 77
Dringende Onderwerpen
Commissie 29
DS'70 45
DSB Bank 119
DS, Citroën 11
Dubai 47
Dubček, Alexander 37
Duinmeijer, Kerwin 67
Duinoord 45
Duitsland 97

Duivelsverzen, De 79	Europese Unie 85, 87, 91, 105, 109, 115	Trade 91	Hoessein, Saddam 107, 113	Juliana, prinses 109	Kreveld, Van 119	massavernietigingswapens 107	Ndola 23	Occupybeweging 123	Poetin, Vladimir 99
Dutchbat III 91	Eurovisiesongfestival 49	Genève 69, 125	Hof van Justitie 91	Jumbojet 55	Kroatië 83	Masters 95	Nederland 3, 15, 21, 25, 31, 33, 39, 43, 47, 49, 55, 59, 69, 71, 75, 77, 79, 81, 89, 91, 95, 99, 101, 103, 113, 119, 121, 127	Ochten 91	Polak, Dr. F. 11
Dutch Tax Advisers in their Global Role 125	Evertsen, Jan 25	Gennip, Yvonne van 77	Hollande, François 125	Junta 67	Kroc, Ray 11	Mattheus, Broeder 49	Máxima, prinses 107, 115	Ockels, Wubbo 71	Polanski, Roman 39
Dutroux, Marc 93	Explorer 1 17	Georgia 23	Holland Pop Festival 41	Juventus 71	kroningsoproer 61	McDonald's 11, 81	McDonald's 11, 81	Ogem 65	Polonium-210 113
Duys, Willem 27	Exposé 125, 127	Georgië 117	Holland Pop Festival 41	Kaapstad 35, 81	Kruisinga, minister 57	Mediapark 105	Nederlandsch Belastingmuseum 23	Oldham 57	Polygram 65
Dwyer, Budd 75	Exxon 97	Gericht Verplicht 95	Hollande Pop Festival 41	Kabinet-Balkenende I 105	kruisraketten 69	Nederlandsche Bank, De 13, 73	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oldham General Hospital 57	Porsche 27
Dylan, Bob 57	Exxon-Mobil 97	Gieten 31	Hollande Pop Festival 41	Kabinet-Balkenende II 107, 113	Kuiper, De 57	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	oliefboycot 49	Port-au-Prince 121
DynaTAC8000X 67	Eyjaflajallajökull 121	gifschandaal 59	Hollande Pop Festival 41	kabinet-Biesheuvel II 45	Kuiper, Jan 65	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Olympische Spelen 45, 61, 69	Porto 85
Eagles, The 53	Falcone, Giovanni 85	Giugiaro, Giorgetto 49	Hollande Pop Festival 41	kabinet-Cals/Vondeling 47	Kuipers, André 109	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Olympische Winterspelen 29, 77	Portugal 85
Economische Controledienst 65	Falkland-conflict 65	Glenn, John 15	Hollande Pop Festival 41	Hotel California 53	KVP 33	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Omzetbelastingsspecialisten 107	post-academisch onderwijs 63
ECTS-punten 105	Falkland Eilanden 65	Goddeeltje 125	Hollande Pop Festival 41	Hout, Cor van 67	La Coruña 53	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Ono, Yoko 39	Potter, Harry 95
Edinburgh 37	Faro 85	Gogh, Theo van 109	Hollande Pop Festival 41	hovercraft 19	Laika 15	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Openbaarvervoer 73	Powell, Collin 107
EEG 35, 59	FBI 87, 127	Google Glass 125	Hollande Pop Festival 41	Huges, Bart 31	Landsbank 117	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oost-Berlijn 79	Powers, Gary 21
Eemshaven 47	FC Den Haag 75	Gottlieb, Dr. Michael 63	Hollande Pop Festival 41	Hurwenen 91	Langen, prof. De 17	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oosterschelde 31, 67	Praagse Lente 37
Eerste Kamer 73	Federatie 79, 89, 111	Graaf, Volkert van der 105	Hollande Pop Festival 41	hypertext 81	Leefbaar Nederland 103	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oosterscheldekering 67, 73	Presley, Elvis 55
Effectenbeurs van Amsterdam 101	Feyenoord 41, 95	Grand Canyon Bahn 103	Hollande Pop Festival 41	IBM 63	Leeson, Nick 91	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oostlijn 51	Pretoria 71
EG-Commissie 69	Financieel Dagblad, Het 121	Grapperhaus, staatssecretaris 37	Hollande Pop Festival 41	Icesave 117, 121	Leeuwarden 95	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oostzee 89	prijs- en inkomensbeleid 65
EG-landen 57	Fincke, E. Michael 109	Greenpeace 43, 71	Hollande Pop Festival 41	Ich bin ein Berliner 27	Leeuwarder Courant, De 77	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	OPEC 21	profilering van het beroep 121
Egypte 35, 43, 57, 59, 125	Finland 89	Greet Hofmans-affaire 13	Hollande Pop Festival 41	Idris, koning 39	Lehman Brothers 117	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Openbaarmaking van de tarieven 51	profumo, John 27
Eichmann, Adolf 21	FIOD 55, 65	Griekenland 63	Hollande Pop Festival 41	I Have a Dream 27	Leipzig 79	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Openbaarvervoer 51	protestantse Democratische Unionistische partij 115
Eijck, Van 107	Fiscale Conferentie 89, 115	Grimsson, Ólafur Ragnar 121	Hollande Pop Festival 41	Island 121	Lekkerkerk 59	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Operatie Allied Forces 99	provinciehuis 57
Einstein, Albert 11	fiscale scriptieprijs 83	Groeneveen 85	Hollande Pop Festival 41	Ik Jan Cremer 29	lelijke eendje 81	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Operatie Desert Storm 83	provo 35
EK-voetbal 77	fiscale slagkracht van Nederland, De 123	Grondwettelijk verdrag voor Europa 111	Hollande Pop Festival 41	IKON 65	Lelystad 81	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	OPTA 95	psychiatrische verpleging 77
El AL 85	fiscale studiedag 59	Groningen 69	Hollande Pop Festival 41	India 33	Lennon, John 39, 61	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Orde 127	PNT 79
elektronica-beurs Firoto 57	fiscale studierichtingen, de 69	Groot-Brittannië 57, 69, 75, 81, 103	Hollande Pop Festival 41	Indonesisch consulaat 51	Letland 109	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Orde van Advocaten 49, 55	Putt, De 55
Elfstedentocht 9, 71, 95	fuscus 71	Grote Oceaan 9	Hollande Pop Festival 41	Intel 43	Liadić, Ratko 91	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens 127	PvdA 65, 121
Elizabeth II, koningin 89	Fleming, Alexander 11	intensief ledencontact 121	Hollande Pop Festival 41	Interkerkelijk Vredesberaad 55	Libië 39, 99, 123	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Oslo 123	Qadhafi, Moammar al- 123
El Salvador 65	Flevoland 73	Interkerkelijk Vredesberaad 55	Hollande Pop Festival 41	Internationaal Monetair Fonds 11, 91	Lieftinck, Prof. 11	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Overdijk, maatschapslid 39	Qing, Jiang 53
Elsas, Ferdi 75	Florida 29	Internationaal Monetair Fonds 11, 91	Hollande Pop Festival 41	internetzeepbel 101	Lieverdje, het 33	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	OV-studentenkaart 83	Qualitätssicherung in der Steuerberatung 101
Embassy 97	Fokker 73, 93, 100	Internationaal Monetair Fonds 11, 91	Hollande Pop Festival 41	Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 99	limits to Growth, The 45	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Paars II 97, 105	Raad van Europa 11, 117
Engeland 35	Fortis 115, 117	Iran 21, 59	Hollande Pop Festival 41	iPhone 115	Litouwen 109	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Padalka, Gannadi 109	Rabin, Yitzhak 87, 89, 91
Eniwetok-atol 9	Fortuyn, Pim 103, 105	Irene, prinses 67	Hollande Pop Festival 41	IRA 83, 93	Lockerbie 77	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Paisley, Ian 115	radiodistributie 51
Enschede 101	Fort Zeelandia 65	Isola del Giglio 125	Hollande Pop Festival 41	Irak 21, 81, 83, 107, 113	Lockerbie-aanslag 99, 119	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Pakistaanse Volkspartij 115	Radio Veronica 47
EOE-index 67	Foundation Fighting Blindness Event 125	Israël 21, 31, 35, 57, 89, 93	Hollande Pop Festival 41	Iranië 31, 85, 99, 117	Lodders, Rina 25	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Palestijnse Autoriteit 93, 111	Ra II 41
Erkamps, Martin 67	Franco 51	ISS 109	Hollande Pop Festival 41	Italië 31, 85, 99, 117	Londen 49, 53, 83, 93, 111	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Palme, Olof 73	Rainbow Warrior 71
Erkel, Arjan 105	Franco-regime 55	Italië 31, 85, 99, 117	Hollande Pop Festival 41	Jackson, Michael 119	Los Angeles 39, 69, 83	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	PanAm 55, 77	RaRa 83
ERM 85	Frankfurt 27	Jakarta 109	Hollande Pop Festival 41	Jakarta 109	Lubberhuizen, Bas 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Paramaribo 65	rasse-nellen 83
Estland 89, 109, 123	Frankrijk 13, 17, 31, 55, 71, 81, 83, 91, 99, 111, 125	Janssen, Jan 37	Hollande Pop Festival 41	Janssen, Jan 37	Lubbers, Ruud 119	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Parijs 23, 43, 47, 53, 95, 101, 111	Reagan, Ronald 63, 69, 71
Estonia 89	fraus legis 71	Japon 91, 123	Hollande Pop Festival 41	Japan 91, 123	Lumière, Auguste 9	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Parijse akkoorden 47	reageerbuisbaby 57, 67
Estse kronen 123	Freiburg 101	Jeltsin, Boris 99	Hollande Pop Festival 41	Jeltsin, Boris 99	Luns, Joseph 43	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Parkheuvel 105	Rechten van de Mens 97
Estudiantes de La Plata 41	Fukushima 123	Jobs, Steve 53	Hollande Pop Festival 41	Jobs, Steve 53	Lustrumcommissie 77	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	particuliere verzekering 113	recordhuwelijksplechtigheid 65
Euratom 31	Gagarin, Joeri 23	Joegoslavië 83	Hollande Pop Festival 41	Joegoslavië-Tribunaal 87	München 45, 77	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	NOB-budget 69	Redt een kind 19
euro 99, 105, 123	Game Boy 79	Joegoslavië-Tribunaal 87	Hollande Pop Festival 41	Joegoslavië-Tribunaal 87	Munir 109	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	NOB-commissie 71	Reeve, Christopher 91
Euro Disney 85	Gandhi, Indira 33	Kooiman, voorzitter 37	Hollande Pop Festival 41	Kooiman, voorzitter 37	Maagdenhuis, Het 39	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	NOB-cultuur 77	registeraccountants 51
Europa 31, 115	Garuda 109	Koeten, Kees van 49	Hollande Pop Festival 41	Koeten, Kees van 49	Macintosh 128k 69	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobel 59	Regieringskwartaal 123
Europees Hof 97	Gates, Bill 51	Kongerijk der Nederlanden 121	Hollande Pop Festival 41	Kongerijk der Nederlanden 121	maffa 85	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Natuurkunde 69, 99	Reglement beroepsuitoefening. 41
Europees Monetair Stelsel 57	Gaulle, Charles de 17, 31	Kooiman, voorzitter 37	Hollande Pop Festival 41	Kooiman, voorzitter 37	Malta 109	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Reglement Tuchtzaken 21
Europees Parlement 59	Gaye, Marvin 69	Kosten, Theo 69	Hollande Pop Festival 41	Kosten, Theo 69	Mandela, Nelson 25, 81, 89	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	REM-eiland 29
Europese Commissie 17	Gebirgsbahn 103	Koersk 101	Hollande Pop Festival 41	Koersk 101	Manning, Bradley 127	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Republiek Maluku Selatan 33
Europese Economische Gemeenschap 15, 17, 31	Geesink, Anton 23	Koeweit 21, 81, 83, 87	Hollande Pop Festival 41	Koeweit 21, 81, 83, 87	Manson-familie. 39	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	richtige heffing 71
Europese Economische Ruimte 85	Geest, Dennis van der 111	Kolham 19	Hollande Pop Festival 41	Kolham 19	Manutchehri, Soraya 73	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Ridderhof 123
Europese Gemeenschap 63, 85	gekkekoeienziekte 81	Koller, Henk 111, 121	Hollande Pop Festival 41	Koller, Henk 111, 121	Marokko 21, 41	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Rijksdag 81
Europese Gemeenschappen 31	Gelderland 91	Kombrink, staatssecretaris 65	Hollande Pop Festival 41	Kombrink, staatssecretaris 65	Marseille 75	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Rijksmuseum 81, 127
Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal 31	Geldrop 71	Koninginnedag 119	Hollande Pop Festival 41	Koninginnedag 119	Martinair 17, 85	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Rio de Janeiro 53
Europese Raad 119	Gene Pharming 81	Koninklijke Olie 111	Hollande Pop Festival 41	Koninklijke Olie 111	Marwei, De 97	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Rode Garde 33
	General Agreement on Tariffs and Trade 91	Koos, Theo 69	Hollande Pop Festival 41	Koos, Theo 69		Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nederlandsche Handel-Maatschappij 29	Nobelprijs voor de Vrede 69, 89, 119, 127	Rode Plein 75

De **150** meest voorkomende termen op Wikipedia zijn:

150 | 151 | 152 | 153 | 154 | 155 | 156 | 157 | 158 | 159 | 160

Roemenië 115
Rome 37
Rompuy, Herman van 119
Ronde van Frankrijk 37
Rotterdam 41,67, 105
Royal Bank of Scotland 115
Royal Dutch Shell 111
Rubbia, Carlo 69
rulingbeleid 99
Rushdie, Salman 79
Rusland 93,109,117
Russische geheime dienst 113
Rust, Mathias 75
Rutte, Mark 115,121
Rwandese genocide 89

Sadat, Anwar al- 41
Saigon 51
Saksen 83
Sandy Island 125
San Francisco 25, 125
Sant Carles de la Ràpita 57
Saoedi-Arabië 21
Saragat, Giuseppe 31
Sarin 91
Schermerhorn 69
Scheveningse gevangenis 49
Schiphol 73,119
Schmelzer, De nacht van 33
Schoorl 45
Schotland 77,99
Schreeuw, De 89
Schröder, Gerhard 97
Schröder, Martin 17
Schutte 81
sectie estate planning 119
sectie Formeel Belastingrecht 115
sectie Tax Assurance 117
Sendai 123
Senning, Ake 17
SEO-onderzoek 121
SEO-rapport 113
Servië 113
Sesamstraat 53
Shell 111
Shepard, Alan 23
Simons 87
Simplisties Verbond 49
Simpson, O.J. 89
Sinaï 35
Singapore 89
Sinn Féin 115
Sint Maarten 121
Sirte 123
Slag bij Vlakke Hoek 25
Slavenburg's bank 67
Slochteren 19
Slovenië 83,109, 115
Slowakije 87,109
Smit-Kroes, minister 71
sneeuwstorm 59
Snowden, Edward 127

SOB 71
Sobels, F. 81,101
Sojoez-raket 109
Sovjet-Unie 13,75,77,81,83
Space Shuttle 63
Spandagevangenis 75
Spanje 55,63,109
SPD 97
specialistensectie Transfer Pricing 117

Spencer, Lady Diana 63
Spiegel, Der 13
Spoetnik II 15
Sport in beeld 19
Srebrenica 91,105
Staatsgreep 61
staat van beleg 63
Stadhouderskade 85
Staphorst 23
Staten Generaal 29
Staten van Friesland 15
Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden 9

St. Augustine 29
Stefanie 67
sterfhuisconstructie 65
Stevens 81
Stichting Opleiding Belastingadviseurs 73
Stockholm 73
Strik, Simon 115
strippenkaart 61
Studio Sport 19
Suezkanaal 47
Sumatra 109
Suriname 53,61,69

Taliban 127
tariefsformule 49
Task Force Uruzgan 121
Tate, Sharon 39
Tejero, Antonio 63
Tel Aviv 91
Telegraaf, De 33
Tenerife 55
Tennessee 55
Terlaag, Hans 65
Terlouw, Jan 63,91
Terra College 109
Texas 87
Thailand 97
Thatcher, Margaret 59,75
Thorn, Gaston 69
Tiananmenplein 53,79
Tikrit 107
timestamp 41
Time Warner 101
Timmer 77
Tinbergen, dr. J. 11
Tito, Dennis 103
Tjoelker, Meindert 95
Tokio 91

Torrey Canyon 35
Trabant 83
trekhond 25
Treslong 29
troonswisseling 127
Tropenmuseum 109
TROS 127
Tsjechië 87,109
Tsjecho-Slowakije 37,87
Tsjeljabinsk 127
Tsjernobyl 73
Tsjetsjenië 105
tsunami 109
Tubbergen 43
tuchtrechtspraak 51,55
Tuindorp Oostzaan 21
Tunesië 13
Tupolev Tu-144 37
Turkish Airlines 119
Tutu, Desmond 69
TV-Noordzee 29
Tweede Golfoorlog 107
Tweede Kamer 19,33,41,57,61,97,115

tweede vereenvoudigingscommissie 81
Tweede Wereldoorlog 57
twee-fasenstructuur 63
Twentsche Bank 29
Twin Towers 49

U2 spionagevliegtuig 21
Universele verklaring van de Rechten van de Mens 117
Universiteit Leiden 119
Unix 41
Urquiola 53
Ut captivi Gaudeant 49
Utøya 123
Utrecht 9,109
Uyl, Joop den 63,75

Vaatstra, Marianne 99
Variomatic 17
varkenspest 95
Vaste Kamercommissie van Financiën 61
Veiligheidsraad 107
Velsertunnel 15
Veltman, Martinus 99
Venema, Jolanda 77
Venezuela 21,97
Venhorst 95
Verdonk, Rita 115
verdrag van Kyoto 95
Verdrag van Lissabon 119
Verdrag van Maastricht 85,87
Verdrag van Rome 15
Verdragen van Schengen 91
Verenigde Arabische Republiek 41
Verenigde Naties 21,23,127
Verenigde Staten 19,23,37,48,

51,53,71,79,83,85,103,113,117,119
Verenigd Koninkrijk 59,85,87,91,95

Vereniging van Inspecteurs 59,63
verkoopmoment in adviesgesprekken, Het 115
Vermeend 93,99
Verwoerd, Hendrik 17
Vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven 83
Victor Verstergevangenis 81
Videla, Jorge 71
Vietminh 9
Vietnam 9,39,47
Vietnamoorlog 51
Viola, Roberto 71
Virginia 91
Vliegbasis Woensdrecht 67
Vodafone 85
Voetbal International 31
Volendam 101
Volkswagen Golf 49
Volkswagen Kever 49
Volvo 51
Vondelstraat 61

Voor de vuist weg 27
voorlopige aanslagen 103
Vostok 1 23
VPL 109
VPRO 35
vrije-beroepsbeoefenaren 43
VUT 109
vuurtoren, de 73
vuurwerkramp 101
VVD 113,115,121

Waal 91
Waco 87
Waddenzee 93
Walesa, Lech 81
WAO 109
Warning 59
Warschaupact 37,83
Washington DC 27,39,87
Washington, Malivai 93
Washington Post, The 45
Wassenaar 41
Watergate-schandaal 45
Waterloo 49
waterstofbom 9
Wayne, Ronald 53
Wegelin & Co. 127
Wehrmann, Rinus 43
Wereldbank 11
West-Duitsland 31,49
Westergasfabriek 119
zwart gat 67

Zweden, Jaap van 55
Zwickau 83
Zwitserland 85,99

van de NOB 119
Wet inkomstenbelasting 99
Wet MOT 111, 113
Wet OB 39
Wet op de Arbeidsongeschiktheid 111

wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen 111
Whinney Murray Ernst & Ernst 39
WID 111, 113
Wiegel, Hans 99
Wieren, Hans van 109
Wiersma, Harm 53
Wijn 109,111
WikiLeaks 121
Wilders, Geert 125
Wilhelmina, prinses 25
Willem-Alexander, prins 105,107,115,121

Willemse, Joop 65
Wilnis 107
Wimbledon 71,93
WIR 73
WK-voetbalfinale 49
Woods, Tiger 95
Woodstockfestival 39
Woodward, Bob 45
World Online 101
World Trade Center 41,87,103
World Trade Organisation 91
Wozniak, Steve 53

Xiaoping, Deng 53
Yousafzai, Malala 127
Ypenburg 85

Zambia 23
Zedong, Mao 33,53
Zeeland 73
Zembla 103
Zesdaagse Oorlog 35
Zeven & Van Wierst 43
ziekenfonds 113
Zimbabwe 117
Zoetmulder, Bartjan 119
zorgstelsel 113
Zorgverzekering 113
Zorreguieta, Máxima 105
Zuid-Afrika 17,71,81,89
Zuid-Molukkers 41,51,55
Zuid-Ossetië 117
Zuid-Vietnam 47

Zwarte Maandag 75
Zwarte September 45
Zwarte Woensdag 85
zwart gat 67
Zweden, Jaap van 55
Zwickau 83
Zwitserland 85,99

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

AANDACHT VOOR GESCHIEDENIS.nl

Hans Jacobi, Bert van Beek, GELD VAN KONINKRIJK, Pampus Associates, Amsterdam 1988
HET AANZIEN VAN 2008, Spectrum, Utrecht 2009
HET AANZIEN VAN 2009, Spectrum, Utrecht 2010
HET AANZIEN VAN 2010, Spectrum, Utrecht 2011
Dr. J. Bolten, HET NEDERLANDSE BANKBIJET EN ZIJN VORMGEVING, De Nederlandse Bank, Amsterdam 1987
ISGESCHIEDENIS.nl
KRONIEK ARTSEN ZONDER GRENZEN, Van Duuren & van der Linden, Alkmaar 1996

Maarten Valken, KRONIEK VAN DE 20STE EEUW, Elsevier, Amsterdam 1985
Lex Muller, KRONIEK OLYMPISCHE SPELEN, Tirion, Baarn 1987
Dr. J. Bolten, HET NEDERLANDSE BANKBIJET EN ZIJN VORMGEVING, De Nederlandse Bank, Amsterdam 1987
Wikimedia.nl

BEELDVERANTWOORDING TIJDBALK

De verwijzingen achter de paginacijfers staan voor: lb (links-boven), lm (links-midden), lo (links-onder), rb (rechtsboven, rm (rechts-midden), ro (rechts-onder).

Activeboard 95 lb
AFP 57 (lm), 63 (lo), 93 (lo), 97 (ro)
Ambranna.blog 49 (ro)
Anp Archieffoto 61 (lm), 77 (lb)
AOL, New York 101 (rb)
Apple 53 (lm), 115 (ro)
Árni Friðriksson CC-BY-SA -3.0 121 (lb)
Associated Press 45 (lo), 75 (lb-Gary Dwight Miller), 109 (rb-Peter de Jong)
Aviacresh 55 (lb), 93 (ro)
Avro 25 (lo)
Bild 65 (ro)
BobDylaninNederland.blog 57 (rm)
Berlusconi's Flying Circus 117 (lm)
Business Inside 27 (lb)
CaraïbischeLetteren.blog/screenshot 61 (rb)
Catawiki 89 (lb), 113 (lb)
Center for International Maritime Security 65 (lb)
Citrofiel 81 (lo)
Classic Car Auctions 17 (rb)
David Ruano 105 (lo)
De Bezige Bij 29 (rb)
Defensie CCO 121 (rm)
Den Norske Nobelkomite, Oslo 69 (lo)
Der Spiegel 13 (rm)
Discovery Channel 81 (lb)
Disneyland, Parijs 85 (lb)
Drimble 103 (lo)
DSB Bank 119 (lo)
D66 archief 33 (lo)
Encyclopedia Britannica 115 (rm)
Endemol 99 (lo)
European Pressphoto Agency 89 (lo)
Familie Vaatstra 99 (lm)
Fieggentrio.blogspot.nl 19 (lo)
Fokker 93 (lb)
Fotocollectie RVD/Koninklijk Huis 31 (lo)
Geen Stijl 119 (rm)
Geheugen van Nederland 33 (ro)
Gemeente Edam-Volendam 101 (ro)
Geschiedenis24 31 (lb), 83 (ro), 91 (lo)
Aviacresh 55 (lb), 93 (ro)
Avro 25 (lo)
Bild 65 (ro)
BobDylaninNederland.blog 57 (rm)
Berlusconi's Flying Circus 117 (lm)
Business Inside 27 (lb)
CaraïbischeLetteren.blog/screenshot 61 (rb)
Catawiki 89 (lb), 113 (lb)
Center for International Maritime Security 65 (lb)
Citrofiel 81 (lo)
Classic Car Auctions 17 (rb)
David Ruano 105 (lo)
De Bezige Bij 29 (rb)
Defensie CCO 121 (rm)
Den Norske Nobelkomite, Oslo 69 (lo)
Der Spiegel 13 (rm)
Discovery Channel 81 (lb)
Disneyland, Parijs 85 (lb)
Drimble 103 (lo)
DSB Bank 119 (lo)
D66 archief 33 (lo)
Encyclopedia Britannica 115 (rm)
Endemol 99 (lo)
European Pressphoto Agency 89 (lo)
Familie Vaatstra 99 (lm)
Fieggentrio.blogspot.nl 19 (lo)
Fokker 93 (lb)
Fotocollectie RVD/Koninklijk Huis 31 (lo)
Geen Stijl 119 (rm)
Geheugen van Nederland 33 (ro)
Gemeente Edam-Volendam 101 (ro)
Geschiedenis24 31 (lb), 83 (ro), 91 (lo)
Getty Images 49 (lm)
Google Earth 43 (lb)
Greenpeace International 43 (lo)
HLN 101 (lm)
iAcknowledge 123 (rm)
Ikon 65 (rb)
Indestudio 39 (ro)
Intel 43 (ro)
Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis 13 (lm)
Is Geschiedenis 13 (ro), 41 (lm), 43 (rm), 51 (rm)
Itopf, Londen 35 (lb)
Joods Actueel, Antwerpen 103 (rm)
Joshuaandandrew.blog 7 3 (rb)
Kanaalridder.blogspot 8 (lm)
Kevin Spanjersberg 115 (lo)
Koninklijke Bibliotheek 27 (rm), 43 (rm)
Landroverclub 99 (rb)
Laura Poitras 127 (lm)

Mad4wheels.com 11 (ro)
Marktplaats 31 (ro), 51 (lo), 69 (lb)
Moviescreenshots.blog 45 (lb)
Museo Che Guevara, Havana 35 (ro)
Museum voor communicatie 85 (rb)
Nationaal Archief, licentie CC-BY-SA 29 (rm), 29 (lb), 33 (lb), 37 (ro), 51 (lb), 51 (rm) , 57 (ro), 61 (ro), 67 (lb), 77 (rb), 85 (ro), 113 (rb)

Nationaal Archief, licentie CC-BY 35 (rm-Ron Kroon), 39 (rm - Joost Evers), 55 (ro-Hans Peters)

Nationaal Archief/Spaarnestad Photo/Cor Jaring 31 (rb)
Nationaal Archief/Spaarnestad Photo 15 (ro), 21 (lb), 25 (rb), 41 (ro), 55 (rm), 57 (lb)
Nationaal Historisch Museum 47 (lo)
Nasa 23 (lm), 39 (lm), 107 (rb), 109 (rm)
Ncpn 67 (rm)
News.com.au 91 (rb)
Next News Network 25 (lm)
Nieuwsdossier 77 (ro), 79 (lo)
Nu.nl 121 (ro)
Nuestraformadavida 95 (rb)
Omroep West 67 (ro)
Onyclopedia.net 21 (ro)
Ons Verleden 37 (lb)
Orange House 8 (lo), 13 (rb), 15 (ro), 53 (lo), 73 (lb)
Oronieuws.blog 75 (rb)
Overvanallesennogwat.nl 15 (lo)
Photosoftwar 45 (rb)
Upcoming 37 (rb)
Planetary Society 127 (lb)
Plazilla 103 (lb)
Polish History Museum/Maciej Macierzynski 81 (ro)
Press Association 113 (ro)
Que! 63 (rb)
Queromedia 125 (lb)
Recepten van topchefs 105 (rb)
Red Bull Content Pool/Jay Nemeth 125 (lo)

Reformatorisch Dagblad 105 (ro), 125 (ro)
Retrothing 27 (lm)
Reuters/Jerry Lampen 101 (lb)
RevistaBeatles.com 61 (lo)
Rugusavay, Kaapstad 35 (lo)
Speedskatinghalloffame 77 (lm)
Sony 59 (lo)
Speakers Online 111 (ro)

Sport Geschiedenis 71 (lm)
Studio Domeinzicht 49 (rb)
Stupiddope 111 (rm)
The Hovercraft Museum 19 (rb)
The National Gallery, Oslo 89 (rb)
The other McCain 113 (lm)
The Sixth Floor Museum at Dealey Plaza 27 (lo)

Time Magazine Archive 23 (lb), 89 (ro)
Transportticket 83 (lb)
Tsunami-science.tripod 109 (lo)
2014.ball.71.com 71 (rm)
Verzetsmuseum 55 (lo)
Visumar 123 (lb)
VPRO 19 (ro)

Welt Democratie 41 (rm)
Wijblijvenhier 127 (ro)
Wikimedia Commons, licentie CC-BY-SA 8 (lb), 8 (rm), 11 (lb), 11 (rm). 15 (lb), 15 (lm), 17 (lb), 17 (lo), 17 (ro), 19 (lb), 21 (lo), 21 (rb), 25 (ro), 27 (ro), 29 (lo), 33 (rb), 37 (lo), 39 (lb), 43 (rb), 47 (ro), 51 (rb), 53 (rb), 53 (rm), 59 (rb), 59 (ro), 63 (lb), 63 (rm), 67 (lo), 69 (lm), 69 (rb), 71 (lb), 71 (ro), 73 (lm), 73 (ro), 75 (lo), 75 (ro), 79 (lb), 79 (rm), 79 (ro), 81 (rb), 83 (lm), 83 (rm), 85 (lm), 87 (lb), 87 (rb), 87 (rm) 87 (ro), 91 (ro), 93 (rb), 97 (lb), 107 (lo), 107 (rm), 109 (lb), 111 (lb), 117 (ro), 117 (rm), 119 (lb), 119 (rb), 123 (ro)

Wikimedia Commons, licentie CC-BY 73 (rm-Yuryi Abramochkin), 95 (ro-ABC Television), 97 (lo-SPD-Schleswig-Holstein), 97 (rm- Sebastiaan ter Burg), 101 (rb-Bartflikweert uit nl), 107 (lb-Charles Haynes), 115 (lb-Robert D. Ward), 117 (lb-Kremlin.ru)), 123 (lo-Neil Cummings), 125 (rb-Roberto Vongher), 127 (rm-Floriz Looijesteijn)
Wordpress 23 (lo), 23 (rm), 49 (lo)
WTO, Geneve 91 (rb)
Youtube 105 (lb)
Zeilen 47 (lb)

^[1] De 150 meest voorkomende termen op Wikipedia zijn:

© 2014 Orange House bv, Edam, in opdracht van de
Nederlandse Orde van Belastingadviseurs, Amsterdam

Teksten

Henk Bergman, Castricum

Redactie tijdbalk

Orange House, Edam

Vormgeving

PUTTO creative communication,
Zuid-Scharwoude

Lithografie en beeldbewerking

Orange House, Edam

Met dank aan

Lustrumboekcommissie | Henk Bergman, Wiebe Brink,
Gabriël van Gelder, Sigrid Hemels, Valentijn van Noorle
Jansen, Frits Sobels en Angélique van Streepen

Coördinatie fotografie | Sandra Schouten

Fotografen | Wouter Antonisse, Roger van de Berg,
Jean-Paul van den Berg, Kees van Boxel, Robert de
Bruijn, Stephan Kassels en Maarten van der Lande.

Portretfoto's fotografen | Kees van Boxel: Kyra Bouman;
Maarten van der Lande: Jeroen Zorgdrager.

**LOGO FSC
PAPIER TE
PLAATSEN
DRUKKERIJ**

ISBN 978-90-78856-60-3
NUR 681

Uitgave

Orange House bv, Edam
orange@orangehouse.nl
www.orangehouse.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave
mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een
automatische gegevensbestand en/of openbaar
gemaakt in enige vorm of op enige wijze door middel
van druk, fotokopie, digitaal of op welke andere wijze
ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever en de Nederlandse Orde van
Belastingadviseurs.

De uitgever en de Nederlandse Orde van
Belastingadviseurs hebben de grootst mogelijke
zorgvuldigheid betracht bij het vermelden van
gegevens van rechthebbenden. Hij of zij die meent
rechten te kunnen doen gelden melde zich bij de
uitgever.

De uitgever en de Nederlandse Orde van
Belastingadviseurs zijn niet aansprakelijk voor
eventuele fouten in deze gegevens.

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Postbus 2977
1000 CZ Amsterdam
de Muiderpoort
Sarphatistraat 500
1018 AV Amsterdam
Telefoon 020-5141880
Fax 020-5141889
E-mail nob@nob.net
www.nob.net

